

Lawrence Block _ Kütüphanedeki Hırsız
Kitaplar, uygarlığa yol gösteren ışıklardır.
UYARI:

www.kitapsevenler.com

Kitap sevenlerin yeni buluşma noktasından herkese merhabalar...

Cehaletin yenildiği, sevginin, iyiliğin ve bilginin paylaşıldığı yer olarak gördüğümüz sitemizdeki

tüm e-kitaplar, 5846 Sayılı Kanun'un ilgili maddesine

istinaden, engellilerin faydalanabilmeleri amacıyla

ekran okuyucu, ses sentezleyici program, konuşan "Braille Not Speak", kabartma ekran

vbenzeri yardımcı araçlara, uyumlu olacak şekilde, "TXT","DOC" ve "HTML" gibi

formatlarda, tarayıcı ve OCR (optik

karakter tanıma) yazılımı kullanılarak, sadece görmeengelliler için, hazırlanmaktadır.

Tümüyle ücretsiz olan sitemizdeki

e-kitaplar, "Engelli-engelsiz elele"düşüncesiyle, hiçbir ticari amaç gözetilmeksizin, tamamen gönüllülük

esasına dayalı olarak, engelli-engelsiz Yardımsever arkadaşlarımızın yoğun emeği sayesinde, görme engelli kitap sevenlerin

istifadesine sunulmaktadır. Bu e-kitaplar hiçbirşekilde ticari amaçla veya kanuna aykırı olarak kullanılamaz, kullandırılmaz.

Aksi kullanımdan doğabilecek tümyasalsorumluluklar kullanana aittir. Sitemizin amacı asla eser sahiplerine zarar vermek değildir.

www.kitapsevenler.com

web sitesinin amacıgörme engellilerin kitap okuma hak ve özgürlüğünü yüceltmek

ve kitap okuma alışkanlığını pekiştirmektir.

Ben de bir görme engelli olarak kitap okumayı seviyorum. Sevginin olduğu gibi, bilginin de paylaşıldıkça

pekişeceğine inanıyorum.Tüm kitap dostlarına, görme engellilerin kitap okuyabilmeleri için gösterdikleri çabalardan ve

yaptıkları katkılardan ötürü teşekkür ediyorum.

Bilgi paylaşmakla çoğalır.

Yaşar MUTLU

İLGİLİ KANUN:

5846 Sayılı Kanun'un "altıncı Bölüm-Çeşitli Hükümler" bölümünde yer alan "EK MADDE 11" : "ders

kitapları dahil, alenileşmiş veya yayımlanmış yazılı ilim ve edebiyat eserlerinin engelliler için üretilmiş bir nüshası yoksa

hiçbir ticarî amaçgüdülmeksizin bir engellinin kullanımı için kendisi veya üçüncü bir kişi tek nüsha olarak

ya da engellilere yönelik hizmet veren eğitim kurumu, vakıf veya dernek gibi

kuruluşlar tarafından ihtiyaç kadar kaset, CD, braille alfabesi ve benzeri formatlarda çoğaltılması veya ödünç verilmesi

bu Kanunda öngörülen izinler alınmadan gerçekleştirilebilir."Bu nüshalar hiçbir şekilde satılamaz, ticarete konu edilemez ve amacı dışında kullanılamaz ve kullandırılmaz.

Ayrıca bu nüshalar üzerinde hak sahipleri ile ilgili bilgilerin bulundurulması ve çoğaltım amacının belirtilmesi zorunludur."

bu e-kitap Görme engelliler için düzenlenmiştir. Kitabı Tarayan ve Düzenleyen Arkadaşa çok çok teşekkür ederiz. Kitap taramak gerçekten incelik ve beceri isteyen, zahmet verici bir iştir. Ne mutlu ki, bir görme engellinin, düzgün taranmış ve hazırlanmış bir e-kitabı okuyabilmesinden duyduğu sevinci paylaşabilmek

tüm zahmete değer. Sizler de bu mutluluğu paylaşabilmek için bir kitabınızı tarayıp, kitapsevenler@gmail.com

Adresine göndermeyi ve bu isimli kahramanlara katılmayı düşünebilirsiniz.

Bu Kitaplar size gelene kadar verilen emeğe ve kanunlara saygı göstererek lütfen bu açıklamaları silmeyiniz.

Siz de bir görme engelliye, okuyabileceği formatlarda, bir kitap armağan ediniz...

Teşekkürler.

Ne Mutlu Bilgi için, Bilgece yaşayanlara.

Not sitemizin birde haber gurubu vardır.

Bu Bir mail Haber Gurubudur. Grupta yayınlanmasını istediğiniz yazılarınızı

kitapsevenler@gmail.com

Adresine göndermeniz gerekmektedir.

Grubumuza üye olmak için

kitapsevenler-subscribe@googlegroups.com

adresine boş bir mail atın size geri gelen maili aynen yanıtlamanız yeterli olacaktır.

Grubumuzdan memnun kalmazsanız,

kitapsevenler-unsubscribe@googlegroups.com

adresine boş bir mail gönderip, gelen maili aynen yanıtlayarak üyeliğinizi sonlandırabilirsiniz.

Daha Fazla Seçenek İçin, grubumuzun ana sayfasını

<http://groups.google.com.tr/group/kitapsevenler?hl=tr>

Burada ziyaret edebilirsiniz.

saygılarımla.

Lawrence Block _ Kütüphanedeki Hırsız

Lawrence Blok:

Bernie Rhodenbarr polisiyeleri:

Umduğunu Değil Bulduğunu Yiyen Hırsız

Dolaptaki Hırsız

Kipling'den Alıntı Yapmayı Seven Hırsız

Spinoza Felsefesi Öğrenen Hırsız

Mondrian Gibi Resim Yapan Hırsız

Polisiye Romanlar Okuyan Hırsız

Kendini Humprey Bogarth Sanan Hırsız

Kütüphanedeki Hırsız

Matthew Scudder Polisiyeleri:

Babaların Günahları

Cinayet ve Yaratma Zamanı

Ölümün Ortasında

Buzkıracağı Cinayetleri

Hazırlananlar:
Ölmenin Sekiz Milyon Yolu

“BİR BERNIE RHODENBARR POLİSİYESİ”

Kütüphanedeki Hırsız

Bu Kitap www.kitapsevenler.com web sitesi için
Görme Engelliler için Taranmış ve Düzenlenmiştir.
Lawrence Block

İngilizce aslından çeviren:
Mehmet Harmancı

MACERAPEREST KİTAPLAR

Polisiye

Kütüphanedeki Hırsız – The Burgler In The Library / Lawrence Block
İngilizce aslından çeviren: Mehmet Harmancı

© Lawrence Block, 1999

© Oğlak Yayıncılık ve Reklamcılık Ltd. Şti., 1998

Baror International, Inc., Armonk, New York, U.S.A. aracılığıyla
yazar sözleşmesi yapılmıştır.

Bu yapının bütün hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılarının dışında
yayımcının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Kitap ve genel tasarım: Serdar Benli
Kapak tasarımı: Ulaş Eryavuz
Dizgi düzeni: GillSans Light 10 / 12 pt
Ofset hazırlık: Oğlak Yayınları
Baskı: Oğlak Baskı Hizmetleri

Birinci baskı: Haziran, 1998
ISBN 975 - 329 - 206 - 6

"Maceraperest Kitaplar" bir Oğlak Yayıncılık ve
Reklamcılık Ltd. Şti. ürünüdür.

Oğlak Yayınları
Genel Yönetim: Senay Haznedaroğlu

Yayın Yönetmeni: Raşit Çavaş
Zambak Sokak 29, Oğlak Binası, 80080 Beyoğlu/İstanbul
e-posta: oglak@oglak.com

PETER STRAUB için

Yazar, bu kitabın yazılmaya başlanıldığı Lake Forest, Illinois'daki Ragdale Vakfı'nın ve tamamlandığı Listowel, County Kerry'deki John B. Keane Evi'nin katkılarını belirtmekten memnurluk duyar.

1

Martin ilk Perşembe günü, öğleden sonra saat üçte Barnegat Kitabevi'ni hafta sonu tatiline soktum. Ucuzluk masamı içeri çektim, kapımı kapadım, kapı camındaki AÇIK tabelasını KAPALI'ya çevirdim. Yazar-kasanın raporunu aldım -ne yazık ki, yalnızca bir anlık bir işti-çekleri arkadaki odama götürüp bankaya yatırma fişini yazdım ve bir posta makbuzu hazırladım. Sonra otuz santim boyunda bir kutuyla dükkâna döndüm. Kutu bir çocuğun yaptığı ev resmine benziyordu, sivri bir damı falan vardı ama bacanın olması gereken yere bir tutamaç takılmıştı. Menteşeli kapağını açıp kutuyu yere bıraktım ve Raffles'ı arandım. Hayvan, vitrinde oturmuş güneşin sızan birkaç ışınının keyfini çıkarıyordu. Adıyla seslendim, eğer köpek olsaydı bu bir işe yarardı ama köpek olmadığı için hiçbir tepki uyandırmadı. Raffles, tırnakları sökülmüş, iğdiş edilmiş, kuyruksuz bir tekir kedidir. Eğer adını biliyorsa bile bildiğini asla belli etmez. Tam kendine uygun bir davranışla sesimi duyunca kılını bile kıpırdatmadan o solgun güneşin altında kıpırtısız yatmayı sürdürdü. Ben de elime bir parça kâğıt alıp buruşturdum ve hemen de yararını gördüm. Attığım kâğıt topları yakalayıp öldürmesi üzerine kurulu bir eğitim sistemimiz vardır. Sıradan bir gözlemciye bu bir oyun gibi gelecektir de, aslında ciddi bir iştir ve kedinin fare avlama becerisini geliştirmeye yöneliktir. İşe de yaradığını tahmin ediyorum, zira Raffles dükkâna yerleştiği günden sonra bir daha raflarımda kemirilmiş ciltler ve kuşku verici organik maddeler bulmamaya başladım.

Kâğıt topu atar atmaz o da yerinden fırlayıp koşmaya başladı. Topun yuvarlanması sona ermeden yakalamış ve artık anı olmuş tırnaklarını batırıp topu ağzına almış, şiddetle ileri geri salladıktan sonra öldürdüğüne inanarak yere bırakmıştı.

Bir köpek olsa tekrar atmam için geri getirirdi. Bir kedi böyle bir şeyi aklının ucundan bile geçirmez, "Aferin" dedim. Yeni bir top yaptım, o da işini bir anda bitirdi. Onu bir daha kutladıktan sonra üçüncü bir top daha yaptım ve onu da açık duran kedi taşıma kutusunun içine attım.

Raffles kutuya baktı. Sonra bana baktı ve dönüp yere baktı.

Birkaç dakika sonra kapı vuruldu. Bakmadan, "Kapalıyız" diye seslendim. Gözlerim Raffles'daydı; kedi Felsefe ve Din bölümünde Immanuel Kant'ın büstünün de bulunduğu rafa çıkmıştı.

Kapı tekrar vurulunca, "Hafta sonu için kapalıyız. Kusura bakmayın!" diye seslendim yine. "Bernie, kapıyı aç."

Bu kere baktım ve tabii ki kapıda kuştüyü astarlı parkası içinde olduğundan iri görünen Carolyn duruyordu. Ayakları dibinde bir valiz vardı, kaşları çatılmıştı. Kapıyı açıp da içeri aldığımda ellerini hohlayıp ovuşturdu. "Hazır olduğumu sanmıştım" dedi. "Trene yetişecektik, unuttun mu?"

"Raffles" dedim.

"Ne Raffles'ı?"

"Kutusuna girmiyor"

Carolyn bir bana bir de kedinin kutusuna baktı, sonra eğilip içindeki iki kâğıt topu çıkardı.

"Topların ardından atlar diye düşünmüştüm" dedim.

"Öyle düşündün, ha?"

"Bir fikirdi işte,"

"Senin aklına daha iyi fikirler geldiği de olmuştur, Bern. Nereye kaçtı?"

"Kategorik zorunluluğun babasıyla birlikte orada oturuyor" dedim. "Durumuna da çok uygun doğrusu. Kutuya girmesi zorunlu ve kendisi de kategorik olarak buna karşı.

Carolyn, bilmem ama onu da almakla belki yanlış bir iş yapıyoruz. Yalnızca üç geceliğine gidiyoruz. Yeteri kadar yiyecek ve su bırakırsam, arkadaşlık etmesi için radyoyu da açarsam..."

Carolyn yüzüme uzun uzun baktı, başını salladı, içini çekti ve ellerini sertçe çırpıp bağırarak kediyi çağırdı. Raffles tünediği raftan atlayıp dümdüz yere uzandı. Ağırılık merkezini bir santim daha aşağı indirdiği takdirde dükkânda değil de bodrumda olacaktı.

Carolyn eğilip kediyi aldı, kutuya koydu. Karşılık kabul etmeyen bir sesle, "Orada kalacaksın" dedi ve kediyi seçenek tanımamak için kapağı kapattı. Sonra bana dönüp,

"Kediyi kutuya girmesi için kandıramazsın" dedi. "Bilek gücünü kullanmak zorundasın.

Hazır mısın, Bern?"

"Sanırım."

"O paltoyla üşümezsin umarım. Öğleden bu yana ısı sekiz on derece düştü bence. Ve hava tahmininde kentin kuzeyine kar yağacağı söyleniyor"

"Isınacak" dedim.

"Sahi mi?"

"Mart ayındayız. Kışın fazladan altı haftası sona ermek üzere. Biraz kar yağsa da artık tutmaz." Valizimi bir elime, Raffles'ın kutusunu öteki elime aldım, Carolyn geçmem için kapıyı tuttu. Dışarı çıkınca New York'ta bir dükkânı kapamak için yapılması gereken şeyleri yaptım: Çelik kapıyı çektim, sayısız asma kilidi yerleştirip kilitledim. Bu işler en iyi çıplak elle yapıldığı için işim bittiğinde parmaklarım soğuktan donmuştu.

"Soğukmuş doğrusu" demek zorunda kaldım. "Ama Cutterford Konağı pek keyifli olacak. Çatıda kar, şöminede gürül gürül bir ateş..."

"Kahvaltıda çiroz, ikinci çayı sütlü ve yanında gözleme." Carolyn'ın kaşları çatıldı. "Doğru mu söyledim, Bern? Yoksa tam aksi mi olacaktı?"

"Doğru söyledin. Kahvaltıda çiroz, çayda gözleme."

"Ve sonra bütün o canım İngiliz yemekleri. Bangles ve püre, delikteki kurbağa. Delikteki kurbağa nedir, Bern?"

"Bilmiyorum."

"Bana hep Söğütler Arasında Rüzgâr'ı hatırlatıyor İyi bir şey olduğuna ve yediğinde kendini keyifli ve güvenlik içinde hissettiğine eminim. Bir de sherry trifle var. O tatlı. O kadarını biliyorum."

"Hoppa bir kız adı gibi. Sherry trifle -kalbini parçalarken kan şekerini artırır"

"İki hafta önce Pandora'da tanıştığım esaslı bir parçayı hatırlattı bana."

"Öyle mi?" dedim. "Bana da Lettice'i hatırlatıyor."

Eh, bu da her türlü konuşmayı sona erdirmek için birebirdi ve ondan sonraki bir saat boyunca ikimiz de fazla bir şey söylemedik. Grand Central istasyonuna taksikle gittik, oradan Whitham Junction'a giden trene bindik. Oradan da aktarma yapıp New York, Connecticut ve Massachusetts'in birleştiği köşede bir köy olan Pattaskinnick'e gidecektik. Oradan da tutacağımız bir taksikle üç dört mil ilerde olan Cuttleford Konağı'na varacaktık. Whitham Junction'a giderken camdan Hudson Nehri'ni seyredilemek için trenin sol tarafına oturduk. Üç parça eşyamızın ikisi başımızın üstündeki raftaydı. Üçüncüsü de yerde ayaklanırım arasında duruyor ve zaman zaman miyavlıyordu.

"Bayılacaksın Raffles" diye Carolyn hayvana garanti veriyordu. "New York'tan yalnızca üç saat ilerde gerçek bir İngiliz evi."

"Üç saatten biraz daha fazla olabilir" dedim. "Ve pek gerçek de olmayabilir"

"Yine de gerçeğe çok yakındın Bern. Raffles, sana da gerçek İngiliz faresi bile çıkabilir"

"Bak bu iyi fikir" dedim. "Umarım son elli yılı kitapları kemirerek geçirmemişlerdir"

"Eğer gerçek bir İngiliz malikânesiyse kendi kedileri vardır" dedi Carolyn.

"Onların da Raffles'ı görmekten büyük zevk alacaklarına eminim" diyerek kutuyu ayağımla dürtükledim. "Onu neden götürdüğümüzü hâlâ anlamış değilim. Dükkânda rahatı yerindeydi."

"Tek başına bırakmak için çok uzun bir süre, Bern."

"Sen kendi kedilerini bıraktın ama."

"Ubi ile Archie birbiriyle arkadaşlık ederler. Ayrıca karşı komşum Fred günde bir kere uğrayıp su ve yemek verecek. Aynı şeyi ben de Raffles için yapardım ama sen beni davet ettiğin için..."

"Biliyorum."

Carolyn elimi okşadı. "Sırası gelmişken söyleyeyim, Bern, doğrusu sana minnettarım. Beni de yanına alman çok iyi oldu."

"Eh, yalnız gitmek istememiştin."

"Bunun pek eğlenceli olacağını sanmazdım zaten."

"Keçileri kaçırdım" dedim. "Sen benim eh iyi arkadaşımın, Carolyn. Cuttleford Konağı'na senden başkasını götürmek istemezdim."

"Ne kadar tatlı şeyler söylüyorsun, Bernie. Pek doğru olmasa bile."

"Ne demek istiyorsun?"

"Bern, gerçekleri konuşalım, tamam mı? Kışın ortasında bir İngiliz malikânesinde romantik bir hafta sonu..."

"Kışın ortası da ne oluyor? Mart geldi bile. Bahar sayılır artık."

"Sen takvime bakma, Bern. Ormanda yürüyüşe çıkamayacak kadar soğuk hava.

Şöminede ateş ve pencerede don olacak. Şimdi bana açıkça söyle: Hafta sonunu güzel bir kadınla geçirmek istemez miydin?"

"Sen güzel bir kadınsın, Carolyn."

"Eh, bir miktar çekici sayılırım ama güzel demek biraz abartma olur. Ayrıca söz konusu olan da o değil. Sen Sherry trifle gibi tatlı bir parçayı görünce kendini kaybedecek bir kadın istemezsin. Seni görünce kendini kaybedebilecek bir kadın istersin."

"Başka zaman" dedim. "Şu anda tek istediğim bir arkadaş."

Kondüktör geldi. "Bundan sonraki durak Whitham Junction" dedi ve aralarında Pattaskinnick de olan aktarmayla gidilecek ve kimsenin adını bile duymadığı bir sürü yer saydı. Carolyn beni dürtükleyerek dışarısını gösterdi. Kar yağıyordu.

"Eh, kentin kuzeyinde kar yağışı demişlerdi" dedim. "Biz de kentin kuzeyindeyiz ve kar yağıyor"

"Bence çok güzel" dedi Carolyn. "Durmayacağını Umarım. Bütün haftasonu yağar inşallah."

Eğer sözlerini dinliyor olsaydım bu isteğine kızabilirdim. Ama kafam öylesine başka bir yere dalmıştı ki, bir sonra söylediğini de kaçırdım, iki satır lafını bir şey söylemeden geçirince, "Bernie?" dedi.

"Kusura bakma. Uzayda kaybolup gitmişim."

"Aklından hiç çıkmıyor değil mi?"

"Kim, Lettice mi?"

"Evet. Önemi yok, Bern. Doğal bir şey bu. Kalbinin ortasına bir ok yedin ve şimdi de bu yolculuğa onun yerine benimle çıktın. Kadını bir süre çok özleyip düşüneceğin de belli bir şey."

"Ben öyle mi yapıyordum?"

"Eh..."

"Hayır, doğrusunu istersen Bayan Lettice Runcible'i düşünmüyordum bile."

"Düşünmüyor muydun?"

Kalkıp valizlerimizi aldım. "Doğrusunu istersen ben şu anda Raymond Chandler'i düşünüyordum."

2

Her şeye baştan başlamalıyım.

Eh, hiç olmazsa başa yakın bir yerden Carolyn, Raffles ve ben Whitham Junction'dan aktarma yaparak Pattaskinnick trenine binmeden on gün kadar Önce evimde oturuyordum. Saat on bir sularıydı ve Mel Torme kasetim bir kere daha otomatik olarak başa sarılmaktaydı ve ben o konuda ne yapacağımı düşünüyordum.

"Bir daha dinlemek ister misin?" diye sordum Lettice'e. "Yoksa başka bir şey mi koyayım?"

"Hiç önemi yok, Bernie."

Elimi uzatıp bacağına dayadım ve parmaklarımı gezintiye çıkardım. "Yalnızca soluklarımız ve zaman zaman da ihtiras çılgınlıklarımızla kesilen sessizliği deneyebiliriz."

"Benim eve gitme zamanım geldi, o derin solukları kendi başına yapmak zorunda kalacaksın sanırım" dedi.

"Kalabilirsin."

"Bu gece olmaz, Bernie." Yatakta doğrulup kollarını havaya kaldırarak bir kedi gibi gerindi.

"Yarın sabah erken kalkacağım. En iyisi ben gideyim artık. Donumu gördün mü?"

"Çıkardığından beri görmedim. O noktada artık onunla bir ilgim kalmamıştı."

Lettice yataktan atlayıp donunu aramaya başladığında ben de onu izlemeye koyuldum.

Şahane görüldüğü için bu çok zevkli bir uğraştı doğrusu. Bir altmış beş bir yetmiş boyundaydı, inceydi ama hiç de kemikli değildi. Her yanında kavisler vardı ve hepsi de öyle sert virajları olmayan, yumuşak kavislerdi; eğer bir yol olsaydı ne vites küçültürdünüz ne de, Allah göstermesin, frene basardınız. Saçları bal, teni krema, gözleri bir Alp gölü rengindeydi. Onu ilk gördüğümde güzelliğine hayran kalmıştım ve şimdi o zamandan yüz kat daha iyi görünüyordu. O zaman giyinik, şimdi de soyunuk olduğundandı bu ve bunun da büyük fark yarattığını söyleyebilirim.

Lettice şahane kalçasına elini dayayıp yatağın karşısındaki duvarda asılı olan tabloya baktı. "Bunu özleyeceğim" dedi. "Gerçekten iyi bir kopya, değil mi?"

Tabloda beyaz bir alan üzerinde siyah dikey ve yatay çizgiler vardı, karelerin bir kısmı asal renklerle doldurulmuştu. Kopya olduğunu nasıl anladığını sordum.

Kaşının birini kaldırdı. "Eh, bulunduğu mekândan anlaşılıyor diyebilirim sanırım. Burada özgün bir Mondrian olacak değil ya."

'Burada' dediği yer West End Caddesi ve Yetmiş Birinci Sokakta tek yatak odalı bir daireydi ve her ne kadar Modern Sanat Müzesi sanıp sizi yanıltacak değilse de yaşanacak güzel bir yerdi.

"Ayrıca insan özgün bir tabloyu bir bakışta anlayabilir" diye devam etti. "Modern Sanat Müzesi'ndeki Mondrian sergisinde iki saat geçirdim ben. Herhalde sen de gitmişsindir."

"İki kere. Bir kere açıldığında ve sonra Ocak sonunda kapanmadan hemen önce."

"O zaman neden söz ettiğimi anlamışsındır. Orijinallerini gördükten sonra böyle bir kopyaya kanmazsın." Gülümsedi. "Aslında pek de fena sayılmaz ya."

"Eh, hepimiz de özgün asıllarımız olamayız" dedim. "Onu özleyeceğini söylediğinde ne demek istemiştin?"

"Öyle mi dedim? Kendi kendime konuşuyordum doğrusunu istersen. Bernie, donum nerede?"

"Ben giymediğime yemin edebilirim."

"Hah, buradaymış. Ta buraya kadar nasıl geldi dersin?"

"Aşkın kanatlarıyla uçtu" dedim. Ben de kalkıp Mel Torme'yi susturdum. "Sana sormayı unuttuğum bir şey var. Perşembe'den sonra bir hafta boş musun?"

"Perşembe'den sonraki hafta. Yani bu Perşembe değil de, gelecek Perşembe."

"Evet."

"İngilizler'in dediği gibi Perşembe'nin haftasına."

"Herhalde öyle derler; aslında onun da söyleyeceğimle ilgisi yok değil ya. Bak, ben düşündüm ki..."

"Aslında değilim."

"Ne değilsin?"

"Boş. Perşembe'nin haftasına."

"Ya" dedim. "Atlatacağın bir şey değil mi?"

"Hiç sanmam."

"Eğer erteleyebilseydin, birlikte..."

"Ne yazık ki, imkânsız."

"En iyisi Perşembe'ydi ama Cuma da olabilir sanırım."

"Cuma'nın haftasına."

"Evet. Haftaya Cuma'dan sonra. Birlikte..."

"Olamaz."

"Efendim?"

"Aslında bütün haftasonu doluyum, Bernie. Perşembe akşamından başlayarak."

"Ya" dedim.

"Özür dilerim."

"Hafta sonunu birlikte geçirmemizi düşünüyordum ama..."

"Korkarım buna pek olanak yok. Lütfen şunu geçirir misin, Bernie."

"Tabii. Ah, özür dilerim. Elim kaydı."

"Bundan hiç kuşku yok işte."

"Eh, dayanılmaz bir şey onu oraya çekiverdi. Ama eğer dokunuşumdan hoşlanmıyorsan..."

"Öyle bir şey söylemedim."

"Ya da durmamı istiyorsan..."

"Öyle de demedim."

Bu defa Mel Torme'siz yaptık ve yokluğunun pek farkedildiğini söyleyemeyeceğim doğrusu. Daha sonra ben patlak bir lastik gibi yığıldım. Kendime geldiğimde Lettice giyinmiş ve kapıdan çıkmak üzereydi.

"Bekle" dedim. "Hiç olmazsa aşağı inip seni bir taksiye bindireyim."

"Giyinmene hiç gerek yok, Bernie. Benim de acelem var zaten."

"Hiç olmazsa hafta sonu için ne planladığımı söylememe izin ver"

"Peki."

"Çünkü aynı şeyi ertesi hafta da yapabiliriz eğer yer ayırtabilirsem. Bizim için planladıklarımı duyunca kendi planlarını erteleyebilirsin."

"Anlat bakalım."

"Cuttleford Konağı" dedim.

"Cuttleford Konağı." Kaşlarını çattı. "Orası..."

"Berkshires'daki İngiliz malikânesi" dedim. "Özel, pahalı ve gerçek. Her şöminede kömür ateşi. Reverans yapan hizmetçi kızlar. Londra aksarıyla konuşan garsonlar. Gün ışıırken odana getirilen çay. Hindistan'ın kaybını hâlâ hazmedememiş konuklar Koca malikânedede bir tek televizyon yok. Sınırları içinde bir tek otomobile rastlayamazsın."

"Cennet gibi bir yer."

"Eh, senin İngiliz olan her şeye nasıl bir tutkuyla bağlı olduğunu biliyorum. Stanhope'da çay içmekten nasıl zevk aldığını gördüm ve bunun bizim için kusursuz bir hafta sonu

olacağını düşündüm. Sana Sevgililer Günü'nde söylemeyi düşünüyordum ama orasını bulup da yer ayırtana kadar Sevgililer Günü gelip geçti işte."

"Sen ne kadar şeker bir insansın, Bernie."

"Çok doğru. Ne diyorsun ha, Lettice? Eğer planlarını değiştiremezsen ben ayırttığım yeri ertesi haftaya kaydırmaya çalışırım."

"Keşke yapabilseydim."

"Neyi?"

"İkisini de." Lettice içini çekti, kapı kolunu bırakıp odaya döndü, kütüphaneye yaslandı.

"Bunu söylemek zorunda kalmayacağımı umuyordum" dedi. "Ama yalnızca sevişmenin ve daha ileri gitmemenin ikimiz için de daha iyi olacağını düşünüyorum."

"Ne demek istiyorsun? Doğrusu hiçbir şey anlamış değilim."

"Bernie, Perşembe'nin haftasına seninle gidebilmeyi gerçekten isterdim, ama olmaz işte."

"O kadar önemli ne işin olabilir ki?"

"Ah, Bernie."

"Ee?"

"Benden nefret edeceksin."

"Senden nefret etmeyeceğim."

"Ama edeceksin ve ben de seni bunun için suçlayamam. O kadar gülünç bir şey ki."

"Gülünç olan ne?"

"Ah, Bernie" dedi yine. "Bernie, ben evleniyorum."

"Bernie, sırası gelmişken söyleyeyim ben Perşembe'ye evleniyorum" diye anlattım. "Ve açık kalan ağzımı kapadığımda o kapıyı kapatıp gitmişti. İnanabiliyor musun?"

"İnanmaya başlıyorum, Bern."

Carolyn hikâyeyi üçüncü kere dinlediği için inanmış olması mümkündü. O gece, Lettice evimden çıktıktan ve kapıyı arkasından hafifçe ama kesin olarak kapadıktan birkaç dakika sonra Carolyn'ı arayıp olanları anlatmıştım. Sonra ertesi gün öğle yemeğinde bir daha anlatmıştım. Carolyn'ın köpek kuaför salonu Üniversite Meydanı ile Broadway arasında Doğu Onbirinci Sokakta, Barnegat Kitabevi'nden iki kapı aşağıdadır. Normal olarak öğle yemeklerimizi birlikte yeriz. Değişmeli olarak birimiz kendi mezecisinden bir şey alıp ötekini işyerine götürürüz. O gün de sandviçleri ben almıştım ve Fino Fabrikası'nda yiyorduk, ben de ısırlıklar arasında, telefonda anlattığım hikâyeyi tekrarlamıştım. Saat altıya gelirken kitabevini kapadım ve Carolyn'ın, sahiplerinin gözü önünde bir köpeğin süslemesini bitirmekte olduğu Fino Fabrikası'na gittim. Sahiplerden biri çeki yazarken diğeri, "Öyle tatlıdır ki" dedi. "Sen de köpeğin en güzel yanlarını ortaya çıkarıyorsun, Carolyn. Yemin ederim ki sen bir dahisin."

Sevgililerini alıp dışarı çıktıklarında, dahi de dükkânı kapadı. Her zaman yaptığımız gibi birlikte Broadway'deki Bum Rap'a kadar yürüdük ve Carolyn genelde yaptığı gibi viski ısmarlarken birden durakladı. "İstersen başka bir şey ısmarlayayım" dedi.

"Neden?"

"Eğer sen kafayı bulmaya niyetliysen ben nispeten ayık kalmayı becerebilirim."

"Otomobilimiz yok ki" dedim. "Ayrıca neden sarhoş olmak isteyeyim ki?"

"Yani sarhoş olmak istemiyor musun?"

"Öyle bir hevesim yok."

"Hey, yoksa bu gece Perrier gecesi mi olacak?"

Birinin evine yasadışı yollardan girmeye niyetli olduğum geceler yalnızca Perrier madensuyu içerdim. "Hayır, değil" dedim. Ve bunu Maxine'e bir şişe Tuborg getirmesini söyleyerek kanıtladım.

"Tanrıya şükürler olsun" dedi Carolyn. "O zaman ben bir Skoç içeyim, Max. Hatta bir duble yaparsan daha iyi olur. Benim dahi olduğumu söylediler Bernie. Esaslı bir şey değil mi?"

"Çok esaslı."

"Eğer seçim hakkım olsaydı başka bir işte dahi olmak isterdim. Kimse köpek yıkadığı için MacArthur Ödülü almamıştır Ama hiç yoktan iyidir değil mi?"

"Kesinlikle. Benim gibi olabilirdin."

"Kilit açmakta dahi mi?"

"Kadın seçmekte dahi."

"Ben zaten kadın seçmekte dahiyim ama."

"İnanır mısınız?" diyerek Lettice'in yaptığı açıklamayı üçüncü kere anlatmaya koyuldum.

"Eğer kendisini hafta sonu için iknaya çalışmasaydım acaba evleneceğini ne zaman söylerdi. Yani bu bir başka erkekle sinemaya gitmek için randevusunun olması falan gibi bir şey değil, değil mi? Evleniyormuş!"

"Başkasıyla çıktığını biliyor muydun?"

"Tahmin etmiştim. Öyle pek sıkı fıkı bir ilişkimiz yoktu. Daha yeni yeni yatmaya başlamıştık."

"Nasıldı?"

"Seks mi?"

"Evet."

"Şahaneydi."

"Ya."

"Gerçekten özel."

"Çok üzüldüm, Bern."

"Ama aramızda büyük bir aşk yoktu. Bir şeyler olur belki diye umuyordum ama sanırım ta içimde olmayacağını biliyordum. Pek de ortak şeyimiz yoktu, ilişkinin süresini doldurup biraz tatlı, biraz buruk bir biçimde sona ereceğini ve yıllar sonra bunamaya başladığımda onun beni ısıtacak o yumuşacık anılardan biri olacağını düşünüyordum. O yüzden bir sonun gelmesine hazırdım ama bunun bu kadar çabuk ve bu kadar ani geleceğini hiç beklemiyordum doğrusu."

"Demek pek fazla üzülmedin, Bern?"

"Eh, öyle denilebilir."

"Şaşırdın ama sersemlemedin. Öyle mi?"

"Hemen hemen. Durumu böylesine yanlış algıladığım için kendimi aptal yerine konulmuş hissediyorum. Kadının bana çılgıncasına âşık olduğunu sanıyordum, oysa o başkasıyla mercimeği firma vermiş bile."

"Asıl acınacak olan o adam, Bernie."

"Kim, damat mı?"

"Evet. Düğünden on gün önce karısı bir başka erkekle prova yapıyor. Bana sorarsan iyi olmuş da ondan kurtulmuşsun."

"Biliyorum."

"Lettice. Ne biçim ad bu?"

"İngiliz adı galiba."

"Herhalde."

"Talihli erkek kimmiş? Onun hakkında bir şey söyledi mi?"

"Tek kelime bile etmedi."

"Ya da onunla nerede tanıştığını falan?"

Başımı salladım. "Belki de kadın adamın dükkânına gitmiştir" dedim. "Biz öyle tanıştık. Martha Grimes'ın ve Elizabeth George'un beş altı tane kitabını aldı, konuşmaya başladık."

"Kadın ne iş yapıyor Bern?"

"Her şeyi. Yani geçimini nasıl mı sağlıyor diyorsun? Wall Street'te bir şeyler yapıyor işte. Hisse senedi analizcisi falan."

"Yani beyinsiz biri değil."

"Kelimenin geleneksel anlamıyla, değil."

"Ve de İngiliz?"

"Hayır"

"Onun İngiltere'yi özlediğini sanmıştım. Stanhope'da İngiliz çayına o yüzden götürdün ve Cuttleford Konağı'na o nedenle götürüyorsun diye düşünmüştüm."

"İngiltere'ye özlem duyuyor denilebilir bir bakıma ama İngiliz değil. Aslında İngiltere'ye de hiç gitmemiş."

"Ya."

"Ama hafif bir İngiliz aksanı var ve konuşmasında bazen İngiliz cümle yapısını kullanıyor ve İngiltere'nin ruhsal vatanı olduğundan emin. Ve tabii pek çok İngiliz polisiye romanı okumuş."

"Doğru, Martha Grimes ve Elizabeth George. Her ikisi de İngiliz, değil mi?"

"Aslında değiller ama romanlarının mekânı hep orada. Lettice, Agatha Christie ve Dorothy L Sayers gibi bütün klasikleri de okumuş. Her neyse, Cuttleford Konağı'nın ona göre bir yer olduğunu düşünmüştüm."

"Ve de İngiltere'ye gitmekten çok ucuz."

"Ucuz değil" dedim. "Ama Ocak ayı sonlarında da çok iyi bir gece yaşadım, o yüzden bu ara para bir sorun değil."

"O Perrier gecelerinden biri demek."

"Evet. Ahlaken berbat biri olduğumu biliyorum ama paranın tümünü yemek ve barınak için harcamadan biraz da keyif çatayım demiştim."

"Eh, mantıklı bir şey."

"Böylece Concorde'a atlayıp onu bir hafta sonu İngiltere'ye götürmeyi düşündüm ama gerçek İngiltere'yi bulabileceğimden emin değildim."

"Birden fazla mı vardır?"

Başımı eğdim. "Onun çıldırdığı İngiltere'yi bulmak için bir zaman makinesi gerek ve o zaman bile bulamayabilirsin. Onun İngiltere'si Yukardakiler Aşağıdaki'lerle Kütüphanedeki Ceset arasında bir şey. Heathrow'da uçaktan indiğimde o İngiltere'yi aramaya nereden başlayacağımı bilemem. Ama aradığımı buradan üç saat ötedeki Cuttleford Konağı'nda bulabilirsin."

"Bir otel mi burası? Şimdiye kadar adını bile duymamıştım."

"Yakınlara kadar ben de duymamıştım. Evet, bir tür otel ama aslında öyle başlamamış. Binayı yüz yıl önce Ferdinand Cathcart yaptırmış."

"Tanıdık bir ad."

"Servetini eski zaman yöntemlerine göre yapmış biri."

"Yoksulları ezerek mi?"

"Başka türlü mümkün mü? Her neyse, dünyalığını toplayıp da Beşinci Cadde'de bir konak ve Newport'ta yazlık bir ev yaptırdıktan sonra Ferdie bir de malikâne istediğine karar vermiş. Cuttleford Konağı da böylece inşa edilmiş."

"Ve sonra sonsuza kadar orada mutluluk içinde yaşamış mı?"

"Bildiğim kadarıyla orada pek oturmamış" dedim. "Ama mutluluk içinde yaşamış olabilir, çünkü Cuttleford'un tamamlanmasından beş yıl sonra gökyüzündeki o büyük İngiliz malikânesine yerleşmiş. Mirasçıları arasında epey kavga olmuş ve malikânenin kendisine kaldığı kişi, 1929'da bütün servetini kaybedince devlet vergi borcuna karşılık binaya el koymuş. Yıllar boyunca pek çok el değiştirmiş sonra da. İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra alkolikler tedavi merkezi ve daha sonra da bir süre bir tarikat evi olarak kullanılmış. Ondan sonra da terk edilmiş. Sekiz on yıl önce Eglantine'ler binayı alıp restorasyonunu yaptılar."

"Eglantine'ler de dini bir tarikat mı?"

Başımı salladım. "Hayır, bunlar Bay ve Bayan Eglantine. Adlarını unuttum ama broşürde yazıyor. Adam İngiliz, kadın Amerikalı sanırım ya da tam tersi. Her ikisi de büyük bir

Amerikan oteller zinciri hesabına çalışırken tanışmışlar, sonra da işlerinden ayrılıp Pennsylvania'da Bucks Country'de İngiliz tipi, yalnızca kahvaltılık veren bir otel açmışlar. Cuttleford Konağını almak fırsatı çıkınca da orasını satmışlar."

Carolyn'e broşürde okuduklarımı tekrarladım sonra.

"Çok esaslı görünüyor" dedi.

"Öyle, değil mi?"

"Gerçekten öyle, Bern. Lettice'in düğününü bir iki hafta ertelememesi yazık olmuş doğrusu. Anlattığın bu yere bayılırdı."

"Ben de pek keyif alırdım."

"Kim almaz ki?"

Biramı yudumladım, kadehi bırakıp öne eğildim. "Aklıma ne geldi, biliyor musun?"

"Ne geldi, Bern?"

"Gidelim haydi."

"Hemen mi? Hiç olmazsa şu içkimi bitirseydim."

"Onu bitir ve bir tane daha iç. Buradan gidelim demedim. Cuttleford Konağı'na gidelim dedim." .

"Ne?"

"Neden olmasın ki? Yer ayırttım, kaparo gönderdim ve herhalde onu da iade etmeyeceklerdir. İkimiz gidelim. Senin, Perşembe'nin haftasına evlenmeye niyetin yok herhalde."

"Hatırladığım kadarıyla yok ama defterime bir bakmam gerek."

"Gideceğim kadın başkasıyla evleniyor diye bu yolculuğu iptal etmekten hiç hoşlanmıyorum" dedim. "Ve orası yalnız gitmek isteyeceğim bir yer de değil."

"Ne demek istediğini gayet iyi anlıyorum."

"Ne dersin, ha?"

"Bu masrafın altından kalkabilir miyim bilemiyorum, Bern."

"Haydi haydi, paralar benden."

"Emin misin?"

"Elbette. Bunu söylemeye gerek bile duymamıştım."

"O zaman bu masrafın altından kalkabilirim sanıyorum."

"Anlaştık öyleyse. Gidiyor muyuz?"

"Neden gitmeyelim ki?"

3

Bunlar Salı gecesi oluyordu. Carolyn ertesi gün sandviçleri kitabevine getirdi. Son felafel lokmasını da kereviz suyunun son damlasıyla yuttuktan sonra başını yana eğerek, "Gelecek hafta sonu hakkında bir şey sormak istiyorum, Bern" dedi.

"Sor bakalım."

"Düşünüyordum da.."

"İptal falan etmiyorsun, değil mi?"

"Öyle bir şey yok ama..."

"Ama ne?"

"Bir konuda kafam biraz karışık da."

"Karışık olacak ne var ki? Perşembe öğleden sonra çıkacağız, Pazar gecesi döneceğiz. Eğer yanına ne alman gerektiğini..."

"O işi hallettim."

"Öyleyse sorun ne?"

"Neden gittiğimizi bilmek istiyorum."

"Neden mi gidiyoruz?"

"Evet, Bern. İşte oraya gelince kafam biraz karışıyor."

"Ben neden gittiğimi biliyorum" dedim. "Ve bunu sana da söylediğimi sanıyorum. Her şeyi planladığım, gönlümü bu gidişe göre ayarladığım ve hain bir İngilizseverin beni yüzüstü bırakmasına bir neden görmediğim için gidiyorum. Bir başka neden de tatile ihtiyacım olması. Kentten en son ne zaman ayrıldığımı unuttum bile. Dükkânda çok çalıştım, arasıra gece işlerine de çıktım ve yoruldum artık."

"Çok çalıştığını biliyorum."

"O yüzden gidiyorum işte. Sana gelince, sen en iyi arkadaşının ihtiyaç anında yanında bulunmak için gidiyorsun. Ve sen de çok çalıştın bu aralar Büyük yarışma haftası kaç köpek yıkadın, ha?"

"Hatırlatma daha iyi."

"Demek senin de dinlenmeye ihtiyacın var ve hayatında kaç kere bir arkadaşına yardımda bulunurken aynı zamanda bedava bir de tatil yaptın, ha?"

"Pek fazla değil."

"Şimdi benim de senin de neden gittiğimizi biliyoruz ve birini alıp ötekine eklersen bizim neden gittiğimizi anlarsın."

Carolyn bir süre bunu düşündü. Ben de sandviç kâğıtlarının sonuncusunu elimde buruşturup Raffles'a kovalaması için attım, sonra yemek kalıntılarımızı toplayıp çöp kutusuna götürdüm. Geri döndüğümde Carolyn kediye kucağına almış ve yüzüne kararlı bir ifade yerleştirmişti.

"Başka bir şey daha var" dedi.

"Başka ne? Yemek mi? Çöp mü? Ne diyorsun sen?"

"Bu hikâyenin devamı" dedi. "Hani gerçek, yalnızca gerçek falan diye bir şey vardır bilirsin. Bence sen gerçeği anlattın, yalnızca gerçeği anlattın ama gerçeğin tümünü anlatmadın."

"Öyle diyorsun, ha?"

"Evet. Belki de çenemi tutup keyfime bakmalıyım. Ama elimde değil, Bern. Cuttleford Konağı'nı Lettice için özel bir şey olarak seçtin. O şimdi ortadan çekildiğine göre oraya neden gitmek istiyorsun ki?"

"Sana söyledim..."

"Bana ne söylediğini biliyorum ama bir tatile ihtiyacın varsa neden başka bir yere gitmiyorsun? Senin gizli bir gündemin olduğu duygusunu içimden atamıyorum doğrusunu istersen,"

"Gizli bir gündem" dedim.

"Eğer yanıyorsam söyle ve bir daha ağzımı açmayacağıma söz veriyorum."

"Gizli denmez" dedim. "Gündem de denemez."

"Ama bir şey var, öyle değil mi, Bern?"

İçimi çekerek başımı salladım. "Bir şey var."

"Biliyordum."

"Belki bir şey yok da, bir şeyin olma olasılığı var. En azından bir şey vardı. Bundan epey eminim ama artık var mı bilemem. Bir şey yani."

"Bern.."

"Ama yine de bir şey olabilir, değil mi? Fakat orada olma yerine başka bir yerde de olabilir"

"Bernie, o kullandığın gerçek kelimeler onlardan cümleler de yapıyorsun, ama..."

"Ama neden söz ettiğimi anlamıyorsun."

"Doğru."

Derin bir soluk aldım. "Raymond Chandler hakkında ne biliyorsun?"

"Raymond Chandler mi?"

"Evet."

"Polisiye roman yazarı Raymond Chandler mi?"

"Tam üstüne bastın."

"Hakkında ne mi biliyorum? Bütün kitaplarını yıllar önce okumuştum. Pek fazla kitap yazmamıştı, değil mi?"

"Yedi tane" dedim. "Ayrıca on beş yirmi hikâye ve dört beş makale."

"Hikâyelerinden bazılarını kaçırmışım"dır" dedi. "Makalelerini okuduğumu da sanmıyorum ama kitaplarının hepsini okuduğuma eminim."

"Ben zaman içinde hepsini okumuşumdur Kitaplar hikâyeler ve makaleler. Ve yazışmalarını, ayrıca Philip Durham'ın ve Fank MacShane'in yazdığı iki biyografiyi."

"Sen benden epey ilerdeymişsin, Bern." Carolyn omuzlarını silkti. "Ben kitaplarından hoşlandığım için okumuştum. O nedenle hakkında fazla bir bilgim yok. İngiliz miydi, Amerikalı mı? Onu bile bilmiyorum."

"1888'de burada doğmuştu. Chicago'da. Yazlarını Nebraska'da geçirirdi. Yedi yaşındayken anababası ayrıldılar, o da annesiyle İngiltere'ye yerleşti. Yirmi üç yaşına geldiğinde dayısından beş yüz sterlin ödünç aldı ve Amerika'ya göçtü. Güney California'ya yerleşti ve hikâyelerinin mekânı da hep orasıdır. Petrol işindeydi ama kazandığı parayı içerek tüketti. Sonra da yazmayı denedi."

"Yazarak kazanılacak parayla içmek mümkün olmadığı için mi?"

"Daha önce de yazmayla ilgilenmişti, ama şimdi kendini ciddi olarak bu işe verdi. İlk kısa hikayesini 1933'te Black Mask's sattı ve ilk romanını 1939'da yayımladı."

"Uzun Uyku."

"Büyük Uyku" dedim. "Sen onu altıncı romanı olan Uzun Veda ile karıştırdın sanırım. Doğal bir yanılma. Her iki başlık da ölüm yerine kullanılmıştır"

"Doğru."

"Son yılları fazla keyifli geçmedi" diye sürdürdüm. "Karısı 1954'te ölünce bir daha kendini toparlayamadı. Yedinci romanı Playback fazla başarılı olmadı ve sekizincinin başlangıç bölümlerine bakılırsa eğer bitirmiş olsaydı o daha da beter olacaktı. Ama kitabı bitiremedi. 1959 martında kendi uzun vedasını yapıp kendi büyük uykusuna daldı."

"Ama kitapları yaşamaya devam ediyor"

"Kesinlikle. Hepsinin de yeni baskıları var ve Chandler'in polisiye romanında yeri tartışmasızdır Chandler'den hoşlanmak için polisiye roman düşkünü olman da gerekmez.

'Raymond Chandler'den başka polisiye okumadım, ona hayranım' diyen çok insana rastlarsın." Bir kâğıdı tortop edip Raffles'a fırlattım. "Kimi zaman da öyle derler ama onu hiç okumadıkları da ortaya çıkar."

"Gerçek edebi başarı bu olmalı" dedi Carolyn, "insanın yazdıklarını okumamış hayranları olması."

"Çok doğru söyledin. Eh, Raymond Chandler bu işte. Onunla aynı anda adı geçen bir yazar daha vardır ve senin onun kitaplarını okuduğunu biliyorum. Hammett."

"Dashiell Hammett mi? Elbette okudum, Bern. O da çok yazmadı, değil mi?"

"Beş roman ve altmış kadar hikâye. Chandler'in ilk hikâyesini yayımladığında o artık yazmayı bırakmıştı. Sağlığı zaten iyi değildi ye son yılları Chandler'inkinden daha iyi geçmiş olamaz."

"O ne zaman öldü?"

"1961'de. Chandler gibi onun kitapları da yaşamaya devam etti. Kolejlerde onun kitaplarını ders olarak okuturlar. Malta Şahini'ni de. Böylesi üne ne dersin ha?"

"Fena değil."

"Hammett ve Chandler, Chandler ve Hammett. İkisi de polisiye romanın kurucusu kabul edilirler. Carroll John Daly gibi onlardan önce davranmış yazarlar da vardır ama günümüzde artık onları okuyan kalmadı. Hammett ile Chandler en esaslılarıydı ve bütün şerefi de onlar paylaştılar."

"Bari iyi arkadaş mıydılar, Bern?"

"Yalnızca bir kere karşılaşmışlardı. Yanılmıyorsam 1936'da. Black Mask yazarları Los Angeles'te bir yemekte bir araya gelmişlerdi. Chandler orada yaşıyordu ve Hammett de o sırada Hollywood'da çalışıyordu. Norbert Davis, Horace McCoy, Todhunter Ballard ve haklarında fazla bir şey bilmediğim beş yazar daha vardı."

"Bu sözünü ettiklerini hiç duymadım."

"Ballard pek çok kovboy romanı yazmıştı ve sanırım Rex Stout'un uzaktan akrabası olurdu. Horace McCoy Atları da Vururlar'ı yazmıştı. Norbert Davis'in ne yazdığını unuttum. Black Mask'a hikayeler yazardı herhalde."

"Yalnızca o bir kere mi buluştular?"

"Herkes öyle diyor."

"Ya?"

"Her ikisi hakkında yazılan biyografilerde o toplantıdan söz edilir New York'taki Black Mask yazışlarına göndermek için bir grup fotoğrafı çektirmişlerdi." Biyografi bölümüne gidip Richard Layman'ın Hammett'in yaşamını anlattığı Gölge Adam'ı aldım, sayfaları çevirip fotoğrafları buldum. "İşte burada. Pipolu olanı Chandler. Şu da Hammett."

"Birbirlerine bakıyorlar gibi çıkmış."

"Belki. Pek anlaşılıyor"

"Birbirlerinden hoşlanırlar mıydı, Bern?"

"Onu da söylemek pek güç. Yıllar sonra Chandler bu buluşmayı bir mektubunda yazdı. Hammett'i uzun boylu, sakın, kır saçlı ve Skoç viskiye düşkün hoş biri olarak tanımlamıştı."

"Benim gibi."

"Eh, sen de hoş bir insansın" dedim. "Ama uzun boylu denilebilir mi bilemem."

Carolyn öfkeyle yüzüme baktı. Ayağa kalktığı anda bir seksen boyunda olur ama eğer yirmi beş santimlik ökçe giymişse. "Ben sakın ve kır saçlı da değilim" dedi. "Ben Skoç viskiye düşkünlüğünden söz ediyordum."

"Ya."

"Chandler onun hakkında bu kadarlık şey mi söylemiş?"

"Yazar olarak çok değer verirdi." Sayfaları çevirip aradığım yeri buldum. Okumaya başladım: "'Hammett cinayeti bir Venedik vazosundan çıkarıp sokağa fırlattı ama onun sonsuza kadar orada kalması gerekmez, ancak Emily Post'un iyi yetişmiş bir genç kızın tavuk budunu nasıl kemirmesi gerektiği düşüncesinden mümkün olduğu kadar uzaklaşmak iyi bir fikirdi. Hammett hayata karşı keskin ve saldırgan bir tavır olan insanlar için yazmıştır. Bunlar olayların çirkin yanından korkmazlardı; orada yaşarlardı. Şiddet onları umutsuzluğa düşürmezdi, aksine kendilerinden bir şeydi bu. Hammett cinayeti yalnızca eldeki araçlarla, düello tabancaları, zehir ve tropik balıklarla bir ceset sağlamak için değil, kendi nedenleri dolayısıyla işleyen insanlara geri vermiştir"

"Tropik balıklar mı?"

"Bu insanları kâğıda olduktan gibi geçirmiştir" diye devam ettim, "'ve onları bu amaçlar için alıştıktan biçimde konuşturmuş ve düşündürmüştür' Dur daha bitmedi. 'Zayıftı, tutumluydu, sertti ama en iyi yazarların yapabildiği şeyi tekrar tekrar yapabilmiştir. Daha önce hiç yazılmamış görünen sahneler yazmıştır.'" Kitabı kapadım. "Bunu 1944'te The Atlantic için bir makalesinde yazmış. Hammett görmüş müydü diye hep merak ederim. O sırada askerdi ve Aleut Adaları kampanyası için Alaska'da bulunuyordu,"

"Savaş için biraz yaşlı değil miydi?"

"1894'te doğduğuna göre 1942'de askere alındığında kırk sekiz yaşındaydı. Sağlığı da iyi değildi. Veremdi ve dişleri hastalıklıydı."

"Yine de askere aldılar, ha?"

"Askere yazılmak istediği ilk iki sefer almadılar Üçüncü seferinde de o kadar titiz davranmadılar ve bir iki dişini çektirdikten sonra aldılar. Savaştan sonra da Kongre komisyonuna komünist olup olmadığını söylemeyi reddetti diye hapse attılar"

"Komünist miydi?"

"Herhalde ama kimin umurunda ki? Başkan adayı değildi ya. Yalnızca son yirmi yılda fazla bir şey yazmamış olan bir yazardı."

"Hammett, Chandler hakkında ne düşünüyordu?"

"Bilindiği kadarıyla fikrini hiç söylememiş." Omuzlarımı silktilim. "Biliyor musun, Chandler'in yazdıklarının bir satırını okumamış olması da mümkündür. Ama bence buna fırsatı vardı."

"Ne demek istiyorsun?"

"İkisinin Chandler'in ilk romanı yayımlandıktan iki yıl falan sonra ikinci bir kez buluştuklarını sanıyorum. Chandler kitabının bir kopyasını getirip Hammett'e imzalamıştı."

"Ve?"

"Kitabın nerede olduğunu bildiğimi tahmin ediyorum" dedim. "Bence şimdi Cuttleford Konağı'nda."

4

Carolyn'e ne Chandler'in ne de Hammett'in ikinci bir buluşmadan söz etmediklerini anlattım. Ancak dokuz on ay kadar önce dükkâna aldığım bazı kitapları karıştırırken daha önce hiç görmediğim bir kitaba rastlamıştım: Lester Harding Ross adında birinin A Penny a Word-and Worth It! adlı kitabı.

Carolyn onu da duymuş değildi.

"Ben de duymamıştım" dedim. "Ross her işe el atmış biri sanırım. Günde birkaç bin kelime yazarmış, yazdıklarının hiçbiri iyi, değilmiş ama yayımlanabilir şeylermiş. Spor hikâyeleri, kovboy ve dedektif hikâyeleri, bilimkurgu hikâyeleri yazmış. Hep de başka başka adlar kullanmış. Kitabında kullandığı otuz adı yazıyor ve unuttukları olduğunu da itiraf ediyor. Gerçekten de yaşamını, kelimesi bir sente yazarak geçirmiş ve daha fazlasında da gözü olmamış. Otobiyografisinde daha başarılı olduğunu umarım. Gayet ilginç bir kitaptı ve ona karşılık yalnızca altı yedi yüz dolar almış olduğunu düşünmek istemem."

"Herhalde üç günde çiziktirmiştir."

"Eh, Voltaire de Candide'i o kadar zamanda yazmıştı. Ama bunun konumuzla ilgisi yok. Önemli olan Ross'un yazarlıktan zevk alması, yazdıklarıyla gurur duysa da, duymasa da. Ve diğer yazarlarla bir arada olmaktan hoşlanırdı. Zamanın popüler yazarlarının çoğuyla ya bizzat ya da yazışarak ilişki kurmuştu."

"Hammett ve Chandler de bunların arasında mıydı?"

"Doğrusunu istersen hayır. Ama George Harmon Coxe vardı."

"O adı biliyorum."

"Buna hiç şaşmadım. Epey kitap yayımlamıştın esaslı şeyler hem de. Chandler'in de dostuydu. Büyük Uyku çıktıktan sonra Chandler, Connecticut'ta yeni bir ev yaptırmış olan Coxe'a yazmıştı. Chandler de oraya taşınmakla ilgileniyordu."

"Philip Marlowe'u. Connecticut'ta düşünmek çok güç doğrusu. O tam Los Angelesli'dir."

"Biliyorum ama Chandler California'dan daha ucuz bir yer arıyordu. Aynı zamanda İngiltere'ye geri dönmeyi de düşünüyordu. Sonunda California'da kaldı ama Lester Harding Ross'a bakılırsa Coxe'u Connecticut'taki evinde de ziyaret etti."

"Ne zaman?"

"Orası pek belirli değil, ama 1941 'in yaz ya da sonbaharında olmalı." Tezgâhın arkasına geçip A Penny a Word- and Worth It'i buldum. "Ross şöyle diyor: 'Coxe'un o sırada bana yazmış olduğu mektubu bulmuş olmayı isterdim. Anlaşıldığı kadarıyla Chandler, Knopf Yayınevi'ndekilerle görüşmek için doğuya gelmiş ve bir iki gün Coxe'larda kalmış. Bir Fortnoy ya da Fontenoy adında bir ahbablarına ziyarete gitmişler ve Hammett ile Hellman adındaki kadın da oradaymışlar Fortnoy ya da Fontenoy ya da adı her neyse elibol bir insan olmalıymış ki davetlilerin hepsi de içkiyi biraz fazlaca kaçırmışlar. Chandler kitabının bir kopyasını getirmişmiş ve gayet tumturaklı bir şeyler yazıp Hammett'e armağan etmiş. Aslında kitabı California'dan Coxe'a armağan olarak getirmişmiş ve sonunda verememiş

tabii. Coxe'un bu konudaki sözleri çok buruktu ama ne yazık ki mektubu oradan oraya taşınmamızın kurbanlarından biri oldu."

"Hellman adındaki kadın Lillian Hellman mı?"

"Evet. 1939'da Hardscrabble Çiftliği'ni satın almıştı ve Hammett orada epey uzun kaldı. Çiftlik, Cuttleford Konağı'na o kadar yakın sayılmazsa da otomobiliyle iki saatlik bir mesafede olmalıydı."

"Ben galiba bir şeyler kaçırdım, Bern. Ross, Cuttleford Konağı lafını ne zaman etti?"

"Hiç etmedi. Ama Fontenoy adında birinden sözetti."

"Ve?"

"Hammett ve Chandler'in biyografyalarında Fortnoy ya da Fontenoy'a atıf aradım ama bir şey bulamadım. Büyük Uyku'nun imzalı kopyasının Dashiell Hammett ya da Lillian Hellman'ın terekelerinde bulunup bulunmadığını araştırdım. Müzayede kayıtlarını inceledim ve bu gibi şeyleri bilen insanlara telefon ettim, George Harmon Coxe'un yazışmada bulunduğu başka kimselere bu olaydan söz edip etmediğini de araştırdım."

"Etmiş mi?"

"Etmiş olabilir ama ben bir şey bulamadım. Columbia'da bazı kâğıtları falan var, bana yardımcı olan bir kütüphaneciyle saatlerce onları taradım ama Chandler ve Hammett'ten pek çok kere söz etmiş olmasına rağmen Chandler'in doğuya gittiğini ve Hammett ile ikinci kez karşılaştıklarını doğrulayacak bir şeye rastlayamadım."

"Fontenoy'dan da söz etmemiştir herhalde."

"Ne yazık ki, hayır"

"Belki de Ross hepsini kafadan atmıştır."

"O da aklıma geldi" dedim. "Bir kömür madeninde orada olmayan bir kara kediyi aramakta olduğumu düşündüm. Sonunda pes ettim ve aylar sonra İngiltere'ye karşı çılgıncasına bir özlem besleyen bir kadınla tanıştım, Cuttleford Konağı diye bir yerden söz edildiğini duydum ve telefon edip bir broşür göndermelerini istedim."

"Onlar da gönderdiler"

"Evet. Ve çok da etkileyici bir broşürdü. Sana daha önce gösterecektim ama nereye koydum bilemiyorum."

"Zarar yok, Bern. Ben nasıl olsa oraya gideceğim, broşürü ne yapayım ki?"

"Ben de hemen hemen aynı şeyi düşünmüştüm. Şöyle bir baktıktan sonra Lettice'i götürecek bir yer olduğunu anlayınca tarihçesini okumanın ne anlamı var diye düşündüm. Ama çok ilginç şeyler yazıyordu ve o gün de işler pek yavaştı."

"Bir değişiklik olarak."

"Doğru. Ben de okumaya koyuldum. Binanın eski sahiplerini yazıyordu. Forrest Fontenoy adında biri, bir iki yıl eve sahip olmuştu. Kronoloji pek belirli değil ama Büyük Uyku'nun yayımlanmasıyla Hammett'in askere alınması arasında geçen sürede evin sahibi olduğu kesin."

"Bu da Ross'u epey inanılır yapıyor, değil mi?"

"Hem de nasıl. Times indeksini araştırıp hakkında biraz daha bilgi edindim. Mellon mirasçılarının biriyle evlenmişti ve kendisinin de aileden kalan bir serveti vardı. Bir iki Broadway oyununa parasal destek sağlamıştı. Savaştan önceki yıllarda da solcu derneklere epey yüklü bağışlarda bulunmuş."

"Böylece Hellman'la bir ilişkisi doğmuş olur. Tiyatro ve politika."

"Bu birbirlerini nasıl tanıdıklarını açıklayabilir. Ama bunlar da önemli değil. Önemli olan kitaba ne olduğu."

"Büyük Uyku."

"Evet. Bak, bence şöyle olmuştur: Chandler kitabı ortaya çıkarmış, kalbinden gelen bir iki satır yazmış ve Hammett'e vermiştir Herkesin çok kibar bir insan olarak tanımladığı

Hammett kitabı sanki Cennetin anahtarıymış gibi almıştır. Sonra Chandler Coxe'larla evine dönmüş, Hammett ile Hellman Hardscrabble Çiftliği'ne ya da New York'a gitmişlerdir"

"Ve kitap evde kalmış."

"Ben öyle tahmin ediyorum."

"Neden ama, Bern? Hammett kitabı birlikte götürmez miydi?"

"Götürebilirdi, eğer aklına gelmişse. Ama Cuttleford Konağı'ndan çıktığında herhalde böyle bir şeyi hatırlamayacak kadar sarhoştur." Ellerimi iki yana açtım. "Bak, bunların hiçbirini kanıtlayamam. Belki de evine götürmüştür, bir iki bölüm okumuş ve çöpe atmıştır. Belki birine ödünç vermiş, o kişi de başkasına vermiş, o da kilisenin eski eşya satışına bağışlamıştır. Belki biz şu anda konuşurken birinin bodrumunda ya da çatı arasında çürüyüp durmaktadır"

"Ama sen öyle düşünmüyorsun."

"Hayır. Bence isteyerek ya da unutarak Cuttleford Konağı'nda masanın üstünde bırakmış ve hizmetçilerden biri de kütüphanenin rafına kaldırmıştır. Orada klasik bir büyük kütüphane var, resmini broşürde gördüm. Dört metrelik tavana kadar yükselen raflar falan."

"Demek sence kitap şimdi orada?"

"Orada olabileceğini sanıyorum. Evet, o zamandan bu yana evde pek çok insan yaşadı. Keşişler, sarhoşlar, işçiler, konuklar falan. Bunlardan herhangi biri. Büyük Uyku'yu alıp götürmüş olabilir"

"Bernie, aradan elli yıl geçmiş."

"Biliyorum."

"O insanlardan hiçbiri hayatta değil herhalde. Hammett ile Chandler'in ya da Lillian Hellman'ın sağ olmadıklarını biliyorum. Ya Coxe ve Ross?"

"Öldüler"

"Fontenoy ve karısı?"

"Çoktan ölmüşler ve çocuklarının ne olduğunu bilmiyorum."

"Elli yıl geçti aradan. Kitap nasıl hâlâ orada olabilir?"

"Ev ayakta duruyor. Kütüphane de. Broşürdeki fotoğrafta gördüm, raflar tıka basa kitapla dolu. Eglantine'lerin onları süs olsun diye metreyle aldıklarını sanmam. Bence o kitaplar ta baştan beri oradalar."

"Ve yüksekteki raflardan birinde..."

"Büyük Uyku duruyor" dedim. "Raymond Chandler'in Dashiell Hammett'e imzaladığı kopya orada durmuş keşfedilmeyi bekliyor."

Carolyn birkaç saat sonra Bum Rap'te, "O kitabı düşünüyordum" dedi.

"Tahmin edebiliyorum. Benim de aylardır başka bir şey düşündüğüm yok zaten."

"Ya kitap gerçekten oradaysa" dedi Carolyn. "Ve onu buldun diyelim, bu bile başlıbaşına bir mucizedir"

"Eee?"

"Peki, kaç para eder? Yani senin saplantının dışında demek istiyorum, saplantıya bir dolar değeri koymak güçtür. Ama gerçek parayla..."

"Ne mi eder?"

"Evet."

Bunu düşünmek zorunda değildim. Aylardır pek çok kere hesabını yapmıştım.

"Büyük Uyku, Chandler'in en az bulunan kitabıdır" dedim. "İyi durumda bir ilk baskı zaten çok seyrek rastlanan bir şeydir. Bir de üzerinde karton kapağı olursa ve o da iyi durumdaysa beş bin dolar civarında bir para eder"

"O kadar çok, ha?"

"Ama bu imzalı bir kopya" dedim. "Modern romanlarda yazarın imzası değeri yüzde on ila yirmi arasında artırır. Ama Chandler işe girince durum değişir"

"Öyle mi?"

Başımı salladım. "Chandler pek az kitap imzalamıştır. Aslında o günlerde günümüzde olduğu gibi kimse kitabını imzalamazdı. Şimdi bir kitap çıkaran herkes ülkeyi karış karış dolaşp bütün kitapçılarda önüne gelene kitabını imzalıyor"

"Ed McBain de yeni kitabını bana imzaladı" dedi Carolyn. "Sana söylemişim, değil mi?"

"Hem de kaç kere."

"Eh, benim için heyecan verici bir gündü, Bern. En sevdiğim yazarlardan biridir"

"Benim de."

"Onun Seksen Yedinci karakol kitaplarından birini okuduğumda polislere yeni bir gözle bakarım. Onlan gerçek insanlar olarak görürüm, duyarlı ve kırılğan, yani insan işte."

"Evet, polisleri öyle resmeder o."

"Doğru. Ve sonra Ray Kirschmann kapıdan içeri girer ve beni doğruca gerçeğin içine atıverir. Doğrusunu istersen Ed McBain'in fantezi dünyasını bin kere daha çok severim ve onunla tanışmak gerçekten heyecan verici bir şeydi. O kitap sahip olmaktan gurur duyduğum eşyamın başında gelir."

"Onu biliyorum ama sen Ed McBain'in kitabını imzaladığı tek kişi değilsin. Binlerce kitap imzalamıştır, günümüz yazarlarının çoğu gibi. Hammett ile Chandler'in zamanında yazarlar ancak dostlarına kitap imzalarlardı. Ve Chandler bunu bile yapmamıştı."

"Yapmamış mıydı?"

"Çok seyrek olarak. Eğer arkadaşınıysan sana bir kitabını verirdi ama sen istemedikçe imzalamazdı. Böylece gerçek bir Raymond Chandler imzası kendi başına bir değer taşır. Daha sonraki daha çok bulunan kitaplarında imzası kitabın değerini birkaç yüz dolardan bir iki bin dolara çıkarır ama Büyük Uyku'da bu değerine iki katına katlayabilir."

"Demek on bin dolardan söz ediyoruz."

"Daha bitmedi. Eğer Ross'un anlattıkları gerçekse, Chandler, Hammett'e verdiği kitabı yalnızca imzalamakla kalmayıp, Hammett'e ithaf eden bir iki şey de yazdı."

"Bu durumu değiştirir mi?"

"Bu ithafların garip bir yanı vardır, eğer kitap sıradan bir insana ithaf edilmişse yalnızca imzalanmış kopyalardan biraz daha az aranır."

"Neden, Bern?"

"Düşün bir kere. Eğer sen koleksiyoncu olsaydın elinde adı duyulmamış birine imzalanmış bir kopya olsun ister miydin? Yoksa yalnızca imza seni daha mutlu mu ederdi?"

"Öyle ya da böyle umurumda bile olmazdı."

"Sen koleksiyoncu değilsin. Koleksiyoncular böyle şeylere dikkat ederler."

Benim kaprisli müşterilerimden bir ikisi aklıma geldi. "Hem de nasıl, inan bana."

"Sana inanıyorum, Bern. Peki, ya kitap ünlü birine imzalanmışsa?"

"Şimdi durumu anlamaya başladın işte. İthaf yazısında adı geçen kişi ünlüyse kitap başka bir düzeyde ele alınır."

"Bu iyi bir şey midir?"

"Fena değildir. Ne kadar iyi olduğu o kişinin kimliğine ve yazarla olan ilişkisine bağlıdır. Raymond Chandler'in Dashiell Hammett'in adını yazıp imzaladığı bir kopya Amerikan polisiye romanlarının en üst düzeyine çıkmış demektir."

"Şu işi benim anlayacağım gibi açıklasan."

"Kitap yeni durumdaysa ve yazının Chandler'in elinden çıktığı doğrulanıyorsa..."

"Her şey tamam kabul edelim, Bern. Bir rakam duyalım artık."

"Bu tahmini bir rakam olacak, unutma. Benzersiz bir şeyden söz ediyoruz, o bakımdan ne getireceğini kim bilebilir ki?"

"Bernie...".

"Yirmi beş diyelim."

"Yirmi beş mi?"

"Tahmini yani."

"Yirmi beş bin."

Başımı salladım.

"Dolar."

Bir daha salladım.

"Ve bunu yüzde kaç verirsin aracıya?"

"Aracı gerekmez. Kitabın çalındığını bildiren olmaz çünkü. Zaten varlığını kim biliyor ki? Esaslı alıcılardan birine gidip kitabı çekinmeden ortaya koyabilirsin."

"Nerede bulduğunu sorarlarsa?"

"Bir eski eşya satışından aldığını ya da bir eskicinin rafının dibinde bulduğunu söylersin. Ben kitapçıyım. İşe yaramaz bir kutu kitabın arasında bulduğumu ve iyice inceleyene kadar bir kitap kulübü yayını olduğunu sandığımı söylerim. Eline nasıl geçtiğini söylemek zorunda bile değilsin. Yalnızca bilmiş bilmiş gülümser ve çeneni tutarsın."

"Demek yirmi beş bin doların tümü sana kalabilir, ha?"

"Ya da daha fazla. Eğer Sotheby's müzayedesine sokarsan ve iki fanatik, kitaba sahip olmak için kapışmaya başlarsa."

"Vay canına!"

"Ama kitabın varlığı bile belli değil henüz, varolmuş olsa da çoktan kaybolmuş olabilir. Belki de hâlâ oradadır ve evi baştan aşağı arasak da bulamayız."

"Aramamız gerek, Bern."

"Ben de öyle düşünmüştüm."

"Yirmi beş bin."

"Çok daha az olabilir. Belki dış kapağı yırtılmıştır. Belki sırtı hasar görmüştür. Belki sayfaları kıvrılmıştır. Belki kurt girmiştir"

"Belki de bir çocuk bütün O'ların içini boyamıştır" dedi Carolyn. "Belki kaçık bir botanikçi sayfaları arasında çiçek kurutmuştur Bir bakmamız gerek, Bern." Yüzüme baktı. "Eğer araştırmazsak kendimizi asla bağışlamayız."

5

Whitham Junction'da kısa bir süre bekledikten sonra Pattaskinnick treni oflaya puflaya istasyona girdi ve yine oflaya puflaya istasyondan çıkarken biz de içindeydik. Küçük tren kuzeye ve doğuya doğru ilerliyor ve tekerleklerinin her dönüşünde arazi giderek ıssızlaşıp engebeleri çoğalıyor kar yağışı da artıyordu.

Pattaskinnick'e vardığımızda hava kararmıştı ve yerde de bir karış kar vardı. Carolyn bir kartopu yaptı ve sonra dönüp çevresinde atacak bir yer aradı. Görünürdeki tek otomobil yan tarafında acemi bir el tarafından Buck's Taksi yazılı bir Jeep Cherokee idi. Bir taksiye kartopu atıp da sürücüsünün sizi hoş karşılaması beklenemeyeceği için omuzlarını silkip kartopunu omzunun üzerinden geriye fırlattı.

"Hey!"

"Özür dilerim, Bern. Orada olduğunu bilmiyordum."

"Nerede olacaktım ki? Pattaskinnick'e hoş geldin."

"İngiltere'de Cotswolds'da bir köy sanki. Ya da Camden falan."

"Boardham da olabilir"

"Bayan Jane Marple şu küçük evlerden birinde yaşıyor olabilirdi, Bernie. Örgü ören bahçesinde uğraşır ve cinayetleri çözerdi."

"Küçük evler mi? Ben ev falan görmüyorum."

"Böyle kar yağarken göremezsin herhalde. Ama orada olduklarına eminim. Taksimiz de orada işte. Acaba neden atlayıp bize yardım etmiyor dersin?"

Biz. aracın yanına gidip de ön camını tıklatınca adam Dışarı Çıktı. Gideceğimiz yeri söyledim. Kısa boylu, geniş omuzlu, gözlerinin arası gelenekselden daha az olan bir adamdı. Sirtında turuncu kamuflaj renkli o ceketlerden biri vardı. Valizlerimizi zahmetsizce kaldırıp bagaja koydu, sonra Raffles'ın kutusuna baktı.

"Orada bir hayvan var" dedi.

"Kedi" dedim.

"Ben hayvan taşımam."

"Ama saçma bir şey bu" dedim. "Aracına bir zarar verecek değil ki."

"Araç değildir bu. Jeep."

"Yepyeni bir John Deere traktörü olsa bile bir zarar vermesi imkânsız. Kutuda kilitli bir kere, ne dışarı çıkabilir; ne de telörgü arasından patisini çıkarabilir.."

"Hayvan nakletmeye bir dediğim yok ama elime alıp da taşımam."

"Eline alıp taşımak mı?"

"Allah aşkına yeter artık" diyen Carolyn kutuyu alıp cipin döşemesi üzerine, iki valizin arasına bıraktı. Sürücü arka kapıyı kapadı, öne yürüyüp direksiyonun ardına geçti. Carolyn'le ben de yolcu bölmesine geçtik.

Adam, "Size garip gelebilir ama bir insanın bir yerde çizgiyi çekmesi gerekir" dedi.

"İnsanların size taşımak istedikleri hayvanın sınırı yoktur. Bugün kedi olursa yarın at olur." Raffles'a gözucüyle baktım. Bugün kediydi ve yarın at olabileceğine doğrusu inanasım gelmiyordu.

"Kar da felaket" dedi adam motoru çalıştırıp arabaya gaz verirken. "İyi ki dört tekerlek çekişli araçtasınız."

"İki tekerlekli bisiklet mi olacaktı?"

Carolyn bir dirsek attı böğrüme. "Dört tekerlek çekişli" diyerek öne eğildi. "Kar daha da yağacak mı dersiniz?"

"Eh, bu ilk kez olacak değil ve epey yoğun yağıyor. Ama sizi Cuttleford'a götürürüm. Bu araç öyle kara kışa pek metelik vermez. Fakat köprüden geçiremem."

"Köprü mü?"

"Bir park yeri var" dedim. "Aracını oradan bırakıp bir köprüden geçerek birkaç adım ilerdeki eve gidiyorsun."

"Çeyrek mil" dedi sürücü. "Valizleriniz için bir araba olacak. Herhalde hayvanınızı da ona koyarsınız."

"İdare ederiz" dedi Carolyn.

Cuttleford yolları bir Judy Garland şarkısından çıkmış gibi giderek daha engebeli ve daha ıssız olarak devam ediyordu. Kar durmadan yağıyor ama Jeep her şeye inatla karşı koyuyor; daha önce hiçbir aracın geçmediği yerlerden geçiyordu. Doğrusu ona bir daha araç demeye dilim varmıyordu.

Sürücü birden frene basıp sola dönerek sık ağaçlıklı bir yola girdi. "Cuttleford Yolu. Bir saat önce açılmış. Oğlanın işi."

"Oğlanın mı?"

"Orris. Onların yanında çalışıyor ya." Adam parmağını anlamla bir biçimde alnına değdirdi.

"Biraz yavaşdır Orris. İşini yapar ama. Hakkını vermek gerek. O hikâyelere hiç inanmış değilim ya."

"Hikâyeler mi?"

"Zaten insan duyduğunun yarısına bile inanmaz. Oğlan ömrünü kilit altında geçireceği yerde yolları karlardan temizlesin daha iyi."

"Neden kilit altına alsınlar ki?" diye Carolyn sordu. "Ne yaptı ki?"

"Bunu söylemek bana düşmez. Ben öyle dedikodu yapacak insanlardan değilim."

Carolyn ısrar etmek niyetindeydi ama sekiz on arabayla bir yarım tonluk kamyonetin ve önüne kar temizleme aleti takılmış bir cipin park edilmiş olduğu bir açıklığa girdiğimizde durdu.

"Eğer otomobilinizle gelseydiniz burada bırakacaktınız işte" dedi sürücü. "Ama aslında cipiniz yoksa bir yerde kara saplanır kalırdınız ya."

Ben adamın bizi köprüden geçirip kapının önüne kadar götürmesini teklif etmeye hazırlanıyordum. Ama köprüye bir bakış böyle bir şeyin söz konusu olmadığını göstermeye yetmişti. Köprü cipten daha dardı ve derin bir yar üzerinde halatlarla asılıydı. Sürücü motoru kapadı, inip kenara ya da cesaret edebildiğim yere kadar yürüdüm. Aşağısını ne görebiliyordum ne de bir şey duyuyordum.

"Sakin" dedim.

"Cuttlebone deresi. Donmuştur. Eğer şu anda tamamen donmamışsa sabah olmadan dibine kadar donar."

"Köprü sağlam mıdır?" diye sordu Carolyn.

"Ne biçim soru bu?" dedim. "Elbette sağlamdır."

"Halatı sağlamdır" dedi adam.

"Halatı sağlamdır" dedim.

"Halatı yağmurda sorun olur" dedi. "Islaklık içine geçtiğinden, hava birden soğudu mu halat donar ve gevrekleşir."

"Öyle mi?"

"O zaman da dal gibi kolayca kırılır."

"Ya."

"Ama daha değil. En iyisi donmadan geçmektir. Şu arabaları görüyor musunuz? Eşyanızı onun içine koyun, hayvanınızı da."

"Bak" dedi Carolyn. "Bu jeep'tir, tamam mı? Araç değil; Jeep'tir."

Sürücü Carolyn'e baktı

"O da kedidir" diye devam etti Carolyn. "Hayvan değil. O yüzden ona hayvan deme. Biraz saygı göster"

Adam kediye bir daha hayvan demedi ama başka bir şey de demedi, hatta hiç konuşmadı bile. Carolyn'ın onu aptala çevirdiğini tahmin ediyorum, doğrusu bunu daha önce yapmış olmasını isterdim. Adam jeep'in arkasını açtı, valizlerimizi indirdi sonra sessizce geriye çekildi. Hayvan, kedi ya da dört çekişli memeli için kurallar değişecek değildi. Raffles her ne ise onu biz indirmek sorundaydık,

İki küçük kırmızı araba aldık, Raffles'la valizlerimizi yükledik, köprüden geçip, dönerek yükselen bir yoldan Cuttleford Konağı'na doğru yürüdük. Köprüyü geçmek, aslında hırsızlık mesleğimde yapmak zorunda kaldığım bazı şeylerden çok kolaysa da, ayaklarının altında sallanan bir yüzeyde yürümenin de sinir bozucu bir yanı vardı doğrusu.

Carolyn yarın ne kadar derin olduğunu öğrenmek istiyordu. Bunun ne önemi olduğunu sordum. "Derin olsa da olmasa da aynı sallantılı köprünün üzerindeyiz ve ne olursa olsun bu köprüyü aşmamız gerekiyor."

"Sanırım ne kadar yüksekte düşeceğimizi merak ettim, Bern."

"Düşmeyeceğiz."

"Biliyorum ama düşersek yara bereyle mi kurtulacağız yoksa kırıkla falan mı? İnsan göremeyince dibi olmayan bir uçurum sanır ama gerçekte bir iki metreden fazla değildir," Yanıt vermedim. "Bern?"

"Dibi olmayan bir uçurumu hayalimde canlandırmaya çalışıyorum" dedim. "Neye benzerdi acaba?"

"Bern..."

Raffles'in da köprüye bayıldığını sanmıyordum; hoş, yeniden sağlam toprağa ayak bastığımızda da daha mutlu görünmedi ya. Kedi kutusundan şikâyet mırıltıları yükseliyordu. Soluğunu görüp göremediğini merak ettim. Ben benimkini görüyordum da. Eve giden patika yeni temizlenmişti; kar aracı köprünün öteki yanındayken Orris'in bunu nasıl becerdiğini merak ettim. Sonra bir dönemeci daha aştık ve ev karşımıza çıkıverdi. Bütün pencerelerinde ışık yanıyordu ve bacasından duman yükseliyordu. Ön kapının yanında, bir çift sütunun berisinde bir kar püskürtme; makinesi duruyordu ve onun da üstü iki parmak taze karla kaplanmıştı.

"Orris eğer bunlardan birini kullanmayı biliyorsa denildiği kadar geri zekâlı olamaz" dedim. Valizlerimizi ve kedi kutusunu kapının önüne indirdim. "Arabaları ne yapacağız peki?" Carolyn'ın parmağıyla işaret ettiği yere bakınca köprünün öte yanındakiler gibi bir dizi araba gördüm. "Şimdi bütün dedikoduları öğrenirler" dedim. "Kimbilir birbirlerine anlatacak ne hikâyeleri vardır."

Carolyn gözlerini yuvarladı. Zili çaldım. Tam bir daha çalacaktım ki, kalın ve ağır kapı, koyu sarı saçlı, iriyarı bir genç tarafından açıldı. Gencin gözlerinde, sıradan bir insanın kafasına kalın bir kereste yediğinde görülen bir bakış vardı. Eliyle içeni girmemizi işaret etti, sonra valizleri alıp resepsiyon masasının önüne bıraktı. Tam o anda uzun boylu ve terbiyeli gülümsemeli bir beyefendi de masanın ardından öne çıkmıştı.

"Hoş geldiniz" dedi. "Berbat hava, değil mi? Eğer radyoya inanırsak bir süre de böyle devam edecek sanırım. Buraya kadar gelmek güç oldu mu?"

"O kadar da kötü değildi."

"Hah, böyle olmalı işte. Sizi Cuttleford Konağı'na resmen buyur etmeme izin verin. Aslında ben evsahibiniz Nigel Eglantine'im. Ve siz de..."

"Bernard Rhodenbarr."

"Bay Littlefield de olabilirdiniz ama ben sizin Bay Rhodenbarr olduğunuzu tahmin etmişim. Littlefield'leri daha bir saat kadar beklemiyoruz aslında, bu kar yağışıyla daha da gecikebilirler ya" Adam bu olasılık için bir kere kaşlarını çattı, sonra birden kendini toparlayıp Carolyn'e bakarak gülümsedi. "Siz de Bayan Lettice Runcible olmalısınız."

"Hayır" dedim. "Bu Bayan Carolyn Kaiser"

"Elbette. Ah Bay Rhodenbarr ve Bayan Kaiser, size neresini ayırmışız bir bakalım hele." Defterine baktı, ucu silgili kalemini alıp Lettice'in adını sildi, öteki ucuyla Carolyn'ın adını yazdı ve bunu yaparken de bize herhalde açıklıktan ölmek üzere olduğumuzu, yemek servisinin yapıldığını ama yine de odalarımıza çıkıp kendimizi topladıktan sonra yemek salonunda bir şeyler bulacağımızı söylemeyi başardı.

"Sizi Augusta Teyze'nin odasına koyduk" dedi. "Orada rahat edeceğinize eminim."

"Bundan hiç kuşum yok" dedi Carolyn. "Ama ya Augusta Teyze? O koridorda mı yatmak zorunda kalacak?"

Carolyn gerçekten çok hoş bir şey söylemiş gibi bir kahkaha attı adam. "Biz bütün odalarımıza akrabalarımızın ve dostlarımızın adını verdik" diye anlattı. "Augusta Teyze gelirse ona kendi odasını seve seve veririz ama bu pek mümkün değil. Zavallılık Harpenden'de huzurevindedir"

"Çok yazık"

"Ama eğer odayı görebilseydi çok sevineceğinden hiç kuşum yok. Umarım siz de orada mutlu olursunuz. Cissy'nin en sevdiği odadır orası."

"Cissy mi?"

"Karım. Adı Cecilia'dır ama çocuklukta takılan adlar hiç eskimez, değil mi? Odanız şu merdivenden çıkınca solda. Valizinizi taşımak için yardım ister misiniz?"

"Biz taşırız."

"Eğer bundan eminseniz, peki. Orris'i sizinle gönderirdim ama bir yere sığışmış olmalı."

Adamın gözleri kasıldı. "Onun içindeki kedi mi?"

Söz konusu hayvan o sırada bir karatahtaya sürtülen tebeşir sesiyle varlığını belli etmiş olduğundan bunu inkâr güç olacaktı. "Manx türüdür" dedim. "Adı Raffles."

"Elbette" dedi. "Ve tuvalet alışkanlığı falan konusunda tam bir centilmen olduğundan hiç kuşum yok."

"Kesinlikle."

"O zaman burada rahat edeceğinden eminim. Ve hiç kuşum yok biz de onun varlığından zevk alacağız."

"Odaların adları olması hoş bir şey" dedi Carolyn. "Yalnızca bir numarası olan bir odada kalmaktan daha huzur verici bir şey."

Ben dışarda yağın karı seyrediyordum. Yağış gayet ciddi olarak devam ediyordu.

"Çok da heyecan verici" diye Carolyn devam etti. "Bize 28 numaralı odayı verselerdi odamızı 27 ve 29 numaralar arasında bulacağımızı bilirdik. Ama Augusta Teyze'yi Roger Enişte ile Kuzen Beatrice arasında aramak kimin aklına gelir ki?"

"Ve de Rahip Andrews'un tam karşısında."

"Bana o işte bir skandal var gibi geldi. Belki bir anlamı vardır ama bunu keşfetmek için de ailenin şeceresini bilmek gerekir. Ama burası çok esaslı bir oda, değil mi, Bern? Kirişli tavan, şömine, kocaman bir pencere... pencere nereye bakıyor Bern?"

"Karlara. Küresel ısınma ne oldu hani?"

"O yalnız yazları olur. Hem biz içerde olduğumuza göre dışarda karın az ya da çok yağdığı hiç umurumda değil. Bir yangın merdiveniyle çöp tenekelerine bakacağıma, karlara bakarım daha iyi. Arbor Court'taki pencereden başka ne görüyorum ki? Bu odanın bir şeye daha ihtiyacı var, işte o zaman kusursuz olurdu."

"Neymiş o?"

"İkinci bir yatak."

"Ya."

"Yani demek istediğim, bu çok esaslı bir şey, dört sütunu, kadife sayvanı falanla müthiş, çok da rahat görünüyor." Carolyn yatağa atladı, ayakkabılarını çıkarıp uzandı.

"Göründüğünden de rahatmış. Eğer güzel bir kadın olsaydın bunu seninle paylaşmaktan daha keyifli bir şey düşünemezdim. Bir yanlışlık yaptılar herhalde. Onlara çifte yatak demiştin, değil mi?"

"Herhalde."

"Herhalde mi? Bu hayır demek, değil mi?"

İçimi çektim. "Yer ayırttığımda Lettice ile ben vardık ve çift kişilik bir yatak istemiştik. Hatta çift kişilik yatak için ısrar etmiştim."

"Hiç kuşum yok."

"Onlara depozito gönderdiğimde çekin yanına bir de not eklemiştik."

"Sonra da Lettice evlenmeye karar verdi."

"Evet."

"Ve beni yedek kulübesinden alıp getirdin."

"Oyunu kurtarmak için" dedim. "Sonra çift yatakla daha mutlu olacağımızı düşündüm, telefon etmek için davrandım ve kendimi pek pis durumda hissettim. 'Merhaba, ben Bernie Rhodenbarr, Perşembe'nin haftasına bir oda ayırtmışım ama çift kişilik bir yatak yerine iki ayrı yatak istiyorum. Ha, aklıma gelmişken söyleyeyim: benimle Bayan Runcible değil, Bayan Kaiser gelecek'"

"Ne demek istediğini anladım."

"Bunu yapmanın zarif bir yolunu bulana kadar beklerim diye düşünmüştüm, hâlâ da bekliyorum işte. Bak, çok uzun bir süredir arkadaşlık ediyoruz, Carolyn. İkimiz de gecenin yarısında seks manyağına dönüşecek değiliz. Yatağı platonik olarak paylaşabiliriz."

"İkimizin de uyuyacağını hiç sanmam. Yatak rahat ama ortası çökmüş. Yuvarlanıp birbirimize çarpacağız."

"İdare ederiz" diye ısrar ettim. "Hem zaten herhalde nöbetleşe uyuyacağız."

"Ben kendi pijamamı getirdim."

"Nöbetleşe yatacağız demek istedim. Kütüphane raflarını araştırmanın en iyi zamanı geceyarısıdır."

"Bu biraz kuşku çekmeyecek mi, Bern?"

"Neden? Uykusuzluk çekiyorsan başka ne yaparsın ki? Okuyacak iyi bir kitap ararsın."

"İmzalı ilk baskılar tercih edilir. Demek geceleri ayakta olacaksın, ha?"

"Çoğunlukla."

"Demek ben perili evde tek başıma kalacağım."

"Perili olduğunu da nereden çıkardın?"

"Sen bir hortlak olsaydın böyle bir yeri kaçırır mıydın, Bern? Duvarlar çarpık, döşeme tahtaları gacırdıyor, rüzgârın her esişinde: camlar zangırdıyor. 'Hortlak Aranıyor, ideal çalışma koşulları' diye yafta as daha iyi."

"Ben öyle bir yafta falan görmedim."

"Elbette göremezsin. Boşluk dolduruldu da ondan. Ben burada gözlerime uyku giremeden yatacağım ve sen de aşağıda Büyük Uyku'yu arıyor olacaksın. Bern, Raffles'a bak, nasıl da bebeğinin doğmasını bekleyen baba gibi arşınıyor odayı. Banyo kapısını açar mısın lütfen?"

Banyo kapısını açtım ve bir dizi askılıkla burun buruna geldim.

"Bern, sakın söyleme."

"Burası gerçek bir taşra konağı" dedim.

"Yani bu banyonun olmadığı demek mi?"

"Banyosu elbette vardır"

"Nerede?"

"Koridorda."

"Odaları numaralı, ayrı yatakları ve düz döşemesi olan, camları zangırdamayan ve özel banyosu bulunan kişiliksiz modern bir otelde olmadığımıza ne kadar memnunum bilemezsin, insanın ruhunu öldüren öyle bir heyecan yaşamadığımıza çok seviniyorum." Oda kapısını açıp Raffles'ın ardından yürüdüm. Sonra dönüp tuvaletin koridorun az ilerisinde, Edmund Enişte ile Petra Teyze'nin arasında olduğunu bildirdim. "Raffles genel bir tuvalet olmasına pek aldırmadı. Çok uygun buldu."

"Oraya kendi başına nasıl gidecek peki, Bern? Kapı kapalıysa kolunu çeviremez ki."

"Kapı kapalıysa içerde biri var demektir ve o da sırasını bekleyecek. Tuvalet kullanılmıyorsa kapıyı aralık bırakırsın. Genel tuvaletler böyle kullanılır."

"Ya bu kapı?"

"Ne?"

"Geceyarısında bu kapıdan nasıl çıkacak. Yani kapımız kapalıyken?"

"Tüh, bir kedi kutusu getirmeliydik" dedim.

"O insan gibi tuvaleti kullanmak üzere eğitilmiştir. Şimdi alışkanlıklarını bozamazsın."

"Haklısın. Eh, biz de kapıyı aralık bırakırız."

"Bak bu iyi işte. Sen aşağıda olacaksın, koridorlarda zincirlerini çeke çeke hortlaklar dolaşacak ve ben de karanlıkta yatmış o gencin beni yatağımda boğazlamasını bekleyeceğim. Durum her an biraz daha zevkli olmaya başladı doğrusu."

"O genç dediğin Orris mi? Seni yatağında neden boğazlasın ki?"

"Yatakta olacağım için. Yani eğer altında saklanmamışsam."

"Peki ama bunu da nereden çıkarıyor..."

"Tüm yaşamını kilit altında geçireceği yerde karları temizlesin daha iyi. Ömrünü kilit altında geçireceği ne yapmıştır sence?"

"Ama bu önemli değil ki, Carolyn. Onu kilit altına almadılar ya."

"Böyle bir şey akıllarından geçmiş olmalı ama. Ve sonra yapmamaya karar vermişler Bu fikre neden kapıldılar dersin?"

"Biraz geri zekâlı olduğu anlaşılıyor" dedim. "Belki de bu nedenle bir yere kapatmayı düşünmüşler ve sonra da dışarda üretken bir yaşam süreceğine karar vermişlerdir."

"Yollardan karları temizlemek gibi."

"Ve getir götür işlerinde kullanılmak."

"Ve sinsi sinsi dolaşmak, ağzından salyalar akarak sırtıtmak, elinde baltayla Augusta Teyze'nin odasına girmek."

"İnsanlar kimi zaman aç oldukları için keçileri kaçırlılar" dedim.

"Kimi zaman da bir içkiye ihtiyaçları olduğunda." Carolyn yataktan kalktı, parmaklarıyla saçlarını taradı. "Yürü haydi, ne bekliyoruz ki?"

Bütün bunlardan sonra yemeğin bir felaket olacağını bekliyordu: yarı şeffaf bir rosto ve ölene kadar kaynatılmış sebzeler. Ama merdiven başına inip de sarı saçlı, tombul yanaklı ve zengin havai bir kadın tarafından karşılandığımızda durum birden değişti.

"Rhodenbarr'lar" dedi kadın. Onu düzeltmeye kim cesaret edebilirdi ki? "Ben Cissy Eglantine'im. Augusta Teyze'nin odasında memnun kaldığınızı umarım. Bence evin en iyi odası orasıdır"

Odanın gerçekten çok hoş olduğunu söyledik.

"Beğendiğinize ne kadar memnun olduğumu bilemezsiniz. Size yemek salonunda bir şeyler hazırlıyorum ama isterseniz önce bara bir uğrayın. Eğer ilgilenirseniz Nigel, Skoç viskileri pek gurur duyar."

Akademik bir ilgimiz olduğunu belirterek bara yöneldik. Sonunda yemek salonuna geçerken Carolyn, "Çeşitli viskileri karşılaştırmaya kalkmanın en kötü yanı dördüncüsünü yudumlarırken birincisinin tadını unutup olmandır" dedi. "O zaman yeniden başa dönmek zorunda kalıyorsun."

"Ve çok geçmeden de başka şeyleri hatırlamakta güçlük çekiyorsun. Örneğin adını. Eh, benim adımlı başkaları hatırlamakta o kadar güçlük çekiyorlarsa ben ne diye hatırlamak için zahmet edeyim ki? Buraya geleli bir saat oldu ve daha şimdiden hem Bayan Runcible ve Bayan Rhodenbarr oldum. Gelecekte neler olacağını çok merak ediyorum doğrusu. Ne oldu?"

"Bir şey yok. Burnuma şahane bir koku geldi de."

Gerçekten de öyleydi. Mis gibi bir çorba, cevizli ve dereotlu Boston kıvırcık salatası, kızarmış patatesli kalın bir biftek. Orris'in kızkardeşi (ya da karısı ya da her ikisi de) olabilecek bir köylü kızı istemeden bira getirdi ve kadehlerimiz boşaldıkça da doldurdu. Tatlı da gelince Carolyn'ın keyfine diyecek yoktu. "Bern, söylediğim her şeyi unutabilirsin" dedi.

"Ne zamandan başlayarak?"

"Buraya geldiğimizden beri. Sana bir şey söyleyeyim mi? Burası periliymiş, hortlaklıymış umurumda bile değil. Hortlakta birazcık akıl varsa bizim odamıza yaklaşmaz bile. Hep mutfakta dolaşır Bern, hayatımda yediğim en esaslı yemeklerden biri bu."

"Açlık en iyi sostur derler"

"Ayakkabılarımı yiyecek kadar acıkmıştım. Bunu itiraf edebilirim ama yemek yine de inanılmaz bir şeydi. İnanabiliyor musun? Kahve de güzel. İngilizler kahve yapmasını bilmezler diye çay ısmarlayacaktım yoksa Bunu nasıl açıklarsın ha, Bern?"

"Belki de İngiltere'den doğruca buraya gelmemişlerdir" dedim. "Seattle'da duraklamış olabilirler"

"Herhalde." Ağzını peçetesine sildi. "Bana bak hele, Bern. İki tek atıp bir lokma yedikten sonra öldüm de cennete gittim sandım. Sana bir şey söyleyeyim, burasından çok hoşlandım. Geldiğimize memnun oldum doğrusu."

6

Yemekten sonra odaları dolaşarak Cuttleford Konağı'nın birinci katını keşfe çıktık. Tanrı bilir ya ev gerçekten çok büyüktü, odaların birinden ötekine geçiliyordu ve sanki sonu yok gibiydi. Doğu Salonu adı verilen bir tür oturma odasından başladık, eğer broşürde Büyük Kütüphane'nin resmini görmeseydim burasını kütüphane sayabilirdim. Odanın şöminesinin iki yanında yerden tavana kadar kitap rafları yükseliyordu. Öteki duvarlarda mızraklar, Batı Afrika tören maskeleri ve adı o bulmacalarda geçen hayvanlardan birinin doldurulmuş kafası gibi anı eşyaları vardı.

Carolyn, "Ortalıkta kitaptan geçilmiyor" diye mırıldandı. "Odamızdaki o kitap dolabını gördün, değil mi?"

"Evet, bana ucuzluk masamı hatırlattı."

"Büyük Uyku yoktu demek?"

"Yalnızca kocaman bir esneme. Çoğunluğu yeni cep kitapları. Geçen yılın çok satanları. Tatile giderken yanına alıp dönerken geride bıraktığın türden kitaplar."

"Eğer okumayı başarabilmişsen."

"Okumamış olsan bile" dedim.

Kırmızı yüzlü ve Norfolk tüvidi ceketli Albay Edward Blount-Buller'le sohbet için konuşmamızı yarıda kestik. Kendisiyle yemekten önce barda tanışmıştık ve adamın orada oyalandığı belli oluyordu. Şimdi de karşı duvardaki av hatırasının özgün soyluluğu hakkında bir konferans çekmek niyetindeydi.

"Bütün iş boynuzlarda." Şaşırılmış görünüyor olmalıydık. "Boynuzlar boynuzlar" dedi. "Uzun ve uçları sivri boynuzlar. Onlar olmadan ne işe yarar ki, değil mi?" Boğumları romatizmadan şişmiş bir parmak kaldırdı. "Ben size söyleyeyim, boynuzu olmasaydı dişi bir keçiden başka bir şeye benzemezdi."

"Hıyarın biri tarafından vurulup da başımla duvarını süsleyeceğim yerde, dişi keçi olup yaşamayı tercih ederdim" dedi Carolyn.

"Ama siz kadınsınız zaten" dedi adam.

"O da ne demek oluyor şimdi?"

"Bir hakaret amacı olmadığına sizi temin ederim. Ancak kadınların daha pratik bir tabiatları vardır, her şeye kestirmeden giderler. Ot yiyip süt vermek kurşun yemekten daha iyi diyorsunuz demek?"

"Eğer seçenekler yalnızca bu kadarsa düşünmek için pek fazla zaman gerekmeyecek demek" dedi Carolyn.

"Boynuzları olmasaydı bu ceylan bir aslana ya da bir köpek sürüsüne yem olacak kadar yaşlanırdı" dedi albay. "Kemikleri kavurucu Afrika güneşi altında beyazlaşır; dünya onun yaşadığını çoktan unutturdu." Doldurulmuş hayvan başını gösterdi. "Oysa şimdi normal yaşam süresinin çok ötesinde yaşamaya devam ediyor Bu da bir tür ölümsüzlük, değil mi ama? Bizim seçeceğimiz türden bir ölümsüzlük değil ama yine de onun bulabileceklerinin en iyisi."

"Bir Afrika ceylanı" dedim.

"Hem de esaslı bir tane, değil mi?"

"Bir oriks olmadığından emin misiniz?"

"Oriks olamaz."

"Ya da bir ibeks" dedim. "Hatta bir okapi ya da bir gnu."

"Hepsi de esaslı hayvanlardır ama bizim bu dostumuz bir Afrika ceylanıdır, sizi temin ederim."

Oturma Odasında duvarlarda eski Vanity Fair sayfalarından kesilmiş çerçeveli Maymun ve Casus karikatürleri vardı. Tek bir doldurulmuş hayvan kafası olmamasına rağmen camlı üç raf yine kitapla doluydu.

Carolyn bir yıl öncesinin bir Town & Country dergisini karıştırırken ben de kitapları gözden geçirdim. Yanındaki koltuğa oturduğumda dergiyi kapayıp bana baktı.

"Bunlar daha iyi kitaplar" dedim. "Ciltli romanlar, çoğunlukla elli ile seksen yıllık. Bazıları polisiye, hepsi de artık okunmayan yazarlardan. Epey de çağımızdan roman var. James T. Farrell'den Danny O'Neill üçlüsünün bir kitabı. Ve Upton Sinclair'den Mammonart."

"Bunlar değerli midir, Bern?"

"İkisi de önemli yazardır Ama koleksiyoncuları fazla ilgilendirmezler. Üst kapakları da çoktan çıkarılmış."

"Çoktan çıkarılmış' da ne demek oluyor? Belki de beş dakika öncesine kadar üstlerindeydi."

"Haklısın" dedim. "Raftaki iki üç tanesi dışında diğerlerinin kapaklarının çıkarılmış olması gerçeğine dayanarak bir genelleme yaptım."

"Kitaplara bakmadın bile, Bernie. Şöyle iki saniye kadar bir: göz gezdirdin ve rafta neyin olup neyin olmadığını anladın."

"Bu benim işim" dedim. "Bütün gün kitaplara bakarsan bir yetenek geliştirirsin."

"Gayet doğru, Bern. Köpeklerle de öyle oluyor"

"Ve ne aradığını bilirsen işin daha da kolaylaşır. Benim aradığım bir tek kitap var; o yüzden onun dışındakileri fazla incelememe gerek kalmıyor. Gördüğüm kitabın Raymond Chandler olmadığını anladığım, anda başka bir kitaba geçebilirim."

"Tıpkı bir Afrika ceylanı gibi. Yani eğer Afrika ceylanı idiyse."

"Başka ne olabilirdi?"

"Sen daha bir sürü hayvan saydın, Bern. Afrika ceylan olmasını istemedin. Afrika antilopları hakkında bu kadar şey nereden öğrendin?"

"Bulmacalardan" dedim. "O yüzden Afrika ceylanı olduğuna inanmadım. On üç harf bir kere. Bir bulmacada Afrika ceylanını en son ne zaman gördün ki?"

"Bunu albaya anlatmalıydın. Ne hoş konuşuyor ama değil mi? Pukka sahib aksanı denilen şey bu olsa gerek."

"Herhalde."

"Biraz daha İngiliz olsaydı hiç konuşmazdı. Bunlar çok hoş şeyler, Bern. Cuttleford Konağı bir İngiliz polisiye romanından çıkmış gibi olmakla kalmıyor, konuklar da romanın sayfalarından fırlamışlar sanki. Albay bunun kusursuz bir örneği. Hindistan'da insan vurmakla bir ömür geçirdikten sonra emekli olup St. Mary Mead'e yerleşmiş ve Jane Marple'a komşu olmuş sanki."

"İnsanlar ve Afrika ceylanları" dedim.

"Ve Dikiş Odası'nda rastladığımız o iki kadın. Bayan Dinmont ve Bayan Hardesty. Narin Bayan Dinmont ve sempatik Bayan Hardesty."

"Hangisinin hangisi olduğunu bir türlü kestiremedim ben."

"Tıpkı Tanrı'nın kestiremediği gibi, Bern."

"Sence onlar lezbiyen mi yani?"

"Eğer bu yaşamın kendisi değil de bir İngiliz polisiyesi olsaydı Bayan Dinmont'un yaşlı bir sakat ve Bayan Hardesty'nin de onun yol arkadaşı olduğuna inanabilirdim" dedi Carolyn.

"Ve ilişkileri o kadarla kalırdı."

Kaşlarını çattı. "Tabii son bölümde tekerlekli sandalyenin yalnızca rol gereği olduğu ve Bayan Dinmore'un bir ceylan ya da bulmacalardan çıkardığın o hayvanlardan biri gibi sıçrayıp hoplayabildiği ortaya çıkardı. Bunun nedeni kitaplarda hiçbir şeyin görüldüğü gibi olmamasıdır. Gerçek yaşamda ise her şey görüldüğü gibidir."

"Ve bunlar da lezbiyen mi görünüyorlar?"

"Eh, bunun için insanın gözünün röntgen makinesi olması gerekmez, değil mi? Hardesty tipik bir erkeksi, Dinmore da o pasif-agresif kadınsılardan. Aslına bakarsan..."

Odaya küçük bir doğal felaket girince Carolyn'ın sözü yarıda kesiliverdi. Kıza daha önce başka bir odada rastlamıştık -ama hangisi olduğunu sormaya kalkışmayın- fakat o zaman anababası yanındaydı. Şimdi ise tek başınaydı.

"Merhaba, tanışmış mıydık?" dedi. "Sizleri daha önce de gördük ama tanıştırdığımızı sanmıyorum. Adım Millicent Savage."

"Ben Bernie Rhodenbarr, bu da Carolyn Kaiser."

"Memnun oldum. Evli misiniz?"

"Hayır" dedi Carolyn. "Sen evli misin?"

"Elbette ki hayır" dedi Millicent. "Ben daha küçük bir kızım. O yüzden küstahça sorular sorabiliyorum. Kaç yaşında olduğumu tahmin edin bakalım."

"Otuz iki" dedi Carolyn.

"Ciddi söylüyorum" dedi çocuk.

"Ben tahmin oyunlarından nefret ederim" dedi Carolyn. "Gerçekten bir tahminde bulunmamı mı istiyorsun. Peki öyleyse. On."

"Tahminin on demek?" Kız bana döndü. "Sen ne dersin, Bernie?"

"On" dedim.

"On tahminini o yaptı."

"Ben de o kadar tahmin ediyorum. Peki, kaç yaşındasın, Millicent?"

"On" dedi kız.

"O zaman bildik" dedi Carolyn.

"Sen bildin. O senin söylediğini tekrarladı."

"Yaşını tahmin edebildiğimiz için düşkünlüğüne uğradın, değil mi?"

"Çoğu insan beni daha büyük sanır"

"Vaktinden önce gelişmiş olduğun için. O yüzden seni on iki, on üç yaşında tahmin ederler, ama o yaşta olsaydın vaktinden önce gelişmiş olmazdın ama vaktinden önce geliştiğin de apaçık ortada. Bu da seni on yaşında yapar ki ben de öyle tahmin ettim ve haklı da çıktım."

Kız Carolyn'e baktı. Düz sarı saçlı, Defne mavisi gözlü ve çenesinde yarım ay biçiminde bir yara izi olan sevimli bir kızdı. "Senin işin bu mu?" diye sordu "Karnavalda insanların yaşını mı tahmin edersin?"

"Fena bir ek iş olmazdı doğrusu" dedi Carolyn. "Ama onların aralarına girmek de güç iş. Benim bir köpek kuaförüm var."

"Çok güzel bir iş. En sevdiğin köpek türü hangisidir?"

"Yorki'ler herhalde."

"Neden? Görünüşleri yüzünden mi yoksa uysallıkları için mi?"

"Boyları" dedi Carolyn. "Yıkanacak daha az köpek vardır."

"Bu hiç aklıma gelmemişti." Kız bana döndü. "Ya sen?"

"Ya ben ne yani?"

"Sen ne iş yaparsın? Sen de köpek kuaförü müsün?"

Başımı salladım. "Ben hırsızım."

Kız buna güldü işte. "Hırsız ha" dedi. "Nasıl hırsız? Kedi hırsız mı?"

"En iyisi onlardır."

"Burada bir kedi var" dedi kız. "Birininki kendisini çalmasını bekliyor. Ama korkarım kuyruğu daha önceden çalınmış."

"O bizim kedimiz" dedim.

"Sahi mi? Manx mı?" başımı salladım. "Daha önce hiç Manx görmemiştim" dedi. "Onu Man Adası'ndan mı aldınız?"

"Yakını sayılır Manhattan Adası'ndan."

"Ve buraya getirmenize izin verdiler, ha? Buraya hayvan getirildiğini sanmıyordum."

"O hayvan değildir" dedi Carolyn. "Bir işçidir"

"Carolyn'ın kuaföründe çalışır" diye atıldım. "Hırsızların insan ya da hayvan işçileri yoktur. Ama salonda çok malzeme var ve fareler de kendilerini ilgilendirmeyen burunlarını sokuyorlardı. Raffles'ın işi bunlara bir son vermektir."

Kız Raffles bir işçi kediye neden şimdi dükkânda malları farelerden korumuyor, diye sordu. Bunu aslında benim de merak ettiğimi söyledim.

"Arkadaşa ihtiyacı var" dedi Carolyn. "Biz ancak Pazar gecesi hatta belki de Pazartesi döneceğiz. Anababan seni o kadar süre evde yalnız bıraksalar neler hissederdin."

"Hiç aldırılmazdım."

"Eh, sen kedi değilsin" dedi Carolyn. Millicent de kedi olmadığını kabul etti. Geçimini neyle sağladığını sordum.

Bunun üzerine yine kıkır kıkır güldü. "Bir şey yapmam ki, ben daha küçük bir kızım" dedi.

"İngiliz misin?"

"Hayır; Amerikalı'yım. Boston'da oturuyoruz."

"İngiliz gibi konuşuyorsun."

"Sahi mi?" Buna pek sevinmişti. "Öyle yapmaya çalışıyorum. İngiltere'yi çok severim.

Geçmiş yaşamımda herhalde İngiliz'dim. Ben geçmişte kim olduğumu sanıyorum, biliyor musunuz?"

"Herhalde oda hizmetçisi değildin."

"Lady Jane Grey" dedi kız. "Ya da Anne Boleyn. Her ikisi de kraliçeydi." Gözlerini kasarak öne eğildi. "Ve ikisi de idam edildi."

"Eh, ben sanmıyorum ki..."

"O o zamandı, şimdi ise başka. Ama ben PBS'deki Masterpiece Theater ile öbür İngiliz programlarını izlemeye bayılıyorum. Okulda da bazı sözcükleri İngiliz imlasına göre yazdığım; için hep azarlanırım. Program yerine 'programme' yazmak daha hoş oluyor aslında, değil mi?"

"Hiç kuşkusuz" dedi Carolyn.

"Ve buraya gelmeye bayılıyorum" diye Millicent devam etti.

"Cuttleford Konağı'na üçüncü geliyoruz bu. Bu kere benim özel odam var. Roger Enişte'nin Odası'ndayım. Sizin hemen yanınızda, siz de Augusta Teyze'desiniz."

"Onu da nasıl biliyorsun?"

"Ben her şeyi bilirim" dedi kız. "İnsanlar bana her şeyi söylerler. Senin hırsız olduğunu biliyorum Bernie ve burada başka kimsenin bunu bilmediğine eminim."

"Belki de bu bizim küçük sırrımız olur" dedi Carolyn.

Kız dudaklarını bir anahtarla kilitler gibi yaptı. "Dudaklarım mühürlüdür" dedi. "Ve kilidini yalnızca Bernie açabilir. Ve Roger Enişte'nin odasının dışında kalırsam beni içeri sokabilirsiniz. Ama öyle bir şey olmayacak." Boynundaki ipin ucunda sallanan anahtarı gösterdi. "Augusta Teyze'nin Odasında hiç kalmadım. Buraya ilk geldiğimizde üçümüz de Rahibin Yukarı Salonu'nda kaldık. Evin en büyük yatak odasıdır orası. Üç yatağı vardır Sizin odada kaç yatak var?"

"En fazla bir tane" dedi Carolyn.

"Son geldiğimizde Rahibin Odası tutulmuştu, bize Zavallı Bayan McTavish'in Odası'nı vereceklerdi ama oda çok küçüktü. Babam buna itiraz etti ve annem de artık kendi odamın olması zamanının geldiğini söyledi. Ben bunun üzerine ne dedim biliyor musunuz?"

"Herhalde çok iyi olur demişsindir."

"Bunu nasıl bildiniz? Her neyse, Nigel, annemle babamı Lucinda'nın Odası'na yerleştirdi ve Zavallı Bayan McTavish de bana kaldı."

"Odaya neden o adı takmışlar?" diye sordu Carolyn. "Zavallı olan oda mıymış yoksa Bayan McTavish mi?"

"Bence Bayan McTavish olmalı" dedi çocuk. "Çünkü oda çok güzel. Duvarlar parlak sarı. Bayan McTavish herhalde mürebbiye idi, değil mi? Biri kalbini kırmış olmalı."

"Uşak" dedi Carolyn.

"Ahlaksız adam" dedi Millicent. "Kötü biri. Ve Zavallı Bayan McTavish.."

Odaya telaşlı bir kadın girince kız sözünün sonunu getirmedi. "Buradasın demek. Millicent, seni aramadığım yer kalmadı. Yatma zamanın geldi."

"Yorgun değilim, anne."

"Sen zaten asla yorulmazsın." İnsan kadının sık sık yorulduğunu ve bunun hep Millicent'in yüzünden olduğunu görüyordu. "Umarım ikinizi de çıldırtmamıştır" dedi. "İskoçya Kraliçesi Mary olduğuna karar vermediği anlarda aslında iyi kızdır."

"Anne, asla İskoçya Kraliçesi Mary değil." Kız gözleri yuvarladı. "Anne, bunlar Bernie ile Carolyn. Augusta Teyze'nin Odası'nda kalıyorlar."

"Çok hoş bir oda, değil mi? Sizlerle tanıştığıma memnun oldum. Adım Leona Savage. Kocam Greg buralarda bir yerde ama sakın nerede olduğunu bana sormayın."

Biz de tanıştığımızı memnun olduğumuzu söyledik. "Çok iyi insanlar" dedi Millicent.

"Carolyn köpek kuaförü. Bernie'nin ne yaptığını ise asla tahmin edemezsin. Bernie bir hırsız."

"Hani o bizim küçük sırrımız olacaktı" dedim.

"Annem kimseye söylemez. Değil mi, anne?"

7

Bundan sonraki durağımız kütüphaneydi. Daha önce broşürde fotoğrafını görmüştüm ama Grand Canyon için söylenenleri bilirsiniz. Hiçbir şey sizi ona hazırlayamaz. Burası bir duvarı pencerelerden, diğer duvarları yerden tavana kadar yükselen gömme kitap raflarından oluşan çok büyük bir odaydı. Bir ucunda üstünde vahşi görünümlü kabile silahlarının asılı olduğu ve iki tarafında kitap dolaplarının sıralandığı bir şömine vardı. Odanın öteki ucunda oymalı bir Jakobyen stili masanın üstünde dergiler ve gazeteler; üzerindeki duvarda da Merkator projeksiyonu bir harita yer almaktaydı. Haritada İngiltere'nin sömürgeleri, dominyonları ve koruması altındaki yerler pembeyle gösterilmiş harita, güneşin imparatorluk üzerinde hiç batmadığı bir dönemden kalmaydı.

Bir kürsü üzerinde açık bir Oxford Universal Dictionary, diğerinde haritadan elli yıl daha genç bir atlas duruyordu. Tekerlekler üzerindeki iki raflı bir kitap dolabında ise Britannica'nın on birinci baskısı bulunuyordu. Odanın çeşitli yerlerine stratejik bir düşünceyle diğer masalar; koltuklar ve iskemleler öyle yerleştirilmişlerdi ki, nereye oturursanız iyi bir okuma ışığı alabiliyordunuz. Geniş cam tahtasından parke yere büyük bir doğu işi halı serilmiş olup gerekli yerlere de kilimler ve yolluklar atılmıştı.

Orada durup öylece baktım. Zamanında pek çok görkemli oda ve birkaç tane de çok kusursuz özel kütüphanede bulunmuştum. Kimi zaman davet üzerine, kimi zaman kendi kendimi davet edip sahibinin haberi olmadan böyle yerlere girmiştim. Bu odalardan bazılarında güçlükle ayrılmış, orada kalış süremi mümkün olduğu kadar uzatmak istemişim ama bu farklıydı.

Odanın tümünü çalıp götürmek istiyordum. Odayı tılsımlı bir halıya sarıp sarmalamak - belki de ayağımın altındakine, çünkü onun da böyle bir özelliği var gibiydi- ve New York'a taşımak isterdim. Onu Central Park'ın güneyinde Art deco stilinde yapılmış bir binanın en üst katına bir parmak şaklatmasıyla, nakledebilsem ne hoş olurdu. O pencerelerden oluşan duvarlardan park manzarası ve ne halıyı ne de kitapların sırtlarını soldurmayacak olan soluk kuzey ışığı...

Başka bir yere ihtiyacım olmazdı. Yatak odasına gerek yoktu. Koltuklardan birinde elimde meşin ciltli bir Viktorya romanı olduğu halde kestirirdim. Mutfak da istemezdim. Köşedeki mezeciden alacağım bir sandviçle idare ederdim. Bir tuvalet gerekirdi ama bu hafta sonu yaptığımız gibi koridorun ucunda bir tane olsa da yeterdi.

Bana böyle bir odayı verdiğinizde mutlu olurum.

Yeşil kadife kanepede Trollope okuyan yaşlıca kadir ya da meşin kaplı masanın başında bir şeyler yazmakta olan siyah saçlı beyefendiye rahatsız etmemek için bunları Carolyn'e fısıldayarak anlattım. Hiç şaşmamıştı.

"Elbette mutlu olursun" dedi. "Bu oda senin dairenin iki katı büyüklüğünde. Benim fare deliğinden farksız yerimi düşünme bile. Yalnızca o şu şöminenin içinde kaybolur giderdi." "İş yalnızca boyutta değil."

"Aslında güzel doğrusu. Ve şu kitaplara bak. Bunlardan biri senin aradığın olabilir mi?" "En azından biri."

"Onu ben söylemiştim, Bern. Millie Augusta Teyze'nin odasında kaç yatak olduğunu sorduğu zaman."

"Kendisine Millie denilmesinden hoşlanır mı sence?"

"Herhalde nefret eder ama burada değil ve zaten fısıltıyla konuştuğum için duyamaz. Bernie, sakın dönüp bakma, ama şu adam benden gözlerini ayırmıyor. Gördün mü?"

"Nasıl görebilirim? Bakmamamı söylemiştin."

"Şimdi bakabilirsin. Artık bakmıyor"

"Görecek bir şey yoksa neden bakayım ki?" Yine de dönüp masa başında yazı yazmakta olan adama baktım. Bir Bronte romanından çıkmışa benziyordu ve boynuna geçirdiği bir eşarp her an Cuttleford Konağı'ndan çıkıp kırlarda dolaşacak gibiydi. Ancak boynunda eşarbu olmadığı gibi çevrede de kır yoktu.

"Bence öylece boşluğa bakıyordu" dedim. "Bir kelime arıyordu ve sen de o sırada onun baktığı yerdeydin."

"Herhalde. Aklıma gelmişken sorayım, sen aklını mı kaçırdın?"

"Herhalde. Ne oldu?"

"O küçük Prenses Margaret'e neden hırsız olduğunu söylediğini merak ediyorum doğrusu."

"Prenses Margaret değil." "Bern..."

"Bern..."

"Lady Jane Grey'di, ya da Anne Boleyn."

"Ne olduğu kimin umurunda? Önemli olan..."

"Neyin önemli olduğunu anladım."

"Ee?"

"Az daha ağızımdan gerçek mesleğimi kaçırıyordum."

"Gerçek mesleğin..."

"Neredeyse kitapçı olduğumu söyleyecektim."

"Ama neyse ki, son anda kendini topladın ve hırsız olduğunu söyledin."

"Evet."

"Anlamadığım bir şey mi var acaba?"

"Düşün bakalım."

Carolyn düşündü ve uzun bir an sonra ışığı gördü. "Ha" dedi.

"Evet öyle."

"Evde bir milyon kitap var, çoğu eski ve bir kısmı da mutlaka nadirdir. Eğer aralarında bir kitapçının olduğunu bilirlerse..."

"Tetikte olurlardı. En azından."

"Oysa evde bir hırsız olduğunu bilmek içlerini rahatlatır."

"Kitapçı olduğumu söylemek istemedim, aklıma ilk gelen şey de hırsız oldu."

"Kızın dudaklarının mühürlü olması iyi bir şey."

"Öyle. Annesine söyledi. Ama annesinin ona inandığını sanmıyorsun, değil mi?"

"Senin çocukla şaka ettiğini sandı."

"Kızın söyleyeceği herkes de öyle düşünecek. Millicent benim buraya kaşıkları çalmaya geldiğimi mi düşündüğünü sanıyorsun? O da bunun bir şaka olduğunu anladı ve öyle kabul etti. Eğer bir soran olursa Fino Fabrikası'nda birlikte çalıştığımız söyleyeceğim. Ne oldu?"

"Bern, sakın yanlış anlama ama hiç ortağım olmadı, asla da olmayacak."

"Bu yalnızca ortaya yayacağımız bir masal, Carolyn."

"Fino Fabrikası fazla bir şey değil ama benim kendi malım, bilmem anlatabildim mi?"

"Öyleyse ben senin yanında çalışıyor olurum. Bu daha iyi mi?"

"Biraz. Ama sen köpek yıkamak hakkında ne bilirsin ki? Bu işi roket mühendisliğine benzetecek değilim, ama bu da kendi başına bir meslektir. Bilmen gereken pek çok şey vardır ve bir köpek kuaföründe neler olup bittiğini bile bir hayvan sahibiyle karşılaşırsan foyan meydana çıkar."

"O zaman sana yardım ediyor olurum" dedim. "İşimden çıkmışım ve kendi alanımda yeni bir iş bulana kadar kuaförde sana yardım ediyorum."

"O alan neymiş, Bern?"

"Bir şey düşünürüm, tamam mı?"

"Bana kızma, Bern."

"Özür dilerim."

"Komik olan ne biliyor musun?"

"Pek komik bir şey göremiyorum."

"Bern..."

"Komik olan neymiş?"

"Bay Lrtzauer'den Barnegat Kitabevi'ni satın aldığın zamanı hatırlıyor musun? İyi bir kitap okuruydun, kitapları severdin ve kitabevi sahibi olmanın senin için iyi bir vitrin olacağını düşünürdün. İnsanların evlerine hırsızlık için girerken kitapçıymış gibi davranabilirdin."

"Eee?"

"Şimdi de hırsızmışsın gibi davranırken eski kitapların peşinden koşuyorsun. Bu sence komik değil mi?"

"Hem de nasıl" dedim.

Kütüphaneden sonra başka bir oturma odasından geçip Sabah Odası adı verilmiş bir yere vardık. Oda belki sabah güneşini alacak bir konumdaydı ya da kahvaltıdan sonra ikinci fincan kahvenin içildiği yerdi. (Kahvaltı edilen yer değildi. Orası, Kahvaltı Odası'ydı.)

Sabah odasında tepeden tırnağa kahverengiler giymiş olan elli yaşlarındaki Gordon Wolpert'le karşılaştık. Kendisinin dul ve on günlük ziyaretinin yedinci gününde olduğunu öğrendik. "Ama uzatabilirim" dedi. "Çok güzel bir yer ve mutfağı da mükemmel. Yemeğe yetiştiniz mi? O zaman ne demek istediğimi anlamışsınızdır Burada kilo alıyorum ve umurumda bile değil. Belki de elbiselerimi açıtırıp albay gibi devamlı burada kalırım."

"Albay Buller-Blount mu? O hep burada mı kalır?"

"Blount-Buller. Ona daimi konuk demek doğru değil sanırım. Burada yalnızca yılın altı ayı kalır"

"Öteki altı ayı da İngiltere'de geçirir herhalde. Vergilerle ilgili bir durum olmalı."

"Vergilerle ilgili ama İngiltere'de bir dakika bile kalmaz. Bana yıllardır oraya gitmediğini söylemişti. İngiltere'den nefret edermiş."

"Sahi mi? Oysa hayatımda rastladığım en İngiliz'e benzeyeni kişi o."

Wolpert sırttı. "Küçük Millicent dışında, Doğrusunu isterseniz İngilizliği yüzünden İngiltere'den uzak duruyor. Ülkenin bu haline tahammül edemiyor. Her şeyi mahvetmişler diyor"

"Kimler?"

"Anladığım kadarıyla bir genelleme yapıyor. Çocukluğundaki İngiltere'yi arıyor ve onun için de Cuttleford Konağı'na geliyor"

Carolyn adamın öteki altı ayını nerede geçirdiğini merak etti.

"Altı ay ve bir gün daha doğrusu. Florida'da. Böylece eyaleti gelir vergisi ödemek zorunda kalmıyor. Başka vergi avantajları da var sanırım."

"Çoğu New York'lular da aynı şeyi yaparlar" dedi Carolyn. "Hey, bir dakika. Bu tam tersi değil mi?" Öteki yanında karın yağmaya devam ettiği pencereyi işaret etti. "Kış şimdi. Burada ne işi var?"

"Albay olayların düzenini değiştirir" dedi Wolpert. "Kuzey yaprak dökümü mevsiminde gelir ve Nisan'da güneye döner. Böylece her iki tarafta da mevsimdışı ücreti ödemiş olur."

"Bu iyi haber" dedim. "Kötü haber de iyi havaya hiç rastlayamaması."

"İşin püf noktası da bu zaten."

"Öyle mi?"

"Onun geçmişin zevkli anlarını yakalamak istediğini unutmayın. Burada kış ona çocukluğunda kırlarda yaban ördeklerini kovaladığı ya da kırlarda her ne yapılırsa onu yaptığı mutlu çocukluk saatlerini hatırlatır. Florida yazlarında ise Kraliçenin hizmetinde çeşitli tropik cehennemlerde geçirdiği yıllarını hatırlıyordu"

"Bu sapıklık" dedi Carolyn.

"İngilizler buna 'egzantrik' derler. Her iki dünyanın da kötüsü ona iyi geliyor anlaşılır. Bir ayağı kaynar suda bir ayağı buzlu suda diyebilirsiniz. Ama genelde mutludur"

Gordon Wolpert'in tatilini uzatmasına olanak verecek ne iş yaptığını merak ettim. Bunu sorabilirdim ama aynı soruyla karşılaşmam da mümkündü ve ben henüz ne yanıt vereceğimi kestirebilmiş değildim.

O yüzden diğer konuklardan, Cuttleford Konağı'ndan ve otel personelinin söz ettik.

Wolpert, Bayan Dinmont ve Bayan Hardesty ile tanışmış ama kadınlar hakkında şimdilik bir fikir sahibi olmamıştı. "Biri, kar yağmasaydı herkesi Büyük Çimenlik'te hokey oynamaya zorlatacak bir tipe benziyor" dedi. "Ötekinde de bir Tılsımlı Dağ havası var, size de öyle gelmiyor mu?"

"Büyülü Dağ mı?" dedi Carolyn. "Yani parktan mı söz ediyorsunuz?"

"Thomas Mann'ın romanı" dedim. "Sanatoryumda geçen. Sizce Bayan Dinmont veremli mi?"

"Nesi olduğunu bilmiyorum" dedi Wolpert. "Verem olamaz. Ama buraya ölmeye gelmiş bir insan gibi göründü bana."

Bu cümle kafamda bir süre yankılandığı için Eglantine'lerle yanlarında çalışan bir avuç insan -Orris, bir iki oda hizmetçisi ve aşçı- hakkında söylediklerinin çoğunu kaçırdım.

Orris'le tanışmıştık ama diğerlerini henüz görememiştik. Yalnızca aşçı o şahane varlığını belli etmişti,

"Nigel ve Cissy Eglantine bu kocaman konağı çok esaslı bir biçimde canlandırdılar" diye anlatmaya devam etti. "Daha önce ne iş yaptığını bilmiyorum ama otelciliği iyi beceriyor doğrusu. Viskilerini gördünüz herhalde."

"İyi bir koleksiyonu var."

"Bir Skoç viskiyi 'nadir' olarak niteleyebilir misiniz bilemiyorum ama anladığım kadarıyla bazıları çok sınırlı üretim yapan küçük arazilerin ürünleri. Tahmin edeceğimizden çok çeşit var; Bunun pek sınırlı bir uzmanlık alanı olduğunu düşünüyorum." Gözlerimin içine baktı.

"Küçük araziler" diye özellikle tekrar "Nigel de bunun tadına varmış."

"Ya?"

"Gece geç saatte ya da stres anlarında insana Basil Fawlt'y hatırlatıyor ama çoğunlukla kusursuz bir evsahibidir." Başını yana eğdi. "Kuşkusuz kafayı bulduktan sonra ayık

görünmeye çalışan tek kişi o değildir. Bu herkesin yaptığı bir şey. Ama yine de rol yapma sayılır, değil mi?"

"Eh, öyle de denilebilir" dedim.

Gözlerini gözlerimden ayırmayarak, "Küçük bir sahtekârlık ama değil mi?" dedi.

Her yana çekilebilecek bir baş sallamasıyla karşılık verdin Adam bana biraz düşkünlüğüne uğramış gibi geldi.

Sabah Odası'nda da kitaplar vardı ve Gordon Wolpert gittikten sonra birini alıp sayfalarını karıştırdım.

"Frances ve Richard Lockridge" diye Carolyn omzumun üzerinden okudu. "Pam ve Jerry North hakkında yazıyor. Belki biz de Bay ve Bayan North gibi oluruz, Bernie. Tatile çıkmaları hakkında bir kitap yok muydu?"

"Hiç şaşmam."

"Ve bir yere gittiklerinde bir cinayet işlenir Onlar da çözer."

"Herhalde" dedim. "Aksi halde kitap olmazdı."

"Belki bizim de başımıza aynı şey gelir."

"Ne gelir?"

"Biri öldürülür, biz de cinayeti çözeriz."

"Kimse öldürülmeyecek" dedim. "Çözümleyecek bir şey olmayacak."

"Neden, Bern?"

"Tatildeyiz de ondan."

"Bay ve Bayan North da tatildeydiler ve bir cinayet işlenmişti."

"Eh, cinayet de bu arada bir tatil olsa iyi olur. Ben uzanıp rahatıma bakmak, günde üç esaslı öğün yemek yiyip geceleri sekiz saat uyumak ve sonra da Raymond Chandler'i bulup evime dönmek istiyorum. Polislerin valizimi karıştırmalarını istemiyorum ve bir cinayet soruşturmasının içine düşersek olacağı odur. Ayrıca neden cinayet işlensin ki? Gayet sakin bir yerde, gayet iyi İnsanlar arasındayız."

"Bu işler böyle başlar Bernie."

"Sen neden söz ediyorsun kuzum?"

"Kimi hafif kaçık, hepsi terbiyeli, haklarında iyi şeyler söylenen kusursuz İnsanlar. Bazıları göründükleri gibi olmayabilirler; birkaçının geçmişlerinde karanlık bir sır olabilir ve bu İnsanlar ıssız bir yeredir ve biri öldürülür. Sonra biri kalkıp, 'Bu cinayeti işleyen buradan geçmekte olan bir serseri olmalı, çünkü aksi halde içimizden biri olması gerekir ki, hepimiz iyi İnsanlar olduğumuzdan bu da imkânsızdır' der. Ama sonra ne olur hele bir tahmin et bakalım, Bern."

"Onlardan biri mi çıkar?"

"Her seferinde. Ve katil uşak da değildir."

"Eh en azından orası doğru" dedim. "Çünkü Cuttleford'un bir İngiliz taşra konağı taklidi o noktada çuvallıyor. Burada uşak yok."

"Ama bu cinayet işlenmeyeceği anlamına gelmez."

"Öyle demektir" diyerek Bay ve Bayan North polisiyesini -ciltli, karton kapaksız, sırtı gevşemiş, bazı sayfaların uçları kıvrılmış- yerine koydum. "Benim cinayete vaktim yok, ne işlemeye ne de çözmeye. Yorgunum. Bir an önce yatıp karlar eriyene kadar uyumak istiyorum."

"Uyuyamazsın, Bern."

"İddiaya girer misin?"

"İstesen bile uyuyamazsın. Unuttun mu? Bütün gece ayakta olacaktın. Arayacağın bir kitap var"

"Sen öyle san."

"Pes mi ediyorsun yoksa?" Doğrusu beni düşkırıklığına uğrattın, ama seni suçlayamam. Bu saman yığını arasında iğne aramaya benzer ama öyle de değil tabii."

"Ne demek istediğini anladım."

"Anladın mı?"

"Hayır."

"Eh, saman yığnında iğnenin tam aksi aslında, değil mi? Bu daha çok iğne yığını içinde bir iğne aramaya benziyor. Hem herhangi bir iğne de değil, bütün ötekiler arasında belirli bir iğne."

"İğne yığını" diye düşünceli bir tavırla söylendim. "Öyle bir şeye rastladığımı hiç sanmıyorum."

"Bundan ne çıkar? Bir saman yığnını en son ne zaman görmüştün ki?"

"En son gördüğüm zamanı not aldığıma eminim ama defterim yanımda değil şimdi. Bütün bunların anlamı ne, kuzum?"

"Anlamı şu ki, odaların hepsi tıka basa kitap dolu ve yalnız kütüphanede senin dükkanında olduğundan fazla kitap var. Okuyacak bir şey bulmak kolay olabilir ama belirli bir kitabı bulmak, hatta kitap olsa bile, ki büyük bir olasılıkla yoktur, imkânsızdır" Derin bir soluk aldı.

"O yüzden avdan neden vazgeçtiğini anlıyorum diyorum."

"Ben öyle mi yapıyorum?"

"Başka ne yapıyorsun ki? Bulman gereken bir kitap olduğunu söyledim, sen de, 'Sen öyle san' dedin."

"Doğru."

"Bu da aramak zahmetine girmeyeceğin anlamına geliyor,"

"Aramak zorunda olmadığım demektir"

Carolyn yüzüme baktı.

"Yani buldum bile" dedim. "O yüzden neden sabaha kadar mışıl mışıl uyumayacakmışım ki?"

"Üst raf dedim. "Duvara yakın tarafı görüyor musun?"

"Evet."

"Onun hemen sağındaki bölme. Gördün mü?"

"Sanırım" diye fısıldadı Carolyn. "Ama doğrudan doğruya oraya bakmak istemiyorum."

"Neden?"

"Kuşku uyandırmak istemiyorum, Bern."

"Biz bir kütüphanedeyiz" dedim. Sabah Odası'ndan doğruca oraya gitmiştik. "Böyle bir odada kitaplara bakmak normal bir şeydir. Ve kitaplara kaçamak bakmaktansa doğrudan doğruya bakmak daha az kuşku uyandırır."

"Ben kaçamak mı bakıyordum?"

"Eh, bana kaçamakmış gibi geldi. Sana kimse bakmadığı için bunun kimsenin dikkatini çekmediğini de söyleyebilirim."

Odada yalnız değildik. Daha önce gördüğümüz iki kişi gitmişti. Mektup yazan (ya da fidyeye notu yazan ya da eksi ikinin karekökünü hesaplamakta olan) uzun kara saçlı adam görünürlerde yoktu. Gordon Wolpert'in, kökeni meçhul dul Bayan Colibri olarak tanımladığı kadın da The Eustace Diamonds'u kanepenin yanındaki sehpaye bırakıp gitmişti.

Millicent'in annesi Leona Savage bir Bruce Chatwin seyahat kitabı okuyor ve zaman zaman da bir küreye bakıyordu. Daha önce Rufus Quilp diye tanıştırılan çok şişman adam da geniş kucağında açık bir kitap olduğu halde uyuklamaktaydı.

"Tamam" dedi Carolyn. "Üst raf, şömüne duvarından bu yana .ikinci bölme. Tam oraya bakıyorum, Bern."

"Ne görüyorsun?"

"Kitaplar"

"Bölmenin solundan dört beş kitap ilderde gayet iri bir cilt var, The Conrad Argosy, gördün mü?"

"Diğerlerinden daha yüksek duran kalın bir kitap görüyorum. Adını buradan okuyamıyorum. Sen okuyabiliyor musun?"

"Hayır ama kitabı tanırım. Dükkânda elimden birkaç kopyası geçmişti. Onun sağında koyu renkli üç kitap var; onun yanında sarı kapaklı bir tane ve onun yanında da..."

"Sarı kapaklının yanında mı?"

"Tamam. Sarı kapaklının yanında karton kapaklı bir tane var. Buradan adını okuyamazsın, ben de okuyamıyorum zaten. Ama Büyük Uyku o işte."

"Raymond Chandler'in yazdığı."

"Evet."

"Sen sırtındaki adını okuyamıyorsun ama kitabı tanıdın."

"Evet."

"İlk baskı mı, Bern? İçinde ithaf yazısı var mı? Onları da buradan söyleyebilir misin?"

"Ben de sihirli güç yok" dedim. "Yalnızca bütün gün kitaplara bakan gözlerim var Odanın bir ucundan bakınca yüzlerce, belki de binlerce kitabı tanırım. Kitabı okumamışımdır, içindekiler hakkında hiçbir fikrim yoktur ama yine de adını, yazarını ve yayımlayan kitabevini söyleyebilirim."

"Büyük Uyku'yu kim yayımladı?"

"Amerika'da Knopf, İngiltere'de Hamish Hamilton. Oradaki Knopf baskısı, İngiliz baskısını görmediğim için öyle uzaktan tanımazdım. Zaten Chandler'in de Hammett'e vermek için getirdiği Amerikan baskısı olmalıydı."

"Onu George Harmon Coxe'a getirmişti, Bern. Unuttun mu? Bir anlık kaprisle tutup Hammett'e verdi."

"O zaman kapristi. Şimdi de rafta duruyor işte. Onu görüyoruz. Amerikan edebiyat tarihinin gerçek bir parçası. Ve onu biz bulduk."

"Eğer aradığımız kitapsa."

"Bir kere Büyük Uyku nadir bir parçadır. Bu evde bir kopya varsa bu mutlaka Chandler'in Hammett'e verdiği kopyadır: Her eski kitap koleksiyonunda en az bir tane olan Anthony Adverse'e benzemez." Durup bir soluk aldım. "O raftaki Hammett'in kopyası. Onu yazdıkları zaman... hayır hayır, çok saçma bu."

"Neymiş saçma olan?"

"Bibliyografya literatürüne 'Rhodenbarr kopyası' olarak geçebileceğini düşünmüştüm. Saçma değil mi?"

"Bence saçma değil."

"Sahi mi? Eh, öyle bir şey olmayacak ama. Olsaydı iyi olurdu ya." Ayağa kalktım. "Gel sana bir içki ismarlayayım, sonra da yatmaya hazır olurum artık."

"Onu orada mı bırakacaksın?"

"Kütüphane merdivenini oraya taşıyıp geceyarısı tırmanacak değilim. Odada insan varken olmaz."

"Neden? Bana kitaplara bakmanın bir sakıncası olmadığını söylemiştin. Eh, onları raftan alıp okumak da o kadar doğal bir şeydir. Bak ama dokunma diye bir yazı mı gördün?"

Başımı salladım. "Daha sonra. Kitap bir yere gidecek değil nasıl olsa."

8

Eski bir tüvit ceketiniz var diyelim.

İskoçya koyunlarının kalın tüylerinden yapılan yünlerden dokunma bir ceket. Eğer dikkatle bakarsanız ceketin gökkuşağının her rengini bulabilirsiniz, bugüne kadar üretilmiş en büyük mum boya kutusundan bile fazla renk tonu vardır içinde.

Ceketi yıllar önce almışsınız ve yeniyen bile eski görünürdü. Şimdi dirseklerinde meşin yamalar, kol yenlerinde meşin şeritler vardır ve bunca zaman sonra meşinler bile

yıpranmıştır. Ve cepleri yıllarca içlerine doldurduğunuz şeylerden biçimlerini kaybetmiştir O ceket ayışığında altlarda yaptığınız uzun yürüyüşlerde giymişsinizdir. At bindiğinizde giymişsinizdir ve köpeğiniz çamurlu patilerinin izlerini bırakmıştır. Ceket yağmur yemiş, sisle ıslanmıştır. Açıkta yakılmış kamp ateşlerinde ve köy evlerinde kömür ateşinde dumanı emmiştir. Ve kumaşına ter, namuslu insan teri de karışmıştır. Ve insan neşesi ve insan hüznü ve yakından baktığınızda bugüne kadar üretilmiş en büyük mum boya kutusunda olduğundan daha çok duygu rengi ye tonu olduğunu görürsünüz. Ve ceket müziği de emmiştir -bir oviden öteki ovaya gaydaların o tüyler ürperten sesini, teneke kavalların kamışımı sızlanmasını. Araya bir meyhanede duyulmuş eski bir baladın ahengini ve bir bebeğe okunan ninninin mırıltılarını da katabilirsiniz. İşte bunların hepsi tüvit kumaşın dokuları içine sinmiştir.

Şimdi o ceket alıp bakır bir kazan ve bakır boruları da içeren bir simya ile değiştiriverin. Ceketin ruhunu bir fıçı dolusu sıvıya dönüştürün ve o sıvıyı Eski ve Genç Pretenders gruplarının yaşam sürelerinden daha uzun bir zaman kömür yanıkları taşıyan meşe ağacından bir fıçı içinde yllandırın.

Ondan sonra bir kadehe doldurun ve artık elinizde Glen Drumnadrochit vardır.

"Glen Drumnadrochit" dedi Carolyn viskiyi kadehlere boşaltan evsahibimizin ardından. "Ne dersin ha, Bernie?"

"Fena değil" dedim.

Nigel, "Tam olarak yaşamak için bir tören gereklidir" dedi. Bize doldurduğu gibi küçük bir konyak kadehi olan kendi kadehini kaldırıp ışığa tuttu. "Önce rengi." Biz de onun hareketlerini kopya ederek kadehlerimizi ışığa doğru kaldırdık ve rengine baktık. İçkinin tam bir Skoç viski renginde olduğunu söylemeliyim, hatta Skoç spektrumunun koyu tarafında.

"Ondan sonrası kokudur" Adam kadehini avucu içine aldı, elini daire biçiminde sallayarak kadehin içindeki sıvıyı döndürdü. Sonra kokusunu içine çekti. Biz de ardından aynı şeyleri yaptık.

"Şimdi de tadı. Ağzınızda bir yudum tutarken soluğunuzu burnunuzdan içeri çekin. Tadı güçlendirir ve artırır" Gerçekten de öyle oldu. "Ve sonra da ağızda kalan tadı." Kadehini dikip değerli iksiri bir yudumda bitirdi. Ben de kendisini taklit etmekte gecikmedim.

Boş kadehimi bırakırken, "Bir tane daha isteyebilirim" dedim. "Renk, koku, tat ve ağızda kalan tat. Sırayı ezberlemem için iyi olur."

Adamın yüzü güldü. "Drumnadrochit gerçekten özel bir içki, değil mi?"

"Müthiş" dedim ve kadehimi tepeleme doldurdum.

Nigel'i rolünün barmenlikten çok evsahipliği olduğu barda bulmuştuk. Cuttleford Konağı'nın barı namus sistemine göre işletiliyordu; kendi içkini kendin alıyor sonra da meşin kaplı bir deftere not düşüyordun. Ancak bence sistemin tehlikeli bir yanı vardı: Gece ilerledikçe insan not etmeyi unutmaz mıydı?

İkinci Glen Drumnadrochit kadehimden içkimi yudumlarken Nigel, "Berbat hava" dedi.

"Hâlâ yağıyor."

"Pencereden baktım, gerçekten güzel bir manzara" dedi Carolyn.

"Eğer insan yalnızca bakacaksa öyle. Doğanın görkemini sunuşu falan." Renk, koku ve tat ve sonra bir yudumda içkiyi mideye indirip yine şişeye uzandı. Zevkine varmak için onca şey sıraladıktan sonra doğrusu epey hızlı içiyordu. Gurme ile obur arasında varolan o çok ince çizgi, bir içki uzmanıyla sıradan bir sarhoş arasında da vardı. Nigel kelimeleri ağızında dolaştırmıyor ya da ayakkabı bağcıklarına takılıp tökezlemediği gibi aynı hikâyeyi tekrar tekrar anlatıyor da değildi. Bana gayet aklıbaşında görünüyordu.

Yine de gece henüz çok gençti.

"Orris kaç kere dışarı çıktı kestirmem imkansız" dedi. "Önce kar püskürtücüsüyle yolu açtı, sonra köprüdeki karları küredi, yola kadar olan patikayı açtı. Sabaha kadar bir daha çıkmamasını söyledim. Bu yağışla bir anlamı yok nasılsa." Başını kaldırdı. "İyi akşamlar, Albay."

"İyi akşamlar" dedi o anda aramıza katılan Albay Blount-Buller. Kendisine bir içki aldı, meşin kaplı deftere notunu düştü, Yılın yarısında her gün yaptığı bir şeydi bu. "Uzun kış, ha? Kar da epey tuttu doğrusu, Eglantine. İyi ki Orris var. Bir çift daha gelecekti, değil mi? Geldiler mi?"

"Bay ve Bayan Littlefield." Renk, koku, tat. "Onlan göreceğimizi pek. sanmıyorum, Albay. İnşallah bir yerde kara saplanıp kalmamışlardır Dönüp evlerine gitmiş olmaları kendileri için daha iyi olurdu." Bana döndü. "Onlar da New Yorklu, Bay Rhodenbarr.

Tanışmıyorsunuz herhalde?"

"New York büyük kent" dedim.

"Benim için fazla büyük" dedi albay. "Londra kadar berbat. Zil mi çaldı, Eglantine?"

"Sanmıyorum., evet, ben de duydum şimdi." Eglantine kadehini barın üzerine bırakıp kapıyı açmaya koştu.

"Esaslı adam" dedi albay. "Karısıyla çok iyi işletiyorlar burasını. Kolay iş değil doğrusu."

"Çok iş olmalı" diye atıldı Carolyn.

"Sürekli çalışıyorsunuz. İnsan günlük işim bitti diyip bir içkiyle çalıştığı anda zil çalıyor. Asker yaşantısından çok farklı, ya düşmanla boğuşursun ya da iç sıkıntısıyla. Hangisi daha kötü söylemek güç ama sonunda hesaplamaya kalkıştığında bir erkek için daha iyi bir yaşantı olamaz bence."

Carolyn adamı biraz konuşturacak bir soru sordu. O sırada Mantine de hâlâ paltoları içinde ve ellerini ovuşturup son kar birikintilerini çıkarmak için ayaklarını yere vuran iki kişiyle döndü.

"Bay ve Bayan Dakin Littlefield" dedi. "Umudumuzu kestiğimiz anda sağ salim geldiklerine sevindiğimiz kişiler. Bunlar Rhodenbarr'lar, Bay ve Bayan Rhodenbarr ve bu da Albay Blount-Buller Her şeyden önce size birer içki içmeniz için ısrar edeceğim, ilk işimiz iliklerinizi donmaktan kurtarmak olmalı."

Nigel onlara içkilerini verirken bizimkileri de tazeledi. Adını ve geçmişini anlatarak yeni bir viski dağıtıyordu ama ben hem pek kulak vermedim, hem de benimkine ilave etmesini istemedim. Kadehimde hâlâ biraz Drumnadrochit kalmıştı, karıştırmamak daha iyi olacaktı. Zaten yeteri kadar içmiştim. Elimi uzatıp kadehimin ağzını örttüm.

"Bayan Rhodenbarr?"

"Şey..."

"O deyişi bilirsiniz sanırım" diye Dakin Littlefield atıldı. "Bir kuş tek kanatla uçamaz."

Bayan Rhodenbarr'mış. Tek kanatmış. Duruma daha uygun düşecek benzetmeler düşündüm. Bir köpek üç bacak üstünde, karınca beş bacak ya da örümcek yedi ayak üstünde yürüyemez. Ama ağzımı açmadım ve kalın paltolarını çıkarıp havaya giren Littlefield'lere baktım.

Kadın orta boylu, sevimli yüzlü, hoş vücutlu bir sarışındı ve genelde ona bakmakla yetinebilirdim ama bakışlarımın aslan payını kocası aldı. Uzun boylu, uzun dalgalı siyah saçlı adam her an piyano başına oturup hüzünlü bir şey çalacak gibiydi. Kara gözleri üstünde gür kaşları, kartal burnu, çıkık bir çenesi, zalim bir ağa vardı. Bu deyimle kitaplarda rastlamıştım ve zalim bir ağzın neye benzediğini merak ederdim ve şimdi de biliyordum artık. Dar dudakları sırtıma ile somurtu arasında kararsızdı. Ağzına bir bakmak suratının ortasına bir yumruk indirmek isteği uyandırdı-yordu, çünkü gerçek bir orospu çocuğuyla karşı karşıya olduğunuzu anlıyordunuz.

Albay, Peşaver'deki eski günlerinin bir anısını daha dramatik göstermek için durakladığında aniden, "Benim yatma zamanım geçti" dedim. "Geliyor musun, Carolyn?"

Carolyn içkisini bir yudumda bitirip herkese iyi geceler diledi. Merdiveni bulup yukarı çıktık. Carolyn üst sahanlıkta soluklanmak için durunca Agatha Teyze'nin Odası'nın yolunu hatırlayıp hatırlamadığımı sordu. "Augusta Teyze" dedim.

"Ben ne dedim, Bern?"

"Agatha."

"Sahi mi? Augusta demek istemiştin. Agatha'yı nerede bulup çıkardığımı anlamak da güç değil sanırım."

"Bayan Christie mi?"

"Evet. Kar yağıyor ve burada bizden başka kimse yok. Bir Fare Kapanı ile On Küçük Zenci arasında bir şey olabilir. Tek eksikimiz kütüphanede bir ceset."

"Kütüphane başka bir şey daha eksilecek" dedim. "Raymond Chandler'den bir şey."

Carolyn'ın gözleri irileşti. "Sence biri onu aşıracak mı?"

"Evet. Bir saat sonra, hele ev bir sakinleşsin ve İnsanların çoğu uysun."

"Sen aşıracaksın."

"Aferin, iyi bildin, Carolyn."

"Ama şimdilik olduğu gibi bırakmak istediğini sanıyordum, Bern. Bara giderken son dakikaya kadar bırakmanın daha sağlam bir şey olacağını anlatmıştın. Fikrini değiştiren ne oldu?"

"Hiçbir şey."

"Ne?"

"Son dakika bu işte" dedim. "En azından sondan bir önceki dakika diyebiliriz. Ya da on birinci saat."

"Sen neden söz ediyorsun, Bern?"

"Sabah olunca sadık Orris yoldaki karları temizleyecek, köprüyü açacak ve bu işleri bitirdiğinde de biz buradan çekip gideceğiz."

"Gidecek miyiz?"

"Eğer yukarda bir Tanrı varsa."

Augusta Teyze'nin Odası'na varmıştık ve tam da zamanında varmıştık. Carolyn ellerini beline dayadı, başını yana eğip bana baktı. Kapıyı açtım -kedi için aralık bırakmıştık zaten- içeri girmesini işaret ettim, sonra ardından yürüyüp kapıyı kapattım.

"Ne oldu, Bern? Ben mi bir şey yaptım?"

"Ne yaptın ki?"

"O son içkiyi içtim, adamın kadehimi doldurmasına izin verdiğimde bana nasıl baktığını gördüm. Biraz kafayı bulduğumu kabul ederim ama..."

"Ama bir kırk ayak otuz dokuz ayak üzerinde yürüyemez" dedim. "Hayır o değil, eğer sana kötü kötü bakmışsam bunu bilerek yapmış değilim. O kötü bakış sana yönelik değildi."

"Kime yönelikti peki?"

"O hıyara."

"Nigel'a mı? Ondan hoşlandığını sanmıştım."

"Ondan hoşlandım."

"Yani Glen Drumnabilmemne konusunda fazla abartılı davranıyor ama..."

"Ona abartı denmez, yalnızca saygı gösteriyor Ve Drumnadrochit de bu saygıyı hakediyor. Hıyar olan o değil."

"Albay mı hıyar? Hıyarlık edecek ne söyledi ki? Kaçırılmış olmalıyım."

"Albay iyi bir arkadaşı. Dişleri arasında sıkışıp kalan bazı se harfleri kaçırıyorsam da genelde söylediklerini anlayabiliyorum. Hayır, albayı sevdim ben. Hıyar olan Dakin Littlefield."

"Hıyar mı?"

"Tam üstüne bastın."

"Aslında üstüne basan sensin, Bern. O ne yaptı peki? Daha yeni geldi. Ağzını bile açmadı adamcağız."

"Zalim bir ağzı var, Carolyn. Açık da olsa kapalı da olsa."

"Öyle mi? Dikkat etmemiştim. Kendisi hakkında New York'lu olduğundan başka bir şey bilmiyoruz. Sorun o mu? Onu oradan mı tanıyorsun?"

"Hayır."

"Ben de bugüne kadar adını duymamıştım. Duymuş olsam hatırlardım. Unutulacak bir ad değil. Dakin Littlefield."

"Saçını kestirmesi gerek."

"Ciddi misin, Bern? Saçları biraz uzun ama omuzlarına kadar bile inmiyor Bence böylesi daha hoş olmuş."

"İyi, git yatağına gir öyleyse."

"Ben karısının yatağına girmeyi tercih ederim" dedi Carolyn, "Zaten gözlerimi ondan ayıramadığım için adama pek dikkat etmedim. Doğrusu başdöndürücü, değil mi?"

"Fena değil."

"Esaslı bir yüz, mantosunu çıkardığında vücudu da müthişti. Normal olması yazık doğrusu."

"Normal olduğundan nasıl o kadar emin olabiliyorsun?"

"Dalga mı geçiyorsun, Bern? Kocasıyla gelmiş işte."

"Adamın kocası olduğunu nereden biliyorsun?"

"Ne? Bay ve Bayan Littlefield onlar, Bern, yoksa unutmuş muydun?"

"Bundan ne çıkar ki? Buradaki herkese göre biz de Bay ve Bayan Rhodenbarr'ız. Kadın köpek kuaförü, erkek de hırsız. Böyle demeleri bizi evli yapar mı? Seni normal yapar mı?"

"Kafamı karıştırdın şimdi. Yani onların, evli olmadıklarını mı söylüyorsun şimdi?"

"Hayır, evliler" dedim.

"Eh, rahatladım şimdi. Günah işlemediklerini bilince daha rahat uyuyacağım. Ama bundan nasıl bu kadar emin olabiliyorsun?"

"Yeni evliler" dedim. "Her şeylerinden belli."

"Sahi mi? Ben farketmemiştim."

"Ben farkettim. Bugün evlenmişler"

Carolyn yüzüme baktı. "Benim kaçırdığım bir şey mi söylediler yoksa?"

"Hayır"

"O zaman bunu nasıl anladın? Kadının saçları arasında pirinç taneleri mi kalmış?"

"Görmedim. Neydi o?"

"Ne neydi?"

"O zavallı tırmalama sesi."

"Tırnaksız ancak bu kadarını becerebiliyor." Carolyn kapıyı açınca herkes kadar kafası karışmış görünen Raffles içeri girdi. Bir iskemleye gitti, zıplayıp üstüne oturdu, yavaş yavaş döndü, sonra yine yere atlayıp odadan çıktı.

"Aklından ne geçiyor merak ettim doğrusu" dedim.

"Konuyu değiştirme, Bern. Dakin'den neden hoşlanmıyorsun ve kadınla evli olduğundan nasıl bu kadar eminsin ve..."

"Ona 'kadın' deme. Kibar bir davranış değil."

"Öyle mi?"

"Elbette. Bir adı vardır"

"Çoğu insanın bir adı vardır, Bern, ama ben onunkini duymadım."

"Ben de."

Bir duraklama oldu. "Bernie" dedi Carolyn. "Tadı falan esaslı anladım ama belki de o Drumbilmemnede sana iyi gelmeyen bir şey vardır."

"Ona alkol denilir ve bana da gayet iyi geldi. Sana Bayan Littlefield'in adını söyleyeceğim ve o zaman her şeyi bir anda anlayacaksın."

"Öyle mi?"

"Kesinlikle."

"Adı ne farkeder ki?"

"İnan bana, çok farkeder"

"Ama az önce adını duymadığını söylemiştin."

"Doğru."

"O zaman bana nasıl söyleyeceksin?"

"Bildiğim için."

"Ama nasıl... Tanrım, sakın söyleme."

"Eğer istemiyorsan, peki ama..."

"Hayır!"

"Hayır mı?"

"Bana kadının adını söyle, Bernie. Hayır, bir dakika, söyleme. Tahmin ettiğim mi?"

"Bu ne tahmin ettiğine bağlı."

"Ya değilse diye söylemek istemiyorum ama eğer öyleyse ve... Bernie, bu konuşmaya nasıl başladık bilemiyorum ama bir önce bundan kurtulmamız gerek. Bana kadının adını söyle. Şöyle bir çırpıda, tamam mı?"

"Sana bir ipucu vereyim. Romanie değil."

"Tanrım, Bern. İddiaya girerim ki Curly Endive de değildir"

"Değil." .

"Bern, söyle artık."

"Lettice" dedim.

"Tüh! Şaka yapıyorsun, değil mi? Ama şaka yapmıyorsun. Aman Tanrım!"

9

Cuttleford Konağı'nın Büyük Kütüphane'sinde raflar dört metrelik tavana kadar yükseliyordu. Üst katlardaki raflara devlerin omuzlarına basıp erişilemeyeceği için evin sahiplerinden biri düşünceli davranıp bir kütüphane merdiveni yaptırtmıştı.

Bu mobilya parçası maundandı ve gerekli yere çekilmesi için altına tekerlekler takılmıştı. Beş basamaklık portatif bir merdivendi kısacası. Tasarımcısı spiral bir merdiven havası vermek istediğinden basamaklar da üçgen biçimliydi ve dış kenarları on on beş santim uzunluğunda olup merkezde sıfıra düşüyordu.

Ben dördüncü basamakta bir elimle dengemi sağlamak için rafa tutunmuş, diğerini Büyük Uyku'yu almak için uzatmışken adımın söylendiğini duydum.

"Bernie!"

Seslenen Lettice'di elbette, Lettice Runcible Littlefield. O kadarını anlamak için dönüp bakmama gerek yoktu ama yine de döndüm ve kendisini tam karşımda buldum.

Beklemek çok daha iyi olacaktı. Planım, eğer onu böyle adlandırarak payelendirmek isterseniz, basitti. Birinci Adım -kitabı al. İkinci Adım -evine dön. Bu iki işi sırasıyla

yaptığım takdirde işler yolunda gidecekti, ikinci Adımı kahvaltıdan hemen sonra yapmak istiyordum ki bu da bana Birinci Adımı gerçekleştirmek ve Chandler'i yürütmek için sekiz saat gibi bir süre bırakıyordu.

Önce yatıp uyumayı, Chandler'in peşine düşmeyi son ana, neredeyse kapıdan çıkmak üzereyken bırakmayı düşündüm. Bir iki saat uyuklardım, evdekilere derin bir uykuya dalma fırsatı tanır; sonra da kurtların uyandığı saatte kütüphaneyi ziyaret ederdim. Ama hem işi aceleye getirmek hem de uykusu kaçmış olabilecek birine gizli bir şey yaparmış gibi görünmek istemiyordum. En iyisi kitabı şimdi yürütüp yastığımın altına sokmak ve sabah ilk iş olarak da oradan çekip gitmek olacaktı.

Kütüphaneye gittiğimde içerde konuklar vardı. Daha önce kitabını okuyan ve arada sırada da uyuklayan şişman Rufus Quilp hâlâ oradaydı ve horluyor denemezse de gayet derin solumaktaydı. Evin çeşitli yerlerinde gözüme çarpan meşin ciltli Charles Dickens serisinden Dombey ve Oğlu kucağında açık duruyordu. Karısı ya da çocuğu yanında olmayan Greg Savage benim girdiğimi duyunca başını kaldırdı ve vaktinden önce gelişmiş çocukların anababasının dudaklarında sık rastlanan o gülümsemeye bakıp yine okumakta olduğu Philip Friedman romanına döndü. Yazarın en son ve görünüşe bakılırsa en uzun romanıydı; Savage'ın elindeki kitabı alıp da üstüne çıksam kütüphane merdivenine ihtiyacım kalmazdı.

Quilp ile Savage'ın o gecelik yeter diyeceklerini umarak ben de biraz okudum ve gerçekten de çok geçmeden Savage bizleri rahatsız etmemek için sessizce odadan süzülüp gitti. Quilp'in gözleri kapalıydı ve zaten benim merdivene tırmanıp bir kitap aldığımı görse ne çıkardı? Merdiven de kitaplar da bunun için oradaydılar Tanrı bilir ya, ben de.

O sırada Lettice bana seslendi.

"Senin burada ne işin var; Bernie?"

Merdivenden inmek üzereydim. Parmağımı dudaklarıma götürdüm, sonra da Rufus Quilp'in Dickensvari bir uyku çektiği koltuğu işaret ettim.

"Peki, öyleyse konuşabileceğimiz bir yere gidelim" dedi. Olduğu yerde dönüp kütüphaneden çıktı, ben de kendisini izledim.

Doğu Salonu'na sözümona Afrika ceylanı olan hayvanın bakışları altına gittik. Bir ışık yaktım. Lettice zahmet etmememi, odada o kadar uzun kalmayacağımızı söyledi. Ben hazır gelmişken rahatımıza bakmamızın daha iyi olacağını belirttim. "Ayrıca bizi karanlıkta gören biri ne der?"

"İçerisi karanlıksa nasıl görürler ki?"

"Otur" dedim. "İyi görünüyorsun. Evlilik sana yaramış."

"Burada ne işin var, Bernie?"

"Burada ne işim mi var? Geleneksel bir İngiliz evinde gelenekselden çok kar altında geleneksel bir hafta sonu geçiriyorum. Beni görünce neden şaşırdığını da hiç anlayamadım doğrusu. Sana burada yer ayırttığımı söylemiştim."

"Aynı zamanda buraya beni getireceğini de söylemiştin."

"Ama senin daha önceden verilmiş bir sözün vardı."

"Sen de karını getirdin." Bana yan yan baktı. "Bana evli olduğunu söylememiştin, Bernie."

"Evli değilim."

"Sahi mi? O bücür Bayan Rhodenbarr senin annen mi yoksa?"

"Onun adı Carolyn Kaiser'dir ve Bayan Rhodenbarr değildir. Burada bir erkek eşliğinde gelen her kadına verilen bir şeref payesi o."

"Demek yalnızca iyi arkadaşsınız."

"Çok doğru. Seni ilgilendirmez ya. Şimdi soru sorma sırası bende. Senin burada ne işin var? Bugün evleneceğini sanıyordum."

"Dakin ile bu öğleden sonra evlendik."

"Ne rastlantı. Seni benim seçtiğim yere getirerek bir sürpriz yaptı demek."

"Elbette ki hayır"

"Ben de öyle olduğunu sanmamıştım zaten."

"Bunu ben önerdim" dedi. "O kadar övmüştün ki, başka bir yeri aklıma bile getirmedi. Aruba'da yerimiz ayırılmıştı ama Dakin'i burada daha çok eğleneceğimize ikna ettim.

Neyse ki boş odaları varmış."

"Çifte yataklı bir oda mı yoksa?"

"Hayır iki kişilik yataklı elbette. Dakin şimdi mışıl mışıl uyuyor"

"Onun yanında olmamana şaşım doğrusu."

"Yanıdaydım." Lettice gözlerini yere indirdi. "Sevişmenin erkekleri uyuttuğunu kadınları ise uyandırdığını söylerler, bilirsin."

"Sevişme fikri ise erkekleri uyandırır kadınlara başağrısı verir"

"Uyuyamadım" diye devam etti. "Seni bulup konuşmam gerektiğini biliyordum. Burada sana rastlamanın benim için nasıl bir şok olduğunu tahmin edemezsin."

"Pekâlâ ederim."

"Ben bize senin odanı verdiklerini, konuşmamızdan sonra rezervasyonunu iptal ettirdiğini düşünmüştüm. Buraya geleceğın aklımın ucundan geçmezdi."

"Ben de senin geleceğini düşünemezdim. Burasının sana rastlayacağım en son yer olacağını tahmin ederdim."

"Son birlikte olduğumuzda o kadar kötü durumdaydın ki, yapabileceklerinden korkmuştum doğrusu."

"Ne yapacaktım ki? Kafamı fırına mı sokacaktım? Manastıra mı kapanacaktım?"

"O kadar aşırı bir şey değil. Ama bir süre somurtup oturacağını düşünmüştüm. Bir kadınla birlikte olacağın aklıma bile gelmemişti. Senin benimle ilişkin varken evli olup olmadığını bilemezdim."

"Şu anda bu senin umurunda bile olmamalı."

"Ben evli erkeklere asla çıkmam, anladın mı."

"Ben de" dedim. "Evli kadınlarla da. O yüzden yukarı çıkıp ait olduğun yere dönsen iyi edersin."

"Bernie!"

"Ben ciddiym, Lettice. Sen artık evli bir kadınsın. Burada karanlıkta başbâşa oturmamalıyız."

"Burası biraz daha aydınlık olsa güneş kremi sürmem gerekirdi. Bernie, bana kızgınsın, değil mi?"

"Bunu da nereden çıkardın?"

"Bir kere yüzüme öfkeyle bakıyorsun. Sen ve o hayvan."

Raffles da bize mi katılmıştı? Dönüp çevreme bakındım.

"Duvarda" dedi. "Birinin vurup içini doldurduğu o zavallı yaratık."

"O ölümsüzdür" dedim. "Bir Afrika ceylanı olduğu söyleniyor ama bana oriksiş gibi geliyor. Öyle yüzünün asık olması nedeniyle kendisini suçlayamazsın. Ne de olsa biri tarafından vurulmuş. Ama ben neden kızgın olayım ki?"

"Beni gerçekten seviyordun ve evleneceğimi söylediğimde gerçekten yıkılmıştın. Ve elbette öfkелisin, için için kaynıyorsun. Çok tatlısın, Bernie!"

"Öyle mi?"

Başını salladı. "Ve bu hafta sonu buraya kendine umurunda bile olmadığını kanıtlamak için geldin ama bu tam aksini kanıtıyor; değil mi?"

"Öyle mi?"

"Öyle olduğunu biliyorsun." Lettice bana doğru eğilip serin elini yanağıma dayadı. "Bernie, bir daha birlikte olamayız demiyorum sana. Ama bu hafta sonu bu söz konusu olamaz. Bunu anlamalısın."

"Ne?"

"Evlenele daha on iki saat olmadı. Balayımdayım. Kocamın yatağından az önce çıktım. Şimdi benden bekleme..."

"Neyi?"

"Bernie, kente döndüğümüzde, bu çok güçlü duyguları idare etmek biraz daha kolaylaşınca neler olacağını kim bilebilir ki?"

"Ben değil" dedim. "Ben hiçbir şey bilmiyorum."

"Ama buradayken çok terbiyeli davranmalıyız" diye devam etti. "Arkadaşça ama biraz mesafeli olacağız. İlk kez bu gece barda karşılaştığımızı bilsinler. Birbirimizi daha önceden tanımıyorduk."

"Nasıl istersen."

"Ve birlikte Doğu Odası'na girmedik ve bu konuşmayı hiç yapmadık." Koltuğumun kenarına oturdu, yüzünü yüzüme yaklaştırıp parfümünü koklattı. "Bernie, böyle olmasını istemezdim."

"Sahi mi?"

Lettice iyice sokulup beni öptü ve ben de hiç düşünmeden onu öptüm. İyi öpüşürdü ve kendisini görmediğim bir buçuk hafta içinde bu bakımdan bir kaybı olmamıştı. Kollarımı beline sardım, o da dengesini korumak için elini dizime dayadı.

Ama bunu başaramamış olmalı ki bir an sonra kucağımdaydı.

"Amanın" diyerek bir kedi gibi vücudunu vücuduma sürttü. Doğrusu kedinin aynı şeyi yapmasından çok daha ilginçti.

Elini biraz oynattı, sahte bir korkuyla doğruldu sonra. "Bernie! Bu da ne böyle?"

"Şey..."

"Seni azarlamalı ve yukarı karıcığına götürmeliyim. Evli olmadığına emin misin, Bernie?"

"Evime gelmiştin" diye hatırlattım.

"Ve o sahte Mondrian altında sevişmiştik. Onu asla unutmayacağım, Bernie."

"Evli bir erkeğin evine benziyor muydu?"

"Sayılmaz. Ama evli olsan da olmasan da o küçük arkadaşınla arkadaşlıktan daha fazla bir şey var aranızda." Eli çok ustaca bir şey yaptı. "Bu hafta sonu onunla aynı yatağı paylaşmayı planlıyordun, değil mi?"

"Teknik olarak öyle, ama..."

"Ve o seni beklerken sen burada benimlesin." Heyecan ve zevkten kedi gibi mırıldıyordu.

"O uyanık, Dakin derin uykuda ve biz beraberiz, değil mi?" Sanki yerçekimine kapılmış sıvıymış gibi kucağımdan yere kaydı. Ellerini ve başını kucağıma koydu.

Uzanıp lambayı söndürdüm.

Az sonra ayağa kalkarken, "Zavallı Dakin" dedi. "Ona sadık kalacağıma söz vermiştim ve aradan daha yarım gün geçmeden zina işledim. Yoksa işlemedim mi?"

"Hatırlamıyor musun?"

Dilinin ucuyla üst dudağını yaladı. "Eylemi unutma tehlikesi pek yok sanırım. Ama zina mı değil mi onu bilemiyorum. Şimdi yaptığımız şey zina mıydı?"

"Zina nedir ki? Evlilik dışı seks, değil mi?"

"Bu gerçekten evlilik dışıydı ve bana cinsel bir şeymiş gibi geldi."

"Eh" dedi.

"Şu halde zina sayılır"

"Kucağında oturmak cinseldi" dedi. "Seni öpmek kesinlikle cinseldi. Sana sürünmek son derecede zevkli cinsel bir şeydi. Bu eylemleri zina olarak nitelemezsin, değil mi?"

"Hayır."

"Bana kalırsa asıl olay dışında kalan şeyler tam olarak zina sayılmaz."

"Anlıyorum, Lettice. Diğer bir deyişle sen teknik olarak sıyırdım demek istiyorsun."

"Bu teknik bir nokta mıdır? Belki." Sırıttı. "Her neyse, keyfini çıkarana sen oldun. O küçük karın olmayan kadının fazla bir düşkünlüğüne uğramayacağını umarım."

"Düşkünlüğü geçer" dedim.

"Öyle olacağını umarım." Sırıttı, eliyle bir öpücük gönderdi ve çıktı gitti.

Ben oriksin dikkatli bakışları altında oturup düşünmeye başladım. İngiltere'nin taşra konaklarında böyle şeyler olur muydu? Okuduğum Agatha Christie romanlarının hiçbirinde böyle bir şeye değildim. İris Murdoch'ta olabilirdi ama Agatha Christie'de asla.

Benimki o kadar açık seçik ve, basit bir program olarak görünmüştü ki. Birinci Adım, kitabı al. İkinci Adım, evine git. Ama şimdi Büyük Kütüphane'deki karşılaşmanın Doğu Salonunda yol açtığı olay üzerine gündemi yeniden gözden geçirmek gerekiyordu. Bir kere, sabah ilk iş olarak Cuttleford Konağı'ndan uzaklaşmak zorunda mıydık? Lettice ile nahoş bir yüzleşmeden kaçınmak istemiştik ama o yüzleşme yer almıştı ve olanları tanımlamak için pek çok sıfat kullanılabilirse de 'nahoš'un bunlardan biri olmadığı belliydi. Beklenmeyen bir şey olmuştu. Huzursuzluk verici bir şeydi en azından. Ama nahoş? Hiç de değil.

Olaydaki rolüm genelde rahatsızlık verici olarak niteleyebileceğim türdendi. Zinayı yetişkinler için normal kabul edenler vardır, ancak ben bir kadının parmağındaki yüzüğün onu yasak sınıfına soktuğuna inanan İnsanlardım. Hep doğru yolda gitmiş değilim, kimi zaman Çimenlere Basmayın yaftalarına uymadığım olmuştur ama çoğunlukla evli olmayan kadınlardan ayrılmamışumdur.

Aksi takdirde suçluluk ve huzursuzluk hissederim ve eğer bir ilişki başlamışsa bile uzun sürmez. Şimdi de oriksin cam gözlerine bakarken vicdanımı tahlil edince ne suçluluk ne de huzursuzluk duymadığımı farkediyordum.

Kendimi çok keyifli hissediyordum.

Dakin Littlefield'den ilk gördüğüm anda hoşlanmamıştım ama adamın da bir zararı yoktu, ilk görüşte ondan öğrenmişim daha uzun süreli bir yakınlıkta bu duygumun gerçek bir nefret dönüşeceği kuşkusuzdu. Adamın bir bakıma iyi biri olmadığını kestirmeye yetmişti. Kötü biriydi ve zalim bir ağız vardı.

Kendimi yasak arazide avlanıyormuş gibi de hissetmiyordum. Ne de olsa orada daha önce ben vardım ve o orospu çocuğu gelip de kadınla evlenmeden gayet hoş bir ilişki sürdürüyordum. Teknik olarak onu boynuzlattığımı itiraf zorundaydım ama bunun beni şu kadarıcık rahatsız ettiğini söyleyemezdim. Hatta ona oriksin de, ibeksin de, bir sözlükten çıkma bütün diğer hayvanların da kıskanacakları bir çift boynuz taktirmek bana özel bir zevk de veriyordu.

Lettice'le yüzleşmek artık kaçınmak için özen göstereceğim bir şey olmaktan çıkmışsa Cuttleford Konağı'ndan uzaklaşmak için böylesine aceleye ne gerek vardı? Buraya gelmek için o kadar zahmete girip o kadar para harcamıştım, bari biraz kalıp keyfini çıkarsaydık. Keyif alacak çok şey vardı: Yemekler; diğer konuklar bu büyük ev ve o Glen Drumnadrochit. Bütün bunları neden kaçırıyordum ki?

Ama her şeyden önce kitap konusunda bir şey yapmalıydım.

Okuduğum polisiye romanlarda taşra evlerinin bazılarında labirentler vardı. Karakterler dışarı çıkarlar ve labirentte kaybolurlardı. Gerçek İngiliz malikânelerinin çoğunda labirent olup olmadığını ve İnsanların bunlarda gerçekten kaybolup kaybolmadıklarını bilmiyorum ama Cuttleford Konağı'nın bahçesinde böyle bir şeye gerek yoktu. Evin içi zaten başlı başına bir labirentti.

Doğu Odası'ndan Büyük Kütüphane'ye gitmenin kaç yolu olduğunu bilemeyeceğim. Ben onlardan birini bulmaya çalışırken sağımdaki koridordan bir tekerlekli sandalye fırladı ve ayağımla çarpışmaktan son anda kurtuldu, irkilerek geri çekildim. Geri adım atmanın mümkün olmadığını Bayan Dinmont da sandalyesinin arkasına büzülerek korkuyla bana baktı.

"Bay Rhodenbarr, beni korkuttunuz" dedi.

"Özür dilerim. Öyle bir amacım yoktu."

"Özür dilemesi gereken benim. Bu durumda geçiş hakkı yayanındır."

"Kabahat benimdi" diye ısrar ettim. "Kaldırımdan inmeden hep yanlış tarafa bakarım. Ben Amerikalıyım sizlerin yolun tersinden araba sürdüğünüzü bir türlü hatırlayamıyorum işte."
"Bay Rhodenbarr" diyerek yorgun bir gülümsemeye baktı, yorgun bir kahkaha attı. Güzel bir kadındı ama çok yorgundu. "Dalgındım" dedi. "Yoksa sizi ezecek duruma gelmezdim. Arkadaşım Bayan Hardesty'yi gördünüz mü?"
"Sizinle birlikte görmüştüm en son, o da saatlerce önceydi."
"Dışarı çıktı galiba. Açık hava delisidir. Kötü havaya bayılır"
"Eh, dışarda da sevmeye doyamayacağı kadar hava var."
"Biliyorum. Kar her saat biraz daha artıyor ama bu onu rahatsız etmez." İçini çekti. "Ben odamızda onu bekliyorum. Odamız zemin kattadır Bayan Postletwaite'in Dikiş Odası adı." Sandalyesinin kollarına vurdu; "Bunun yüzünden. Merdiven çıkarmak kolay değil."
"Sanmam."
"Gerekirse ben merdiven çıkabilirim ama çok yavaş. Sonra da birinin bunu yukarı taşıması gerekir. Çok da ağırdır. Başkalarına yük olmak berbat bir şey."
"Sizi kimsenin yük olarak görmediğine eminim."
"Belki yüzüme söylemezler ama gerçek bu, değil mi? Benim durumumun en kötü yanı ne biliyor musunuz, Bay Rhodenbarr?"
Bilmiyordum ama onun söyleyeceğini hissettim.
"Kendi kendine acımak" dedi. "Sürekli olarak kendime acırım."
"Korkunç bir şey olmalı."
"Hiç tahmin edemeyeceğiniz kadar; bay Rhodenbarr. Buna karşı güçsüzüm, insanlık tarihinin en ağır kendi kendine acımasıyla karşı karşıya olduğumu söyleyebilirim. Bu benim enerjimi tüketiyor; ruhumu boşaltıyor ve bana çaresizlik içinde çırpınmaktan başka bir şey kalmıyor."
"Vah vah, zavallı Bayan Dinmont."
"Evet" dedi ciddi bir sesle. "Gerçekten zavallıyım, değil mi? Bayan Hardesty'yi bulmak isterdim. O beni bu karamsar halimden çıkarmayı iyi bilir."
"Tahmin ederim."
"Ama nereye gitmiş olabilir ki?" Sandalyesinin kollarını tuttu. "Belki de odamızdadır. Ben onu ararken o başka bir yoldan dönmüş olabilir. Buranın planı da çok karışık, değil mi?"
"Özellikle ışıklar söndürülmüşken."
"Ve özellikle insan tekerlekli sandalyedeyken. Her şey çok daha güç oluyor o zaman." Yürekliliğini göstermek için hafifçe gülümsedi. "Ama lütfen bana acımayın, Bay Rhodenbarr. Onu ben pekâlâ başarıyorum."

Belki de Bayan Dinmore'la konuşmak kafamı karıştırmıştı ya da zaten başta yeteri kadar karışıkta. Her neyse, yanlış bir yöne saptım ve kendimi mutfakta buldum. Nerede olduğumu anladığım anda oradan çıktım ve daha bir iki odaya girdikten sonra birden buzdolabını yağmalama altın fırsatını kaçırdığım aklıma geldi. Tam geri dönmeyi ciddi olarak düşünüyordum ki ufak tefek biri bir köşeden karşıma çıktı ve o gece ikinci kere biriyle çarpışmama ramak kaldı.

Bu seferki, "Merhaba!" dedi, yarı karanlıkta gözlerimi kırıştırdırınca karşımda Millicent Savage'ı gördüm. "Bernie, sensin, değil mi? Bu geç saatte ne yapıyorsun?" Birden eliyle ağzını örttü. "Sakın söyleme" dedi.

"Aklıma bile getirmem."

"Sen hırsızın ve bu da senin çalışma saatin, değil mi? Cuttleford Konağı'na girmek üzeresin."

"Bunu neden yapayım ki? Zaten içerdeyim."

"Doğru, burada kalıyorsun, değil mi? Az önce kedinle karşılaştım yine. O da senin gibi koridorlarda dolaşıyor"

"Bu bir aile geleneğidir" dedim. "Senin yatma zamanın geçmedi mi, Millicent?"
"Hem de çok. Saatler önce yattım, tam uyuyacakken uyandım, ondan sonra da tüm yorgunluğum geçti. Cuttleford Konağı'nda hep böyle olur bana."
"Jet yorgunluğu olsa gerek" dedim. "Ne de olsa İngiltere beş zaman dilimi uzaktadır."
"Saçmalıyorsun, Bernie."
"Herkes öyle der zaten."
"Hortlaktan olacak" dedi kız. "Cuttleford Konağı'nın perili olduğunu biliyor muydun?"
"Öyle miymiş?"
Kız başını salladı. "Burasını inşa eden adam. Adı Frederick Cuttleford'muş ve ne olmuş biliyor musun?"
"Şimdi hortlaksa ölmüş olmalı."
"Öyle kendi kendine ölmedi. Öldürüldü!"
"Olamaz."
"Emin misin, Bernie?"
"Eminim" dedim. "Ve yanlış hatırlamıyorsam bir sara krizi geçirmişti. Ve o sırada Cuttleford Konağı'nın yakınında bile değildi. Dört beş evi vardı ve sanırım onlardan birinde ölmüştü ama burada ölmediğinden eminim."
"Ya."
"Üstelik adı Frederick Cuttleford değil, Ferdinand Cathcart'tı."
"Öyleyse Bay Cuttleford'a ne oldu?"
"Bay Cuttleford diye biri hiç olmadı. Burası adını dereden alıyor. Derenin adı Cuttlebone Deresi ve Cuttleford adı da derenin geçit veren sığ yerinden geliyor Ama biz oradan değil asma köprüden geçtik tabii."
"Biliyorum. Sen de köprü'nün sallantısından hoşlandın mı?"
"Hayır" dedim. "Ama yine de köprü olsa da olmasa da bir Bay Cuttleford hiç olmadı. Ve... neden gülüyorsun?"
"Hepsini şimdi uydurmuştum!"
"Uydurdun mu?"
"Hortlağı değil. Hortlak olduğunu biliyorum ama onun kim olduğunu, ve burada ne aradığını bilen yok. O tarafını ben uydurdum."
"Ama adının baş harflerini tam oturtmuşsun. Frederick Cuttleford ve Ferdinand Cathcart."
"Onu Carolyn'den aldım."
"Ne?"
"Bir süre önce onunla koridorda karşılaştık, hortlaklardan korkuyor galiba, ben de bu evdeki hortlağın dost olduğunu söyledim ona."
"Hortlağın adının Casper olduğunu söylememene şaştım doğrusu."
"Adının Colin olduğunu söyledim, ben Colin adını çok severim ve Cuttleford'a da uyuyor, değil mi? Ama o evi yaptırmanın Frederick adında biri olduğunu söyledi, ben de sana hikâyeyi anlatınca..."
"Geliştirdin demek."
"Daha iyi bir hikâye olsun diye. Her neyse, o yüzden ayaktayım işte. Ya sen?"
"Ben kitap okuyordum saate bakmayı unutmuşum."
"İddiaya girerim ki çalacak bir şey arıyordun."
Bu işi kıvamında kesmek gerekiyordu. "Ben seninle dalga geçtim, Millicent ama bu iş de gittikçe uzamaya başladı. Hırsızım dediğimde şaka ediyordum."
"Sahi mi?"
"Elbette."
"Peki sen ne iş yaparsın?"
"Şu anda işsizim. Yakında bir iş bulacağımı umuyorum aslında. Bu arada Fino Fabrikası'nda Carolyn'e yardım ediyorum. Komik bir şey mi söyledim?"

Kız iki elini ağızına kapatmış gülmesini bastırmaya çalışıyordu. "Fino Fabrikası" dedi. "Fino yapılan bir fabrika."

"Bu yalnızca onun kuaför salonunun adıdır"

"Ve sen de orada çalışıyorsun."

"Evet."

"Ona yardımcı olmak için."

Ah, çocuklar. İnsanlar neden çocuk sahibi olurlardı ki? "Ve vakit geçirmek için" dedim.

"Ve sahiden hırsız değilsin."

"Elbette değilim."

"İnsanların evlerine girip öteberilerini çalmazsın."

"Ne münasebet! Böyle bir şey yapmaya korkardım bir kere. Sonra bana ait olmayan şeyleri almak doğru olmazdı."

Bir süre bunu düşündü. "Frederick Cuttleford'u uydurdum ben" dedi. "Sen de bunu uydurdun şimdi."

"Hırsız olduğumu mu?"

"Hırsız olmadığını. Sana bir şey söyleyeyim mi? Sana inanmıyorum. Sen ne dersen de, hırsız olduğuna eminim." Ve Şeytanca gülümseyerek koşup köşenin ardında kayboldu.

11

Sonunda vardığımda kütüphane karanlıktı. Nigel perdeleri kapamış, ışığı söndürmüştü. Eşikte dururken içeri girip kitabı almanın en doğal yolunu düşündüm. Gelirken bir küçük el feneri almış ama onu da odamda bırakmıştım (ya da isterseniz odamızda ya da Augusta Teyze'nin Odası'nda). Feneri almak için yukarı çıkabilirdim ama zaten kütüphaneyi bulana kadar yeteri kadar zahmet çekmiştim. Yeniden aramaya kalkmak istemiyordum..

Ayrıca geceyarısı elinde fenerle dolaşmakta çok sinsi bir şey de vardı. İnsan suratında bir maske, sırtında bir çuvala karikatürlerde resmedilen hırsızlardan birine dönüşüverirdi. Buna ne gerek vardı? Cuttleford Konağı'nın paralı müşterisiydim ve orada bulunmaya hakkım vardı. Bir odadan çıkma yasağı konulmamış olduğu için Büyük Kütüphane'yi günün her saatinde kullanabilirdim. Kısacası gizli kapaklı bir iş yapmaya gerek yoktu. İstedğim ışığı açar, kütüphane merdivenine tırmanır; gönlümün istediği kitabı alıp odama götürebilirdim. Ve bütün bunları değil ceza yasasının maddelerini, evin hiçbir kuralını çiğnemedim yapabiliirdim. Benden kuşkulandırılması riski bile olmazdı. Oranın müşterisiydim ve uyumadan önce biraz kitap okumak istemişim ve gönlüme göre bir kitabı kütüphaneden başka nerede bulabilirdim ki?

Bir kimsenin kaşını bile kaldırmasını gerektirmeyecek bir hareket yapmadan kitabı valizime attığım gibi New York'un yolunu tutmuş olurdum.

Yine bazı önlemler alınması gerekirdi. Kitap Christie's ya da Sotheby's müzayede salonunda açık artırmaya çıktığında gerçekliği Lester Harding Ross'un anıları zikredilerek kanıtlanırdı ki, benim yaptığımı herkes yapıp izini Ferdinand Cathcart'ın Berkshires'daki o küçük zevk yuvasına kadar sürebilirdi. Kimsenin Bernard Rhodenbarr'ın kolları arasında Büyük Uyku ile Cuttleford Konağı'nın koridorlarında dolaştığını gördüğünü hatırlamaması çok daha hayırlıydı.

Her işi sırasıyla yapmalıydı. Önce kimsenin gözüne çarpmadan kitabı al ve güvenli bir yere sakla. Sonra oradan çık ve evine götür. Bir süre üzerine yat, sahip olmanın heyecanını yaşa, sonra iyi bir hikâye uydur. Kitap kulübü romanlarının bulunduğu bir çuvalın dibindeydi ya da Staten Adası'nda bir eskici dükkânından almıştım ya da Nassau County'de bir evin eski eşyalarının satışında önemsiz bir kitap koleksiyonu arasındaydı falan. Duruma uygun bir hikâye uydurmak hiç güç olmayacaktı.

İlk iş kitabı elde etmektir.

Ve ben de bunu yapmak üzere yola çıkmıştım işte. Odaya girmek üzereydim, hatta ayağımın birini eşikten içeri atmıştım ki, birinin konuştuğunu duydum.

Öne eğildim, kulağımı sesin geldiği yana yöneltmek için başımı çevirdim..Ne konuşulduğunu duymak olanaksızdı ama biri benim durduğum yere en uzak köşede bir şeyler fısıldıyordu. Ve o köşe de Raymond Chandler'in ilk romanının en üst rafta durduğu (en son baktığımda en azından) yerd.

Rufus Quilp uykusunda mı sayıklıyordu? Ancak daha önce kestirdiği yerden ayrılmışsa. Gölgelede biraz daha gömüldüm ve zaten olanaksız olan karanlıkta görmeye çalışmayı bıraktım. Duyma hissimi daha güçlendirir düşüncesiyle gözlerimi kapadım. Körlerde öyle olduğunu söylerler ama herhalde bu ancak yıllar sonunda gerçekleştiği için bende bir etkisi olmadı. Yalnızca sessizlik, fısıltılar; sonra yine sessizlik ve yine fısıltılar Bir kişiden fazla. Bir fısıltı diğerine yanıt verir gibi geldiğinden bundan hiç kuşku yoktu. Ama fısıldayanı da ne fısıldandığını da seçmek olanaksızdı.

Kim olabilirdi? Kayıp Bayan Hardesty zavallı Bayan Dimont'a ihanet edip oda hizmetçisiyle işi mi pişirmekteydi? Yoksa balayı yatağının kuştüyü örtüsü altından fırlamış o Dakin Littlefield adisi mi çeşni değiştirmeye kalkışmıştı? Bunlar iki âşık mıydılar komplocular bir şey mi planlıyorlardı ve planlanan neydi? Balkan hükümetinin devrilmesi mi? Taşrada geçen İngiliz polisyelerinde komplocular hep böyle şeyler planlardı ve şimdi de devrilmeye hazır o kadar Balkan ülkesi varken belki de o İnsanlar yine eski oyunlarına başvurmaya başlamışlardı.

Ancak ne konuşulduğunun ya da konuşanın kim olduğunun ne önemi vardı. Ben dikkati kendime çekmek istemediğime karar vermişim ve bu da o fısıltılı konuşmaya karışamayacağım, ışıkları yakıp merdivenlere tırmanmayacağım demektir.

Orada donup kalmışım, hem gitmek istiyor hem de kim olduklarını ve ne konuştuklarını öğrenmek istiyordum. Sonra birden bir şey gelip ayak bileğime sürtündü.

Polisler diye düşündüm, şaşırdığım her an aklıma gelen ilk şeyi düşünerek. Ama bu kalıcı bir düşünce değildi, çünkü geçmiş deneyimlerime dayanarak polislerin insanın keyfini kaçırıcı ve kimi zaman açıklaması olmayan şeyler yapmalarına rağmen insanın bileğine sürtünmenin bunlardan biri olmadığını bilirdim.

Bir hortlak. Bir sonraki düşüncem de herhalde Carolyn'ın korkuları ve Millicent'in yaramazlığı nedeniyle bu oldu. Hortlaklara inandığımı sanmıyordum ancak eğer böyle bir şey varsa bir hortlak bundan daha iyi bir ev ya da daha iyi bir gece bulamazdı. Hortlaklar insanın ayaklarına sürtünürler miydi?

Bu konu üzerinde düşünürken aynı şeyi tekrarlardı. Bu kere ne olduğunu anladım, ne polisti ne de hortlak. Bir ses çıkarmış ve bu hiç de bir polisin çıkaracağı ses değildi.

Polisten çıkan sesi 'Ellerini duvara daya!' olurdu ya da zincir şakırtısı veya bir manyak çılgılığı.

Bu ses çok pahalı ve terbiyeli bir arabanın trafik ışığının yeşile dönmesini beklerken boşta çalışan motorunun çıkardığı sesi andırıyordu. Kısacası bir mırıltıydı.

Eğilip kediye kucağıma alırken mırlamaya devam edeceğini boğazından gelen o miyavlama gibi dikkat çekici bir şeye başvurmayacağını umdum. Bir çift görünmeyen Anatruralı provokatör gibi mırıl mırıl darbelerini konuşmaya devam ederken ben de kedimi alıp odama döndüm.

Hayvan acıkmış olmalıydı. İnsanın bileklerine sürtünme numarasının gerçek anlamı buydu ama bunu sanki sevgi gösterisiymiş gibi yapardı. (Belki de herhangi bir sevgi gösterisinin, kaynağı ne olursa olsun, gerçek amacı buydu: "Merhaba! Senden bir şey istiyorum.") Augusta Teyze'nin Odası'nda, getirdiğimiz kırmızı tası ve Friskies kutusunu buldum, ikincisini birincisine boşalttım, kedinin önüne sürdüm. Raffles karanlıkta yerken durup onu izledim. Kedi daha sonra kapamış olduğum kapıya gidip kendine açındıran sesler çıkararak tırnaksız patileriyle tahtayı tırmıkladı, kapıyı açıp dışarı koyverdim.

Sonra kapıyı yine kapadım, elbiselerimi çıkardım, pijamamı giydim, sonra kapıyı açıp aralık bıraktım. Bize verilen iki kişilik yatağın kenarında yatmakta olan Carolyn hafif hafif horlayarak döndü ve tam ortasına yerleşti.

Penceremizin dışında kar yağmaya devam ediyordu. Yağış eğer hafiflemiş hatta bir ara durmuşsa doğrusu bilemezdim, ben ne zaman baksam lapa lapa yağdığını görmüştüm. Durduğum yerden kalınlığını kestirmek mümkün değildi ama en azından otuz santim olmalıydı.

En geniş tarafını hesaplamaya çalışarak yatağa girdim. Başımı yastığa koyar koymaz Carolyn'ın dirseği böğrümeye battı. Bana kalan yerle idare etmeye çalıştım ama başaramadım. Tam dalmaya başladığımda Carolyn bir diz ya da dirsekle beni uyandırıyor ya da yatağın o kadar kenarına çekiliyordum ki, düşmeye başlayıp uyanıyordum.

Bir süre böyle devam ettikten sonra onu uyandırma riskini alarak bir elimi kalçasına, ötekini omzuna dayayıp yatağın yanına hafifçe ama inatla ittim. Bu işe yarar gibi göründü, ama sonra yine yanıma yuvarlandı ve yüzünü göğsüme yaslayıp kolunu üstüme doladı. Orada yatıp bu yeni durum hakkında bir karara varmaya çalıştım. Carolyn gerçekten çekici bir kadındı ama ne o benim tipimdi ne de ben onun. Kadınların erkeklerden bir farkları da onların arasında eşcinsel ve normal erkekler arasındaki kadar kesin bir ayrım olmadığıdır. Pek çok normal kadın arada sırada bir kadın sevgiliyle gönül eğlendirir. Carolyn bu tip kadınlarla sürekli ilişkiindedir ve her seferinde bunun son kez yaptığı bir yanlışlık olduğunu söyler. Ve ben de kırk yılda bir değişik bir şey deneme eğiliminde olan lezbiyenlerle tanışışımdır.

Ama Carolyn onlardan değildi. Bir erkekle cinsel birleşmeyi en az benim kadar istemezdi. Onunla ilk tanıştığım gün bunu açıkça söylemişti ve böylece arkadaşlığımızın gelişmesi çok kolaylaşmıştı. Çok iyi arkadaşlık, dostluk ama yapmayacağımız tek şey aynı yastığı paylaşmaktı.

Ama şimdi de bunu yapıyorduk işte. Kendi yastığı vardı ama şimdi başı benim yastığımdaydı ve benim başım da oradaydı.

Bir sorun değildi bu. Lettice ile Doğu Odası'nda karşılaşmamış olsaydım belki de vücudumun başka fikirleri olurdu. Ama şimdilik yorgun ve tükenmiş bir vücuttu ve tek istediği sabaha kadar deliksiz bir uyku çekmekti. Ve bunun için de doktorun tavsiyesi tam şimdi yaptığımız gibi ısınmak için birbirimize sokulmaktı. En iyi dostumun kolları arasında onun vücut ısısı içinde eriyerek gözlerimin kapandığını hissettim.

Burada üstünlük bendeydi, çünkü uyanıktım.

Ama Carolyn uyuyordu. Uykusunun en derin anında olmamasına rağmen sıkı sıkı sarıldı ki kişinin dostu Bernie olduğunun, hatta bir erkek olduğunun farkında değildi. Herhalde rüya görüyordu ve eminim rüyanın duruma uymak için nasıl yön değiştirdiğini hepimiz bilirsiniz. Yanındaki telefon çalarsa uyuyan insan hemen rüyasının senaryosuna çalan bir telefon ekler. Carolyn'ın rüyası da çalan bir telefonu değil, sıcak bir vücutu içermeye başlamıştı rüyasında bu bir kadın vücuduna, sevgilisinin vücuduna dönüşmüştü.

Ve rüyasında sıkı sıkı kucakladığı bu vücutla sevişmeye başladı.

Ve bu iş sadece rüyada kalmadı.

Tahammül edilemeyecek kadar garip bir durumdu, Tam uyumak üzereydim ve dünyadaki en iyi arkadaşım boynumu yalıyor, ellerini üzerimde dolaştırıyordu. Onu uyandırmak istiyordum ama durumu daha da berbat etmeden bunu yapmanın bir yolunu göremiyordum. İşin sonunu beklemek daha iyi olmaz mıydı?

Buna bir yanıt vermek güçtü doğrusu. Diğer yandan rüya bir anda sona erebilirdi. (Rüyalar hızlı şeylerdir; anlatmaları görmekten çok daha uzun sürer) Diğer yandan Carolyn'ın elinin vücudumun rüyasıyla tam da tutarlı olmayan bir yerime değme olasılığı da vardı.

Ne yapmalıydım? Bir çığlık atıp yataktan fırlasam ne olurdu? Bir karabasan gördüğümü söyledim, Carolyn de beni yatıştırana kadar kendi rüyasını unuttu. Yine de bu hoş bir şey olmazdı ve ondan sonra ikimiz de nasıl uyurduk?

Carolyn kıpırdandı, bana biraz daha sokuldu, vücudunu vücuduma yapıştırdı. Bacakları bacağıma dolandı ve epey sakin bir tempoyla sallanmaya başladı. Ne olduğunu anlamam için bir iki dakika geçmesi gerekti, anlayınca da hiç kıpırdamadan öylece bekledim. Tempo hafifçe hızlanıp biraz daha acilleşti. Sonra elleri kollarımı sıktı, bir köpek gibi kısık bir sesle bağırdı, sonra inledi, içini çekerek benden uzaklaştı ve hareketsizleşti.

Bunu ona asla söyleyemezsin, diye düşündüm. Hatta olanları sen de unutursan herkes için çok daha iyi olur.

Ama nasıl unutulabilir ki? Uykuya o kadar yaklaşmışken artık uyuma imkânı da pek kalmamıştı...

Bir daha kendime geldiğimde sabahtı ve biri cıyak cıyak bağıırıyordu.

12

Pek çok şey bir insanı çığlık atmaya yöneltebilir, Örneğin bir mobilyanın ardından çıkan bir fare bazı kadınların dudakları arasından bir çığlığı kopartabilir (Benim deneyimlerime göre böyle bir kadına farenin ondan kendisinin fareden korktuğundan daha fazla korktuğunu söylemek gereksizdir. Pek az kadın bu bilgiyi rahatlatıcı bulur ve zaten bunun doğru olduğundan da pek emin değilim. Bir kadın kanepenin ardından çıktığında, bir farenin çığlık attığı pek duyulmuş değildir)

Aynı şekilde bir çığlık sahibinin bir hortlak, olası bir saldırgan gördüğü ya da piyangoda biletine ikramiye çıktığı anlamına da gelebilir. Kısacası cıyak cıyak bağırarak yalnızca bir deyimdir ve bu ille de kütüphanede, bir ceset bulacağınız anlamına gelmez.

Ama biz bulduk.

Tanışmamış olmamıza rağmen ölü adamı daha önce görmüştüm. O görkemli odayı ilk ziyaretimizde o da Büyük Kütüphane'deydi. Bakışı üzerine çevrildiğinde Carolyn'i bir anlık rahatsız eden oydu, O sırada deri kaplı bir yazı masasında tahminime göre mektup yazıyordu. Bir süre durmadan yazıyor, sonra kaleminin kapağını takıp boşluğa bakıyor, ardından kalemin kapağını yine çıkarıp yazmaya devam ediyordu.

Şimdi de şöinenin birkaç metre ilersinde, Büyük Uykuyu rafında ilk gördüğüm ve hâlâ da yerinde olduğunu görebildiğim noktada yatmaktaydı. Üzerindeki dün geceki meşin düğmeli devetüyü ceket, çizgili bir yelek ve koyu kahve kadife pantolon vardı. Ayağındaki botlardan birinin bağcığı çözülmüştü.

Adam kütüphane merdiveninin altında sırtüstü yatmaktaydı. Siyah saçları hâlâ taralıysa da, kafasından aldığı yaradan akan kan başının altındaki halıyı lekelemişti. Sert yüz hatları ölümle yumuşamış olup sağken öylesine dik bakışlı olan kara gözleri doldurulmuş Afrika ceylanının cam gözlerinden farksızdı.

Afrika ceylanı aslında Doğu Salonu'nda asılı olduğundan görünürlerde değildi kuşkusuz. Cuttleford Konağı sakinleri bir gökdelenin otomatik asansörlerinin yangın alarmıyla birlikte hareket etmeleri gibi olay yerine koştuklarından, Afrika ceylanı doğrusu azınlıkta kalmıştı. Bunun saatle de bir ilgisi olabilirdi. Şafak sökmek üzereydi ve çığlıkla uyanana kadar derin bir uykuda olan herhalde yalnızca Carolyn'le ben değildik. Eğer Jane Austen'i okuyor ya da örneğin pişti oynuyor olsaydık daha yavaş tepki gösterirdik ve yataktan fırlayıp üstümüze bir şey attığımız gibi gürültünün nedenini anlamak için kendimizi aşağıya atmazdık

Kütüphaneye vardığımızda içerde ölü adam dışında beş kişi vardı ve soluğumuzu toparlarken sayı biraz daha artmıştı. Bağırmanın Molly Cobbett adında sevimli bir ufak tefek sarışın olduğunu öğrendim. Kendisi alt kat hizmetçisiydi ve perdeleri açıp odayı toplamaya gelmiş ve merhum Jonathan Rathburn ile karşılaşınca da geleneksel tepkiyi göstermişti.

Nigel Eglantine merhumun adının bu olduğunu söylemişti. Carolyn ile ben koşarak içeri girdiğimizde Eglantine, Molly Cobbett, Albay Edward Blount-Buller ve gözleri hatırladığımdan da birbirine yakın olan Orris oradaydılar. Millicent Savage ve anababası, Gordon Wolpert, Cissy Eglantine de gelmekte gecikmediler. Aşçı kadın bir yanda durmuş eteğini elleri arasında buruşturarak kendinden geçmiş görünürken, kızıl saçlı genç bir kız da yaşamın renkli basına bu kadar benzemesinden şaşkın ve sevinçli, ağzı açık bakıyordu. (Daha sonra öğrendiğime göre yukarı kat hizmetçisi ve Molly'nin Earl amcasının kızıydı. Adı Earlene Cobbett'ti.)

"Berbat bir şey" diyordu Nigel Eglantine. "Çirkin bir trajedi. Büyük talihsizlik."

"Bütün bu dediklerin doğru ama olanı anlamak pek güç değil" diye atıldı albay. Bir süre öksürdü. "Uykusu yoktu. Geç saatlere kadar uyanık kaldı. Okuyacak bir şey almak için buraya indi. Tam istediği kitabı gördü ama oraya kadar yetişemedi." Elini kütüphane merdiveninin üstüne koydu. "Buna tırmandı. Dengesini kaybetti, Düştü." Kafatasındaki yarayı gösterdi. "Başını vurdu. Hanımlardan özür dilerim ama domuz gibi kanamış." Hanımlar bu kadarına katlanabilirlermiş gibi görünüyordular. Albayın konuşması sırasında Hardesty adındaki de arkadaşının tekerlekli sandalyesini iterek içeri girmişti. Blount-Buller'in anlattıklarına hemen katıldı.

"Düşmesine şaşmamak gerek" dedi. "Ayakkabının bağcığı çözülmüş. Ona basıp devrilmiş olmalı."

"Merdivene çıkmadan bağlaması gerekirdi" dedi Bayan Dinmont. "Çok büyük bir dikkatsizlik yapmış."

Carolyn bana bakıp gözlerini yuvarladı. "Dersini aldığına iddiaya girerim" dedi. "Bern..." Olayın oluş biçimini yeniden ele alan Nigel Eglantine, "Feci bir kaza" dedi. "Zavallı düşünce bayılmış olmalı. Sonra da kan kaybından ölmüştün Ya da kafatasının yarılması sonucu ölmüştür Odada bir başkası olsaydı bu felaket önlenebilirdi sanırım."

"Ya da ayakkabılarını bağlasaydı" dedi Bayan Dinmont. Pek fazla yürümeyen biri için doğrusu konu üzerinde söyleyecek çok şeyi vardı.

Greg Savage, "Belki ayakkabısı ilk başta bağlıydı" dedi. İlginç bir şey, onun ayağında mokesen vardı. "Merdiven üzerinde durmaya çalışırken bağcığın ucuna basmış, öteki ayağını kaldırıncaya da çözmüş olabilir. Aynı anda da dengesini kaybedip düşmüştür"

"Bu yüzden ben bağcıklarına çifte düğüm atarım" dedi Bayan Hardesty.

"Yine de aynı şey olabilir" dedi Savage. "Bağcık çözülmez ama yine de ucuna basıp düşebilirsiniz."

Hardesty bunu kolay kolay kabul edecek değildi. "Bağcıklara çifte düğüm atılınca boyları kısalır" dedi. "O yüzden de ucunun üstüne basılacak kadar uzun değildir."

Savage bunu düşünmediğini kabul etti. Albay Blount-Buller bunlarının hepsinin çalınmış atlar ve kapanmamış ahır kapıları olduğunu söyledi, çünkü bağcıklara çifte düğüm de atılsa zavallı adama olan olmuştur artık. Bay Rathburn masabaşında yazı yazmakla meşgulken kanepede Trollope okumakta olan Bayan Colibri polise haber verilip verilmediğini sordu. Buna kimse hemen yanıt veremedi, sonra Nigel Eglantine verilmediğini ama herhalde verilmesi gerektiğini söyledi.

"Böyle bir günde onları rahatsız etmek doğru bir şey değil aslında" diye devam etti. "Yerde iki karış kar varken kimbilir ne kadar çok işleri vardır." Pencereli duvara doğru elini salladı.

"Kimbilir yollar ne haledir ve kötü hava koşullarına bağlı acil durumların ardı arkası kesilmiyordun Korkarım bir kaza ölümüne pek öncelik vermeyeceklerdir"

Çevreme bakındım. Kendisini her gördüğümde ya kitap okuyan ya da uyuklayan Rufus Quilp içeri girmişti ve bu kere yalnızca uyanık değil, aynı zamanda ayaktaydı da. Ben bu noktaya dikkat ettiğim sırada gövdesini koltuğa yerleştirdi. Lettice Littlefield bir kenarda kocasının yanında duruyordu, eli adamın elinin içindeydi. Ona bakıp gülümsedim, sonra

herife bakıp dudağımı büktüm. Ama ikisinin, de bu hareketlerime dikkat ettiklerini sanmıyordum.

Albay birkaç yıl önce Sarawak'ta yeralmış olan talihsiz bir olaydan söz etmekteydi.

Sözlerine bir noktalı virgül koyana kadar bekledim, sonra, "Özür dilerim" dedim.

Oda birden sessizleşti.

"Korkarım hemen polis çağırmanız gerek" dedim. "Kar ne kadar fazla olursa olsun, bir an önce buraya gelmek isteyeceklerini tahmin ediyorum."

"Siz ne demek istiyorsunuz, Bay Rhodenbarr?"

Molly Cobbett'e döndüm. "Bu sabah buraya geldiğinde ne yaptın?" diye sordum.

"Ona dokunmadım, efendim! Yemin ederim!"

"Dokunmadığına eminim. Perdeleri açtığını söylemiştin galiba."

"Evet, efendim. Işığın içeri girmesi için gündüzleri hep perdeyi açarım."

"Perdeyi açmadan önce oda karanlık mıydı?"

"Karanlıktı, efendim. Açık kapıdan ve öteki odadan biraz ışık girdiği için tam karanlık değildi ama."

"Bu odada ışık yanmıyordu."

"Hayır, efendim."

"Açık olan lamba yoktu."

"Hayır, efendim."

"Ve açık kapıdan içeri biraz ışık giriyordu, şafak sökmekte olduğu için. Ama daha önce, Bay Rathbone'un başına bu feci kaza geldiğinde oda tam karanlıktı, değil mi?"

Kız bana baktı. "Ben burada değildim, efendim."

"Elbette değildin. Ama olsaydın ve henüz şafak da sökmeğinden de perdeler de kapalı olsaydı oda karanlık olurdu, değil mi?"

Molly ağzı açık bir halde düşünmeye koyuldu. Nigel Eglantine de düşünceli bir tavırla kaşlarını çattı, bundan sonraki adımı atmakta tereddüt ediyor gibiydi. Karısı, "Elbette" dedi. "Bay Rathburn düştüğünde içerisi zifiri karanlık olmalıydı."

"Bu onun ayakkabı bağcığına basmasını açıklar" dedim. "Bağcığın çözüldüğünü göremezdi. Ama bu durum merdivende ne aradığını açıklayamaz. İçerisi değil bir kitap seçecek, merdiven basamağını göremeyecek kadar karanlıktı."

Blount-Buller boğazını temizledi. "Sen ne demek istiyorsun, Rhodenbarr?"

"Durumun görüldüğünden daha karışık olduğunu söylüyorum. Jonathan Rathburn karanlık bir odada böyle bir kaza geçiremezdi. Ya düştüğü zaman bir ışık yanıyordu ya da olanlar sizin tahmininizden epey farklıydı."

Cissy Eglantine, "Molly, bir ışık söndürmediğinden emin misin?" diye sordu.

"Hiçbir şey hatırlamıyorum" diye ağlamaklı bir sesle söylendi kız. "Söndürdüğümü sanmıyorum ama..."

"Zaten söndürmüş olamaz" diye devam ettim. "Girdiğinde oda karanlıktı. Yanan bir ışık olsaydı dikkatini çekerdi. Öyle bir şey dikkatini çekmediğine göre nasıl söndürmüş olabilir ki?"

Gordon Wolpert, "Adamın kaçınıcı basamakta olduğunu bilmiyoruz" dedi. "Üst basamaklardan birinde olduğunu düşünün. O zaman epey yüksekte düşerdi ve başını bayılacak kadar sert çarpabilirdi. Bir lambayı söndürecek kadar sert düşmüş olamaz mı?"

"Lambanın üzerine düşmüşse elbette olabilir" dedim. "Hatta lambanın üzerine düşmese bile düşerken bir yere çarpıp abajurlardan birini devirebilirdi." O anda aklıma başka bir olasılık geldi. "Ampuller kendi kendilerine de sönerler. Kazadan önce bir ampulün yanıyor olması ve Molly kendisini bulmadan önce de bozulup sönmeye müsündür"

"Herhalde öyle olmuştur." dedi Nigel Eglantine.

"O zaman Molly'nin ampülü değiştirecek zamanı olmayacağına göre hâlâ bozuktur" dedim.

"Hepsini deneyebilir miyiz?"

"Hepsini mi?"

"Hepsini. Bozuk bir ampul, kuramı kanıtlamaz ama bozuk bir ampulün olmaması bu olasılığı siler atar"

Gerçekten de öyle oldu. Bütün ampuller sağlamdı. Işıkları yine söndürdüm. Onlara ihtiyacımız yoktu; dışarıyı baştan başa karla kaplı olduğundan pencerelerden zaten gereğinden fazla ışık yansiyordu.

"Eh" dedim.

Özel bir andı bu. Hepsi benden yana bakıyorlar, benim bir şey söylememi bekliyorlardı ve dudaklarıma yükselen cümle 'Sizi buraya neden çağırdığımı merak ediyor olmalısınız' oldu. Ve geçmişte zaman zaman kullanma fırsatı bulduğum bir cümleydi ve sözcükler av heyecanı ile nabız atışlarımı hep artırmıştı. Ama bu defa bu söylenecek uygun şey değildi. Kimseyi çağırmış değildim ve hiçbirinin neden orada olduklarını merak etmek için bir nedenleri yoktu.

Doğru sözcüğü ararken Cissy Eglantine yardımına yetişti. "Bir açıklaması olmalı" dedi. "Benim aklıma bir şey geliyor" dedim. "Rathbone merdivene çıkıp da kaza geçirdiğinde ışık yanıyordu. Ama yere hiç ses çıkarmadan düştüğü için kimse koşup gelmedi. Ama daha sonra biri kapının önünden geçerken içerde ışık yandığını gördü. Kadın ya da erkek o kişi gece yarısı ışık yanmaması gerektiğini düşünerek söndürmek için içeri girdi. Eğer yanan bu ya da şu lamba olsaydı Rathbone'un cesedini görürdü. Giren kadın ya da erkek... Tüh..."

"Ne oldu, Bern?"

"Kadın ya da erkek" dedim. "Eğer kimsenin bir şikâyeti yoksa bundan sonra adam ya da kişi olarak söz edeceğim." Kimsenin bir itirazı yoktu. "Güzel. Ama gelen kişinin Rathburn'ün cesedini görmeden söndürebileceği lambalar da vardı. Örneğin odaya girip şu ışığı söndürdüğü takdirde yerde bir ceset yattığının farkında bile olmazdı."

Bu düşünce silsilesi bir onaylama mırıltısıyla karşılandı. Mırıltı sona ererken Gordon Wolpert hafifçe öksürdü. "Bir kütüphanede koltuklardan birinde esaslı bir kitaba dalmış biri var mı diye bakmadan ışık söndürülebilir mi acaba? Bence en basit görgü kuralı bunu gerektirir."

"İyi bir nokta" dedim.

"Ve çevrene baktığında mutlaka Rathburn'ü görürdün."

"Eğer gerçekten bakmışsanız" dedi Carolyn. "Ama içeride kimse var mı?" diye de seslenebilirdiniz. Ve Rathburn bir şey söylemeyi başaramayınca da odada sizden başka kimse olmadığını düşünürdünüz."

Wolpert bunu anlamlı bulmuş, kimse de bir itiraz etmemişti, "iyi" dedim. "Şimdi geriye bir tek soru kaldı. Işığı kim söndürdü?"

Yanıt yoktu.

"Bu ancak bizden biri olabilirdi ve ben bunun unutulacak bir şey olduğunu sanmıyorum" diye devam ettim. "Dün gece geç vakit ya da bu sabah erkenden buraya gelip ışık söndüren oldu mu?"

Bana baktılar, birbirlerine baktılar, yere baktılar. Leona Savage kızına bir şey fısıldadı ve Millicent söz konusu saatte kütüphaneye gelmediği gibi ışık falan da söndürmediğini söyledi. Babası da çocuğun hayatında kendi isteğiyle bir tek ışık söndürmüş olmadığını söyleyerek kızının iddiasını destekledi.

"Kimsenin ışık söndürmediği anlaşılıyor" dedi Albay Blount-Buller. "O zaman geriye iki olasılık kalıyor. Ya Rathburn merdivene karanlıkta tırmandı ya da ışık kendiliğinden söndü."

"İkisi de anlamsız" dedim. "Bir başka olasılığı da ben söyleyeyim: Biri ışığı söndürdü ama dün gece bu odanın yakınlarında bile olduğunu kabul edemeyeceği için bunu itiraf edemiyor. Çünkü Rathburn'ü o öldürmüş ve cesedin bulunmasını geciktirmek için ışığı

söndürmüştür ve Rathburn'ün karanlık bir odada bulunmasının ne kadar kuşku çekici bir şey olduğunu düşünmemiştir"

"Ama bu imkânsız" dedi Nigel Eglantine.

"Neden?"

"Çünkü bu..."

"Evet?"

"Bu evde birinin cinayet işlediği anlamına gelir."

"Korkarım öyle" dedim.

"Ama hiçbirimiz..."

"Hiçbirimiz" diyerek Cissy Eglantine kocasını doğruladı. "Eğer biri zavallı Bay Rathburn'e bir zarar vermişse bu asla içimizden biri olamaz."

"Başka kim yapmış olabilir ki?" diye sordu Bayan Dinmont.

"Çevreden geçen biri olmalı" dedi Cissy. "Bir serseri ya da bir boşagezer falan."

"Bu havada mı?"

Herkes dönüp pencereye baktı. Dışarda kar kalın bir tabaka halinde yatıyordu.

"Barınacak bir yer istiyordu" dedi Cissy. "Böyle bir gecede dışarıda uyuyamazdı. O yüzden eve girdi ve..."

"Ve canı bir şey okumak istedi" diye Bayan Colibri atıldı. "Ve ışığı görünce bu odaya..."

"Güve gibi" dedi Earlene Cobbett, sonra düşüncesini yüksek sesle dile getirdiği için utanarak çilli elini ağzına götürdü.

"Ve kazayla düşüp ölen zavallı Bay Rathburn'ü buldu. Adam sonra ölüm işine karıştırılmaktan korkarak ışığı söndürdü ve çıkıp gitti." Cissy derin bir iç çekişiyle devam etti. "İşte, gördünüz mü, Bay Rhodenbarr! Hiçbirimiz işe karışmadık ve ortada da cinayet diye bir şey yoktu."

"Çok güzel konuştun, sevgilim" dedi Nigel Eglantine. "Ancak o kadar saçma olmamasını isterdim."

"Söylediklerim saçma mıydı, Nigel?"

"Korkarım ki öyleydi, sevgilim."

"Nathan Ama..."

"Başka bir şey daha var" diyerek yerde yatan Jonathan Rathburn'e yaklaşmış boş boş bize bakmaya devam eden gözlerini gösterdim. Eğildim, bilmişçesine dilimi şaklattım, sonra yine doğruldum. "Eğer yakından bakarsanız her iki gözde de kanama izlerini göreceksiniz" dedim.

Kimse yakından bakmaya yanaşmadı. Çoğu onun yerine bana baktılar

"Onun kan kaybından öldüğünü sanmıyorum" dedim. "Doğrusu yarası epey kanamış ve bir kafatası yarısından kan kaybından ölmek mümkündür ama o kadar da çok kan kaybetmiş değil. Kafanızı bir yere çarpıp darbenin etkisiyle ölmek de mümkündür ama bence burada olan bu değil. Öyle büyük bir hasar verecek bir düşüş mutlaka gürültülü olurdu ve burada herhangi bir şey olan biri yok. Bence Rathburn kütüphane merdiveninden düşmedi. Hatta oraya hiç tırmanmadı bile. Bence katili kendisine vurduğunda koltuğunda oturuyordu."

Greg Savage bu fikre nereden kapıldığımı sordu. Cesedin yanında çömeldim kanamanın kaynağını gösterdim. Alnının solunda bir yanık vardı ve çevresi morarmıştı. "Katil ayaktaysa ve sağ elini kullanan biriye ve aşağı doğru bir darbe indiriyorsa darbenin en mantıklı iniş noktası budur"

Albay düşmenin de benzer bir yara oluşturup oluşturmayacağını merak etti. Bunun mümkün olacağını ama başını bir şeye, örneğin alt basamağa ya da bir masanın köşesine çarpması gerekeceğini anlattım. O zaman çarptığı yüzeyde de kan görmüş olmamız gerekirdi.

"Ama öyle bir şey görmüyoruz" dedim. "Çevrede o her zaman adı geçen küt nesneyi de görmüyoruz, ki bunun nedeni katilin onu alıp götürmüş olmasıdır Bence bir kitaplık kenarı, cam bir kül tablası, ya da şuradaki deve gibi bronz bir heykelcik kullanılmıştır. Hatta..." Albay arkamdan döner kitap rafına yürüdü. Deveyi almak için uzanırken elini tuttum. "En iyisi el sürmemek" dedim. "Hoş, izlerin silinmiş olmasına şaşmam ya. Ama yine de mikroskopik buluntular olacaktır. Bence alt kısmında kan izleri var ama bu konuda kesin bir karar için test yapmak gerekecektin"

"Aman Tanrım!" dedi Cissy Eglantine. "Onun bizim devemizle öldürüldüğünü söylüyor olamazsınız."

"Başına onunla vurulduğunu sanıyorum ama onunla öldürülmüş değil."

"Ne demek istiyorsunuz?"

"Darbe onu yere sermiş, kan akıtmış ve hatta baygın bırakmış olabilir. Hatta sonunda öldürmüş de olabilir, bunu saptamak için otopsi gerekir; ama Rathburn'ü hemen öldürmez ve katil de oturup ölümünü beklemek istemedi. İkinci bir darbe indirdiği takdirde bunun bir düşüş sonucu ölüm sanılmasının güç olacağını biliyordu. O yüzden başka bir şey kullandı."

"Ne?"

Kanepeyi gösterdim. "O yastığı. Hayır, elinize almadan bakın. Kumaşın lekeli olduğunu sanıyorum ve o lekenin kan çıkacağını tahmin ederim. Ve o da Rathburn'ün kanı çıkacaktır."

Rufus Quilp hızla gözlerini kırıştıırıyordu. Söz konusu yastığa en yakın o oturuyordu. Benim sözlerim üzerine geri çekildi. Sanki uykudan yeni uyanmış gibi boğuk bir sesle, "Sizi o ana kadar izleyebildim" dedi. Onu daha önce ne uyanık görmüştüm ne de sesini duymuştum. "Ama artık ipin ucunu kaçırdım. Yani katil adama bronz deveyle bir kere vurduktan sonra yastıkla vurarak mı öldürdü diyorsunuz?"

Deveyi yutarsan yastığı neden yutmayacaksın ki? diye düşündüm. Ama bunu söyleyemedim tabii ve uygun bir yanıt bulamadan Millicent Savage, "Aptal, yastıkla vurmadı, boğdu" diye ortaya atıldı.

"Millicent, büyüklerin sözlerini kesmemelisin" dedi annesi.

"Söz kesmiş olabilir ama doğru söyledi" dedim. "Gözlerdeki iç kanamanın açıklaması da budur. Bir hemşirenin ya da akrabasının ölecek olan bir hastanın fazla acı çekmemesi için yüzüne bir yastık bastırarak işini kolaylaştırdığı durumların belirgin bir işaretidir bu."

Albay, "Eğer yastıktaki kansa bu kesin kanıt olur, değil mi?" dedi. "Rathburn düştüğünde odada yalnız olsaydı o kan oraya bulaşmazdı." Bakışları Bayan Eglantine'e çevrildi. "Senin yolu buraya düşmüş serseri kuramın kusura bakma ama işe yaramadı Cecilia."

"Ben bunu yapanın bir serseri olmasını öyle isterdim ki."

"Alternatifi dayanılmaz olduğu için" dedi albay. "Ama korkarım bu durumda dayanılmaz olan doğru çıkıyor. Nigel, başka çare yok, hemen polise haber vermelisin."

Nigel Eglantine derin bir soluk aldı, söylemek üzere olduğu şey her neyse yuttu ve odadan çıktı. Dakin Littlefield gelip yastığa, deveye ve yerde yatan Jonathan Rathburn'e baktı.

"Doğrusu hiçbir şey anlayamadım" dedi. "Katil bir kaza süsü vermek için bu kadar uğraşırsa yastık ve deve üzerindeki kan izlerini neden bıraksın? Kusursuz cinayet işlemesine çok az kalmışken birden şapşallaşılıyor. Bence hiç mantıklı değil."

"Değil mi?"

"Değil dedim ya. Ama sizin bir açıklamanız olduğuna eminim."

Dilimin ucunda 'Senin de olay saatinde başka yerde olduğunu gösteren bir tanığın vardır' demek vardı ama söylemedim. "Bence kaza cinayetten sonra düzenlendi" dedim. "Saldırı aceleyle yapılmış olmalı, hatta belki o anda doğan güdüsel bir şeydi. Katil ondan sonra her nereye dönecekse acele etmiş olmalı. Birinin içeri girip de kendisini kurbanının cesedi başında görmesini istemezdi. O yüzden Rathburn'ü merdivenin dibine çekti, kanının halıya

akmasını bekledikten sonra yastıkla işini bitirdi. Deveyi alelacele silip döner kitaplığın üstündeki yerine koydu. Yastığın da lekelenmiş olduğunu herhalde görmemişti. Cinayet sırasında kütüphanede ışık yanmıyor da olabilirdi. Rathburn karanlıkta raflardaki kitapları göremezdi ama çok loş olan odada sakın sakın konuşuyor olabilirdi. Zaten bir insanı öldürmek için ne kadar ışığa ihtiyaç vardır ki?"

"Neden yastığı götürmedi peki? Onu neden ortalıkta bıraktı?" diye sordu Littlefield.

"Yastığı nereye koyacaktı? Valizine mi? Odasındaki koltuğa mı?"

"Bilmiyorum ama..."

"O zaman dikkati başka yere çekerti" dedim. "Kendi yerinde, koltuğun üzerinde hiç dikkat çekmezdi. Üzerinde kan lekesi olduğunu bilse bile orada bırakması daha iyiydi. Kimsenin kan izi aramayacağını, polisin olayın üzerinde fazla durmayacağını otopsinin de baştan savma yapılacağını ummuş olmalı. Rathburn'ün ölümünün bir kaza olarak kayıtlara geçeceğinden emin olmuş olmalı.

"Öyle olduğu takdirde paçayı kurtarmış sayılırdı" diye devam ettim. "Aksi takdirde karşı karşıya olduğu şey yalnızca yastıktaki leke ve devenin üzerindeki bir iki damla değildi. İyi bir adli tıp araştırması odanın her yanından kan izi çıkarırdı ve darbe indirildiğinde Rathburn'ün nerede oturduğu bile saptanabilirdi."

Kadınların birkaçı çevrelerindeki bunca kandan kaçınmak istermiş gibi başlarını omuzlarının arasına çektiler

"Aslında odadan çıkmalı ve polis gelene kadar burasını kilitlemeliyiz" dedim. "Kimsenin bir şeye dokunmaması iyi ama bizim de burada olmamız gerek. Burası bir cinayet yeridir."

"Çok doğru" dedi Albay Blount-Buller. "Hoş, yerel polisin cinayet yerine Scotland Yard gibi bakıp bakmayacağını bilemem tabii. Ama yine de haklısınız, beyefendi. Bu işlerde deneyimlisiniz sanırım. Polislik yapmış olmanıza hiç şaşmam doğrusu."

"Pek sayılmaz" dedim.

"Özel detektif değilsiniz herhalde."

Başımı salladım. "Ben çok okurum ve pek çok polisiye roman okumuşumdur. Çok da televizyon izlerim. Kilitli odaların esrarları, çözülmeyen cinayetler İngiliz taşra cinayetleri falan."

"Poirot falan" dedi albay.

"Öyle bir şey işte."

"Bunların bu kadar eğitici olabileceği hiç aklıma gelmemişti. Kan lekeleri, iç kanamalar, darbenin yönü... doğrusu neden sözettiğinizi çok iyi biliyorsunuz, Rhodenbarr"

Koltuklarımın kabardığını itiraf zorundayım. O tür aksanla konuşan biri size böyle bir iltifat yaparsa bu kaçınılmazdır. Kendimi duygunun zevkine bırakmışken albay bana ne iş yaptığımı sordu.

"Şu anda işsizim" dedim. "Çalıştığım işkolu kaldırıldı. Şirket küçültme diyorlar Aslında daha az insandan daha çok iş çıkarmak da kurban siz olunca berbat bir iş oluyor işte,"

"İngiliz ordusunda da yaşadık aynı şeyi" dedi. "Hindistan elden çıktıktan sonra." Yüzü karardı. "Sizi sokağa koymalarından önce nankör domuzların yanında ne iş yapardınız?"

"Hırsız o" dedi Millicent Savage.

Konuşmalar birden kesildi. Ben güldüm ama o koca salonda boş bir çınlamaydı bu aslında. "Dün akşam çocukla şaka ediyordum, Korkarım ciddiye almış" dedim.

"Şaka olduğunu sen söylüyorsun" dedi felaket çocuk. "Ama bence doğru. Sen gerçekten hırsızsin, Bernie."

"Millicent, hemen odana git!" dedi Leona Savage.

"Ama anne, ben..."

"Millicent!"

"Önemi yok" dedim. "Kötü bir niyeti yoktu sanırım. Zaten ortada..."

Sustum birden. Nigel Eglantine odaya girmişti ve kaşları çatılıydı.

"Mutlaka kardandır" dedi.

Yüzüne baktık.

"Telefon çalışmıyor" dedi. "Kar yağışından olmalı."

13

Nigel Eglantine yapmamız gereken şeyin sakin olmak olduğunu söyledi. Sanki sözcükler kötüyü uzaklaştıracak bir duaymış gibi tekrar tekrar aynı şeyi söylüyor ama fazla başarılı olamıyordu.

Onu kurtaran Carolyn oldu. "Bak Nigel, iyi haber de var kötü de, tamam mı?"

"İyi ve kötü haber mi? Var mı?"

"Her zaman vardır Sen bize kötü haberi vererek başlasan."

"Kötü haber" dedi Nigel.

"Telefonların çalışmaması ve falan gibi."

"Ha, kötü haber Eh, telefon şu anda kesinlikle çalışmıyor Bunun fırtınanın eseri olduğuna eminim. Kötü havalarda telefonlarımız sık sık arızalanır. İlk ve son baharlarda şiddetli elektrik fırtınalarından sonra hatlar bozulur, kışları da kar fırtınalarında teller kopar"

"Broşürde bundan söz edilmiyordu" diye Bayan Hardesty Bayan Dinmore'a fısıldadı.

"Ama iyi haber de bu arızanın asla uzun sürmediği. En fazla iki saat sonra onarılacağından eminim."

"Bu iyi haber işte" dedi Carolyn. "Peki, şimdi kötü haberlerin devamını ver bakalım."

"Kötü haberlerin devamını mı?"

"Kar" diye Carolyn hatırlattı.

"Ha, kar. Eh, görebildiğiniz gibi dışarda yoğun bir kar var. Haberlerden duyduğuma göre altmış santimden fazlaymış ve yer yer de bir otomobilin tavanına kadar gömüleceği birikintiler varmış. Köy yollarının çoğu açılana kadar kapalıymış ve bu da biraz uzun sürebilirmiş."

Albay, "Demek polise telefon etsek bile buraya gelemeyebilirler" dedi.

"Gelebilmeleri biraz kuşkulu. Yol temizlense bile bizim araba yolumuzdan geçemezler

Başka kimse de gelemesin. Şimdilik ne yeni bir konuk ne de gerekli öteberi gelebilir"

Carolyn, "Yeni konuk gelemeyeceği haberi kötüden çok iyi sayılır" dedi. "Şu anda evde yeni insanlar en son isteyeceğimiz şeydir. Ama haberin gerisi gerçekten kötü. İyi haber ne peki?"

"Otele herhangi bir malzeme gelmese bile telaşa gerek yok. Kiler hepimizi Nisan sonuna kadar krallar gibi besleyecek kadar dolu. Ve yeterli miktarda şişe suyumuz da var ki, kuyu motorumuz çalıştığı için ona da gerek yok. Sözümler için saat çok erkense de, şarap mahzenimizde de bira, şarap ve diğer bütün sert içkilerle gelecek yüzyıla kadar yetecek stok olduğunu bildirebilirim."

"Eh, şimdi içim rahatladı" dedi Carolyn.

"İyi haberler daha bitmedi." Nigel bu işten pek hoşlanmışa benziyordu. "Burada rahat da olsa tecrit edilmiş durumdayız, ama daha uzun bir süre devam etmeyecek. Orris kar püskürtücüsünü işletir işletmez köprüye kadar olan yolu açacağını söyledi. Köprünün öte tarafındaki cipimizin önünde kar temizleme aleti var Orris birkaç saate kalmadan anayola kadar olan kısmı da açacaktır"

"Yaşasın!" dedi albay ve odada Orris için bir alkış başladı. Orris başını indirerek çizmelerine baktı sanki karın nereye kadar çıkacağını tahmin etmeye çalışmış gibi.

Cissy Eglantine, "Ama her şeyden önce şöyle dört başı mamur bir İngiliz kahvaltısı etmeliyiz" dedi.

Carolyn tabağına bakarak, "Bunun ne olduğunu merak ettim" dedi. "Belki de delikteki kurbağa dedikleri şey budur." Tabağının içinde bir dilim kızarmış ekmeğin ortası çıkarılmış, boşluğa haşlanmış bir yumurta yerleştirilmişti.

"Düşkırıklığına uğramış gibisin." "Eh, pek fena sayılmaz. Salda Âdem ile Havva gibi."

"O da nedir? Bir dilim ekmek üzerinde iki yumurta mı?"

"Evet. Ama bunda Âdem suya düşüp boğulmuş, salda da delik var. Böylece geriye yalnızca bir kenara sıkı sıkı tutunmuş Havva kalmış." Ekmeğini ısırıldı. "Fena değil ama. Her ne kadar beklediğim değilse de."

"Sen ne bekliyordun ki?"

"Bilemiyorum, Bern. Egzotik bir şey belki de. Bu kara puding gibi bir şey. Bunu neden yapmışlardır dersin?"

"Kanla."

"Ciddi ol, Bern."

"Ben ciddiğim. Onun bir diğer adı da 'kan sucuğu'dur."

"Bunu söylememiş olmanı isterdim, Bern."

"Sen sordun ama."

"Sormuş olmam ille de söylemeni gerektirmezdi. Şimdi neden kara puding dediklerini anladım artık. Kan sucuğu deselerdi kimse istemezdi. Ya beyaz pudingi neden yaparlar; Bern." Kaşlarını çattı. "Söyleme sakın. Biraz daha çiroz ister misin?"

"Ben doydum."

"Eh, delikteki kurbağada gerçek kurbağa kullanmadıklarına şükretmek gerek herhalde. Sence Jonathan Rathburn'ü kim öldürdü, Bern?"

"Ne bileyim ben?"

Carolyn omuzlarını silktilti. "Bir fikrin var diye düşünmüştüm. Olayın cinayet olduğunu çok esaslı kanıtladın ve iki de cinayet aleti buldun. Deveye vurulmuş, yastıkla boğulmuş. Ne berbat bir ölüm, değil mi?"

"Öyle."

"Ne var; Bern?"

"Ben oradaydım" dedim.

"Ben de, Bern. Biraz farklı zamanlarda olsa da diğerleri de. Rathburn'ün cesedi çevresinde dururken üst rafa bakıp Büyük Uykunun orada olup olmadığına bakmaktan kendimi alamadım."

"Hâlâ orada."

"Biliyorum. Bakmak istemedim ama gözümü de ayıramadım doğrusu. Ama kimsenin farketmediğini sanmıyorum. Umarım farketmemişlerdir."

"Bence dikkatlerini daha çok ceset çekiyordu."

"Doğru, onu kimin öldürdüğünü bilmek isterdim." Kaşlarını çattı. "Oradaydın demekle ne kastettin? Yani şimdi oradaydın demedin, değil mi?"

"Hayır"

"Dün gece ikimizin birlikte orada olduğumuz zamandan da söz etmiyordun."

"Hayır."

"Yani adam öldürüldüğü sırada mı oradaydın? Bern, yoksa sen... ama yapmış olamazsın..."

"Saçmalama."

"Öyleyse ne demek istiyorsun? Ve kitap neden hâlâ rafta duruyor? Dün gece alacağını sanmıştım. Ve nasıl oluyor da..."

Bir gece önceki olayları kısaca anlattım. Doğu Odası'nda Lettice'le olanları anlatınca gözleri irileşti, ağzı açık kaldı. "Tanrım, evlendiğinin ilk gecesinde böyle bir şey yapmak, ha!"

"Pek çok kadın evlendikleri ilk gece öyle bir şey yapar" dedim. "Ama çoğu bunu kocalarıyla yaparlar"

"Ama Lettice değil."

"Kocasıyla yukarda ne yaptığını bilemem. Ben yalnızca aşağıda benimle yaptığını biliyorum."

"Biliyor musun, sen kütüphanede olanları açıklarken ben de ona bakıyordum, sana bakışında bir gariplik vardı doğrusu."

"Öyle mi?"

Başını salladı. "Kaymağı yalayıp yutmuş olan kediye benziyordu." Kaşlarını çattı. "Kedi değil de kanarya olsun."

"Nasıl istersen."

"Her neyse, halinden pek memnun görünüyordu. Nedenini biliyorum sanırım. Biliyor musun, Bern? Bence havada bir şeyler var"

"Havada mı?"

"Dün gece. Bir seks titreşimi falan. Gördüğüm rüyayı anlatsam dünyada inanmazsın."

"Ya?"

"İnanılmayacak derecede canlı. Yemin ederim ki..." Rathburn'ün cesedini bulup da çılgınlığıyla milleti ayağa kaldıran ve adı Molly Corbbett olan garsonumuz yanımıza yaklaşınca sustu. "Molly, birer çay daha alabilir miydik?"

"Elbette, hanımefendi."

"Adım Carolyn, Molly. Bu da Bernie."

"Çok iyi, hanımefendi."

Molly çayımızı doldururken sessizce bekledik. Kız uzaklaşır uzaklaşmaz Carolyn, "O da vardı" dedi.

"Kim nerede vardı?"

"Molly. Rüyamda."

"Ya."

"Ne kadar gerçek olduğuna inanamazsın, Bern."

"İnanırım."

"İnanır mısın? Nasıl? Sen rüyada yoktun ki. Yalnızca Molly ile ben vardık." Yüzünü buruşturdu. "Şarkı sözüne benzedi galiba. 'Mavi cennetim.' Her neyse, müthiş bir şeydi. Şimdi de ona her baktığımda yüzüm kızaracak sanıyorum."

"O yalnızca bir köylü kızı, Carolyn."

"Biliyorum."

"Epey deneyimsiz."

"Farkındayım. Onun için dışarıda yemek Mandra Kraliçesi'nde bir hamburger yemek olabilir. Bütün bunları biliyorum," dudaklarını büzdü. "Ama rüyalar aleminde çok ama çok sıcak biriydi. Ama ben yine de senin daha önce neden sözettiğini anlamış değilim Olay anında orada olmak falan hani."

Bir an konudan konuya geçişi atlamıştım, onun Molly Corbbett'i rüyasında görürken benim de orada olmamdan söz ettiğini sandım. Aslında gerçek oydu ama bunu asla bilmesi gerekmezdi.

Sonra, "Ha, cinayetten mi sözediyorsun" dedim. "Oradaydım diyemem." Sonra karanlık odaya girmek üzereyken iki kişinin fısıldaştığını duyduğumu anlattım.

"Rathburn olmalıydı" dedi.

"Biri Rathburn'dü herhalde."

"Diğeri de onu öldüren adam."

"Adam ya da kadın."

"Sence bu cinayeti bir kadın işlemiş olabilir mi?"

"Millicent Savage dışında herkes işlemiş olabilir. Bronz bir deveyle bir adamı bayılıp kafasını yaracak kadar sert bir darbe indirmek için fazla güç gerekmezdi. Öldürücü bir darbe için daha vahşi bir güç gerekirse de, Bayan Hardesty gibi atletik yapılı biri buradaki erkekler kadar güçlü bir darbe savurabilir sanırım. Ancak bu olayda darbe öldürücü

olmadığından çok büyük bir güç gerekmemiştir. O yüzden kimseyi hariç tutamayız sanırım."

"Millicent dışında."

"Eh, on yaşında bir kız için biraz güç olmalı."

"Ve Bayan Dinmont."

"Bayan Dinmont'un nesi varmış?"

"Bir kere tekerlekli sandalyede." Birden gözleri irileşti. "Dur bir dakika. Yoksa sen..."

"Yoksa ben, ne?"

"O tekerlekli sandalye bir aldatmaca mı? Kadın aslında sağlam mı? Öyle mi düşünüyorsun?"

"Neden öyle düşünüyem ki?"

"Agatha Christie okuduğun için. Ve böyle durumlarda şeylerin görüldüğü gibi olmadıklarını bildiğin için. Bernie bir şey yapman gerek. Umarım bunun farkındasın."

"Ben ne yapmam gerektiğini biliyorum" dedim. "Kitabı almam gerek ve kütüphaneye giriş yasak olduğundan bu öyle kolay olmayacak. Buradan çekip gitmem gerek ama yollar kardan kapalı olduğu sürece bunu da yapamam, ayrıca polis de buradan ayrılmamıza izin vermez. O yüzden en azından şimdilik istediklerimi yapamam. Ama bu durumda ne yapacağımı da biliyorum."

"Neymiş o?"

"Okuyacak bir şey bulacağım. Kütüphanenin dışındaki bir odadan bir kitap. Oda da çok, kitap da ve keyfime göre bir şey bulacağımdan eminim. Sonra çıkıp yatağıma yatacağım ve eğer kitap uykumu getirirse de şikâyet etmeyeceğim."

"Bern, yapman gereken şey o değil."

"Yapmam gereken o demedim, yapacağım şey o dedim ve..."

"Yapman gereken başka bir şey var"

"Ne?"

"Cinayeti çözmek zorundasın."

Carolyn'e baktım. O da bana baktı. Diğer masalarda işitilmeyecek kadar alçak konuşmalar devam ediyordu. Dışarıda birinin bir motoru çalıştırmak istediği duyuluyordu. Orris kar püskürtücüsü ile uğraşüyor diye düşündüm.

"Saçma" dedim.

"Başka kim çözecek ki? Nigel Eglantine iyi içki servisi yapıyor ama bir bozyap oyununu bile bitirtmeyi beceremez. Albay emir vermeye alışkın, bu iyi bir şey ama o da çok, doğrusu asker bir katil zihniyetinden ne anlar ki?"

"Fazla bir şey anlamaz" dedim. "Diğer yandan, katil zihniyetinden ben ne anlarım ki?"

"Sen de o tip kafalardan var ve yıllardır onu kullanıyorsun, Bern. Açık konuş, katili senden başka kim tuzağa düşürebilir ki?"

"Ya polisler?"

"Onlar bir kere Orris'e akraba olacak kadar benzeyen taşra polisleri olacaklardır.

Buralarda yaşayanlar yüzyıllardır hep akrabalarıyla evlenirler Gen havuzunun sığ tarafına dalıyorlardır ve bu da insana bir zarar verebilir."

"Belki de ilçe şerifi hukuk mezunu olan emekli bir FBI ajanıdır ve çelik bir kapana kadar keskin zihni vardır"

"Öyle olsa bile ne çıkar ki? Üstelik çelik bir kapanda kafa ne gezer? Ayrıca adam burada değil ve daha bir süre de gelemeyecek. Bern, bir kar yüzünden buraya kısırılmışsak o da kar yüzünden buraya gelemeyecektir"

"Duyuyor musun?"

"Neyi, Bern?"

Dışarısını işaret ettim. "Kar püskürtücüsünü. Çalıştırmakta zorlandı ama artık çalıştı işte. Çok geçmeden köprüye kadar bir. yol açacak, sonra da cipe binip anayola kadar yolu temizleyecek. Ve bir de bakacaksın ki burası karınca gibi polisle dolacak."

"Geri zekâlı polisler"

"İyi eğitilmiş profesyonel memurlar. Başlarında da bir Harvard Hukuk mezunu."

"Adam iyi olsa, bir Ray Kirschmann daha olsa..."

"Ağzından yel alsın."

"...onu bekleyemeyiz. Çünkü buraya geldiğinde iş işten geçmiş olacak."

"Ne için geçmiş?"

"Ne değil. Kim?"

"Ne?"

"Yani kim için iş işten geçmiş olacak diyorum."

"Sen ne konuşuyorsun, Carolyn?"

Carolyn başını yana eğdi. "Bana pek iyi gelmiyor, Bern."

"Ne sana pek iyi gelmiyor? Kim?"

"Motor" dedi. "Kar püskürtücüsü. Çok kötü sesler çıkarıyor."

Gerçekten de madenin madene sürtünme sesi geliyordu Bir tür mekanik ölüm takırtısı.

"Belki de bunlar öyle ses çıkarırlar" dedim.

"İmkânsız."

"Sen nereden bileceksin ki? Daha önce kar püskürtücüsünün nasıl ses çıkardığını duydun mu? Her neyse, sustu işte, Sessiz artık"

"Öyle." Carolyn çevresine bakındı. Bir kovboy filmindeki kovboy gibi rüzgârı kokluyordu sanki. "Çok sessiz" dedi. "Çok sessiz ve çok geç olacak.."

"Kimin için?"

"Bundan sonraki kurban için. Bana neden öyle bakıyorsun?"

"Bilmiyorum," dedim. "Belki 'Bundan sonraki kurban için' dediğini duyduğuma inanmadığım için. Bir kurban daha olacağını nereden çıkardın?"

"Olması gerek."

"Neden?"

"Her zaman vardır"

"Her zaman var mıdır?"

"O kitapları sen de okudun, Bern."

"Bu bir kitap değil, Carolyn."

"Değil mi? Eh, olabilir de ama. Aradığın her şey var. Raymond Chandler'in kötülük dolu sokakları değil, tamam. Onun nefret ettiği bir ortam, insanların tropik balıklarla cinayet işledikleri bir yer."

"Birini balıkla nasıl öldürürsün acaba?"

"Belki de kılıçkuyruk kullanırlar. Bilemiyorum. Benim tek bildiğim katilin deve ile yastığı kullandığı ve hiçbir şey beni onun burada kalacağına inandıramaz. Eğer bir şey yapmazsak bir cinayet daha işleyecektir"

"Ne yapabiliriz ki?"

"Onu yakalayabiliriz. Maskesini düşürürüz."

"Nasıl?"

"Bunu neden bana soruyorsun, Bern? Uzman olan sensin."

"Ne münasebet"

"Elbette uzmansın. Esrarı çözüp katili yakaladığı onca olayı unuttun mu?"

"O zaman buna zorunluluğum vardı. Her seferinde pis bir işin ortasına düşmüştüm ve oradan kurtulmam gerekiyordu."

"Eee?"

"Burada pisliğe falan düşmüş değilim, yalnızca tatile geldim."

"Ve henüz çalmadığın bir kitabı çalmaya. Ve duruma bakılırsa unutmaya epey güç olacak bir kadını unutmaya. Bern, bazı İnsanlar bunun pisliğe bulaşmak olduğunu söylerler."

"Ben kötü talih derim."

"Ne dersen de. Bern, kitaplarda her zaman ne olur biliyor musun? Detektif duraksar Olayı kafasında çözmüştür ama kesinlikle emin olmak istediğinden kimseye bir şey söylemez. Ve sonra katil bir cinayet daha işlediğinde kendini çok kötü hisseder"

"Ona vicdan azabı derler"

"Katil değil. Kendini kötü hisseden detektiftir. 'Sokar blu, suç benim' der. 'Eğer...'"

"Sokar blu mu?" .

"Sokar blu. Bir deyim işte. Poirot her zaman kullanır ya."

"O Fransızca'dır" dedim. "Sacre bleu."

"Ben de öyle dedim ya Ne demek istediğini sorma ama. Benim tek bildiğim bir an önce bir şey yapman gerektiği, yapmadığın takdirde kütüphanede bir ceset daha olacak ve sen sokar blu deyip duracaksın. Bana neden öyle bakıyorsun, Bern?"

"Ciddisin, değil mi?"

"Elbette ciddiym."

"Bir cinayet daha işlenecek sence."

"İddiaya girerim."

"Ben bir şey yapmazsam."

Başını salladı. "Ama yaparsan bile herhalde artık çok geç."

"Katilin ikinci cinayeti işlemesini önlemek için mi?"

"Evet."

"Kim öldürülecek şimdi?"

"İkinci kurban mı? Bunu nereden bilebilirim, Bern? Bunu yalnızca bir tek kişi bilebilir ve... Tanrım, benden kuşkulandıyorsun herhalde."

"Ben kimseden kuşkulandırmıyorum" dedim. "Yalnızca bir önsezin var diye düşünmüştüm," Carolyn öne eğildi, sesini biraz daha alçalttı. "Burada kalanlardan biri. Az önce sen Rathburn'ün ölümünün bir cinayet olduğunu anlatırken kütüphanede olan biri. Herhalde önemli bilgileri olan ama o sırada konuşmamış olan biri. Bern kurban şu anda bu odada olanlardan biri olabilir."

Carolyn bunları söylerken ikinci kurban Kahvaltı Salonu'nda değildi. Hatta evde bile değildi.

İkinci kurban Orris'ti.

14

Geçmişini düşününce Carolyn'ın dört noktada da haklı çıkmaya ne kadar yaklaştığını görebiliyorum. Bir sonraki kurbanın odada bizimle olabileceğini söylemesinden birkaç dakika sonra Orris, kasketi elinde olduğu halde içeri girip Nigel ile Cissy Eglantine'in kahvaltı ettikleri masaya yaklaştı. Çizmelerini çıkarmış olduğuna dikkat ettim, ayağında kalın yünlü çoraplar vardı. Pantolon paçaları karlıydı.

Genç Orris işverenleriyle bir şeyler konuştuktan sonra yine dışarı çıktı, içimden gelen bir sese uyarak -ama bu bir önsezi değildi- Nigel Eglantine'e bir aksilik olup olmadığını sormak istedim ama kendimi tuttum. Ancak bunu sormama gerek kalmamıştı, çünkü Nigel yanımıza gelip kar püskürtücüde bir sorun olduğunu söyledi. Motoru hasar görmüştü. Kendisi motorlardan pek anlamamakla birlikte gidip bir bakacaktı; onaramazsa da kaygılanmamıza gerek yoktu, çünkü makine aslında o kadar da önemli değildi. Karın epey derin, hatta bazı yerlerde bir metreden yüksek olmasına rağmen Orris güçlü kuvvetli bir gençti, karların arasından köprünün ötesine kadar gidebilirdi. Köprüyü bir kere aştıktan sonra öteki tarafta cip vardı ve cipin de güvenilir olduğuna inanabilirdik.

Nigel başka bir masaya güvence vermeye gittiğinde Carolyn'e, "Kamyonun da orada olmayacağına bahse girerim" dedim.

"Bir şey mi kaçırdım, Bern? Ne kamyonu?"

"Eski bir espridir bu." Ona paraşütle ilk kez atlayan askerin hikâyesini anlattım. Kendisine paraşütün otomatik olarak açılacağı söylenmişti, açılmadığı takdirde acil kordonunu çekecekti ve indiğinde kendisini kampa götürmek için bir kamyon bekliyor olacaktı. Asker atlamış, paraşütü açılmamış, kordon çekince elinde kalmış. Bunun üzerine, "İddiaya girerim ki, lanet kamyon da olmayacak" demiş.

Carolyn yüzüme baktı. "Eski bir espri, ha?"

"En iyi espriler eskilerdir"

"İlle de gerekmez" dedi.

Bu defa çığılığı duymadım.

En azından ilk çığılığı. Salondaydım ama Lettice ile doldurulmuş Afrika ceylanı önünde yaramazlık yaptığımız Doğu Salonu'nda değil de, Batı Salonu'nda. Koltukta oturmuş, ayaklarımı elişi bir örtünün üzerine serildiği bir tabureye dayamış, The Portable Dorothy Parker okuyordum.

Telefonun çalmasını bekleyen bir kadın hakkında bir kısa hikâye okumaya çalışıyordum ama Bayan Dinmont'un çözmeye çalıştığı bulmacadan sürekli sözcük sorması yüzünden, pek de başarılı olamıyordum. Üçüncü harfi M olan altı harfli bir hayvan biliyor muydum? Yok R ile son bulan beş harfli bir sözcükle bilmemneyi tamamlayabilir miydim?

Bir insanın bulmacada neden yardım istediğini çoktandır merak ederim aslında. Ve insan böyle yardım isteyenlere karşı nasıl davranmalıdır? Sorularından birini yanıtlarsanız bu yalnızca onları daha başkalarını da sormaya cesaretlendirir ama bilmediğinizi söylerseniz cesaretleri hiç kırılmaz. Aslında her şeyi sorarlar; hatta yanıtlan kendileri bilseler bile, sanki amaçları sizin aptallığınızın derinliğini araştırmaktır.

İşe yarayabilecek bir davranış bulmacayı bulmaca çözenin elinden kapıp kareleri doğru da yanlış son hızla doldurmak ve muzaffer bir ifadeyle geri vermektir. Bunu o sabah deneyebilirdim -midem çirozla ve çorbayla ve delikte kurbağayla (ya da söğütte rüzgârla, her neyse işte) dolu olduğundan zaten huzursuzdum, ama zavallı Bayan Dinmont'a karşı o kadar kaba da davranamazdım. Onun hüngür hüngür ağlamaya başlayacağından korkuyordum. O zaman ben kendimi çok kötü hissedecektim ve ardından Bayan Hardesty gelip beni evire çevire döverdi herhalde.

O yüzden kitabımı okuyordum ve yedinci kere dikkatim dalmıştı ve "Hımm, bu biraz güç, hele bir düşüneyim" demiştim ki dışardan bir çığılık geldi.

Az önce de dediğim gibi çığılığı ben duymadım. Ancak Orris'in düştüğünü ben değilsem de bir başkası duymuştu. O sırada evin önünde babasının kardan adam yapmasına nezaret eden Millicent Savage, Orris'in bağırdığını duymuştu. Babası da. Greg Savage, kızına, "Sen burada bekle" diyerek çığılığın kaynağına doğru giderken dizlerine kadar yükselen karda hemen hemen Orris'in ayak izlerine basıyordu.

Millicent pek tabii olarak babasının orada kalması emrine kulak asmamış, arkasından yola koyulmuştu. Ancak zamanından önce gelişmişliği yükseklikten çok beyinle ilgili olduğundan karlar içinde yürümesi kolay olmamıştı ve kız köprüye erişmeden babası dönüş yoluna başlamıştı bile. Adam kızı kucağına alıp mümkün olduğu kadar hızlı adımlarla Cuttleford Konağı'na dönerken kızın birbiri ardından sorduğu sorulara yanıtlamadı.

Greg kapıya vardı, kızını indirdi, kapıyı açtı ve getirdiği haberi bağırarak ev halkına bildirdi. "Orris! Düşmüş! Köprü yıkılmış! Orris aşağıda kıpırdamadan yatıyor! Ölmüş galiba!" Bütün bunları ben de duydum. Adamın bildirisini izleyen çığılığı da duydum ama onu duymamak elden gelmezdi zaten. Herhalde aynı şiddet ve açıklıkla ta Vermont'dan bile duymuşlardı.

Köprüyü gündüz görmüş olsaydım geçeceğimi hiç sanmıyordum. Karanlıkta Cuttlebone Deresi'nin sığ sularını ayaklarımızın bir iki metre altında olarak düşünmüştüm. Düşersen en fazlasından biraz ıslanırdık hepsi o kadar işte.

Ama Orris'in başına gelenleri görmek için o çılgın kalabada karışıp da oraya gidince derenin derin ve kayalık, kenarlar neredeyse dikey inen bir yarın aşağısında olduğunu gördük. Asma köprü iki uçtaki ayaklarından makarna gibi sallanıyordu. Orris karşıya geçmeden bizim tarafımızdaki bağlantı kopmuştu. Belki de halatın ilk koptuğu anda bağırmişti. Belki o sırada düşmekteydi. En azından on metre olan dibe düşmüştü ve kendisini gördüğümüzde bir kaya yığının üzerinde yatıyordu, başı karnavaldaki Plastik Adamın bile başarmakta güçlük çekeceği bir açıda kıvrılmıştı.

Onu kurtarmak için bazı konuşmalar yapıldı. Ancak yarın iki duvarı iyi havada sağ salim inilmeyecek kadar dik, böyle bir havada ise her taraf karla kaplı olduğu için bunu düşünmek bile olanaksızdı. Nigel'in dediğine göre akıntı yönünde bir iki mil gidildiği takdirde dere kolaylıkla geçilebilirdi, sonra da ters yönde yürünerek Orris'in yattığı yere varılırdı. Ancak yerde iki karış kar varken engebeli arazide bir mili yürümek epey zaman alırdı, sonra da donmuş dere yatağında yürümek için bunun iki katı zaman gerekliydi ve yanlış bir adımda bilek burkmak hatta bacağını kırmak işten bile değildi.

"Olduğu yerde kalsın" diyerek fikrini söyledi Dakin Littlefield.

"Ama ölür!" diye kadınlardan biri sızlandı. (Bunun Earlene Cobbett olduğunu tahmin ediyorum. Kuzeni Molly, Carolyn'ın rüyasında yıldızlık etmek, sonra Jonathan Rathburn'ün cesedini bulunca çığlık atmakla epey meşgul bir gece geçirmişti. Şimdi sıra çilli Earlene'indi ve o da Greg Savage'ın haberi üzerine kendi çığlığını atmıştı; böyle boğazlanır gibi çığlıklar atmak Cobbett ailesinin bir becerisi olsa gerekti.)

"Hiç sanmam" dedi Littlefield.

"Nasıl böyle konuştuğunuzu anlamıyorum" dedi Bayan Colibri. "İnsanlar aşırı soğuktan ölürler Ağır bir yara alıp da tıbbi bakım görmedikleri zaman da şoka girip ölürler."

"Bu her zaman olan bir şey" diye Littlefield kadını onayladı."Ama bu yaşayan İnsanlar için geçerlidir"

"Ne demek istiyorsunuz?"

"Demek istediğim o zaten ölmüş." Sözleri, çıktıkları ağız kadar zalimdi. "Yüksek bir yerden sert bir zemine düştü. Olan beynini de o kayaya boşaltmıştır bence, eğer ondan ölmediyse boynunun kırılmasıyla ölmüştür. Nasıl yattığını görmüyor musunuz?"

"Doğrusu pek biçimsiz yatıyor" dedi Albay Blount-Buller

"Eğer tavuksanız ve biri boynunuzu koparmışsa çok güç bir pozisyon sayılmaz" dedi Littlefield. "Adam cızlamı çekti, kabul edin bunu. Geleceği geçmişte kaldı. Onu kurtarmaya giden de mutlaka onun gibi düşecek ve aynı pozda yere yapışacaktır İki kişi öldü ki, köyde sakın bir hafta sonu için biraz fazla sayılır Biri üçlemek istiyorsa buyursun ama bana sorarsanız bu işe kalkışan aklını kaçırmış derim."

"Peki ama ne yapacağız?" diye sordu Nigel Eglantine. "Onu orada bırakamayız, değil mi?"

"Neden? Bir yere gideceği yok ki."

Biri yırtıcı hayvanlardan söz etti, birkaç baş sanki üstümüzde sabırla dolanan akbabaları görecekmış gibi havaya çevrildi. Ama yukarda gök dışında hiçbir şey yoktu.

"Bu havada güvencededir" dedi Dakin Littlefield. "Orada ne kadar çok yatarsa o kadar güvencede olur. Bir kere donup kaskatı kesildi mi artık hiçbir hayvan onu kemiremez. Hoş, kendisinin bu bakımdan bir kaygısı yok ya."

Earlene Cobbett'in boğazından taş bir yüreği bile eritebilecek bir çığlık koptu.

Ama bunun Lettice'in yeni kocası üzerinde hiçbir etkisi olmadı.

Acımasızca devam etti sözlerine. "Bir ikimiz onun yanına vardık diyelim. Haydi cesedi de yukarı çıkardık diyelim. Sonra ne olacak?" Yanıt beklemedi. "Onu yine dışarda bırakacağız. Arka Verandaya odun gibi bırakıp üstüne bir bez örteceğiz. Dünyanın bize

erişmesi için bir iki gün beklemek zorunda kalabiliriz ve o dışarda soğukta içerde sıcakta olacağından çok daha rahat olacaktır." Burnunu kıvrırdı. "Onu nereye koyabiliriz ki? Kütüphanede zaten bir ceset var. Eğer şu aklıevvel..." -benden yana elini salladı- "milleti Rathburn'ün öldürüldüğüne inandırmamış onu da daha fazla olgunlaşmaya başlamadan dışarı çıkarırdık"

Albay, "Littlefield, sana aramızda hanımların olduğunu hatırlatırım" dedi.

"Farkına varmadan küfür mü ettim yoksa, albayım? 'Olgun ne zamandan beri küfür sayılıyor?'"

Blount-Buller boğazını temizledi. "Biraz kaba denilebilir, değil mi?"

Tartışma devam etti ama ben artık ilgilenmedim. Yarın kenarında fazla dolaşmak istemiyordum ama yine de kendimi zorladım ve zavallı Orris'i ölümüne gönderen kopmuş halatlara baktım.

Bizi Pattaskinnick istasyonundan buraya getiren palyaçonun sözlerini hatırlıyordum.

Sağlam halat demiş sonra yağmurdan ıslanıp donunca genişlediğini ve elyafları koparttığını ve eriyip donma sonunda bir dal gibi kırılacak hale geldiğini anlatmıştı. .

O sağlam halata baktım ve dal gibi nereden kırıldığını gördüm. Sonra başımı hızla arkaya çevirip yakınımında duran olup olmadığına baktım. Ne de olsa yarın başındaydım ve şöyle bir itişle Orris'inkinden daha beter bir ölüme uçabilirdim.

Ve biri de o hafif itiş yapmaya hazır olabilirdi. .

Tehlikeli olacak kadar yakınımında duran kimse yoksa da, ben yine de kenardan çekildim.

Greg Savage bir şeyler söylüyordu ama ben sözlerini dinlemeden soluk almasını bekliyordum. Bir ara gelen fırsatı kaçırmadım.

"Cesedin olduğu yerde kalması gerek, polis öyle isteyecektir" dedim.

Biri polisin bu işle ne ilgisi olduğunu sordu. "Bir insan kazayla öldüğü takdirde polise gerek yoktur" dedi. "Bunun bir kaza olduğu belli işte. Şimdi yalnızca ölüm kâğıdını imzalayacak doktor gerek"

Bunu bilmiyordum ama hâlâ doğru olduğuna emin değildim. Fakat önemi de yoktu.

"Bu bir kaza değildi" dedim. "Derenin bu yanında köprüyü tutan iki halat vardı. Biri sağda, biri solda. Bunlar ikişer santim çapında sağlam halatlardı. Kopmaları için bir neden yoktu."

"Çelik halatlar değildi," dedi Bayan Hardesty. "Halat halattır. Sağlamdır ama sonsuza kadar dayanmaz."

Bir şey söyleyecektim ama tam o anda Lettice hafif bir çığlık attı. "Aman Tanrım!" diyerek kocasının kolunu tuttu. "O köprüdeki en son insanlar bizdik,"

"Son geçenler bizdik" diye düzeltti kocası. "Köprüdeki son insan o aşağıda yatan adamdı."

"Dakin, ölebilirdik!"

"Yıldırım da çarpabilirdi ya da sel baskınına kapılabilirdik. Ama hiçbiri olmadı. Ve halatlar koptuğunda köprünün üzerinde değildik. Bu bizim talihimiz ve o aptalın talihsizliğiydi."

Orris'e aptal demek gerçekler gözönüne alındığında pek yanlış sayılmazsa da, ölünün arkasından kötü konuşmaktı. Ancak Littlefield'lerin bundan sonra gayet kötü bir servis bekleyebilecekleri Earlene Cobbett'in çatık kaşlarının yeterli bir yanıt olduğunu düşünerek sesimi çıkarmadım.

"Halatın biri kopabilirdi" dedim. "Ama ikisi de aynı anda, olanaksız."

"Halatlardan biri hava koşullarıyla zayıflamış ya da yıpranmış olup da bütün yük ötekine binmiş olabilir diye düşünüyorum" dedi albay.

"Bu bir dereceye kadar olabilir ama her ikisinin de aynı anda kopacak duruma gelmesini aklım almıyor."

"Ne demek istediğini anlıyorum, Rhodenbarr. Ama bir halat koptu diyelim. Bu durumda ötekine aşırı yük binmez mi? Ve bu da zaten zayıflamış olan halatın kopması için yeterli değil midir?"

"Arada bir zaman farkı olurdu" dedim. "Halatın biri kopar, diğerinin elyafının ayrılması için birkaç saniye geçmesi gerekirdi. Köprüdeki kişinin kendini kenara atması için yetecek bir süre."

"Akıllı başında olsaydı, belki. Orris geri zekâlı değildi ama kendisine akıllı da denemezdi. Çok yavaş hareket ederdi."

"Ve her gün köprüden geçerdi" diye Nigel Eglantine söze karıştı. "Köprüden geçerken korkan bizler gibi o anda bunu düşünemezdi ama. Akıllı ondan sonra yapacağı işlerde, cipi çalıştırmak, yolu temizlemek gibi şeylerle meşgul olmalıydı."

"İşte gördünüz mü" dedi albay, "ilk halatın koptuğunu fark etmemiştir bile. Sesi duymuştur, ama onun ne olduğunu anlayana kadar düşmüştür."

"Bob amcam oldu" dedi Carolyn.

"Efendim?"

"Yalnızca bir deyim" dedim. "Bence ikinci halatın kopması daha uzun sürerdi ama bu deneyebileceğimiz bir varsayım olmadığına göre devam etmenin bir anlamı yok,"

"Şu halde olayın bir kazadan başka bir şey olduğunu düşünmek için bir neden yok" dedi Dakin Littlefield.

"Ama var" dedim.

"Ya?"

"Halatın uçları. Ben elyafı yıpranmış gibi görmedim. Bence biri çoğunu kesip bırakmış. Orris köprüye çıktığında hemen hemen iplik üzerinde yürümüş olmalı. Aslında iki tarafta birer iplik. Ve onlar da daha iki adım atmadan kopmuş olmalı."

Biri bunu nasıl bildiğimi sordu.

"Köprüye bakın" diyerek köprünün kalan iki halatın ucunda asılı durduğu öteki tarafı gösterdim. "Köprü de, her yer gibi karla kaplıydı ve karın çoğu aşağıya dökülmüş. Ama Orris'in ağırlığının karları ezdiği uçtaki ayak izlerini görüyorsunuz. Yalnızca iki iz bırakabilmiş."

Bu sözüm üzerine çilli yüzü zaten ağlamaktan sıırıslıklam olmuş olan Earlene Cobbett yeniden hıçkırmaya başladı.

"Ben adli tıp uzmanı değilim" dedim. "Polis o halat uçlarını inceleyecek birini getirip kesilip kesilmediğini saptayacaktır. Ama bana kesilmiş gibi geliyor ve bu da Orris'in cesedini olduğu yerde bırakmak için bir nedendir Öldüğünden emin olmak için biri aşağı inebilir ama başı o açıdayken bence sağ olması mümkün değil."

"Bu iş biraz garipleşmeye başladı" dedi albay. "Cuttleford Konağı'nda biri bu adama tuzak kurup öldürdü."

"Pek öyle değil" dedim.

"Pek öyle değil mi? Ama şimdi dediniz ki..."

"Donarak ölmeyen ya da biri yanlış bir adım atıp da Orris'in yanına inmeden eve dönelim. Orada anlatırım."

15

"Biri bir tuzak hazırlamış, bu belli" dedim. "Köprüyü tutan halatlar en hafif bir yükün koparacağı kadar kesilmişti. Ama bu tuzak Orris'e hazırlanmış değildi."

Artık Cuttleford Konağı'na dönmüştük ve hepimiz bara ve yanındaki odaya dolmuştu. Nigel Eglantine içkileri dolduruyor; Cobbett kuzenler de tepsiler içinde viski ile gayet iyi olduğu söylenen seri kadehlerini dağıtıyorlardı. Henüz öğle olmamışsa da kimse bir içkiye hayır demiyor ve çoğumuz da sert olanını tercih ediyorduk.

Rufus Quilp ile tekerlekli sandalyesi bir kere daha Bayan Hardesty'nin yetenekli ellerinde olan Bayan Dinmont da oradaydılar Köprüye koşmayan bir tek bu ikisi olmuştu ve ben de onların yokluğuna pek şaşmamıştım. Ne Bayan Dinmont'un tekerlekli sandalyesi ne de Bay Quilp'in iri cüssesi karlar arasından kolaylıkla geçemezdi. Yine de onları gördüğüme

memnun olmuş, fırsattan yararlanarak birbirlerini öldürmediklerine ya da üçüncü bir kişinin ikisini de temizlememiş olmasına sevinmişim.

"Köprüye yapılan sabotaj hakkında ne biliyoruz?" diye devam ettim. "Önce zamanı saptayalım. Littlefield'ler dün gece geldiklerinde köprünün sağlam olduğunu biliyoruz. Saat on on buçuk sularıydı. Bu sabah izleri kapanmış olduğundan gelmelerinden sonra karın yağmaya devam ettiğini anlıyoruz." Anlamlı bir şekilde durakladım. "Ve köprüye sabotaj yapan kişinin izleri de örtülmüştü. Orris köprüye varmak için iki karış kalınlığında taze kar üzerinde yürüdü. Demek sabotaj yapan kişi bu işi Littlefield'lerin köprüyü geçmelerinden kısa bir süre sonra yapmıştır."

Lettice kocasının kolunu tutarak, "Sana ölebileceğimizi söylemişim" dedi.

"Eğer daha sonra gelseydiniz ya da katil köprüye daha erken varmış olsaydı halatlar koptuğunda köprüde olabilirdiniz" dedim, "katilin hedefi siz değildiniz. Bunun Orris olduğunu da sanmıyorum."

Biri ne demek istediğimi sordu.

"Köprüden kimin geçeceğini bilemezdi. Belki dışardan bir başkası gelirdi. Belki Orris'ten bir başkası ilk giden kişi olurdu. Bunu üzerinde düşündükçe köprüye verdiği hasarın birini öldürmeye yönelik olmadığına inanıyorum."

"O zaman buna ne gerek vardı?"

"Köprüden birinin geçmesini önlemek. Hepimizi burada, dünyanın geri kalanını da Cuttlebone Deresi'nin öteki yanında tutmak."

Albay anlamış bir tavırla başını sallıyordu. "Uzakta bir köprü" dedi. "Peki Rhodenbarr, sence köprüye sabotajı ne zaman yapmıştır? Rathburn'ü öldürmeden önce mi, sonra mı?" "Bilemiyorum."

"Kim olduğunu ve bunu neden yaptığını bilmeden bu sorunun yanıtını vermek güç, değil mi? Ama köprünün devre dışı kalmasını istediye halatları neden yarısına kadar kesti? Neden işi tamamlayıp köprüyü dere yatağına düşürmedi?"

"Düştüğü zaman çıkacak gürültüden kaygılanmış olabilir. Ve yakınlarda birinin kendisini göreceğinden korkmuş olabilir. Halatın ucundan gördüğüm kadarıyla büyük bir kısmı kesilmişti. Köprünün üzerinde biriken karın ağırlığıyla iki saat sonra kendiliğinden çökeceğini hesaplamış olabilir. Eğer öyle olsaydı Orris hâlâ yaşıyor olacaktı."

Bu son gözlemim Earlene Cobbett'in yüreğini parçaladı. Zavallıcık bağırdı, elini göğsüne bastırdı ki, doğrusu bu tek elle başarılabilecek bir iş değildi. Üzerinde iki kadeh şeri bulunan bir tepsi taşıyan öteki eli de bu işi tamamlayamayacaktı; tepsi sallandı, kadehler devrildi ve şeri Gordon Wolpert'in üzerine döküldü.

"Orris az önce kar püskürtücüsünü çalıştırdı" dedim.

"Makine hemen çalışmadı, ama bir kere işledikten sonra üç metre kadar yol açabildi. Onun makineyi çalıştırmak için uğraştığını duydum ama pek de dikkat etmedim. Ancak motorun susarken çıkardığı gürültüyü çok daha net bir şekilde duydum."

"Korkunç bir sestir" diye Bayan Dinmont hatırladı. "Sanki içindeki her şey parçalanıyormuş gibi."

Nigel'a dönüp daha önce de böyle bir şeyin olup olmadığını sordum. Kar püskürtücüsünün soğuk havada çalıştırılmasının (zaten sıcak havada ne işe yaradı ki?) biraz güç olduğunu ama bütün kış boyunca herhangi bir arıza göstermeden çalıştığını, söyledi.

"Tahminim şu" diye devam ettim. "Bence makine de sabote edilmiştir. Kimsenin dikkat edip etmediğini bilmiyorum ama hep birlikte dışarı çıktığımızda havada hafif bir koku vardı."

"Benzin" dedi Millicent Savage. "Orris'in kar püskürtücüsünü çalıştırmasından."

"Kardan adam yaparken bunu ben de fark ettim" dedi babası.

"Eee, ne olmuş yani?"

"Benzin kokusundan ayrı bir şey vardı."

Adam bir an düşündü. "Haklısınız" dedi. "Bir koku daha vardı ama ne olduğunu söyleyemeyeceğim." Anıların koridorunda kokuyu izlemek istercesine burnunu kıvırdı. "Millicent, ne kokuydu o?" diye sordu kızına.

"Oyuncak bir fırınım vardı hani" dedi kız. "Isıtmak için içinde bir lamba yanardı. Kendi yaptığım çörekleri pişirirdim?"

"Pek de lezzetli çörekler olmazdı" diye hatırladı babası.

"Anneminkilere benzemezdi tabii" diyen kız Leona'dan bir gülümseme kazandı. "Ama şeker yapmaya çalıştığımda daha kötü olurdu. İşte öyle kokuyordu."

"Ortalığı da berbat ederdin" dedi Greg Savage. Bana baktı "Yanık şeker kokuyordu" dedi.

"Ben de aynı kokuyu aldım işte."

"Benzin deposuna şeker mi atılmış?" Başımı salladım.

"Eski bir numara" dedi Albay Blount-Buller. "Bir kötülük yapmak isteyen yerlilerin ya da asker içindeki tatminsizlerin kolayca elde edebilecekleri silah. Motor çalışır; sonra da mahvolur gider Eglantine; eğer depoya şeker atılmışsa o kar püskürtücüsünü bir daha motorunu değiştirmeden asla çalıştıramazsın."

Nigel öylece bakakaldı. Gordon Wolpert'in üstünü silmek için bir bezle geri dönen Cissy birinin kar püskürtücülerini bozmayı neden istemiş olacağını sordu. "Aslında çok gürültü çıkarır ama kar yağdığında da çok yararlıdır"

"Biri Orris'in köprüye kadar olan yolu temizlemesini önlemek istedi" dedim. "Belki de köprü kendiliğinden düşene kadar ayak basmamamızı ya da gidişimizi geciktirmeyi düşünmüşlerdir."

"Neden ama?"

"Bizi burada tutmak için."

"Bizi neden burada tutmak istesinler ki?" Bunu soran kadehini yeniden doldurulması için uzatan Dakin Littlefield'di. "Kar püskürtücüsüne şeker atan ve köprünün halatlarını kesen kişinin kütüphanede o zavallıyı öldüren kaçık olduğuna garanti gözüyle bakabiliriz sanırım."

Kendisini onaylayan başlar sallandı.

"Ölünün adı neydi? Rathburn mü? Rathburn'ü öldürüyor, sıkıca giyinip dışarı çıkıyor, köprünün halatlarını kesiyor, kar motorunun deposuna şeker atıyor. Sonra içeri süzülüp yatağına giriyor. Neden ama?"

"Belki de köprü ve kar püskürtücüsü işlerini Bay Rathburn'ü öldürmeden yapmıştır" dedi Carolyn.

"Bu daha da çılgınca bir şey" dedi Littlefield. "Ama öyle yapmış olsa da, yine aynı soruyla karşı karşıyayız: Neden? Tamam tamam, biliyorum, bizi burada tutmak için, ama bizi neden burada tutmak istiyor ki? Belki de eve dönmemiş ve buradan çekip gitmiştir de kar püskürtücüsü ve köprü işlerini kendisini izlemememiz için yapmıştır"

"Halatlar bu yandan kesilmişti" diye albay hatırlattı. "Köprülerini geçmeden yakmış olurdu, sözün gelişi."

"O zaman ben hiçbir şey anlamıyorum. Rathburn hakkında hiçbir şey bilmediğim için birinin onu neden öldürmek isteyeceği hakkında bir tahmin yürütemem. Ama sanırım her zaman bir neden vardır. Rathburn bir kere öldükten sonra katil buradan bir an önce kaçıp eski yaşamına dönmek isteyecekti ama. Onun yerine aramızda kalmayı tercih etti. Yoksa atladığım bir şey mi var?"

"Hayır" dedim. "Katil her kimse, hâlâ buradadır"

"Peki, öyleyse bunun ne anlamı var? Bizi burada tutmakla kendisini de burada kalmaya mahkûm ediyor. Neden?"

"Belki de polisin gelmesini engellemek istemiştir" dedi Leona Savage.

"Polisi çağırمام gerek" diye atıldı Nigel.

"Ama telefon..."

"Belki de artık onarılmıştır" Nigel telefona bakmaya gitti.

O yokken biz karşılıklı kuram geliştirip fikir yürüttük. Biri polisin gelmesine engel olmanın anlamsızlığını dile getirdi. Polis yine de aramızdan kimse kaçamadan gelecekti. Şu halde katilin kazana neydi? Ben viskimi yudumlayarak onların konuşmalarını dinledim. Glen Drumnadrochit değildi ama yine de iyi sayılırdı.

Ancak içkiyi fazla kaçırmak da istemiyordum. Nigel polise erişebilse de, polisin bize gelmesine daha epey zaman vardı. Anayoldan köprüye kadar olan yolu bir kar makinesi açacak sonra da yeni bir köprü kurmak zorunda kalacaklardı. Aradaki açıklık pek fazla olmadığından, belki karşıdan bir halat uzatabilirlerdi. Onu bu yana bir kere bağladık mı, tutunarak yana geçebilirlerdi.

Tabii gelenlerin formda genç polisler olmaları ve bu işi deneyecek kadar cesur ya da budala olmaları gerekirdi. New York'ta tanıdığım polisleri düşündüm ve onları dere yatağının üzerinde halata asılı olarak hayal etmeye çalıştım. Sıra Ray Kirschmann'a gelince ortaya çıkan tablo üzerine kıkır kıkır gülmekten kendimi güç tuttum. Rathburn ve Orris'in ölümü, bizlerin de orada kıştırılmış kalmış olmamız durumunda gülmek hiç hoş kaçmazdı ama gülmemek de çok güçlü doğrusu.

Nigel döndüğünde yüzü yalnızca ciddi değil, aynı zamanda asıktı.

"Telefon hâlâ çalışmıyor" dedi.

"Çok uzun kaldın" dedi Gordon Wolpert.

"Evet."

"Telefon almacını kaldırıp ses var mı diye kulağına dayamaktan çok daha uzun bir süre. Tabii bir iki kere düğmesine falan basmışsındır ama yine de bana çok uzun geldi."

"Öyle oldu" dedi Nigel.

"Burada televizyon olmadığını anladım" dedi Greg Savage. "Arma birinin bir radyosu da olmalı. Belki yerel istasyonlardan biri telefonların ne zaman onarılacağı hakkında bir şeyler söylüyordur"

"Aşçının bir radyosu var" dedi Cissy Eglantine. "Ama o da bir tek istasyon alıyor ve o da net değil. Genelde onda yalnızca kaset çalarız."

"Yine de o istasyonu bulursak.."

"Telefon onarılmayacak" dedim. "Onarılsa bile bizimki çalışmayacak."

"Neden öyle diyorsun, Rhodenbarr?"

Nigel'a baktım. "Onlara söylesen iyi edersin" dedim.

"Neden kontrol ettiğimi bilemiyorum. Kendi kendime, 'Saçmalıyorsun' dedim ama dayanamayarak çizmelerimi ve ceketimi giyip dışarı çıktım. O yüzden dönüşüm o kadar uzun sürdü. Ta evin arkasına kadar gitmek kolay değildi, karın ne kadar yüksek olduğunu gördünüz."

Rufus Quilp evin arkasında ne olduğunu merak etti.

"Telefon telleri eve oradan giriyor" diye bir tahminde bulundum.

"Doğru" dedi Nigel. Derin derin için çekerken omuzları çöktü. "Biri telleri kesmiş."

16

Nigel'in açıklamasının ardından ne bir çığlık atıldı ne de soluklar kesildi. Genel tepki panik ve korkudan çok bir boşluk duygusuydu. Konuklardan bir ikisi neler olduğu ya da bütün bunların nedeni hakkında hiçbir şey anlamadıklarını dile getirdiler ama bence yalnızca olanları reddetmekti. Neler olup bittiğini çok iyi biliyorduk yoksa.

Durumu Carolyn açıkladı. "Bunların hepsi bir Agatha Christie romanından çıkmış gibi.

Fare Kapanı ile Ve Sonra Kimse Yoktu'nun bir birleşimi sanki. Hepimiz burada tecrit edilmiş durumdayız. Buradan çıkamayız ve kimse de bizi kurtarmaya gelemes. Ve bunun nedeni de katilin öyle istemiş olması."

Gordon Wolpert, "Karı da o yağdırmış olamaz" dedi.

"Hayır ama şiddetli kar yağışının tahmin edildiği bir hafta sonunu seçebilirdi. Ya da karın yağdığını görünce bundan yararlanmaya karar vermişti. Kar dışındaki her şey onun elinden çıktı. Rathburn'ün kafasına vurup öldüren o, telefon tellerini kesen, kar püskürtücüsünü bozan, köprüyü üstüne biri bastığı anda düşecek duruma getiren hep o. Bizim burada tecrit edilmiş olarak kalmamızı istemesinin nedeni belli. Daha işi bitmedi de ondan."

Bunun üzerine milletin soluğu aynı anda tutulur gibi oldu. Bunun oradakilerin çoğu için yeni bir fikir olduğunu sanmıyorum ama kimse şimdiye kadar bunu dile getirmiş değildi. Albay sanki ne olduğunu merak ediyormuş gibi elindeki içkiye baktı, sonra kadehi bir kenara bırakıp hafifçe öksürdü. "Daha başka cinayetler de işlenecek, söylemek istediğiniz bu mu, Bayan Rhodenbarr?"

"Aksi halde bizi neden burada kapalı tutsun ki?"

"Katilin hâlâ burada olduğunu, kendisinin kovalanmasını olanaksız hale getirmeye uğraşmadığını söylüyorsunuz yani?"

"Kovalanmak mı?" Carolyn ellerini iki yana açtı. "Ne kovalaması? Onu kim kovalayacak ki? Adam buradan gitmek istiyorsa bana göre hava hoş. Taksi parasını bile vermeye hazırım."

Albay başını ağır ağır salladı. "Ve buradan gitmiş olması olanaksız, değil mi? Kar ve köprü falan. Katil Cuttleford Konağı'nda kalmaya karar verdi."

"Başka nereye gidebilirdi ki?" Carolyn derin bir soluk aldı "Hatta şu anda herhalde bu odadadır."

Evde merkezi ısıtma olmasa da ortalık sıcaktı ve bardaki şömine odayı sımsıcak yapmıştı. Ama o anda bütün moleküler hareketin durduğu mutlak sıfır derecenin ne olduğunu anladık. Carolyn'ın gözlemine öylesine bir sessizlik izlemişti.

Sessizliği Nigel Eglantine bozdu. "Bu biraz aşırıya kaçmak olmadı mı? 'Bu odada' falan. Bu odada bizden başka kimse yok. Yalnızca konuklar ve... personel..."

"Bir serseri" dedi Cissy Eglantine. "Bu kişinin bir serseri olmadığından emin miyiz?"

"Ne yazık ki öyle" dedi kocası.

"Bir serseri olmasını isterdim. Öylesi herkes için çok daha iyi olurdu."

"Serseri değil" dedi kocası.

"Ama sen bizden biri olamayacağını söyledin, Nigel ve..."

"Olamaz ama olmalı. Korkunç olan da bu işte. Cuttleford Konağı dünyanın sıkıntılarından uzak, yalnızca iyi insanların geldiği bir yerdir. Ve iyi insanlar adam öldürmezler. Ya da kar püskürtücülerinin motorlarına şeker atmazlar, asma köprülere sabotaj yapmazlar, telefon tellerini kesmezler Ama bütün bunlar yapıldı, değil mi? Ve görüldüğü kadarıyla içimizden biri tarafından."

"Ama bu çok feci bir şey, Nigel."

"Öyle. Katlanılmaz bir şey, o yüzden bunu. bir serserinin, Bosnalı Sırpların ya da IRA'nın üzerine atmak iyi olurdu."

"Onlar hiç aklıma gelmemişti."

"Şimdi de düşünmene gerek yok, sevgilim. Korkarım Bayan haklı. Katil içimizden biri."

Bir sessizlik daha çöktü. Carolyn, "Aman yeter artık" dedi. "Bayan Kaiser'dir"

"Bu çok ilginç" dedi Leona Savage. "Yani katilin kim olduğunu biliyor musunuz? Peki ama Bayan Kaiser hangimiz?"

"Bayan Kaiser benim" dedi Carolyn.

"Yani siz..."

"Hayır! Ben katilin Bayan Kaiser olduğunu söylemiyordum."

"Ama siz 'Bayan Kaiser'dir' dediniz. Kulaklarımla duydum."

"Anne!" dedi artık iyice bunalmış olan Millicent. "Carolyn 'Bayan Kaiser' dedi çünkü kendisine Bayan Rhodenbarr denilmesinden bıktı artık Bernie ile evli değiller."

"O kadarını biliyorum" dedi Leona. "İkisinde de yüzük yok Burada birlikte oldukları ve aynı odayı paylaştıkları için kibar olmaya çalışıyordum."

"Aslında beni ne diye çağırdığınız umurumda değil" dedi Carolyn. "Ama bu işe giderek daha çok karışıyoruz ve biri de diğerlerimizi öldürmeye çalışırken."

"Çok doğru" dedi albay. "'Bugün hava çok güzel' ya da 'Tuzu verir misiniz?' denilirken insan ne diye çağırıldığına pek aldırmaz. Ama bir yaşam mücadelesinde bir araya gelmişsek durum farklıdır."

Dakin Littlefield bunun olayı dramatik boyutlara çekmek olduğunu söyledi. "Eğer aramızda bir katil varsa, ki bu aslında büyük bir 'eğer'dir, yapmamız gereken tek şey beklemektir. Evet, telefon telleri kesik ve köprü yok ama ergeç biri bize erişmeye çalışacak ve bunu yapamayınca da polise başvuracaktır. Ve bir de bakacaksınız ki asker dolu bir helikopter ön bahçeye inivermiş. Bu kaç gün süren bir mi iki mi? Ya da en fazlasından üç gün mü?" Kimsenin o konuda bir fikri yoktu.

"Üç gün diyelim" diye Littlefield devam etti. "Evde yiyecek ve suyun çok olduğunu duyduk, barda da viski tükenecek gibi değil. Hepimiz buraya dünyadan kaçmak için geldik ve bunu en büyük hayallerimizde bile düşünemeyeceğimiz kadar başardık diyebilirim."

"Peki ama şimdi ne yapacağız?"

"Canımız ne isterse. Scrabble oynarız, güzel bir kitap okuruz, ateşin başında otururuz."

Littlefield karısına baktı, gözlerini vücudunun her yerinde öyle küstahça dolaştırmaya hakkı var diye düşündüm. Ne de olsa evliydi ve balaylarını yaşıyorlardı. Yine de bundan pek hoşlandığını söyleyemedim. "Hepimiz kendimizi eğlendirecek bir şey buluruz nasıl olsa" dedi. Sesinden onun nasıl bir eğlence düşündü açıkça belli oluyordu.

"Çok iyi" dedi Carolyn. "Siz ikiniz gidip bir Dakin ve Lettice sandviçi yapın, bu arada katil de sıranın kime geldiğini düşünsün."

Bu söz üzerine herkes birden silkinerek kendine geldi. Bayan Hardesty bu cinayetlerin ne zamana kadar devam edeceğini bilmek istiyordu. Bayan Dinmont korktuğunu itiraf etti ve bir saldırı anında ne kaçabileceği ne de boğuşabileceği için kendisine bir tabanca verilmesinin mümkün olup olmadığını sordu. Yine dalmış görünen Bay Quilp oturduğu yerde doğrularak ne yapabileceğini öğrenmek istedi.

Biri kendimizi savunmamızı önerdi. Bu teklif albayı ilgilendirmişti. "Daha fazlasını yapmak gerek" diye atıldı. "En iyi savunma iyi bir taarruzdur, değil mi? Yardım gelmesini beklemek yetmez. Onları yarı yolda karşılamalıyız. Lanet katili kendimiz bulmalıyız."

"Nasıl?"

"Onu tuzağa düşürerek, bir köşeye kısıtarak. Sağından, solundan, cephesinden saldırarak. Kaçış yolunu kesip ikmal hatlarını kopararak Sonra da ezeriz."

Esaslı bir performanstı doğrusu. Arka planda küçük bir orkestra Kwai Köprüsü müziğini çalar gibiydi. Ardından gelen saygılı sessizlikte, "Hem savunma hem de saldırıyı aynı anda yapmalıyız" dedim. "Yapacağımız ilk şey daha fazla cinayetin önlenmesidir. Bunu yaparken başbaşa verip bilgilerimizi bir araya toplarız. Birbirimiz hakkında katili teşhis edecek kadar şey bilmemiz mümkündür."

"İyi fikir" dedi albay. "Doğrusu seni üniformalı olarak görebiliyorum, Rhodenbarr."

Bunun üzerinde durup bir an düşündüm. Ne demek istediğini anlamıştım. Ve yanıt hayırdı, askere gitmiş değildim. Ama üniforma giymiş miydim? Utanarak itiraf edeyim bir kere cezaevinde yatmıştım ve hepimizi bir örnek giydirmişlerdi. Ama o cezaevi grilerine üniforma denilebilir miydi?

Sonra İzci üniformamı hatırladım.

"Eh, aradan birkaç yıl geçti" dedim.

"Bir kere öğrenilenin asla unutulmadığını söylerler, Rhodenbarr Savunma ve saldırı. Yapılacak şey bu işte. Aklında bir plan var mı?"

"Eh, öyle de denilebilir"

"Aferin. Anlat bakalım."

"Her şeyden önce başka cinayet işlenmesini önlemeliyiz, bunu da bir arada bulunarak yapacağız."

"Yani şimdiki gibi mi, Bern? Hepimiz bir odada olarak mı?"

"Pek değil. Bu her zaman mümkün olmayabilir. Ama herbirimiz asla yalnız kalmamaya dikkat edebiliriz. Yanımda her zaman biri olduğu takdirde katil beni sürüden ayırıp öldüremez."

"Ta yanına seçtiğin kişi katilse?"

Bunu söyleyen Gordon Wolpert'ti ve gayet iyi bir noktaya değinmişti. Diğerleri de konuyu biraz daha geliştirdiler. Eğer birimiz katilse ve herkes bir başkasıyla bir çift oluşturursa, o zaman birinin eşinin katil olması kaçınılmazdı.

"Bir sorun değil" dedi Dakin Littlefield. "Herkes birini seçip ondan ayrılmasın. Biri öldürüldüğü takdirde katilin onun eşi olduğunu anlarız."

"Bu korkunç bir şey" dedi Bayan Colibri. "Ama gece gündüz hep biriyle yanyana olmak belki ondan da korkunç. Siz evli olanlar için iyi kuşkusuz..." -anamlı bir şekilde Carolyn'le bana baktı- ya da evli olmasa bile yakın ilişkide olanlar için. Ama diğerleri ne olacak?"

Biri Greta Garbo hakkında bir şey söyledi.

Bayan Colibri buz gibi bir sesle, "Yalnız olmak istediğimi söylüyor değilim" dedi. "Ama yatağımı kimseyle paylaşmak istemem ve tuvalette mahremiyeti seçecek kadar da eski kafalıyım. Ve birimizin mutlaka katille eşleşeceğini gözönüne alırsak sorunun boyutlarını anlarsınız."

"Üçlü gruplar" dedim.

"Efendim?"

"Geceleri değil" diye hemen ilave ettim. "Uyanık olduğumuz saatlerde. Eğer üç kişilik gruplara ayrılırsak o zaman katilin yanında iki kişi olacak demektir."

"Çoklukta güven vardır" diye albay mırıldandı.

"Çok doğru" dedim. "A ve B eşleşmişler ve A katilse, uygun bir an kollayıp B'yi öldürebilir Ama C'de aynı gruptaysa öldüremez."

"Ya yatma zamanı?" diye Bayan Hardesty merak etti.

"O biraz karışık" dedim. "Millicent, korkarım sen yine annenle babanın odasında yatacaksın. Diğerlerimiz için uyuma düzenlemesini biraz daha düşünmek gerekecek. Bu yaklaşımla Bayan Colibri'nin tuvalet mahremiyeti kaygıları giderilmiş olur sanırım."

"Tuvalette yanımda birini istemezsem, iki kişiyle daha mutlu olacağımı nereden çıkardınız?" diye sordu o kadın.

"Çünkü onlar dışarda bekliyor olacaklar" dedim. "Hem kapıyı hem birbirlerini gözetleyecekler. Daha üzerinde çalışmamız gereken pek çok ayrıntı olduğuna eminim ama hepsini çözümleneceğimizden hiç kuşku yok. Motivasyonumuz var ki hepsini önemlisi budur"

"Çok mantıklı konuştun, devam et, Rhodenbarr" dedi albay.

"Eh" diyerek kadehimi bıraktım. Kafamın fazla karışık olmasını istemiyordum. "Yapmamız gereken ilk şey hepimizin burada kalmasını sağlamaktır sanırım. Eksik olan kimse var mı bilmiyorum ama zaten elimde bir liste de yok" Ceplerimi yokladım. "Bir liste yapacak bir şey de yok ya."

"Bir dakika" dedi Nigel. Odadan çıkıp az sonra bir not defteriyle döndü. En üstteki sayfa boştu ama usta bir araştırmacı kaleminin ucunu hafifçe sürterek kopartılmış kâğıda yazılı olanları ortaya çıkartabilirdi. Ama birinin neden böyle bir şey yapmak isteyeceğini de bilemezdim doğrusu.

"Teşekkür ederim" dedim. Tükenmez kalemimin tepesini bir iki kere tıklayıp kâğıdın kenarına bir iki çizik atarak denedim. "Bu işimizi görür Ama size engel olmalıydım." Nigel bana baktı. "Kendi başınıza gittiniz" dedim. "Oysa bunu hiçbirimiz yapmamalıyız. Organize

bir hale gelene kadar kimsenin yanında biri olmadan aramızdan ayrılmayacağını kabul etmemiz gerek"

"İki kişi" dedi Lettice. "Üçlü grup olacaktı, unuttunuz mu?"

Üçlü grupmuş. Her nasılsa sözcük Bayan Littlefield'in dudaklarından dökülünce daha başka bir lezzetli oluyordu. "İki kişi" dedim. "Nigel'in şimdi yaptığı iş gibi bir şey için bir tane de yeter ama.. Kimse evin içinde tek başına dolaşmasın, istediğimiz bu."

Kalemimi yine tıklattım. "Şimdi, önce personelle başlayalım. Nigel Eglantine. Cissy Eglantine. İki de burada." İkisinin de adlarını yazdım.

"Ve iki hizmetçi kız" dedi Dakin Littlefield.

"Yukarı kat hizmetçisi Earlene Cobbett ve alt kat hizmetçisi Molly Cobbett. ikisi de burada."

"Evet, efendim."

"Güzel" diyerek onların da adlarını yazdım. "Ve Orris, aramızda değil ama nerede olduğu belli. Soyadı nedir?"

"Cobbett" dedi Cissy.

Earlene Cobbett hıçkırmaya başladı.

Orris'in ölümü kendisini çok etkilemişti ve ben de aralarındaki ilişkiyi merak etmiştim.

Soyadlarının aynı olduğunu öğrenmek bu ilişkiyi açıklamış değildi. Kardeş kızkardeş miydiler? Karı koca mıydılar? Hem kardeş hem karı koca mıydılar?

Yüzümden şaşkınlığım seçiliyor olmalıydı ki, Nigel Eglantine "Bölgede pek çok Cobbett vardır" dedi. "Molly ile Earlene kuzendirler ve soyadları Cobbett'tir. Orris de ikisinin kuzeni olurdu. Öyle değil mi, Molly?"

"Orris, Earlene'in kuzeniydi, efendim" dedi kız. "Benim baba tarafından kuzenim anne tarafından dayımdı."

"Tanrım, bunların hepsi sakat olmalı" dedi Dakin Littlefield.

Yazdığım Orris'in yanına bir de Cobbett yazdım. Ada bir an baktıktan sonra yanına bir işaret koydum. Görünümünden hoşlanmamıştım ama üstüne bir çizgi çekmek çok daha kötü olacaktı.

"Hepsi bu kadar mı?" diye sordum Nigel'a. "Kimi zaman sahne arkasında hiç görünmeyen ama işlerin düzgün gitmesini sağlayan kişiler olduğunu bilirim. Personel olarak başkası var mı?"

"Korkarım hepsi bu kadar" dedi. "Gördüğünüz gibi hepimiz çok çalışırız, o yüzden fazla kişi gerekmez."

"Tabii bir de aşçı var" dedi Cissy.

"Doğru. Haklısın. Aşçıyı unutmamalıyız" dedi Nigel.

Odaya baktım. Yaşı epey ilerlemiş iriyarı bir kadındı, bir bardak şeri almış, sonra içkiyi iki kere tazelemişti.

"Onu göremiyorum" dedim.

"Mutfağa gitmiş olmalı."

"Ama herkes burada olacaktı."

"O kararı vermeden gitti sanırım" dedi Nigel. "Ya da bu kuralın kendisine uygulanmayacağını düşünmüş olmalı."

"Aşçılar kendi kurallarını kendileri koyarlar" dedi albay.

"Şimdi öğle yemeğini hazırlıyordur" dedi Cissy. "Kahvaltıdan yeni kalkmışız gibi geliyor ama saat epey ilerledi sanırım. Onu şu da çağırmak istemem doğrusu."

Bayan Dinmont kadının mutfakta yalnız olup olmadığını sordu. Kimsenin yalnız kalmaması için karar aldığımızı belirtti.

"Aşçının durumu biraz farklıdır" dedi Nigel. "Mutfakta yanında kimsenin olmasından hoşlanmaz."

"Ve orada güvenlikte olacağına eminim" diye Cissy atıldı. "Ne de olsa hepimiz buradayız, değil mi?"

Bu söz kısa bir sessizliğe daha neden oldu, herkes cümledeki 'hepimiz'in katili da içerdiğini düşünmüş olmalıydı. Bu fikre artık alışmış olmamız gerekirken hâlâ şaşırıyor ve ne yapacağımızı bilemiyorduk

"Eh, onu da listeye yazayım" dedim. "Adı neydi?" Nigel ve Cissy bakiştılar "Biz ona yalnızca Aşçı deriz" dedi Cissy.

"Bir adı olmalı."

"Elbette ama aklıma gelmiyor doğrusu. Molly? Earlene?"

"Yalnızca Aşçı, hanımefendi."

"Bildiğimiz Aşçı, hanımım."

"Bir adı vardır" dedi Nigel. "Bakabilirim ama..."

"Şimdi olmaz." Listeme Aşçı yazdım, sonra başımı kaldırıp baktım. "Soyadı Cobbett değildir herhalde? Yoksa öyle mi?"

Nigel başını salladı, Molly de Aşçının Cobbett olmadığını ve Cobbett'lerle bir akrabalığı olmadığını söyledi.

"Benimki bir tahmindir yalnızca" dedim. "Cuttleford Konağı'nın sahipleri ve personeli bu kadar. Şimdi sıra konuklara geldi."

Bernard Rhodenbarr.

Carolyn Kaiser.

Gregory Savage.

Leona Savage.

Millicent Savage.

Anne Hardesty

Gloria Dinmont

Bayan Dinmont, "Bilmem ki" diye söze başladı. "Bunu söylememem gerek sanırım, ama..." Anlamlı bir biçimde susup çevresine bakındı. Kimse devam edip söylemesi için ısrar etmeyince arkadaşına küskün bir tavırla baktı.

Bayan Hardesty, "Belki de söylemen daha iyi olur" dedi.

"Şey, düşünüyorum da... Aşçı mutfakta güvencede olacak elbette. Eğer katil dahil hepimiz buradaysak yani. Ama ya katil burada değilse?"

"Bu nasıl olabilir?" diye sordu Albay Blount-Buller. "Eğer hepimiz buradaysak ve katil de içimizden biriyse..."

"Eğer aşçı değilse" dedi Bayan Dinmont. Bakışlarını indirdi. "Eminim benimki yalnızca aptallık."

Dakin Littlefield gözlerini yuvarlarken Leona Savage kendininkileri kapattı. Albay aşçının bir adamın kafasına bir şey indirip sonra da boğacak, ardından gidip telefon tellerini ve köprü halatlarını kesip kar püskürtücülerini bozacak biri olduğunu sanmadığını belirtti.

Greg Savage, "Tabii onun şekeri elde etmekten yana sıkıntısı olmazdı" dedi. "Kilerde bol miktarda vardır Bir fincan alıp huniyle kar püskürtücüsünün deposuna boşaltmış olabilir."

Nigel, "Mutfığa giren herkes istediği kadar şeker alabilirdi" dedi. "Kahvaltı ve yemek masalarının üzerinde de şeker kâseleri vardır. Huniye gelince, bir benzin deposuna şeker boşaltmak ne kadar güçtür ki?" Kimse böyle bir işin güçlüğü hakkındaki fikrini dile getirmedi. "Her neyse, onun böyle bir şey yapmayacağından eminim" diye sözünü tamamladı Nigel.

"Bunu nasıl söyleyebilirsiniz?" diye Bayan Dinmont atıldı. 'Daha adını bile bilmiyorsunuz.'

Gordon Wolpert, "Onun muhtemel katiller listesinden çıkarılmasını gerçekten istiyor musunuz?" diye sordu. "Eğer bir savunma avukatı gibi insanları elimine etmeye başlarsak çok geçmeden listede kimse kalmaz, Eglantine, sen aşçı kadının cinayet işleyecek biri olmadığını söylemeye çalışıyorsun. Eh, bu evde bulunan herkes için aynı şey söylenebilir

sanırım. Hepimiz namuslu, dürüst insanlarız. Ve biz namuslu, dürüst insanlardan biri şimdiye kadar iki kişi öldürdü. O yüzden sağlam bir neden olmadan listemizden kimsenin çıkarılmamasını isteyeceğim ben."

Yine birbirimize bakındık. Bazılarının bana kuşkuyla bakmakta olduklarını farkettim, tıpkı benim de onlara aynı kuşkuyla bakmakta olduğum gibi.

"Devam edelim" diyerek kalemimle defterimi yine ele aldım.

Gordon Wolpert.

Beuina Colibri.

Dakin Littlefield

Lettice Littlefield.

Albay Edward Blount-Buller.

"Aşçıyı ve burada olmamasını düşünüyordum" dedi albay. "Bu ilk başta koyduğumuz bir güvenlik önleminin tehlikeli bir ihlali olarak görünmüştü, ama aslında tümüyle güvenlidir" "Nasıl?" diye sordu Wolpert.

Albay hafifçe öksürdü. "Aşçı burada yeralan cinayetlerden masumsa, ki öyle görünüyor, o zaman katil bizden biridir. Bu durumda da hepimiz burada olduğumuz için mutfaktaki aşçı tehlikede olamaz."

"Ben de aynı şeyi söylemedim mi?" diye söylendi Cissy.

"Ama eğer aşçı katilse" diye devam etti albay, "O zaman da biz güvencedeyiz demektir. Çünkü biz buradayız, o ise başka bir yerde."

"Mutfakta" diye Bayan Colibri atıldı.

"Öyle."

"Yemeğimizi hazırlıyor."

Oda birden sessizleşti. Sessizliği bozan Bayan Gloria Dinmont oldu. "Hepimizi zehirleyebilir Neye uğradığımızı anlamadan sinekler gibi düşer ölürüz."

"Ya da acı içinde kıvranırız" dedi arkadaşı. "Zehirlendiğimizi biliriz ama panzehiri alamayız."

"Tadı ve kokusu olmayan bir zehir" dedi Bayan Dinmont "İz bırakmayan bir zehir" diye Bayan Hardesty devam etti.

"Haydi haydi" dedi Carolyn. "Bir zehirin iz bırakıp bırakmaması ne farkeder ki? Hepimiz evin bir kenarına yığılıp kalmışsak polis ne düşünecek ki? Birinin insanı dehşete düşüren bir şey söylediği için hepimizin kalp krizi geçirip öldüğümüzü mü?"

Küçük Millicent, "Ayrıca bence iz bırakmayan zehir diye bir şey yoktur" diye fikrini söyledi, "Benim bildiğim kadarıyla zehirli maddelerin çoğu otopside ortaya çıkan bir iz bırakırlar" dedim. "Ancak genelde onu aramak gerekir."

"Bunu nereden biliyorsun, Bern?"

Televizyonda geceleri tekrar eden Quincy dizisinden biliyordum ama bunu söylemek istemedim. "Biz burada köydeyiz" dedim. "İçeri giren bir köy polisi üzerlerinde herhangi bir darp izi görmediği bir oda dolusu ölüyle karşılaşınca herhalde bozuk ısıtma tertibatından çıkan karbon monoksit zehirlenmesi diye rapor verin"

"Ama burada merkezi ısıtma yok ki."

"Bu aklına gelmeyebilir Yine de odada on beş on altı kişi var. Sayı ne kadar çoksa o kadar güvencedeyiz."

"Ne demek istiyorsun, Bern?"

"Demek istediğim esrarengiz koşullar altında bu kadar insanın bir anda ölmesi büyük çaplı bir soruşturma başlatır. Tam bir zehir araştırması yapılır ve zehirlendiğimiz takdirde mutlaka ortaya çıkar."

"Eh, şimdi rahatladım" dedi Dakin Littlefield. "Bunu duyduğuma ne kadar sevindiğimi anlatamam."

"Benim söylemek istediğim yalnızca..."

Ama o benim söylemek istediğimi dinlemek istemiyordu. "Tanrı aşkına" dedi. "Aşçı çorbamıza fare zehiri katmaya kararlı olsaydı işe insanları bir deve, bir yastık ve bir fincan şekerle öldürmekle başlamazdı. Şu tekerlekli sandalyede oturan Gloria gerçekten zehirlenmekten korkuyorsa onun yemeğini ben yerim. Eğer yemek yiyeceksek tabii."

"Hah!" diyen Rufus Quilp başını ileri uzattı. Küçük gözleri parlak boncuklar gibiydi.

"Kahvaltıyı edeli yıllar oldu ve öğle yemeğinden ses yok. Ne diyorsun, ha, Eglantine?"

"Yemek servisi az sonra yapılacak sanırım."

"Eğer hemen gelmeyecekse neden onbirliklerimizi yemiyoruz?"

"Onbirlikler mi?"

"Genelde saat onbirde verilen öteberi. Adından da çıkarabileceğin gibi. Onun için artık çok geç ama başka bir ad verebilirsin istersen ya da hiçbir ad vermeyebilirsin. Yiyecek bir şey olsun, yeter. Bir fincan kahve, yanında bir iki çörek, krikkrak falan. Kahvaltı ile öğle yemeği arasında mideyi bastıracak bir şeyler işte."

Cissy, "Nigel, biri Bay Quilp'e bir fincan kahve getirsin" dedi.

"Bir de çörek" dedi Quilp. "Bir de çörek."

"Ya da bir kruasan" dedi şişman adam. "Eğer kalmışsa tabii, bir de o reçelden."

"Haklısın, çok güzeldi değil mi? Biraz kalmış olduğuna hiç kuşum yok, Bay Quilp. Nigel, ben gidip Bay Quilp'e bir şeyler getireyim mi?"

"Tek başına gidemezsin" dedi kocası.

"Ama yalnızca mutfağa..." Cissy'nin kaşları çatıldı. "Oooi" dedi.

"Rahatsızlık vermek istemiyorum" dedi Rufus Quilp. "Öğle yemeği yakınsa... iştahımı köreltmek istemem."

"Buna pek olanak var sanki" diye söylendi Carolyn.

"Ama öğle yemeği daha görünürlerde yoksa o zaman bir iki lokma bir şey yiyebilirim. Kan şekerimi düşürmek zorundayım da"

Bay Quilp'in kan şekerini ve bir kar püskürtücüsünü safdışı bırakıp bırakamayacağını düşündüğümü farkettim. Ben bu nokta üzerinde kafa yorarken albay girişimi ele alıp bir keşif kolu çıkardı. İki yanında Cobbett kuzenler olan Cissy Eglantine mutfağa gidecek ve aşçıya yemeğe ne kadar kaldığını soracaktı. Eğer bekleme süremiz yarım saat ya da daha azsa eliboş döneceklerdi; daha fazlaysa hepimize açlığımızı bastıracak bir şeyler getireceklerdi.

Onlar odadan çıkar çıkmaz Raffles içeri girdi ve yolda bir iki dize sürünüp birkaç el tarafından okşanıp sevildi. "Raffles" diyen Lettice uzanıp kedinin kulağının arkasını kaşdı.

Kocası kedinin adını nereden bildiğini sordu, Lettice de birinin hayvana seslenirken duymuş olacağını söyledi.

Ne zaman, diye merak etti kocası. Dün gece ya da bu sabah dedi kadın, hem neden bilmek istiyordu ki? Adam kediyi ilk kez gördüğünü, karısının onu hangi zamanda görüp de ahbaplık kurduğunu merak ettiğini söyledi.

Lettice kaşlarını havaya kaldırarak, "Dakin, yoksa beni kediden kıskanıyor musun?" dedi.

"O bir erkek kedi yalnızca."

"Erkek olduğunu nereden biliyorsun?"

"Bas tonunda miyavlıyor da ondan. Sevgilim ne bileyim ben. Adını koyan erkektir diye öyle koymuş diye düşündüm yani."

"Müessesenin kedisi, değil mi? Kuyruğuna ne olmuş?"

"Bu bir Manx türüdür" dedi Millicent yardım eder bir tavırla, "buranın kedisi de değildir Carolyn ve Bernie ile geldi."

"Eh, katilin o olduğunu sanmam" dedi Littlefield. "Kütüphanedeki zavallıyı yere düşürmüş ve halatları kemirmiş olabilir ama kar püskürtücüsüne o numarayı çekemezdi."

"Tırnakları sökülmüş zaten" dedi Millicent.

"Tamam, kabul ediyorum, kedi masumdur" dedi Littlefield. Daha başka bir şey söyleyecekti ama odadaki herkes gibi o da sustu. Mutfaktan dönen Cissy Eglantine kapının eşiğinde duruyordu. Carolyn kuzenler de hemen arkasında, sanki gölgesine sığınmak istercesine birbirlerine yapışmışlardı.

Cissy kocasına baktı. Bir an bir şey söylemedi. Sonra, "Nigel, aşçıyla konuştum" dedi.

"Ne dedi, sevgilim?"

"Korkarım hiçbir şey söylemedi."

"Onun ağzından laf almak güçtür; kabul ederim. Öğle yemeği ne zaman hazır olacak diye sordun mu?"

"Hayır."

"Sormadın mı? Neden?" .

"Soramadım." Kadının dudakları titriyordu. "Bak Nigel, emin değilim ama."

"Ama ne?"

"Nigel, kadın ölmüş galiba." .

17

"İyi bir aşçıydı" dedi Cissy Eglantine. . Saki'nin öyle başlayan bir hikâyesi vardır. İyi bir aşçıydı ve bütün aşçılar gibi çekti gitti. Cuttleford mutfağının hâkimi olan şişman kadın gerçekten iyi hatta mükemmel bir aşçıydı ve romandaki benzeri gibi çekip gitmişti. Bu dünyadan ayrılmış ve bunu mutfaktan ayrılmadan yapmıştı.

Cissy ve kızların bulunduğu gibi altı gözlü gazocağının solundaki büyük meşe koltukta oturuyordu. Arka gözün üstünde kısılı ateşin üzerinde kocaman bir kazan çorba kaynamaktaydı. Eski biçim büyük evyede musluktan bir kahve kupasına, bir iki kaşığa ve bir şişkebab şişine su damlamaktaydı. Sesi çok hafife indirilmiş bir radyodan country müziği ve parazit yayılmaktaydı.

"Her zaman orada oturur ve hep öyle oturur" dedi Cissy. "Onun uyuyakaldığını sandım. Yemek kitabı kucağında öyle açıkken. Konuşunca cevap vermeyince de dokundum, onu şöyle dürtükledim ve..."

"Sakin ol, Cecilia."

"Aslında iyiyim, Nigel." Kadının gözleri beni buldu. "Ölmüş mü, Bay Rhodenbarr? Derin bir uykuda olamaz, değil mi?"

Bir kadın için epey iri olan eller kucağındaydı ve bir elinin parmakları hâlâ tahta bir kaşığı tutmaktaydı. Parmak uçlarımı elinin üstüne, üst koluna ve geniş alnına bastırdım.

"Ne yazık ki ölmüş" dedim.

Ancak ölüm konusunda diğer ikisinden çok farklı sayılırdı. Onlara bir bakışta neyle karşı karşıya olduğunuzu hemen anlardınız. Aşçı ise uyuyor gibiydi; vücut ısısı geleneksel 36.8 dereceden daha düşükse de, henüz yemek için pişirilmeye hazır et düzeyine düşmemişti. Yakında sıcak mutfakta olmasına rağmen oraya da inecekti ama daha vakti vardı.

"Nasıl..."

"Bilmiyorum" dedim. "Herhangi bir şiddet belirtisi görmüyorum. Tabancayla vurulmamış, bıçaklanmamış ya da yüksek bir yerden aşağı atılmamış." Kadının gözkapağını kaldırıp baktım, iç kanama falan gibi bir şeyle karşılaşmadım ama, yalnızca camı andıran bir gözbebeği. Gözkapağını kapayıp doğruldum.

Herkes bir anda konuşuyor, havayı sorular ve fikirlerle dolduruyordu. Cissy'nin sözleri üzerine hepimiz oraya koşmuşsak da, yolda birinin kargaşalıktan yararlanıp sıvışmadığına yemin edemezdim.

"Belki de doğal bir ölümdü" dedi biri.

Bir başkası, "Burada cinayet, doğal ölüm sayılır" dedi.

"Şok olabilir. İnsanlar şoktan ölmezler mi?"

"Yıldırım çarparsa. Ya da akım geçen bir elektrik teline dokunurlarsa."

"Ben insana kalp krizi veren şoktan sözediyorum. Kadının kalbi zayıf olabilirdi, yağsız rejim yaptığını da hiç sanmıyorum. Daha önceki iki ölümün şoku..."

"Aşçı kadın ağzını açıp da bir şey söylememişti" diye Cissy hatırladı. "Birinci ölümden sonra kahvaltı hazırlamıştı. İkincisinden sonra da öğle yemeğini hazırlamak için buraya gelmişti."

"Ve de kokusundan iyi bir yemek olacağı anlaşılıyor." Rufus Quilp ocağın yanına gitmiş, tencerelerin kapaklarını kaldırarak kokluyordu. "Kuzu güveç" dedi. "Biberiye ve kekik katmış, şu da taze dereotu olabilir mi? Taze dereotunu nereden bulmuş ki?"

"Yılın bu mevsiminde olmaz" dedi biri.

"Burada da koca bir tencere pilav var" diye Rufus devam etti. "Şu tanelerin iriliğine bakın. Tezgâh üzerinde karıştırılmaya hazır kocaman bir salata." Güveç tenceresinin kapağını kapattı. "Bence yemek yesek iyi olur Karnımızı doyurduktan sonra bütün bunlarla daha iyi başa çıkabiliriz."

Genel bir onaylama mırıltısı duyulduysa da Carolyn'ın başını aşçı kadının başına yaklaştırıp sonra geri çekilmesiyle her ses kesildi. "Olmadı" dedi Carolyn. "Soluğunu koklamaya çalıştım ama solumuyordu."

"Soluğunu neden koklamak istedin ki?"

"Acıbadem kokusu var mı diye, Bern."

"O eğer siyanür almışsa olur. Ayrıca siyanür zehirlenmesi kurbanı olmayacak kadar huzurlu görünmüyor mu?"

"Bilemiyorum, Bern. Siyanür insanı ıstıraptan kıvrandırır mı? Eğer zehirlenmişse, sancı vermeyen bir şey içmiş olmalı."

Leona Savage durumun garipliğini dile getirdi. Birkaç dakika önce aşçı tarafından zehirlenmemiz olasılığından sözediyorduk ve şimdi de kadının kendi zehirlenmiş olabilirdi. "Ve kaşığı elinde" dedi kocası. "Yemek karıştırma kaşığı. Ne olduğunu anladım sanırım." Konuşurken elleriyle de hareketleri tekrarladı. "Ocağın başında yemeği karıştırıyordu. Tattı. Ve zehir etkisini gösterince.."

"Zehir mi?"

"Tenceredeki zehir. Önce tuzu eksik gelmiş sanmıştır, ama sonra zehir etkisini göstermiş, dizleri tutmaz olmuş ve oturmak zorunda kalmıştır"

"Zehir alınca öyle mi olur? İnsan dizleri tutmaz mı?"

"Zehire bağlı olmalı" dedi adam. "Her neyse, aşırı bir sıcaklık falan hissetmeyip oturmuş olmalı. Zehir herhalde hafifti, kadını uyuttu ve sonra da uykusunda öldürdü."

"Aşçı mutfağında başkasının olmasından hoşlanmazdı" dedi Molly Carolyn. "Eğer biri tenceresine zehir atmaya kalkıştığı takdirde kıyameti koparırdı."

Nigel de bunu doğruladı. "Eğer azarlanmak istiyorsanız onun tencerelerinden birinin kapağını açmanız yeterliydi. Biri ete tuz atarken kadın asla sessiz duramazdı."

"Bunu bilmeyecekti ki" dedim. "Çünkü bu iş yapıldığında kendisi buradaydı."

"Ama o hep mutfaktaydı."

"Az önce hepimizle birlikte bardaydı, unuttunuz mu? Biz içerde tartışırken o kimseye bir şey söylemeden mutfağa gitti. Onun gidişini gören oldu mu?" Kimse, görmemişti. "Eh, arka taraflarda duruyordu, görünmeden odadan çıkmış olabilir."

"Ve biri de onun arkasından mı gitti? Onu zehirleyip tekrar odaya döndü, öyle mi?"

Başımı salladım. "Böyle bir şey daha önce olmuş olabilir. Bu kuzu güveçi birkaç dakika içinde yapmadı ya. Hazırlıklara biz kahvaltımızı ederken başlamıştır. Bu sabahtan beri kaynıyor Orris kaza geçirdiğinde ve Earlene onu bile uyandıracak çığlığı attığında aşçı da ne olduğunu anlamak için mutfaktan çıkmış olmalı."

"Dışardaydı" diye albay hatırladı. "Zavallı Orris'in cesedini çıkartma konusunu tartıştığımızda onu gördüğümü hatırlıyorum."

Bunun Earlene'i yeniden ağlamaya iteceğini sanmışım ama belki de artık kaybına alışmaya başlamıştı. "Ondan sonra da bara geldi" dedim. "Yani bir süre mutfaktan uzak kaldı ve onun yokluğunda da biri içeri girip tencereye istediğini atabilirdi."

"Ama ne atmış olabilin Bern? Bayan Murphy'nin önlüğünü mü?" Herkes Carolyn'e baktı. "Hani bir şarkı vardı," diye Carolyn sözünü açıkladı. "'Bayan Murphy'nin çorbasına önlüğünü kim attı?' haydi canım, bunu hatırlayan bir tek ben olamam."

"Olabilirsin" dedim. "Katilin tencereye ne attığına gelince, bunu tahmin etmem olanaksız. Zehirler hakkında fazla bir bilgim yok."

"Mantar" dedi Bayan Dinmont. "Tencerede mantar var mı?"

"Umarım vardır" dedi Rufus Quilp. "Aklı başında kim manasız kuzu güveç yapar ki?"

"Zehirli mantarlar!" diye bağırdı Bayan Dinmont. "Ölümcül gece!"

"O mantar değildir" dedi Gordon Wolpert.

"Değil midir?"

"Hayır. Ama zehirli pek çok mantar türü vardır özellikle öldürücüdür. Birine ölüm meleği derler siz herhalde ne demek istemiştiniz. Ancak bu havada çıkıp mantar toplayamazsınız. Hem mantar mevsimi değil, hem olsa bile karların altında bulamazdınız."

"Ölümcül gece, mantar değilse nedir peki?" dedi Bayan Dinmont.

"Bir asma türü" dedi Wolpert. "Domates ve patatesin yakın akrabası. Ve de patlıcanın.

Burada domates var Patates de tabii, Mantar da." Eğer havada varolan bir zehirse öyle bir soluyordu ki günlerinin sayılı olduğunu düşündüm. "Patlıcan olduğunu sanmıyorum. Kuzu güveçte patlıcan olmaz, ama biraz olsa da zarar vermezdi. Burada kaygılanacak bir şey olduğunu sanmıyorum. Böyle güzelim bir kuzu güveci kim zehirlemek ister ki?"

Carolyn, "Peki, aşçıyı kim öldürmek ister?" diye sordu adama. "Ya da köprüyü parçalamayı ve kar püskürtücüsünü bozmayı? Ya da bay Rathburn'ü öldürmeyi?"

"Hiçbir fikrim yok, küçük hanım. Benim midem açlıktan kazınıyor ve bu güveçten bir tabak yemek niyetindeyim."

"Ama ya zehirliyse..."

"Eğer hiçbir şeyi yoksa yemeliyiz. Ama zehirliyse ondan uzak durmalıyız. Fakat hangisi olduğunu nasıl anlayacağız?" Kimsenin bir yanıtı olmayınca adam kendi sorusunu kendisi yanıtladı. "Bize bir yemek taticı gerek. Biri bir tabak güveç yesin. Eğer sağ kalırsa herkes şölene katılabilir Ölürseniz, eh o zaman diğerleri kurtulmuş olurlar." Omuzlarını dikleştirdi. "O kişi ben olacağım."

"Ama Bay Quilp..."

"Lütfen" dedi, "İsrar ediyorum."

"Ama ya ölürseniz..."

"O zaman evin âdeti olduğu anlaşıldığı gibi beni düştüğüm yere bırakırsınız. Eğer beni gömecek kadar ileri gidecek olursanız mezartaşıma, 'Başkalarının yaşaması için yedi' yazarsınız. Bana şu tabaklardan birini ve bir de kaşık verin lütfen."

Quilp yemek salonunda iki kişilik bir masanın başına geçti. Peçetesini boynuna bağlayıp çatalını kaldırdı. "'Şimdiye kadar yaptıklarımın hepsinden daha iyi'" dedi; "Bu dizeyi hiç unutmayacağım Dua ederdim ama eğer güveçte arsenik varsa yukardaki Adam'a nanik gibi bir şey olur bu. O nedenle daha fazla törene gerek kalmadan..."

Quilp çatalını batırdığı lokmayı ağızına atıp düşünceli bir tavırla çiğnedi. Bir lokma daha aldı, dudaklarını şapırdattı.

"İşte" dedi tatmin olmuşçasına. "Gördüğünüz gibi..."

Sözünü yarıda kesti, kırmızı yüzünde bir korku ifadesi belirdi. Çatalı tutmayan eli göğsünün ortasına, kalbinin hemen üstüne gitti. Alt dudağı titredi ve iskemlesinde yığılıp kaldı.

Onu neden durdurmamıştım? Adamın kendisini böyle öldürmesine nasıl izin vermiştim? Aslında bunu yıllardır yapıyor; mezarını çatal bıçağıyla kazıyordu ama...

"Hah!" Quilp birden yerinde doğruldu, bir kahkaha attı. Yüzlerimizdeki ifade pek hoşuna gitmiş gibiydi. "Çok özür dilerim, ama bir şaka yapmaktan kendimi alamadım" dedi. Çatalı ete batırdı. "Şahane olmuş. Kimseye zarar vereceğini sanmam. Hepinizin tabaklarınızı doldurup bana katılmanız için ısrar edebilir miyim?"

"Emin olamayız" dedi Bayan Hardesty. "Ağır etki gösteren zehirler de vardır"

"Aşçı kadın zehirlenmişse zehir yıldırım hızıyla etkisini göstermiş" dedi Quilp. "Ama haklısınız sanırım. Güveçte ağır etkili bir zehir varsa hapyı yuttum demektir. Elli yıla kalmaz ölürüm." Gözlerini yuvarladı. "Böyle bir tarifeye göre Millicent yemekten kaçınabilir Ama geri kalanınız şansınızı deneyebilirsiniz."

Bayan Colibri işi sağlama bağlamak için elli yıl değilse de, on beş dakika falan bekleyeceğini bildirdi. Daha birkaç kişi mırıldanarak kendisini onayladılar. Quilp canımızın istediğini yapabileceğimizi ama o zamana kadar kendisinin bir ikinci, hatta üçüncü tabağı da yiyeceğini söyledi. "Eğer Molly ya da Earlene o salata tabağıyla, o güzelim ekmekten bir parça getirebilirler mi acaba? Bence bira bu yemeğe şaraptan daha iyi gider. O mükemmel biradan biraz daha var mıydı, Nigel?"

18

Nigel Eglantine uzun parmaklarının uçlarını birleştirerek, "Korkarım ki Jonathan Rathburn hakkında fazla bir şey bilmiyorum" dedi. "Hafta başında telefon edip kısa bir süre için gelmek istediğini söyledi. Siz ikiniz dün gelmiştiniz, değil mi? Bay Rathburn de sizden bir gün önce geldi. Çarşamba öğleden sonra."

"Buraya neyle geldi?"

"Ne dediğini bilmiyorum. Arabayla gelmişse arabası köprü'nün öteki yanında olmalı. Ama gidip bakamayız, gitsek bile hangisi olduğunu bilemeyiz."

"O kadar karın altında göremeyiz bile" dedim.

Eskisi kadar yoğun olmamakla birlikte kar yine başlamıştı. Carolyn, ben, Nigel ve Albay Blount-Buller Büyük Kütüphane'deydik. Oda en üst raftaki Büyük Uyku'ya kadar her şey hemen hemen bıraktığımız gibiydi. Ancak önemli bir değişiklik vardı. Jonathan Rathburn kütüphane merdivenin dibinde kıvrılmış yatmıyordu şimdi. Merdiven hâlâ olduğu yerdeydi, kanının halıdaki lekesi hâlâ orada duruyordu ama Rathburn gitmişti.

Dirilmiş ya da gizlice oradan kaçırılmış değildi ama. Cesedi oradan kaldırma kararı başta sinir bozucu olsa da sonra gayet doyurucu olan kuzu güveç, salata, ekmek ve seçime göre Newcastle birası, California zinfandel şarabı ya da Deer Park maden suyundan sonra ortaklaşa alınmıştı. Kim olduğunu bilmiyorum ama biri artık içlerinde ceset olduğu için iki odaya girmenin yasak olduğunu belirtmişti. Kütüphaneye girememek fola bir sıkıntı yaratmayacaksa da, mutfaka girmemek yaşamımızı çok güçleştirecekti.

Ayrıca kütüphaneyi merhum Bay Rathburn'e tahsis etme kararımızın dayanağı polisin kısa bir süre sonra geleceğine olan inancımızdı. Ama telefon hattı kesik ve köprü de kopmuş olduğundan polisin ne zaman gelebileceğini tahmin artık olanaksızdı. Ve bu arada her iki ceset de geçen zamanla daha iyiye doğru gidiyor değildi.

Şimdi Rathburn ile Aşçı da dışardaydılar -ama yarın dibinde değillerdi tabii. Cuttleford Konağı'nın arkasındaki şezlonglarda yanyana yatıyorlardı ve ikisinin de üzerlerine örtülen çarşafyla artık yeni bir kar tabakasıyla kaplanmaktaydı.

Cesetleri yerlerinden kimıldatmadan Savage ailesinin Polaroid makinesiyle cinayet yeri fotoğraflarını çekmiştik. Greg çeşitli açılardan her birinin beş altı pozunu çekmişti. Bize odasında daha filmi olduğunu ama birazını saklamayı düşündüğünü söylemişti. Bundan sonraki kurban için herhalde.

Biri cesetlerin yerini ya tebeşir ya da bantla belirlemeyi önermişse de, her ikisinin de eksikliği çekilmekteydi. Ayrıca kimse bunun ne yararı olacağını söyleyememişti. Bunu televizyonda yaptıklarını gördüğümüz için yapılması gerekir diye düşünmüştük Kütüphane boşalınca havalandırmak için pencereyi açmış, sonra da orada üçer kişilik gruplar halinde toplanmıştık. Albay benimle Carolyn'e katılmış, bir soruşturma başlatmamızı ve bunu ilk cinayetin işlendiği kütüphanede yaparak herkesi sorguya çekmemizi önermişti. "Askeri deneyimim çok fazladır ve savaş divanlarında bulunmuşumdur. Rhodenbarr'ın da soruşturma geçmişi var" demişti.

Biri ne tür soruşturma diye merak etmişti. Millicent hırsız olduğumu yine ortaya attı. "Belki de polis kendisini soruşturmuştur, o da kendilerine yardımcı olmuştur" dedi. "Palavrayı kes artık" dedi Carolyn kıza. "Bernie'nin ne olduğunu çok merak ediyorsan ona amatör bir detektif gözüyle bakabilirsin. Böyle bir evde daimi bir amatör detektif olmamasına şaşım doğrusu." Biri amatör detektifin ne olduğunu ve ne yaptığını öğrenmek istedi. "Kimi zaman herkesin işine burunlarını sokan işgüzar insanlardır" diye Carolyn anlattı. "Ama diğer zamanlarda bizim gibi yalnızca kendi işleriyle meşgul olan ve kendilerinin haberi olmadan cinayet soruşturmalarına katılırlar. Bernie'nin başına sürekli gelen bir şeydir bu. Bir yere sakin bir haftasonu geçirmeye gittiğinde ayağı cesetlere takılmaması mümkün değildir."

"Sonra da cinayeti çözer mi?"

"Eh, geçmişte talihim bir iki kere yaver gitti" diye itirafta bulundum.

"Bu bir hobi midir?" diye biri öğrenmek istedi. Cezaevinin dışında kalmanın bir hobi olduğunu ve başka insanların işledikleri cinayetlerin esrarını çözenin de zaman zaman bu amaca yönelik olduğunu söylemek isterdim. Ama yalnızca başımı eğip alçakgönüllü görünmeye çalıştım.

Şimdi de soruşturmamız başlamıştı. Nigel ile işe başlamış ve onun Rathburn hakkında fazla bir şey bilmediğini öğrenmiştik. Nigel adamın New York'tan telefon ettiğini söylediğini sanıyordu ama deftere Boston diye yazmıştı. "Boston'da oturuyor bile olsa New York'tan telefon etmiş olabilirdi" dedi.

"Ya da telefonda yalan söylemiş olabilirdi" dedi Carolyn, "Ve imza atmaya sıra geldiğinde yalan söylediğini unutmuş olabilirdi. Belki de Iowa'lıydı."

"Iowa'dan bir konuğumuz olduğunu hiç sanmıyorum" dedi Nigel.

Albay adama ilk cinayet işlendiği sırada nerede olduğunu sordu. Nigel cinayetin ne zaman işlendiğini bilmediğini ama herhalde odasında uyumakta olacağını söyledi. "Bizim özel dairemiz, o ad verilmiş odalardan biri değildir" dedi. "Cissy ile ben mutfağın öteki yanındaki bir dairede kalıyoruz."

"Zemin katta mı?"

"Evet."

"Peki, gece kaçta odanıza çekildiğinizi biliyor musunuz?"

Nigel kaşlarını çattı. "Kesin bir şey söylemek çok güç. Hatırlarsanız dün gece Glen Drumnadrochit'i denemiştik."

Çok iyi hatırladığımı belirttim.

"Ben de iyi hatırlıyorum" dedi. "Hep birkaç saat boyunca içkiyi fazla kaçırdığımda akşamın sonlarını hatırlamakta biraz güçlük çekerim. Her şey biraz bulanıklaşır."

"Özür dilemeye gerek yok" dedi Albay. "Bu bir piskoposun bile başına gelebilir."

"Sonra evin gece için kapandığını kontrol ederek alt katı dolaştım. Odamıza döndüğümde Cissy yatmıştı. Ben de yattım ve hemen de uyudum sanırım. Gözümü açtığımda sabah olmuştu."

Molly Cobbett cesedi bulduğunda kalkmış ve giyinmiş, ama henüz odadan çıkmamıştı.

"Bizim kendi özel banyomuz vardır" dedi. "Umarım bu bilgiyi diğerlerine söylemek gereğini duymayacaksınız. Konuklar banyoyu paylaştıkları için buna içerleyebilirler,"

"Ev senin, Nigel" dedi albay. "Yılda on iki ay kalıyorsun burada. Kendi banyonu kimsenin çok göreceğini sanmam. Sen uyandığında Cissy odada mıydı?"

"O benden önce uyanmıştı, ama evet, bizim dairemizdeydi."

"Ve ikiniz de gece oradan çıkmadınız, değil mi?" diye sordum.

"Eh, tuvalet de içerde olduğuna göre buna gerek yoktu, değil mi?"

Ondan sonra sıra Cissy'deydi. Otele kaydını yaptırırken kredi kartının kopyasını alma dışında Rathburn'le bir ilgisi olmamıştı. Ama iyi bir insana benzediğini düşündüğünü söyledi. Bütün konukları iyi İnsanlardı zaten ve durumu bu kadar güçleştiren de buydu zaten.

"Hepinizin bunun bir serserinin işi olmayacağına inandığınızı biliyorum" dedi. "Ve inanın bana, sizleri çok iyi anlıyorum. Ama öyle olsaydı ne iyi olurdu. Bunu anlıyorsunuz, değil mi?"

Anlayabileceğimizi söyledik.

"Çünkü Cuttleford Konağı'nda hepimiz, hem bizler hem konuklar, iyi insanlarız. Ve bu da iyi insanların yapacakları bir şey değil."

Carolyn ile albay kimin hangi eylem sırasında nerede olduğu stratejik sorular sorarlarken ben kadının bu dediğini düşündüm. Yıllar boyunca karşılaştığım katilleri düşünüp onlara ,iyi denilip denilemeyeceği konusunda bir karara varmaya çalıştım. Cinayetin kendisi, insan hayalgücünü ne kadar çalıştırır çalıştırsın, 'iyi' olarak nitelendirilemezdi, ama cinayeti işleyenler iyi ya da dışardan bakıldığında öyle görünen insanlar olabiliyordu. Benim deneyimlerimde bu böyleydi ve okuduklarımda, özellikle de İngiliz köy konaklarının olduğu yerlerde bu her zaman böyleydi. İngiliz taşra evlerini mekân olarak alan hikâyelerin çoğunun çekici yanı burada gerçek hayatta ilişkiniz olmasını istemediğiniz insanları okumak zorunda olmamanızdı. Bütün karakterler umabileceğiniz derecede iyi insanlardı ama yine de her taraf cesetle dolar taşardı.

"Bayan Eglantine" dedim. "Yoksa size Cecilia mı diyeyim?"

"Ya da Cissy" dedi. "Herkes beni öyle çağırır"

"Cissy, senin gözlemci bir kadın olduğuna eminim. Cuttleford Konağı gibi bir yeri işletmek için zaten öyle olman gerekir."

"İnsanın gözlerini dört açması gerekir" dedi.

"O yüzden olağandışı bazı davranışlar görmüş olduğundan eminim."

"Olağan dışı davranışlar mı?"

"Belki de konuklardan bazıları göründükleri kişiler değildi."

"Göründükleri mi?"

"Ya da dışardan görüldüğünden farklı."

"Ne demek istediğinizi anlamadım."

"Diğerleri bazı şeylere dikkat etmişler" dedim. "Tutarsızlıklar, garip davranışlar"

"Öyle mi?"

"Ve bunları bize bildirdiler."

"Yaa" diye kaşlarını çattı. "Ama şimdiye kadar yalnızca Nigel'la konuştunuz."

"Daha önce de resmi olmayan konuşmalarımız oldu birkaçıyla."

"Anlıyorum."

"Tabii bana sır olarak söylenen bir şeyi açıklayamam ama..."

"Elbette."

"Fakat herkes bulmacaya bir katkıda bulunursa çok geçmeden resmin tümü ortaya çıkar"

"Ne demek istediğinizi anlıyorum" dedi. "Ve bir şey var"

"Olduğunu tahmin etmiştim."

"Ama aslında hiç önemli değil."

"Eh, tabii öyle görünmesi gerekirdi."

"Öyle mi?"

"Her zaman."

"Anlıyorum" dedi. "Her zaman önemli değilmiş gibi görünür."

"Her zaman."

"Eh, yalnızca bir bakıştı" dedi.

"Bakış mı?"

"Bir insanın diğerine bakışı."

"Peki, bakan kimdi?"

"Bay Rathburn. Zavallı Bay Rathburn."

"Ve kime baktı?"

"Bayan Savage'a."

"Leona Savage'a."

"Evet. Millicent'in annesine."

"Ve Greg'in karısı" dedim. "Bay Rathburn ona baktı, öyle mi?"

"Evet."

Albay hafifçe öksürdü. "Ben her geçen yılla nedenini hatırlamakta biraz güçlük çekiyorsam da, erkekler kadınlara bakarlar dedi. "Ve Bayan Savage da çekici bir kadın. Bay Rathburn de canlı bir genç adamdı. Eğer Bay Rathburn, Bayan Savage'a bir erkeğin bir kadına baktığı gibi bakmışsa..."

"Ondan başka bir şey olmadığına eminim" dedi Cissy Eglantine.

"Hayır, bundan emin değilsin" dedi Carolyn.

Cissy omuzlarını dikleştirdi, içini çekti. "Doğru. Emin değilim. Hiç de öyle bir bakış değildi."

"Öyle bir bakış olamazdı, aksi takdirde söylemezdin. Nasıl bir bakıştı peki?"

"Çok masum bir bakıştı sanırım ama ben düşündüm ki..."

"Evet?"

"Onların birbirlerini tanıdıklarını ve bunu kimseye belli etmek istemediklerini düşündüm.

Ama önemli bir şey olduğunu sanmıyorum. Belki de kadında adamın yıllarca önce tanıdığı birini hatırlatan bir şey vardı, yalnızca belli bir açıdan bir benzerlik. Ve sonra kadın başını çevirince benzerlik kaybolmuştu. Bu her zaman olan bir şeydir; değil mi? Birini tanıdığınızı sanırsınız ama ikinci bir kere baktığınızda hiçbir benzerliğe rastlayamazsınız."

Rufus Quilp, "O Wolpert, tıpkı avukat gibi konuşuyor" dedi. "Dikkat etmiş olmalısınız."

"Herkes avukat gibi konuşur" dedi Carolyn. "Bunu yapan da Mahkeme TV ve OJ'nin duruşmaları."

"Belki." Quilp içini çekerek ellerini kocaman karnında birleştirdi. "Gerçekten avukat olamaz ama, değil mi? Avukatlar meşgul insanlardır ve Wolpert'in de uzun bir tatil için buraya gelmeye vakti var"

"Kalış süresini uzatmaktan sözediyordu" diye hatırladım.

"Şimdi hepimiz kalış süremizi uzatıyoruz, değil mi? istesek de istemesek de. İzleyecek televizyon yok. Belki Bay Wolpert'imiz böylece o avukat görünümünü kaybeder. Eğer televizyondan aldıysa tabii." Burnunu çekti. "Avukat gibi de giyinmiyor. Gardrobunda Brooks Brothers takım elbisesi yok. Deri dirsekli tüvit ceketler ona daha çok yakışır. Dikkat ettiniz mi, zehir konusunda çok şey biliyor"

"En azından mantarlar hakkında."

"Her şey hakkında. Bir profesör de olabilir. Profesör gibi giyiniyor, değil mi? Elinde piposu eksik. Durmadan söküp temizleyeceği bir pipo. Görüntüsüne çok uyar"

"Ondan hoşlanmıyorsunuz" dedi Carolyn.

"Nefret de etmiyorum" dedi Quilp. "Aslında lehinde ya da aleyhinde bir şey hissetmeye gerek yok. Kuşkularımı ve gözlemlerimi sormasaydınız hakkında konuşmazdım bile." Öne eğildi, "Bakın ne söyleyeceğim, onu yemek yerken gözetledim."

"Ee?"

"İştahsız. İştahsız bir insana asla güvenmem."

"Bayan Dinmont yürüyebiliyor" dedi Millicent Savage.

"Kendisi de söyledi bunu" dedim. "Bana tekerlekli sandalye yüzünden zemin katta oda istediğini anlatıyordu. İlle de gerekirse merdiven çıkabilirmiş ama sonra da birinin sandalyeyi yukarı taşıması gerekirmiş. Yukarı kata çıkıyorsa yürür de."

"Dans ediyordu" dedi kız.

"Dans mı?"

"Odasında. Kapısı kilitli ve perdesi çekili odasında tek başınaydı ve dans ediyordu."

Albay, "Kapı kilitli ve perdeler de çekilmişse onu nasıl görebildin?" diye sordu.

"Belki yanılıyorum, kapı açık olabilirdi."

"Belki değildi ve anahtar deliğinden baktın" dedi Carolyn.

Millicent kıkır kıkır güldü. "Belki de öyle yaptım."

"Böyle şeyler yapmak çok ayıptır, küçük hanım" dedi albay.

"Biliyorum. Ama ben daha on yaşındayım. Yetişkin biri yapsa çok daha kötü olurdu. Zaten müzik olmasaydı ben de yapmazdım."

"Müzik mi?"

"Dans ettiği müzik. Rüya gibi, romantik bir şeydi, kapının ardından geldiğini duyunca ben de delikten baktım/

"Sana inanmıyorum" dedi Carolyn. "İddiaya girerim ki sen hep anahtar deliklerinden bakarsın."

"Her zaman değil." Kız yine kıkırdadı. "Öyle baktığınızda ne kadar çok şey görürsünüz bir bilerseniz."

"Bu kere ne gördün?"

"Bayan Dinmont dans ediyordu ve çok da zarifti. Sanki kavalyesi varmış gibi kollarını uzatmıştı ama tek başınaydı. Eğer bir hortlakla dans etmiyorsa. Ama öyle bir şey yapmadığına eminim."

Konuyu daha fazla kurcalamayacaktım ama Carolyn neden bu kadar emin olduğunu sordu.

"Çünkü çok ayıp olurdu."

"Bir hortlakla dans etmek mi?"

"Öyle olmazdı."

"Nasıl yani?"

"Çıplak" dedi Millicent "Bayan Dinmont'un üstünde hiçbir şey yoktu."

Rufus Quilp her an uyuklamaya hazırdı. Bu bir Pickwick sendromu da olabilirdi. Ama numara yapıyor olması ihtimali de uzak değildi. Her zaman uyur görünüyordu ama daha sonra söylediği bir şey kestirmesi sırasında konuşulanları duyduğunu gösteriyordu.

Bayan Hardesty aşçıyla telaşlı telaşlı bir şeyler konuşurken görülmüştü. İkisini bir arada gördüğünü söyleyen Greg Savage konuşmanın Bayan Dinmont'un biraz karmaşık olduğu bilinen rejimiyle ilgili olduğu tahmin edilebilirdi. Ancak şu anda Bayan Hardesty'nin biraz telaşlı, aşçı kadınının da biraz sıkılmış olduğunu düşünmekteydi.

Kütüphanede masa başında yazı yazmakta görülen Jonathan Rathburn aynı şeyi evin başka taraflarında yaparken de görülmüştü. Ne yazdığı konusunda bir anlaşmazlık olduğu anlaşılıyordu. İngiliz taşra malikânelerinde hep yapıldığı gibi mektup yazdığını tahmin etmiştim ama biri onun bir not defterine yazdığını bildirdi, bir başkası da bir günlüğe girişler yaptığını düşünmüştü. Cesedin üzerinde ya da kütüphanede ne mektup ne de günlük bulunmamıştı ve bu da katilin onları aldığı ya da öldürüldüğü sırada adamın yanında olmadıkları anlamına gelebilirdi.

Rathburn'ü Cuttleford.Konağı'na gelmeden önce tanıdığını kabul eden çıkmamıştı. Hemen hemen kimse kendisiyle konuştuğunu hatırlamıyordu. Birkaç kişi onu dalgın olarak tanımlamış, Leona Savage ise yazar olduğunu düşünmüştü. "Bir kitaba ya da hikâyeye başlar gibiydi" dedi. "Sanki yaratıcılık bakımından özgürlüğüne kavuşmak için gelmişti buraya."

Kadın odadan çıktıktan sonra albay, "Ve adamı daha önce hiç görmemişti" dedi. "Oysa Cissy Eglantine, Rathburn'ün ona anlamlı bir şekilde baktığını görmüş."

"Cissy yanılıyor olabilir" dedi Carolyn. "Ya da Rathburn, Leona'yı tanımış olabilir ama Leona onu tanımamıştır. Ya da Rathburn kadını tanımadığı halde tanıdığını sanmış da olabilir"

"Ya da kadın yalan söylüyor olabilir" dedim.

"Ya da kadın yalan söylüyor olabilir. Herkes her konuda yalan söylüyor olabilir, değil mi? Hani partilerde bir oyun oynarlar: bir insan katil olur ve bütün oyuncular sorguya çekersin de katil dışında herkes doğruyu söyler. İşte bu da öyle ama aslında değil. Albay şaşırılmış görünüyordu, ben de ondan farksız değildim herhalde. "Çünkü herhangi biri yalan söylüyor olabilir ve bu hiçbir şeyi açıklamaz" diye Carolyn sözlerini açıkladı. "Jonathan ve Leona'nın ikisi de Gençlik Kampı'nda danışmanlık yaptıkları sırada yıllar önce kısa bir ilişki yaşamış olduklarını düşünün. Bu adamın anlamlı bir şekilde bakması için bir neden olduğu gibi, kadının onu tanımadığında ısrar etmesi için bir neden olabilir."

Konuyu karşılıklı tartıştıktan sonra Carolyn'ın haklı olabileceğine karar verdik Yalnızca katil değil, herkes yalan söyleyebilirdi. Bu pek adil bir şey olarak görünmüyorsa da, öyleydi işte.

Bunun üzerine çabalarımızın anlamını düşünmeye koyuldum. Cissy ile konuşurken konuyu bilerek karıştırmış, daha dedikoducu bir yol seçmiştim. Cissy odadan çıktıktan sonra bunun nedenini açıkladım.

"Beni amatör bir detektif olarak tanımladın" dedim Carolyn'a. "Aslında üçümüz de amatöruz. Hepimizin yararlı olabilecek az bir deneyimi var, ama polis değiliz. O yüzden profesyonel bir yaklaşımla bir yere varamayız. Ama insanların bir polisle paylaşmayı akıllarının ucundan geçirmeyecekleri gözlemlerini ve tahminlerini anlatmalarını kolaylaştıran amatör yaklaşım çok yararlı olabilir."

Bir bakıma öyle olmuştu da. Quilp'den Gordon Wolpert'in iştahsız olup güvenilemeyeceğini, Wolpert'ten Orris'in ölümüne o kadar üzülen çilli oda hizmetçisi Earlene Cobbett'in arka arkaya birkaç sabah gürültülü bir şekilde kustuğunu öğrenmiştik. Wolpert, "Bu kızın hamile olduğu anlamına gelmez" dedi. "Ya da Orris'in onu hamile bıraktığı demek değildir. Hamile olsa da, o bırakmış olsa da, o ikisinin ya da başka birinin suçlu olduğu demek de değildir" Ama biz onun gözlemlerini bildirmesini istemiştik, o da kızın üç sabah arka arkaya kustuğunu duymuş ve onu bildirmişti.

Bunu bilmek ne işimize yaramıştı? Bayan Dinmont'un çıplak dans ettiğini ya da Millicent Savage'ın anahtar deliklerinden baktığını öğrenmek bize ne sağlamıştı? Bayan Hardesty'nin aşçıyla konuşmuş olması ya da Dakin Littlefield'in Molly Cobbett'e düşünceli bakışlarla bakarken görülmüş olması ne ifade ederd?

Littlefield'in alt kat hizmetçisine gösterdiği ilgiyi Bayan Colibri bildirmişti. Littlefield ise Molly'yi pantolonlu her şey önüne yatmaya hazır küstah bir fahişe olarak nitelemişti. (Onun bu gözleminin en ilginç yanı Carolyn'ın tepkisi oldu; etek giymediğinden emin olmak için önüne bakmıştı.). "Kocam küçük fahişeyi fark etmedi" dedi Lettice. "Ama balayımızdayız ve bu da farkedebilir. Diğer erkeklerin onu farkettilerine eminim ve bazıları yatağa atmışlarsa hiç şaşmam doğrusu."

Dakin, alt kat hizmetçisini yukarı kata atmayı düşünmüş olsa bile bu fikirlerini kendisine saklıyordu. Ona bakılırsa ne personele ne de öteki konuklara pek dikkat etmiş değildi.

Bizim soruşturmamızla ya da Cuttleford Konağı'nda gereğinden daha fazla kalmakla da pek ilgilenmiyordu.

"Sabaha buradan gideceğiz" dedi. Başını öyle bir geri attı ki birinin kendisine öyle yaptığı takdirde dalgalı saçlarını göstereceğini söylediği anlaşılıyordu. "Dere boyunca biraz giderseniz boynunuzu kırmadan karşıya geçeceğiniz bir sığılık var diyorlar. Oradan da anayolu bulmak güç olmasa gerek. Denemek için artık çok geç ama sabah güneş doğar doğmaz Lettice ile yapacağımız budur."

"Ama burada cinayetler işlendi" dedi albay. "Polis gelene kadar hepimiz burada kalmaya karar vermiştik sanırım."

"Siz öyle sanmış olabilirsiniz" dedi Dakin. "Ben hiçbir şeyi kabul etmiş değilim ve sizler de beni hiçbir şeye zorlayamazsınız. Buradan kurtulunca polise haber vereceğiz ve onlar da anında buraya gelecekler, istediğiniz bu değil mi zaten?"

"Evet ama..."

"Zaten buraya neden geldiğimi bile bilmiyorum" diye Dakin devam etti. "Fikir Lettice'indi ve buna nereden kapıldığını bilmiyorum. Burası sözde çok kibar ve özel bir yermiş, oysa kocası sarhoş sersem bir kadının işlettiği bir tuğla yığınının başka bir şey değil. Bugün gittiğiniz her yerde elli ya da yüz kanallı bir televizyonu varken burada tavşankulak antenli eski bir siyah beyaz bile yok. Akli başında kim gelir böyle bir yere?"

"Bayan Eglantine gayet akıllıbaşında bir kadındır" dedi albay. Ve Nigel malt viskisinden hoşlanıyor diye alkolik olarak nitelenemez. Ve televizyonun yokluğunda bulunabilecek özel zevkler vardır. Buraya kendi isteğiyle gelen insanlara bir örnek olarak da benim yılın büyük zamanını burada büyük bir zevkle geçirdiğimi söyleyebilirim."

"Benden bu kadar" dedi Dakin. "Sizin bu soruşturmanız da herkesi üçlü gruplar halinde dolaştırmanız da manyaklıktan başka bir şey değil. Ben karımla birlikteyim, ikimiz bir aradayız herkes bizden uzak dursa iyi eder. Zaten sabaha da gideceğiz. Bu tımarhaneden kurtulduğuma çok sevineceğim doğrusu."

Adamın haklı olduğu noktayı görebiliyordum.

"Umutsuz" dedim. "Bir defter dolusu not aldım ve başlangıçtan bu yana bir arpa boyu yol gitmedik. Polis bu işi sert sorular sorup fiziki kanıtları inceleyerek çözümlenecek. Biz bunların hiçbirini yapamayız. Yetkimiz yok ve insanlar bize bir şey söylediklerinde ondan ne anlam çıkaracağımızı bilemiyoruz. Tek umudumuz polis gelene kadar herkesi sağ tutabilmek ve polisin ne zaman geleceğini ne ben biliyorum ne de bir başkası. Tanrım, yine mi kar başladı yoksa?"

"Yalnızca rüzgâr galiba" dedi Carolyn.

"Sanmam. Bence yine kar başladı ve bütün gece de sürecektir. Ne yapacağımı bilmiyorum doğrusu."

"Cesaretini kaybetme" dedi Blount-Buller.

"Çalışacağım ama..."

Kapı tıklatılınca gidip açtım. Raffles içeri girdi. Genelde kapıları tırmalardı ve onda da pek başarılı olamazdı, şimdi vurmayı nasıl başardığını düşünürken arkasında Molly Cobbett'in durduğu gördüm.

"Evet, Molly" dedim. Özür dilerim efendim..."

"Ne var, Molly?"

"Yemek servisi, efendim. Sizi rahatsız etmek istemezdim ama servis yapıldı ve herkes yemek salonunda. Barda yemekten önce birer içki içenler dışında yani."

"Yemekten önce birer içki" dedim.

"Evet efendim. Bay Eglantine iştahı açar der."

"Eh, öyleyse biz de birer tane içelim, ha? İştahsız bir insana güvenilmeyeceğini herkes bilir"

Yemek Cissy Eglantine ile Cobbett kuzenlerin bir eseri idi. Buzdolabında kalmış domuz budunu patates püresi, lahana ve dilimlenmiş havuçla Cissy'nin söylediğine göre eski bir İngiliz tarifin göre kaynatmışlardı. Cobbett klanının başlıca yemeklerinden biri olmalıydı. Earlene, "Kalanları toplar hepsini birden pişirirsin, insanlar gerçekten açsalar silip süpürürler" demişti.

Bir kere yemeye başladınız mı yemek gerçekten lezzetliydi ama doğrusu göz zevkine hitap diye bir şeyi yoktu. Konuklar yemek salonuna girip bir bakıyorlar sonra fikir değiştirip önce bara uğruyorlardı. Bara bir kere kapağı atınca da insan akşam yemeğine iştahını açmak için viskiye güveniyordu.

Ancak sonunda herkes sofraya oturdu ve yemek görüldüğünden de kulağa geldiğinden de daha iyi çıktı. Rufus Quilp dışında ikinci bir kere isteyen çıkmadı ama o da herhalde ölüm meleği mantarı bile olsa bir tabak daha isterdi. Diğerleri için bir porsiyon yeterliydi. Ben sık sık Gordon Wolpert'e baktım ama görebildiğim kadarıyla o da bu yemekte bizlerden pek farklı delildi.

Sofrada gayet lezzetli bir ekmekle tatlı olarak krema vardı. Kahve pek başarılı değildi.

Taze birer fincan kahveyle kütüphaneye çekildiğimizde albay yanımıza gelip erken yatacağını söyledi. "Trevelyan'a dönüp çok daha basit bir dünyaya dalacağım" dedi. O dünyaya girmek için hangi kapıyı kullanacağını sordum: Trevelyan'ın tek ciltlik İngiltere Tarihi'ni mi, yoksa Stuartlar Altında İngiltere'yi mi.

"Korkarım ikisi de değil" dedi. "Kraliçe Anne döneminin İngiltere'sinin üç ciltlik tarihini okuyorum. İkinci cildin ortasındayım."

"Ramillies ve İskoçya ile Birleşme."

Şaşırdı. "Doğru. Onu nereden biliyorsun?"

"Şanslı bir tahmin sanırım."

"Pek şans olamaz. İngiliz tarihini okuduğun anlaşılıyor"

"Kolejdeki dersler işte" dedim. "Yıllar önce.. Aslında o üçlüyü okumuş değilim, yalnızca adlarını hatırlıyorum."

"Marlborough ve Prens Eugene" dedi. "İspanyol Tahtı Savaşı. Blenheim Muharebesi."

"Ünlü bir zafer" diye Robert Southey'in şiirinden bir dizeyle yanıt verdim.

"Bir zamanlar ünlüydü. Artık unutulmuş olmasına şaşmamak gerek ya. Günümüzde gençlerin neler hatırladıklarını bilemiyorum doğrusu. Bence en eski hatırladıkları önceki gündür. Esaslı kitap Trevelyan'ın tarihi. Bir ara okumalısın."

"Bugünlerde okurum."

"Eh, safları bozduğum için kusuruma bakmazsın sanırım. Üçer kişilik grupları biliyorum ama odamda emniyette olacağıma eminim. Siz de birbirinizin güvencesi olacaksınız nasıl olsa. Eğer bir itirazın yoksa..."

İtiraz edecek durumda değildim zaten. Hepsi sabah üçerli gruplar halinde kalmayı kabul etmişlerdi ama gün ilerledikçe kararlar bir kenara atılmıştı. Millicent Savage'ın, Roger Enişte'nin Odası'nda tek başına kalmak yerine Lucinda'nın Odası'nda ana-babasıyla kalacağı için sızlandığını duymuştum. Leona her ne kadar direniyorsa da, sonunda çocuğun istediğinin olacağına emindim.

"Kimse ciddiye almıyor zaten" dedim Carolyn'a. "Hiçbir şey anlamıyorum doğrusu. Üç kişi öldü, aramızda bilinmeyen bir katil dolaşüyor ve kahvaltıda sağ kalıp kalmayacaklarını düşünecekleri yerde çıkan yemeğe homurdanıyorlar. Bu insanların nesi var böyle?" Carolyn düşündü. "Bence uyum sağlamakta gayet iyiler" dedi.

"Uyum sağlamakta mı?"

"Sanırım öyle, Bern. Aşçıyı mutfakta soğumaya başlarken bulduğumuzda hepsi çok korkmuşlardı. Evin her yanında ceset vardı ve kimse bundan sonra sıranın hangisinde olduğunu bilemiyordu."

"Cesetler hâlâ var" dedim. "Hâlâ da sıranın kimde olduğunu bilmiyorlar, ama aniden kimse hiçbir şeyi umursamaz oldu."

"Haklısın. Uyum sağladılar işte. Rathburn ve aşçı dışarda, kimsenin onları görmesi gerekmiyor, Orris de dere yatağında yatıyor. Ne derler bilirsin, Bern: Gözden ırak olan gönülden de ırak olur"

"Cesetler gözden ırak ama bizler aklımızı yitirmişiz."

"İnsanlar duruma uyum sağladılar Bern. Seninle bana bak. Dün gece kahvenin keyfini çıkardık. Bu gece biraz zayıf olmuş, hâlâ zevk alıyoruz."

"Ama uyum sağlamış değiliz."

"Sağladık elbette."

"Kahvenin içine viski kattık, Carolyn."

"Öyle uyum sağladık işte. Ve iyi uyum sağladığımızı söyleyebilirim, Bern. Böylesi çok daha iyi. Her nedense kahvenin iyi olmadığını hissetmiyorsun. Ekonomik bir adım olarak kahveyi daha az kullanmanın bir yolu olabilir Daha az kahve kullanırsın, lezzet için de viski eklersin."

"Ekonomi için" dedim.

"Eh, büyük bir kahve kıtlığı varsa ya da Brezilya ile savaşa girersek."

"Bunu neden yapalım ki?"

"İnsan herhangi bir şeyi neden yapar ki?" Kaşlarını çattı, "Neredeydim?"

"Viski ile güçlendirilmiş kahve içiyordun."

"Güçlendirilmiş, ha. İyi bir sözcük. Kahveye malt viskisi eklemek doğaya karşı bir suçtur herhalde, ancak o kahve zaten doğaya karşı bir suç olduğundan ödeşmiş olduk. En azından Drumnadrochit kullanmadık."

"Allah göstermesin."

"Umarım buradan bir an önce kurtuluruz, Bern. Ama doğrusu gitmeden Drumnadrochit'ten bir kadeh daha içmek isterim Her neyse, 'Neredeydim?' sorusunun yanıtı İnsanların uyumu hakkında konuşuyor olmamdı." .

"Cinayete uyum sağlamaları."

"Evet. Bu insanlar artık gerçekten kaygılanmıyorlar, Bern. Hiç de eskisi gibi değiller. Bazıları hiç cinayet işlenmediği fikrine dönmeye başladılar."

"Öyleyse o cesetler nereden geldi?"

"Jonathan Rathburn merdivenden düştü, Orris köprüden düştü ve aşçı..."

"O da derin ve rüyasız bir uykuya daldı ve hâlâ da uyuyor. Çok komiksin."

"Biliyorum."

"Aşçı kadın, bana her ne kadar mümkün gelmiyorsa da, bir kalp krizi geçirmiş olabilir. Ama Orris ve Rathburn öldürüldüler. Eğer onların ölümü kazaysa kar püskürtücüsünün deposundaki şekeri ve kesilmiş telefon hatlarını nasıl açıklarsın? Tanrı'nın işleri olarak mı?"

"Tanrı'nın çok esrarengiz yolları olduğunu söylerler Birinin kötü havalarda telefon tellerinin koptuğunu söylediğini duydum, Bir başkası da kar püskürtücüsünün herhalde normal bir mekanik arızası olduğunu ve kimsenin yanmış şeker kokusu falan almadığını söylüyordu."

"Gülünç bu."

"Biliyorum, Bern."

"Kar püskürtücüsünün deposundan bir fincan benzin çekip tattırmalıyım."

"Eğer krema tükenmişse yarın yemekten sonra onu içebiliriz" dedi Carolyn. "Bak, herkes ölümlerin kaza eseri olduğunu düşünmüyor. Bazıları döngünün tamamlandığına inanıyorlar"

"Döngü mü?"

"Üç ölüm, Bern. Ölümler üçer üçer gelirmiş, unuttun mu, Bern? Aşçı kadın da öldüğüne göre artık herkesin içi rahat edebilir"

"Ama bunun hiçbir anlamı yok."

"Biliyorum. Ama ne farkeder ki, Bern? Bulmacayı biz çözecek değiliz ya. Bunu sen kendin söyledin, bu öğleden sonra İnsanları sorguya çekmekle öğrendiğimiz bilgi parçacıklarının hiçbir işimize yaramayacağını söyledin."

"İşe yaramayacaklar demedim. Bir yere varamıyoruz dedim."

"Eh, o da ona yakın bir söz işte. Demek burada kalacağız ve albay da İngiliz tarihini okuyacak. Hey, sen hiç koleje gitmedin. Kraliçe Anne hakkında o kadar şeyi nereden biliyorsun?"

"Kraliçe Anne hakkında hiçbir bilgim yok. Dükkânda bir dizi kitap vardı. İçlerine şöyle bir göz atmayı düşündüğüm sırada biri gelip hepsini satın aldı."

"Olur böyle şeyler Lezbiyendi biliyor musun?"

"Kraliçe Anne mi?"

"Evet. Kocasını albayın az önce sözünü ettiği Marlborough Dükü olan Sarah Churchill'le işi pişirmişti. Bana ne bakıyorsun öyle? Tarih bu. Ayrıca Kraliçe Anne'i de, aklına gelen başka şeyleri de okuyabilirsin bu kadar kitap arasındayken. Ve güçlendirilmiş kahve içeriz ve polis de ergeç gelip bizi kurtarır Sonra bütün o gelişmiş testler, DNA ve kan lekelerini ve otopsileri yaparlar, bütün konukların geçmişini araştırırlar ve..."

"Ve Bob da senin amcan olur."

"Eh, öyle bir şey işte." İçini çekti. "Sana bir şey söyleyeyim mi Bern? Oturup da polisin gelmesini iple çekeceğimi hiç aklıma getirmezdin ama şu anda yaptığım da o işte. Çünkü şu anda kapının kırılır gibi açılıp Ray Kirschmann'ın içeri girmesi bana mutluluk verecektir. Ben..."

"Ne oldu, Carolyn?"

"Ne?"

"Sözünü yanda kesip bir yere bakmaya başladın."

"Kapıya" dedi.

"Ne varmış kapıda?"

"Açılacağından o kadar emindim ki. Ve onun da orada olacağından."

"Kimin? Ray'in mi?"

Başını salladı. "Aptalca bir fikirdi, Bern. Ray bizim burada olduğumuzu bile bilmiyor, değil mi?"

"Kentten ayrıldığımızı nasıl bilsin ki?"

"Yine de bu sana nasıl bir ruh durumunda olduğumu gösterir işte. Bütün bunlar ne demek, biliyor musun, Bernie?"

"Hayır."

"Amatör detektifin günü sona erdi demek. Eğer amatör detektifler için ısmarlama bir olay yapılsaydı ancak bu kadar olurdu. Kardan yollan kapanmış bir İngiliz taşra konağı ve kardan daha hızla çoğalan cesetler. Ve biz de ellerimizi havaya kaldırmaktan başka bir şey yapamıyoruz."

"Kalkan yalnız ellerimiz olsa iyi" dedim. "Bu akşamki yemeği görünce midem nasıl kalktı bir bilsen. O yemeğin bir adı var mı sence? Cobbett sürprizi falan gibi bir şeydir her halde."

"İyi ki aklıma getirdin" diyerek ayağa kalktı. "Yardım edeceğime söz vermiştim."

"Ne yardımı?"

"Mutfakta."

"O ne sorusunun değil nerede sorusunun yanıtıdır"

"Bulaşığa yardım edeceğim demiştim."

"Sen mi?"

"Neden olmasın?"

"Bir kere, bu senin işin değil. Sonra sen mutfakta yardımdan nefret edersin."

"Bu acil durum ama. Aşçı öldüğü için kadroları daraldı. Ben de yardım ederim diye düşünmüştüm."

Gözlerini gözlerimden kaçırdığını görünce kafamda bir ışık yandı. Kime yardım edeceğini sordum.

"Mutfakta kim varsa. Bak, gidip de..."

"Molly Cobbett" dedim.

"O da herhalde oradadır. Ne çıkar bundan?"

"Ve kuzeni Earlene?"

"Onun herhalde başka işi vardır"

"Demek Molly mutfakta yalnız."

"Herhalde. Bak şimdi söyledin de aklıma geldi, yalnız olması kendisi için hiç de güvenli değil. Bu da yanına gitmem için bir başka neden işte."

"Belki ben de gelsem iyi olur"

"Buna hiç gerek yok, Bern."

"İki kişi tehlikeliydi, unuttun mu? Ya katil Molly ise?"

"Çok komik."

"Ya katil sen çıkarsan."

"Bu daha da komik oldu, Bern."

"Yanlış bir adım atmanı istemiyorum. Onu rüyada gördüğünü biliyorum ama..."

"Müthiş bir rüyaydı, Bern. Hayal bile edemezsin."

"Öyle mi?"

"O kapalı toplumdan gelen bir köylü kızı" dedim "Lezbiyenler hakkında tek şey bilmez herhalde."

"Bana bakışını görmediğin için öyle konuşuyorsun."

"Sen egzotik birisin, kentli ve moda göre..."

"Ve de sevici" dedi. "O da bir Cobbett ki, bu da yapmadığı pek az şey kalmış demektir Beni egzotik yapan tek şey onunla kan hısımlığım olmaması. Bak, ona karşı bir girişimde bulunmayacağım Yalnızca mutfakta yanına olmak istiyorum."

Benim mutfakta ya da başka bir yerde yanında olmak istediğim kimse yoktu. Çevrede ilgilerimin nesnesi olacak tek kişi Lettice Littlefield'di ve ona da bu arada duyduğum yakınlıktan pek emin değildim. Üstelik onlar balaylarındaydılar ve ortalıkta bir katil dolaşıyordu, o yüzden o pis sırtışlı kocası kadının herhalde yanından hiç ayırmazdı. Benim gerçekte istediğim şey kaçmaktı ve o işi bir yere gitmeden yapmanın denenmiş ve gerçek bir tek yolu vardır. Emily Dickinson'un konu üzerindeki sözlerini hatırlıyordum: Bir kitap gibi bir tekne olamaz. "Tekne" dedim ve kütüphaneye gittim.

Raymond Chandler'e baktım, kütüphane merdivenine baktım, deveye ve yastığa baktım. Bir insanın gerçekten oturup da bir deve ve yastık kullanarak bir cinayet işlemeyi tasarlayıp tasarlayamayacağını düşündüm.

Bu odanın kapısının önünde dururken içerdeki fısıltılı konuşmayı duymamam yazık olmuştu. O konuşanlardan biri mutlaka Jonathan Rathburn'dü ve öteki de onu develeyip yastıklayarak öldürendi. Biraz daha içeri girseydim ne konuştuklarını ve öteki kişinin kim olduğunu öğrenirdim. Aynı biçimde içen gürültüyle girip ışığı yaksaydım ve rahatsız ettiğim için özür dileseydim bir cinayet işlenmesini önleyebilirdim. Ve o cinayet işlenmeseydi belki de diğerleri önlenmiş olurdu.

Hepsini kurtarabilirdim, diye düşündüm. Eğer biraz daha sessiz ya da biraz daha gürültücü olsaydım. Her iki aşırı uç da aynı sonucu doğururdu. Bütün belayı getiren bir orta yolculuk olmuştu

Emily D.'nin söyleyeceği gibi tekne yelken açıp bütün anlardan uzaklaşma zamanı gelmişti. Raflara yaklaşıp kitaplara bakmaya başladım.

Bir süre kütüphanede oturup kitap okuduktan sonra yukarı Augusta Teyze'nin Odası'na çıktım ve koridorda Millicent Savage'la karşılaştım. Zaferi kazandığını söyledi. Roger Enişte'nin Odası'nda kalmasına izin verilmişti. Ona anababasıyla kalmasının daha iyi olacağını düşündüğümü söyledim.

"Neden?" diye sordu. "Roger Enişteyi soyabilmen için mi?"

"Bir pipo ile bir çift; terlikten başka çalacak nesi var ki?"

"Ve piposu da pis kokuyor" diyen kız tam havasına girdi. "Terliklerin de altı delik"

"Zavallı Roger Enişte."

"Hayır; Zavallı Bayan McTavish!"

"Yine de annenlerin odasında kalman iyi olur" dedim.

"Neden?"

"Bana iyi bir fikir gibi geliyor işte."

Yüzüme baktı. "Bir cinayet daha işleneceğini düşünüyorsun" dedi. "Ama beni korkutmak istemediğin için, bunu açık açık söylemiyorsun. Ama ben korkmazsam kendi odamda kalmak için ısrar edeceğim, öyle mi?"

"Eh" dedim.

"Bence haklısın. Bir cinayet daha olacak. Ama kurban ben olmayacağım."

"Bundan nasıl emin olabilirsin?"

"Ben küçük bir çocuğum. Kimse beni öldürmek zahmetine girmez. Korkması gereken sensin."

"Ben mi?"

Ciddi bir tavırla başını salladı. "Bu gece biri öldürülecek bu sen olabilirsin."

Bir saat kadar sonra bir başka oturma odasıydım. Bunun duvarında ceylanlar değil, birkaç tane keskin kenarlı silah vardı Yirmi santimlik bıçaklardan dalga biçiminde olan bir tanesini incelemek için indirdim. Yemin edemezdim ama bana oriksle zebuyu bulduğum bulmacalarda karşılaştığım Malaya krizi olarak gelmişti. Parmağımı keskin ucuna sürtüp kafa avcılığı için yeteri kadar keskin olduğuna kanaat getirerek yine duvara astım. Önce bara uğramış, kendime bir içki alıp deftere gerekli kaydı düşmüştüm. Şimdi de içkiyi ağır ağır yudumlarken Evelyn Waugh'un Afrikadaki gazeteciler hakkındaki o mükemmel romanı Atlatma Hober'i okuyordum. Kitabın başlarında aksi suratlı bir gazeteci bir zamanlar bir ağaç kütüğünü oyup bir kano yaptığını, ancak denize indirdiği anda taş gibi dibe battığını anlatırdı. Ayrıntıları pek hatırlamıyordum ama kitabı ilk okuduğumda on dakika güldüğümü biliyordum. Şimdi karıştırırken aynı sahnenin karşıma ne zaman çıkacağını kestiremiyordum ve bu kere komik gelmeyeceğinden ve zaten ilk seferinde neresini komik bulduğumu düşüneneğimden korkuyordum.

Mantarlanarak, köprülenerek, develenerek ve yastıklanarak öldürülmeyi düşünüp kaygılanmak yerine bunun için tasalanmak çok daha iyiydi. En sevdiğim bölümü bu kere nasıl karşılayacağımı bilemiyorsam da, doğrusu iyi bir seçim yapmıştım. Evet, raflarda okumadığım yüzlerce, belki de binlerce kitap vardı ama insan böyle bir gecede güvенеbileceği bir şeyi okumak isterdi. Kaçmak istiyordum ama bildiğim yollardan geçerek kaçmak istiyordum.

Daha önce yukarı koridorda Raffles'la karşılaşmıştım. Bir gören de kendisini kıracak bir şey yaptım sanırdı: Bana hiç dikkat etmemiş, eğer olsaydı kuyruğunu havaya dikermiş gibi bir tavırla yanımdan geçip gitmişti. Yarım saat kadar kitabımı okuduktan sonra yine ortaya çıktı ama bu arada tam bir kimlik değişimi geçirmişti. Yanıma geldi, dizime süttü,

ayaklarımın üzerine yattı ve öyle bir enerjiyle mırıldadı ki titreşimlerini ta dizlerimin yukarısında hissettim.

Ayak sesleri duyup da başımı kaldırarak Carolyn'i gördüğümde kedi hâlâ yattığı yerde motorunu çalıştırmaktaydı. "Okuyacak iyi bir kitabım, içecek iyi bir viskim ve oturacak rahat bir koltuğum var" dedim. "Her ne kadar doğru olmadığını biliyorsak da, beni seviyormuş gibi davranacak nezakete sahip bir de kedim var Kötü bir yaşam değil bu. Öldürülmeyeceğimi umarım."

Carolyn yüzüme baktı. "Böyle bir şeyi neden ağzına alıyorsun şimdi?"
Millicent'in söylediklerini naklettim.

"O yalnızca küçük bir kız ama, Bern. Psşik Dostlar Derneği'nin başkanı falan değil ya."

"Biliyorum ama yine de insanın içi kalkıyor işte. Garip bir duygu var içimde."

"Öyle konuşma, Bern:"

"Neden?"

"Öyle konuşmak kötüdür. Ve ben de korkuyor gibiyim zaten. Az önce yukarı çıktım ve odamızın kapısı kilitliydi."

"Eh, ikimiz de odada olmadığımıza göre gayet olağan bir şey."

"Biliyorum."

"Anahtarın var, değil mi? İkimizde de anahtar var. Sen kendininkini kaybettin mi yoksa?"

"Elbette kaybetmedim. Ama kullanmaya korktum."

"Neden?"

"İçerde olabilecekten korktum."

"Bir ceset falan mı bulacağını sandın?"

"Ya da beni öldürmeyi bekleyen canlı biri. Neden korktuğumu bilemiyorum, Bern. Kimsenin açmayacağını umarak kapıyı vurdum. Kimse de açmadı. Ben de seni aramak için aşağı indim."

"Ben de buradayım işte. Haydi, yukarı çıkalım. Belki yarın daha iyi geçer."

"İnsanlar hep öyle söylerler zaten. Ve hiç de öyle olmaz. Ama bu kere olması gerek. Belki polisler gelir de hepimiz evlerimize döneriz. Ama ben burayı sevmiştim, Bern, hiç olmazsa insanlar ölmeye başlayana kadar"

"Bir dakika, Bern."

Carolyn kolumu çekiştirildiğinde kütüphaneden çıkıp merdivenlere doğru yürüyorduk. O tekrar içeri girerken ben bekledim. Az sonra Japon filmlerinden tanıdığım bir yüz ifadesiyle dışarı çıktı: Samuray, harakiri yapmadan birkaç saniye önceki yüz ifadesi.

Kasılı dişleri arasından, "Bern, içeri gir!" dedi.

"Neden? Kitabımı aldım ya."

"İçeri gir ve rafa bak."

"Hangi rafa?"

"O rafa."

İçeri girdim ve ne göreceğimi bilerek baktım. Rafta herhangi bir sürpriz yoktu. Büyük Uyku da yoktu. Biri gelip aşırana kadar kitabın olduğu boşluk vardı yalnızca.

20

"Hiç şaşmadım" dedim. "Aslında bu konuda konuşmak istemiyorum ama doğrusunu söylemek gerekirse hiç şaşmış değilim."

"Bunun pek önemli olmadığını kabul ederim, Bern. Sağımızda solumuzda bu kadar insan öldürülürken nadir bir kitap o kadar önemli görünmez tabii. Ama kitabın öyle aniden kaybolması..."

"Haklısın, hiç önemli değil" dedim.

Yatak odamızdaydık ve Büyük Uyku hakkında konuşmak istemiyordum, onun için Molly Cobbett'i sordum. Carolyn'ın yüzünde özlem dolu bir bakış belirdi.

"Çok tatlı bir şey" dedi. "Memleketin bu köşesi hakkında hikâyeler anlatıyor. Cobbett ailesi Devrim Savaşı günlerinden de geriye gidiyormuş, Bern. Ama sandığımdan daha safmış."
"Yani yalnızca erkek kuzenleriyle mi yatıyormuş?"
"Hemen hemen öyle. Bana nasıl baktığını söylemişim, değil mi? Eh, sanırım herkese öyle bakıyor. Cobbett ülkesinde terbiye böyle gerektiriyor sanırım."
"Demek geceyarısı hizmetçi dairesine ziyarete gitmeyeceksin."
"Yalnızca rüyalarımda. Ve bu geceki rüya dün gecekinin yarısı kadar bile olsa şikâyet edecek hiçbir şeyim yok demektir."

Yatmaya hazırlanmak fazla bir sorun olmadı. Geç saatlere kadar kaldığımız gecelerde birimiz diğerinin evinde kalırdık ve çok dar bir alanda bile olsa insanın yatak kıyafetini giymesi o kadar da sıkıntılı bir şey değildi. Garip olan aynı yatakta olmaktı ve daha öncede benim onun dün geceki rüyasını hatırlamamdı.

Ben yatakta oturup kafamı dolduran her şeyden uzaklaştırmak için Evelyn Waugh'u okumaya devam ettim. Carolyn de yanımda kendi kitabını okuyordu ve ben yatağın yanındaki abajuru önce kimin söndüreceğini merak ediyordum. Tabii o sırada kapıdan bir tırmalama sesi geldi.

"Raffles" dedi Carolyn.

"Haklısın."

"İçeri almak ister misin?"

"İçeri alırsak dışarı salıvermek zorunda kalacağız" dedim.

"Kapıyı açık bırakamaz mıyız? Dün gece öyle yapmıştık"

"Bırakırız elbette" dedim. "Şimdiye kadar üç kişinin öldürüldüğü bir evde."

"Kilitli bir kapı bir katilin içeri girmesini önler mi sanıyorsun?"

"Ben bir ipe geçirilmiş bir diş sarımsağı tercih ederdim" dedim. "Ama bu saatte ta. mutfağa kadar inmek istemiyorum. Kilitli bir kapının içeri girmekte kararlı birini dışarda tutup tutmayacağını bilmem ama açık bir kapı bir davettir 'Ben buradayım, gel beni öldür'"

"Kilitli kalsın, Bern. Belki çeker gider."

Mümkün müydü sanki? Tırmalama birkaç dakika boyunca devam edince daha fazla dayanamayarak kalkıp kediyi içeri aldım, Kapıyı da aralık bıraktım.

Raffles içeri girdi, oda turunu tamamladı, kuru yiyeceklerinden bir iki parça tikindi, okşanmayı ve kulağının arkasının kaşınmasını istedi, sonra çıkıp gitti. Onun gidişine ve açık kapıya baktım bir süre.

Sonra da kitabıma döndüm.

"Bern? Molly ile mutfaktayken katilin kim olduğunu anlamamıza yardımcı olacak bir şeyler öğrenmeye çalıştım. Ama bir yere varamadım."

Kitabı kapattım.

"Çok şaşkınım" dedi. "Sanırım sen de öylesin, değil mi?"

"Pek sayılmaz."

"Ne demek istiyorsun? Yani katilin kim olduğunu biliyor musun?"

"Eh, bir fikrim var" dedim.

"Tanrı aşkına, söyle de biz de öğrenelim."

Başımı salladım. "Şimdi olmaz."

"Şimdi olmaz da ne demek?"

"Yalnızca bir sezgi benimkisi. Tümüyle yanılıyor da olabilirim. Zaten kafamda her şeyi çözebilmiş değilim."

"Bundan ne çıkar? Bern, odada seninle benden başka kimse yok? Kimse sana iftiradan dava açacak değil."

"Biliyorum."

"Eee?"

Bir an düşündüm, sonra başımı salladım. "Doğru olmaz."

"Bern!" Kolumu yakaladı. "Ne yaptığının farkında değil misin? Harekete geçmeyi reddediyorsun?"

"Öylemi?"

"Detektifin şimdi senin şu yaptığını yaptığı yüzlerce kitap okudum" dedi. "Onlarda da detektif senin şimdi söylediğin gibi saçmasapan şeyler söyler, bildiklerini açıklamak için çok erken olduğunu iddia eder. Ve bir de bakarsan bir ceset daha yerde yatıyordu ve detektif de, 'Suç benim, lanet olsun. Çok bekledim' der. Sen de şimdi aynı şeyi yapıyorsun, Bern."

"Ama benimki yalnızca bir sezgi ve herhalde yaralıyorum. Bulmacanın daha pek çok eksik parçası var."

"Hep öyle derler zaten."

"Ve gecenin yarısı."

"Hepsi onu söylemez. Ama ne farkeder ki?"

"Haklı olsam bile şu anda bir şey yapamam" dedim. "O yüzden şimdi bunun üzerinde konuşmanın ne yararı olur ki?"

"Bir kere benim aklımı kaçırmamı önleyebilirsin."

"Belki, ama ilk başta ağzımı açmasaydım çok daha iyi olurdu" Carolyn başını salladı.

"Bana söylemen gerek, Bernie. O lanet kız haklıysa ve bu gece öldürülürsen ne olacak sonra? Sırrın seninle birlikte, gidecek." İşaret parmağını belirli bir noktayı göstermeyerek uzattı. "Hep okuduğumuz şeylerden biri de budur işte. Biri olayı çözümler, kimseye bir şey söylemez ve ondan sonraki kurban da o olur"

"Ben sıradaki kurban olmak istemiyorum."

"Bunu ağzına bile alma, Bern."

"Aslında söyleyen hep sensin. Benim gerçekten tehlikede olduğumu mu sanıyorsun?"

"Olabilirsin. Herkes olabilir"

"Ve sana söylersem güvencede mi olacağım?"

"Benim tek bildiğim söylemediğin takdirde gözüme asla uyku girmeyeceği."

Carolyn uyuyordu.

Yanımdaki ışığı ilk söndüren ben olmuştum ama hafifçe bile kestirmiş değildim. Karanlıkta yattığım yerde eski evin gacırtılannı ve iniltilerini dinliyordum. Carolyn kitabını bırakıp ışığını söndürdüğünde uykum gelmemişti ve onun solukları ağırlaşır derinleştğinde gözümü bile kapatmamıştım.

Yanımda kıpırdanıp döndüğünde uyumuyordum ama epeyce dalmıştım. Kolunu uzatıp üstüme attı, iyice sokuldu ve Rüyalar Sahası'nda top oynamaya hazırlandı.

Ben gayet dikkatle kolunun altından sıyrılıp yataktan kalktım Tutunacak bir vücuttan yoksun kalan kolu havayı kucaklamaya başladı. Yastığımı alıp kolunun altına soktum. Sanki Molly Cobbett'in vekili olarak yastığın meziyetlerini ölçermiş gibi bir an durakladı, sonra olumlu bir karara vardı.

Ben karanlıkta sessizce giyindim. Kapı hâlâ aralıktı. Dışarı çıktım.

21

Carolyn Kaiser sabah saat yedide uyandı. Gözleri yarı kapalı bir halde sırtına sabahlığını geçirir, koridorun ucundaki tuvalete gitti. Yatağın boş olduğunu ancak dönüşünde farketmişti.

"Hey, Bern, neredesin?" diye seslendi. Arkadaşının bir gece önce üzerinden çıkardığı giysilerini koyduğu tahta iskemle boştu. Carolyn de giyinip tekrar koridora çıktığında bir iki oda ilerde Bettina Colibri'nin bir kilide anahtar sokmakta olduğunu gördü.

"Bernie'yi gördün mü?" diye sordu.

"Bernie mi? Arkadaşın mı?"

"Evet, arkadaşım. Bernie Rhodenbarr. Gördün mü?"

"Kimseyi görmedim" dedi kadın. "Ben kahvaltıya iniyorum. Tabii aşçının yokluğunda kahvaltı diye bir şey varsa."

"Kahvaltı umurumda bile değil" dedi Carolyn. "Ben Bernie'yi merak ediyorum."

"Neden?"

"Neden mi? Dünyada en iyi arkadaşım o olduğu için."

"Ve arkadaşlık çok güzel bir şeydir" dedi Bayan Colibri. "Ama kaygılanmana ne gerek var ki? Odanızda değilse aşağı inmiştir."

"Umarım haklısın."

Carolyn telaşla aşağı indi; içinde bulunduğu durum yüzünden okunuyor olmalıydı ki, karşılaştığı herkes bir şey, bir aksilik mi olduğunu sordu. Carolyn hepsine de, "Bernie'yi arıyorum" dedi. "Nerede olduğunu bilmiyorum ve bu yüzden kaygılıyım."

Aşağı inince tek tek odaları dolaştı. Bernie Rhodenbarr hiçbir yerde yoktu. Kahvaltı Odası'nı, Sabah Odası'nı, Büyük Kütüphane'yi, diğer odaları dolaştı. Karşısına çıkan herkese sordu

Kimse Bernie Rhodenbarr'ı dün gecedan beri görmemişti, nerede olduğu hakkında da kimsenin bir fikri yoktu,

"Belki de çekip gitmiştir" dedi Dakin Littlefield. "Kahvaltımızı indirir sindirmez karımla ben de aynı şeyi yapacağız. Dün ona böyle bir şey planladığımı söylemiştim, belki de bu kendisine bir fikir vermiştir."

"Öyle bir şey yapmaz" dedi Carolyn. "Ve bana haber vermeden asla gitmez."

"Eh, sen onu benden iyi tanıyorsun" diye sıırttı Littlefield. Yüzündeki ifade Carolyn'ın, Rhodenbarr'ı hiç de dediği kadar iyi tanımadığına inandığını gösteriyordu.

Diğerlerinin yardımıyla daha sistematik bir araştırma da pek başarılı olmadı.

Rhodenbarr'ın ortadan yok oluşu Albay Blount-Buller'in canını çok sıktıysa da doğası gereği Carolyn Kaiser'den daha az telaş gösteriyordu. "Haklısın, Rhodenbarr akli başında bir arkadaş, kimseye bir şey söylemeden kaybolması- hiç de yapacağı bir şey değil" dedi.

"Korkuyorum" dedi Carolyn.

"Normal koşullarda kötü bir şeyden kuşkulanan için bir neden olamaz" dedi Blount-Buller. "Ama şu durumda üç kuşkulu ölümle..."

"Hayır!" diye bağırdı Carolyn. "Bernie ölmüş olamaz!"

"O kadar hayat dolu biri ki" dedi Lettice Littlefield. "Aklıma bile getirmem onun..."

"Sakin söyleme, n'olur" diye yalvardı Carolyn. Lettice sözünü yarım bıraktı. Üzerinde tulum ve tavşanlı terlikler olan Millicent Savage cümleyi onun yerine tamamladı. "Öldüğünü." Herkes kıza baktı.

"Ona bundan sonra ölecek olanın kendisi olabileceğini Eylemiştim" dedi kız. Konuşurken alt dudağı titriyordu. "Bunu neden söylediğimi bilmiyorum. Aklıma aniden geldi ve hiç düşünmeden söyledim. Şimdi de gerçekleşti işte!"

İlle de gerçekleşmiş demek değil diye ötekiler kızın başına üşüştüler. Gerçek olsa bile onun bir suçu yoktu. Millicent söylenenlere inanmamış görünüyordu.

İnsanlar arasında tam bir karışıklık yaşanıyordu. Nigel Eglantine telefonu açtı ve kesilmiş tellerin sanki gece kendi kendilerine birleştiklerini umuyormuş gibi tuşlara basmaya başladı Albayı bir kenara çekip bir şey yapıp yapamayacağını sordu. Albay komutayı ele aldı, kalabalığı epey uzun. bir öksürükle susturdu sonra durumu özetledi.

Bernie Rhodenbarr konusunda iki olasılık vardı. Bir, Rhodenbarr evden ayrılmış ve sadık dostuna ya da başkasına bir şey söylemeden evine gitmişti. İki, Rhodenbarr evde ya da dışarda bir yerdedi ama bu gürültüleri duymaktan çok uzaktı, çünkü derin uykuda, bayıltılmış ve bağlanmış ya da...

"Ya da ölmüş" dedi Millicent Savage.

Albay yapılacak şeyin herkesin bir araya gelerek evi baştan aşağı oda oda aramak olduğunu söyledi. Cissy Eglantine daha önce merhum Jonathan Rathburn'ün Küçük George'un Odası da dahil olmak üzere üst kattaki yatak odalarının hepsini açan bir anahtar çıkardı.

Küçük George'un Odası'nın kapısında duran Dakin Littlefield, "Bütün her şeyi başlatan orospu çocuğu işte buydu" dedi. Karısı Lettice Rathburn'ün kurban olduğunu, öldürüldüğünü söyledi, "iyi olmuş" dedi Littlefield. "Şu başlattığı işe bak hele. Yarattığı şu karışıklığa bak."

Ancak Rathburn'ün odası karışık değildi. Sahiplerinin dağınıklığı için özür diledikleri pek çok odanın aksine gayet deri topluydu. Rufus Quilp, "Dağınıklığın kusuruna bakmayın, ama misafir beklemiyordum doğrusu" dedi. Lettice Littlefield zil odalarının kapısını açar açmaz doğrucu koşup pencereyi açtı, sanki odanın kimse içeri ayak atmadan önce havalandırılmaya ihtiyaç varmış gibi. Millicent Savage, "Bu ne kokusu?" diye sorarken babası irkildi, annesi kızına susmasını söyledi, Littlefield de kendisinden beklenmeyen bir tepki göstererek kızardı. Carolyn, kocasının kendisinden memnun bir tavırla çevresine bakınmakta olduğunu gördü.

Arama üst kattaki, hizmetçi dairesi ve sandık odalarında devam etti, sonra yeniden odalar labirenti, mutfak ve kileri, Bayan Pinmont ile Bayan Hardesty'nin paylaştıkları misafir yatak odası ile Balantine'lerin özel dairesine yayıldı. Bütün konuklar ve personel Beyaz Saray'daki Japon turistler gibi her şeyi görmeye kararlı olarak tek tek odalara giriyorlardı. Rhodenbarr'ı bulamadılar. Ölüsünden ya da dirisinden bir tek iz bile yoktu.

"Evde değil" dedi albay. "Nedenini bilemeyeceğim ama bana kalırsa kaçıp gitmiş."

"Belki de yardım aramaya gitmiştir" dedi Carolyn. "Ama neden tek başına gitsin ki? Hem de geceyarısında? Kimseye tek kelime söylemeden?"

"Bir şey söylemek çok güç" dedi Blount-Buller. "Ama her tarafı aradık; burada değilse başka yerde olmalı. Basit bir mantık, değil mi?"

"Eğer.."

Herkes Carolyn'a baktı.

"Eğer başına bir şey gelmiş ve diğerleri ile değilse..."

"Diğerleri" diye birkaç kişi şaşkın bir tavırla tekrarladı. O sırada üst iki kattaki olayları kaçırmış ama zemin katta tekerlekli sandalyesiyle arkalarından gitmiş olan Bayan Dinmont, "Elbette... Öteki kurbanlar" dedi..

"Doğrusu bu benim de aklıma gelmişti" dedi Greg Savage. "Öyle mi?" Karısı pek şaşırılmıştı.

"Bir katil bütün kurbanlarını bir arada tutmak isteyebilir diye üşündüm. O yüzden arka kapıdan cesetleri kaldırdığımız yere baktım, hepsi yerli yerinde duruyor"

"El sürülmemiş" dedi biri.

"Görebildiğim kadarıyla. Kullandığımız şezlonglar ve üzerlerine atılmış çarşaflar. Aslında kar yüzünden ne cesetlerin ne de çarşafların orada olduğuna yemin edemem, ama her şey bıraktığımız gibi geldi. Üç şezlong."

"Üç" dedi biri.

"Evet. Üç ceset, üç şezlong."

"Yalnızca iki ceset olmalıydı" dedi Bayan Colibri.

Savage gözlerini yuvarladı. "Bir Jonathan Rathburn. İki. Orris Cobbett. Üç. aşçı, adını hâlâ bilmiyorum ama üç etti işte."

"Orris köprüden aşağı uçtu" dedi biri.

"Ve onu düşüğü yerde bıraktık" dedi bir başkası.

Bu son söz üzerine Earlene Cobbett refleks bir tepkiyle bir çığlık attı ama kimse kendisine ilgi göstermedi. "Tanrım" dedi Greg Savage. "Üç ölüm üç ceset diye düşünmüştüm. Ama Orris hâlâ derede olduğuna göre bu demek oluyor ki..."

Ve hep birden koştular bunun ne demek olduğunu anlamaya.

Üç Şezlong, çarşaflara sarılmış ve karla örtölü üç ceset Şezlonglardan örtüyü ilk çeken olmaya cesaret edemeyerek öylece durdular Carolyn, "Biriniz bir Şey yapın haydi!" diye bağırdı. Albay öksürüp boğazını temizledi, çarşaflardan birini yakalayıp toz gibi karları savurarak çekti. Ortaya Jonathan Rathburn'ün donmuş cesedi çıktı.

İkinci çarşaf da birincisini izleyince aşçı kadın göründü.

"Dayanamıyorum" diye inledi Carolyn. Albay üçüncü çarşafı çekti, biri bir çığlık attı. Ama bu Carolyn değildi. En büyük korkusu gerçekteşmemişti.

Üçüncü Şezlongda gerçekten bir ceset vardı ama bu of Şey, arkadaşı Bernie Rhodenbarr değildi.

Gordon Wolpert'ti.

Cinayetleri Rhodenbarr işlemişti.

Herkes aynı fikirdeydi. Herhalde bir tür aklını kaçırmış kitle katili olan Bernie Rhodenbarr dördüncü kurbanını da almıştı. Soruşturmayı yürütüyor gibi numara yaparken zamanını kollamış, cinayetler halkasına bir yenisini eklemişti.

"Ama bu olanaksız" dedi Carolyn. "Sizler onu tanımazsınız. İyi ve namuslu bir insandır"

"Bay Rathburn'ün öldürüldüğünü o kanıtlamıştı" diye Cissy Eglantine hatırladı. "Hepimiz kaza olduğuna inanmışken. Bunu neden yapsın ki?"

Kocası," Kuşkuları kendisinden uzaklaştırmak için" dedi.

"Ama kuşku yoktu ki, Nigel. O bize bunun bir cinayet olduğunu söyleyene kadar kimse cinayetten kuşkulanmamıştı ki. Sence acaba..."

"Hayır, sevgilim. Asla bir serseri değildi."

Albay söze karıştı. "Rhodenbarr gerçekten de Rathburn'ün bir cinayet kurbanı olduğunda ısrar etmişti. Sonra soruşturmayı başlatmayı da üstlendi, eğer amatörce çabamıza bu ad verilirse tabii. Ne cüret ama!"

Gözler Wolpert'e çevrilmişti. Ölünün boğazındaki izler boğularak öldürüldüğünü gösteriyordu.

"Şimdi de gitti" dedi Rufus Quilp. "Havaya uçtu."

"Neden?" diye sordu Carolyn.

"Neden mi?"

"Evet neden? Eğer insanları öldüren ve aynı zamanda da cinayetleri soruşturuyor gibi numara yapan bu Őeytani katil neden kaçsın? Onun Wolpert'i öldürdüğünü gören var mı?" Kimse görmemişti. "Şu halde hiçbirimizin ondan kuşkulanması için bir eden yok. Böyle bir Şey olmayınca da, neden burada kalıp oyununa devam etmesin, ha?"

Biri Carolyn'a nereye varmak istediğini sordu.

"Gerçeğe" dedi Carolyn. "Bernie buralarda bir yerde olması gerek. O kimseyi öldüremez. Ve beni almadan da asla gitmez."

"Eğer hâlâ buradaysa göster bakalım" dedi Dakin Littlefield.

"Üçüncü Őezlongdakinin o olduğunu sanmıştım" diye devam etti Carolyn. "Sizler de öyle sanmıştınız. Bay Wolpert çıkınca hepimiz Őařtık."

"Ben Şaştım" dedi Millicent. "Ama onun Bernie olacağım sanmamıştım. Orris diye düşünmüştüm."

Herkes kıza baktı. "Orris öldü" dedi babası sabırlı bir sesle.

"Biliyorum."

"Derenin yatağında" dedi annesi. "Biri onu oradan çıkartma zahmetine mi girdi sanmıştın?"

"Ben onun yürüdüğünü sanmıştım" dedi Millicent. "Hani insanlar uykularında gezerler ya? Belki ölüler de öyle gezerler Filmlerde çok olur böyle Şeyler"

Greg, "Senin o filmleri izlememen gerekirdi" dedi. Ancak Carolyn'ın gözleri irileşmişti, ellerini çılgınca sallıyordu.

"Uyurgezer!" dedi. "Tamam! Bernie uykusunda kalkıp çıkmış olmalı."

"Ve uykusunda gezerken de biraz uykuda boğazlama yaptı" diye Rufus Quilp söylendi.

"Yardım aramaya gittiğini sanmış olmalı" diye devam etti Carolyn. "Ve köprü'nün kopmuş olduğunu unutmuştu. Bu taraftan, yürüyün haydi! Çabuk!"

Hepsi koşarak öne düşen kadının arkasına takıldılar

"Bakın!"

Ama hepsi zaten bakıyorlardı yarın altındaki insan biçimine. Orris Cobbett'in karla kaplı cesedinin birkaç metre ilersindeydi.

Platformun üzeri hafif bir kar tabakasıyla kaplıysa da, tümüyle örtülmemişti. Pantolonu, ceketini, ayakkabıları seçiliyordu.

"Onun ceketini" diye bağırdı Carolyn. "Onun pantolonu, ayakkabıları. Aman Tanrım, bu o!"

Bundan sonra ne yapmaları gerektiği konusunda bir tartışma başlamıştı. Biri Rhodenbarr'ın hâlâ yaşıyor olacağı fikrindeydi. Aynı yerden düşüş Orris'in boynunu kırmıştı ama derenin son kurbanı daha farklı bir biçimde düşmüş olabilirdi. Belki yalnızca sekiz on kemiği kırılmıştı ve baygındı. Ama o zamandan beri soğuktan donup ölmüş olabilir miydi? Yoksa hâlâ yaşıyordu da, acele hareket edebilirlerse soğuktan donmasını önleyebilirler miydi?

Earlene Cobbett, "Ondan önce Orris'i kurtarmalısın, önce Orris düştü" dedi.

"Ama Orris öldü" dedi biri.

"Zararı yok. Âdil olmak gerek."

"Bir dakika" diye Carolyn işaret etti. "O nedir?"

"Ne nedir?"

"Cebinden bir şey varmış gibi? Gördünüz mü?"

"Bir sopa gibi bir şey olmalı" dedi biri. "Belki de düşerken yerinden kopan bir dal, onun ardından üzerine düşmüştür."

"Bence dala benzemiyor" dedi Carolyn.

"Doğru." Albay ceketinin cebinden küçük bir dürbün çıkardı. Gözüne götürüp düğmesini çevirerek ayarladı. "Vay canına!"

"Neymiş?"

"Nigel, bir de sen baksana şuna." Dürbünü Eglantine'e geçirdi.

"Vay canına!" dedi Nigel Eglantine.

"Ya."

"O şey değil mi..."

"Sanırım."

"Çelik bir çubuk, çevresinde kemik bir sap, bakır tel sarılmış..."

"Öyle."

"Bıçağının yalnızca beş altı santimi görünüyor ama sence..."

Elini havada salladı.

"Dalgalı" dedi Albay.

"Ben derim ki..."

"Ama hiçbir şey deriniyorsun" diye Carolyn bağırdı. "Ya da diyorsan ben anlamıyorum. Bernie'nin içinden çıkan ne öyle?"

"Krise benziyor" dedi Nigel Eglantine.

"O da ne demek oluyor?"

"Malaya'da kullanılan geleneksel silah, bir hançer" dedi albay, "Sarawak penang ve doğudaki cehennemlerde çok görmüşlüğüm vardır. Bunlardan birini taşıyan birini yakaladınız mı adamın niyetinin iyi olmadığını anladınız."

"Albay ne olduğunu söyleyene kadar ben bir şeye benzetememişim" diye Nigel anlattı. "Evle birlikte aldım onu da. Evi satın aldığımızda duvarda asılıydı. Yemin edemem ama bizim krise benziyor. Biri onu duvardan alıp Bay Rhodenbarr'a saptırılmış sanırım." Tepki beklenileceği gibi oldu -garip bir şeydir ama yalnızca Bayan Carolyn Kaiser dışında. Çok dikkatle bakıyor olmasaydınız mutlaka kaçırdınız ama kadının yüzünde bir anlığına gerçek bir rahatlama ifadesi belirmişti.

22

En azından ben böyle bir sahne yaşandığını tahmin ediyorum.

Haydi, herhalde o dere yatağında yatanın ben olduğuma inanmamıştınız, değil mi? Elbette değildim. Orris Cobbett'in birkaç metre ilersinde yatmış yatan ceset bana ait değildi. Jonathan Rathburn'ün odamdan aldığım yastıklarla bir iki parça giyeceğimden aceleyle yaratılmış bir kuklaydı o. Hançeri de daha önce gördüğüm duvardan almış ve biraz da pişmanlıkla masum parkamın sırtına saplayıvermişim. Sonra dolaplardan birinde bir balık oltası makarası bulmuş ve sahte Rhodenbarr'ı ucuna bağlayıp dere yatağına indirmişim.

Sonra da oltayı kestim ve tuttuğum ucunu kimsenin görmeyeceğini tahmin ederek boşluğa atıverdim. Ben göremiyordum ama diğer yandan kuklayı da göremiyordum ki. Bu işleri yaptığım zaman ortalık zifiri karanlıktı ve gittiğim her yere taşıdığı kalem fener; karanlık dairelerde çekmece ve kasa içlerine bakmak içindi, neredeyse dipsiz olan uçurumlara değil. Zaten daracık olan çığı oraya vardığında tümüyle görünmez olmuştu.

Bütün bunlar için bir nedenim vardı.

Gayet iyi bir neden hem de. Tom Sawyer gibi içimde kendi cenaze törenimde bulunmak ya da Mark Twain gibi ölüm derlerimin aşırı abartılı olduğunu kanıtlamak gibi bir istekten daha fazla bir şeyden kaynaklanıyordu bu neden.

Eğer ölürsem daha rahat hareket edebilecektim.

Resmen ölürsem yani. Eğer herkes beni bir yarın altında bir dere yatağında cansız yatıyor olarak kabul ederse yaşayanlar nereye gittiğimi ve ne yaptığımı merak edmeden istediğim gibi dolaşabilirdim. Çünkü hareketsizlik beni çılgına çeviriyordu.

Cuttleford Konağı'nda kapalılık duygusu hissetmiş olma biraz garip gelebilir. Ne de olsa ben Montanalı bir çiftçinin temel ihtiyaçlarını duymayan bir New Yorkluydum. Tek yatak odalı küçük bir dairede yaşarım ve günümü epey kalabalık bir kitapçı dükkânında geçiririm, bir yerden bir yere genelde konserve kutusu gibi dolu olan metroyla giderim.

Diğer yandan Cuttleford Konağı'nda insanın ne yapabileceğini bildiğinden fazla oda, dönümlerce arazi ve çevrede de kırlar vardı. Bütün bu boşluğu yalnızca bir avuç konuk ve birkaç personel dolduruyordu ve insan sayısı da her gün biraz daha azalmaktaydı.

Öyleyse bu klostrofobi nereden geliyordu?

İnsan New York'ta çevresinde yalnızca yabancıları görür. Onlar sizi siz onları tanımazsınız ve trafiğin yoğun olduğu saatlerde metroya sardalye misali dolduğunuzda da aslında yalnızsınızdır Anonimsiniz. Görünmez olmaya en yakın durum yani.

Böylece ben kentte oradan oraya dolaşır, her zaman sahiplerinin bilgisi altında olmadan evlere ve işyerlerine girip çıkardım. Benim çalışma biçimim buydu. Geçimimi böyle sağladım ve bir cinayet soruşturmasına boğazıma kadar battığım birkaç kerede bu durum çok da işime yaramıştı.

Carolyn bana amatör detektif demişti; eğer bende biraz olsun detektiflik varsa kesinlikle amatördür aslında. Ben iki alanda hırsızlık ve kitapçılıkta profesyonelim ve amatörlükle profesyonellik arasındaki farkı iyi bilirim. Detektifliğe gelince kapım önüne bir tabela

asacak değilim. Detektiflerin ne iş yaptıklarını bilirim –haklarında o kadar kitap okumuşumdur ki, zaten bilmem de gerekir Detektifler kapıları çalarlar, küstahça sorular sorarlar, kanıt falan toplarlar ki, ben bunların hiçbirinde başarılı olamazdım.

Ben öyle çalışmam. Ben sinsi sinsi dolaşırım, kimselere görünmeden bir yerlere girip çıkarım, işleri karıştırırım ve her zaman da bunun yararlı olduğunu görmüşümdür Cuttleford Konağı'nda herkes ortalık yerdeydi. Asla fazla uzaklaşmadıkları için kuşkuluları toplamak söz konusu değildi. İsteseler de bir yere gidemezlerdi zaten. Köprü yıkılmıştı, telefon telleri kesikti, çevremiz kalın bir kar tabakasıyla kaplıydı.

Ben ne yapmıştım peki? Olaya gerçek bir detektif gibi ulaşmayı denemiş, herkesi teker teker sorguya çekmişim ve pek de başarılı olamamıştım. Yine de günün sonunda kafamda bir fikir belirmemiş değildi, Hatta sezgilerimle katilin kim olduğunu da biliyordum ve bunu imkânsız buluyordum. Elimde olandan daha fazla bilgiye ihtiyacım vardı ve bu insanlar her yerde hazır ve nazır oldukça ve benim kendilerine yaptığım gibi onlar da benim attığım her adımı izledikçe buna olanak yoktu. (Hoş, onları kim suçlayabilirdi ki? Onlara göre katil belki bendim ve kendileri de listemin başındaydılar)

Bu yüzden farklı bir yaklaşım denedim. Ev halkı uyurken el fenerimle gizlice dolaşacaktım. Tıpkı namussuz bir adam arayan Diyojen gibi. Ve bunu yaparken de kendi sahte ölümümü hazırlayacak, yakından bir araştırmayı pek mümkün kılmayacak bir yerde bir ceset bırakacaktım. Böylece gündüzün gizlice ortalığı gözetlemeye devam edebilecektim. Yanımızdaki ışıkları söndürmeden bu düşündüklerimi Carolyn'a anlattım, ilk başta benim dere yatağına gidip ölü taklidi yapacağımı sandı ve üşütüp zatürree olacağımdan kaygılandı.

"Hatta soğuktan donabilirim bile" dedim.

"O zaman yapma" dedi. "Bu olasılığı göze almaya değer mi, Bern?"

Ama dere yatağında olanın ben olmayacağım haberi kendisini sakinleştirdi ve durumu bir iki kere anlatmamdan sonra olacakları iyice anladı. "İşin güç yanı birine dere yatağına bakmayı karar verdirtmek olacak" dedim.

"Neden ben, 'Hey arkadaşlar; belki de dereye düştü' demiyorum? "

"Bak bu olabilir" dedim. "Ama bu başka birinin aklına gelse daha iyi olur"

"Bunun bir düzen olduğunu anlamamaları için."

"Evet."

"Ben bunun üzerinde düşünürüm" dedi. "Biz evin içinde koşuşturup seni ararken sen başka bir yerde olacaksın, değil mi?"

"Elbette."

"Ama bunun için daha saatler var. Şimdi ile o zaman arasında ne yapacaksın?"

"Sahneyi hazırlayacağım. Oraya buraya gideceğim. Bir şeyi yapacağım."

"Nereye gideceksin? Ne yapacaksın?"

"Oraya buraya işte" dedim. "Şunu bunu."

"Ve bana katilin kim olduğunu söylemeyeceksin, değil mi?"

"Emin olana kadar hayır"

Carolyn esnedi. "O kadar yorgun olmasaydım bu nokta üzerinde tartışabilirdim" dedi. "Sen yorgun değil misin, Bern?"

"Tükenmişim."

"Aptalca bir soru sorabilir miyim? Bütün gece karanlıkta nasıl koşuşturup duracaksın? Sabaha kadar yorgunluktan ölürsün."

"Sen sabahı boşver şimdi" dedim. "Ben bu akşam öleceğim zaten."

"Unut gitsin şu işi, Bern. İyi bir uyku çek. Hatta geç saatlere kadar uyu ve yarın gündüz de biraz kestir, o zamana kadar polis gelmezse yarın gece hiç uyumazsın."

"Beni ayartıyorsun."

"Bundan ne çıkar ki? Ben ayartıldığımda ne yaparsam sen de onu yap."

"Yani duruma teslim mi olayım?"

"Ben hep öyle yaparım, Bern, çok da iyi olur."

Buna kararlı bedenimin vereceğini söyledim. Bir iki daha okuyup ışığı söndürdüm. Bir an neredeyse dalacaktım da, ama o an geçti ve bunun bir daha tekrarlanmayacağını anladım. Carolyn'ın Uyku tanrısının ya da Molly Cobbett'in kollarında mışıl mışıl uyumasını bekledim, sonra da yataktan çıktım.

Ondan sonra karanlıkta giyindim ve odadan çıktım. Ama orasını zaten anlatmıştım, değil mi?

Yapacak işlerim vardı ve hemen onları yapmaya koyuldum, ilk durağım uzun koridorun öteki ucundaki Küçük George'un Odası'ydı. Öyle kuşkulu bir şey yapmadığım için birinin beni göreceğinden korkum yoktu. Boş bir tuvalet aradığımı ya da bacaklarımdaki uyuşukluğu giderdiğimi söyleyebilirdim ama kimseyle karşılaşmadığım için hiçbirine gerek kalmadı.

Açıklaması güç tek şey Rathburn'ün kapısını maymuncukla açıp içeri girmem olurdu.

Yakalanma riskini en aza indirmek için bu işi çok kısa zamanda halletmek zorundaydım.

Daha önce kendi anahtarımı denemiştim ve kapı açılsaydı doğrusu pek şaşmayacaktım.

O eski tür kilitlen hele kilitler eski ve çok kullanılmış olursa hemen hemen birbirlerinin yerine geçerlerdi.

Anahtar işe yaramadı ama maymuncuğum anahtarı çevirme süresinden fazla olmayan bir zamanda kilidi açmıştı, içeri süzüldüm, kapıyı kapayıp kilitledim. Tam ışığı yakacakken kendimi tuttum. Kapının altından koridora ışık sızdırmanın bir anlamı yoktu. Sıradan biri böyle bir şeyi farketmezse de, aramızda bir katil vardı. Tek dikkat edecek oydu ve kendisi de benim görmesinden kaçındığım tek kişiydi.

Orada bir buçuk saat kadar kaldım, merhum Jonathan Rathburn'ün eşyalarını karıştırdım, arkasında bıraktığı yazılı bir şey aradım. Ev halkı kendilerini geceye teslim edene kadar beni ilgilendirecek pek çok şey buldum. Sonra da dolaptan giyecek bir şeylerle, yataktan yastığı aldım ve dışarı çıktım.

Kuklayı aşağı indirmek için misinayı kullandıysam da, iplik de hepsini birbirine dikmek için çok işime yaramıştı, içini doldurmak için yastığı ve Rathburn'ün giysilerinden bir ikisini kullandım. Pantolonun paçalarına da yine onun bir çift ayakkabısını bağladım. Ceket kollarının ucuna da benim bir çift eldivenimi geçirip dikmişim. (Onun eldivenlerini bulamamıştım.) Başını pek becerememişim -zaten iple bağladığım ve baş şekli verdiğim bir tomarından başka bir şey değildi- yakından ancak bir korkuluk kadar inandırıcıydı. Ama kimsenin yakından bakmayacağını hatırlattım kendi kendime. Fakat yine de bir kere daha açıp yeniden sarmayı ihmal etmemiştim. Kuklayı indirmek hiç de sanıldığı kadar kolay olmadı. Bir kere ben yarın kenarında yüzüstü yatmışım, kollarım boşlukta ve feneri ağızımda tutuyordum. Ve ikincisi de düşeceğim diye ödüm patlıyordu. Kuklayı ne kadar amatörce yaptığımı iyi bildiğimden çok dikkatle indirmek zorundaydım. Eğer yere sert bir biçimde çarpacak olursa dağılacığından hiç kuşkum yoktu. Aynı şey yüksekte atılan gerçek bir insanın başına gelirse de, benimkinin sonuçlarının aynı derecede inandırıcı olacağını sanmıyordum.

Böylece kuklayı ağır ağır indirdim ve bir kere kayanın üstüne yerleştikten sonra olta ipini çekerek durumunu değiştirme istediğimi güçlülkle önledim. Misinayı son bir kere daha çekiştirdim, feneri ağızımdan elime geçirdim ve yaptığım işe bir kere daha baktım.

İkna edici olmuş muydu?

Bunu söylemesi güçtü. Ben aldanmamıştım ama nasıl aldanırdım ki? Ne olduğunu çok iyi biliyordum. Bir paçavra yığını sanılabilirdi, doğru, ama zavallı Orris'in fani kalıntıları da öyle değil miydi? Bir ceset sanılabilir miydi?

Geçen bir hayvan renklilerle beyazları ayırmakta kararlı çılgın bir çamaşırcı gibi pençelerse sanılamazdı.

Ya da biri daha dikkatle bakarsa.

Diğer yandan, bu küçük oyunum farkedilirse ne olurdu? Mantıklı varsayım, bu sahteciliği benim yapmış olduğumdan böyle bir şeyi neden yapmış olabilirdim? Çünkü katildim, kaçıyordum ve kovalanmamı geciktirmek istiyordum.

Bu durumda da benim evden uzaklaştığımı kabul edeceklerdi ki, bu da ölü olmaktan sonra olabilecek en iyi şeydi.

Ama düşünecek zamanım yoktu. Kaygılanıp meraka kapılacak da. Yapacak işlerim vardı. Ben de onları yapmaya koyuldum.

Augusta Teyze'nin Odası'nda Carolyn'ın yanında yatarken neredeyse uyumak üzereydim. Ama bir kere kalkıp giyinince uyku falan kalmamıştı. Doğuda yeryüzüne henüz ebedi gecenin çökmemiş olduğunu belirten ilk ışıklar görüldüğünde hâlâ capcanlıydım.

Gerçekten bir şafak olacaktı ve ben de onu görmek için yaşıyor olacaktım.

Doğudaki o hafif aydınlanmayı farketdiğimde Cuttleford Konağı'nın kapısına elli metre kadar yaklaşmıştım. Bunun yüreğimi ferahlatacağını sanabilirsiniz ama aslında yalnızca saatin geç olduğunu hatırladım ki, bu da bana yirmi dört saattir ayakta olduğumu, üşümüş, ıslanmış ve bitkin olduğumu ve çok yakında kendimi sıcak bir yatağa atmadığım takdirde olduğum yere yığılıp kalacağımı hatırlattı.

Evin kapısının önüne kadar yürüdüm, şekerli sabotaja uğramış kar püskürtücüsünü geçtim, küçük kırmızı arabaları geçtim. Maymuncuğumu anahtar deliğine sokup kilidi okşayarak açtım ama kapı açılmadı. Yakından bakınca nedenini anlamakta gecikmedim. Biri kalın demir sürgüyü itmişti.

Bunun nedenini anlamam güçtü doğrusu. Orada dünyadan kopuktuk ve ayrıca kardan yollarımız kapanmıştı. Cissy Eglantine'in yoldan geçen serseriler saplantısı bir yana, en yakın serserinin Sami'ye bir otobüs parası çıkarmak için Boston Parki'nda dilenmekte olduğuna emindim. Şu halde kapıyı sürgülemeye ne gerek vardı?

Alışkanlık diye düşündüm. Saatler önce ben dışarı çıkarken de sürgü itiliydi ve anlaşılın gece biri kalkmış benim sürgüyü açık bıraktığımı görmüş ve yine itmişti. Zamanım olsaydı onu da hallederdim ama evin arkasına dolanıp sürgülenmemiş bir kapı bulmak çok daha kolaydı.

Sürgülü ya da sürgüsüz mutfak kapısı vardı ama onun ne durumda olduğunu öğrenmeye fırsat bulamadım. Kapıya varmadan önce, iğrenç yükleriyle üç şezlongu geçtikten hemen sonra insanların temiz havaya katlanmak zorunda kalmadan güneşlenebildikleri camla kaplı arka verandanın kapısına gelmişim. Kapı küçük kare camlardan yapılmıştı ve içeri girmek isteyen biri bunlardan birini kırıp elini uzatabileceği için öyle sağ-lam sürgüler takmanın bir anlamı yoktu. Bu nedenle kilit tam da beklediğim gibiydi. Becerikli bir kadın bir firketeye açabilirdi. Ben de maymuncuğumu kullandım.

İçeri girdikten sonra kapıyı arkamdan kapattım ve herbiri küçük çevremizin ölü bir üyesini taşıyan şezlonglara doğru başımı saygıyla eğdikten sonra fazla oyalanmadan oradan çıkıp odalar labirentine girdim. ...

Ev tümüyle sessiz değildi. Ara sıra bir gacırtı ve zaman zaman da bir ayak sesi duyuluyordu. Bir çatı altında bu kadar insan oldu mu birinin hareket etmediği bir anı bulmak doğrusu pek güçtür, eğer bu bay Rathburn'ün odasına dönüşte birine rastlamam olasılığını yaratıyorsa, aynı zamanda benim de gacırdayan bir tahtaya bastığım takdirde çıkan sesin kuşku uyandırmayacağı demektir. İnsanlar beni görmedikçe hareket etmekte olduğumu duymaları önemli olmayacaktı.

Ben de gölgelerde kalmaya dikkat ederek girmeden her önceyi dikkatle kolladım. Merdiven ve yukarı kat sahanlığı açık ve tehlikeli mekanlar olduğundan bunlardan geçerken fazla oyalanmamak niyetindeydim. Merdivenin üçte ikisini arkamda bıraktığım anda birden kafama dank etti.. Üç şezlong mu? Yoluma devam ettim.

Gidiş gelişlerimde zamandan tasarruf için Rathburn'ün kapısını kilitlememiştim ve yokluğumda kimse durumu değiştirmiş değildi. İçeri girdim, kapıyı kapattım ve maymuncuğumla kilitledim. Bu, kilidi açmakla hemen hemen aynı işlemdir ama aynı derecede heyecan verici olduğu söylenemez tabii. Böylece elim bir işle uğraştığı için kafamı üçüncü şezlongun anlamı üzerinde yoracak vaktim de kalmamıştı. Ancak iş pek kısa sürüp de Rathburn'ün odasının güvenliğine sığındığımda üçüncü şezlongun orada ne işi olduğunu ve kimin fani ağırlığını taşıdığını düşünenecek bol bol vaktim oldu. Üçüncü şezlongu nasıl görmemişim diye merak ettim. Eh, uzun bir gün ve epey yoğun bir gece geçirmiştim ve iyice yorulduğumu söylemek haksızlık olmazdı. Şezlongları farketmediğimi söylemek de gerçeği yansıtmak olamazdı. Onları görmüştüm yoksa şimdi üzerlerinde düşünüyor olmazdım. Yapmadığım şey olması gerekenden bir fazla ceset yüklü şezlong bulunduğu gerçeğinin beynime işlemesiydi.

Bu ne demektir?

Belki hiçbir şey demek değildi. Belki orada ikisi Rathburn ile aşçı kadının cesetlerini, biri de tümüyle ilginç olmayan şeyler taşıyan üç şezlong vardı baştan beri. Sözgelimi bahçe aletleri. Belki üç şezlong da baştan bu tür şeylerle doluydu da, gerektiği zaman ikisinin yükü üçüncüsüne aktarılmış ve cesetler yerleştirildikten sonra üçünün de üzeri çarşafarla örtülmüştü.

Mümkün ama muhtemel değil diye bir karara vardım. Üçüncü şezlongun da arkadaşları gibi bir ceset taşıyor olması daha akla yatıyordu.

Ama kimin cesedi?

Bunun yanıtının beklemesi gerekecekti. Herhangi biri olabilirdi. Gerçek bir kesinlikle hesaba katmayacağım tek kişi Bernie Rhodenbarr'dı. Son gördüğümde o zavallı dere yatağında yatıyordu.

İhtiyacım olan şey bir saatlik bir uykuydu.

Hayır. İhtiyacım olan sekiz saatlik bir uykuydu ve o da söz konusu değildi. O olmayınca da bir iki saatlik bir uyku bana az da olsa biraz etkili bir çalışma yapabilme şansı tanırdı. Bütün yeteneklerime kavuşmuş olmayacaktım ama bunun da pek zararı yoktu. Ne de olsa araba sürecektim ya da bir makine işletecektim falan değildim. Yalnızca bir iki cinayeti çözüme kavuşturup evime gitmek istiyordum.

Rathburn'ün eşyaları arasında bir çalar saat olmadığı gibi Cuttleford Konağı da resepsiyon masasına telefon edip şu saatte uyandırılmanızı isteyebileceğiniz bir yer değildi. Gözlerimi kapayıp yatarsam uyumasam bile dinleneceğimi sanıyordum ama bunun mümkün olmadığını çok geçmeden gördüm.

Ondan da vazgeçtim ben de. Genelde uykum hafiftir, Carolyn ortalığı gürültüye verince nasıl olsa uyanırdım. O olmasa bile kapıyı yumruklamaya başladıklarında uyanırdım. Sürgü yüzünden kapı açılmayacaktı ve onlar da kapının içerden sürgülenmiş olduğunu düşünemeyeceklerinden kilidin bozulduğunu sanacaklardı ve o zaman ben de...

Ondan sonra ne yapacağım konusunda düşündüklerimi hatırlamıyorum. Zira düşüncelerimin orasına vardığımda artık uyumuşum.

Bir buçuk saat kadar uyudum ve belirli bir sesle uyanmadım. Sesler duyulmuyor değildi: İnsanlar yürüyor, basamaklar gacırdıyor, eski tesisat boruları.eski tesisat borularının

seslerini çıkarıyorlardı, ama hiçbirisi bir insanı uykusundan uyandıracak kadar fazla değildi. Ama herkesin bir iç saati var derler ve benimkinin çalışmakta olduğu anlaşılıyordu. Carolyn'ın oyuna başlamadığından emin olarak kapıya kulağımı dayadım. Normal olmayan bir şey duymadığımdan sürgüyü çektim ve kapıyı aralamak istedim ama tabii ki yapamadım'

Kilitlediğimi unutmuştum. Yine maymuncuğumla açabilir ve bir iki dakika sonra yine kilitleyebilirdim, ama ne için? Rufus Quilp'in iki yana sallanarak tuvalete gidişini görmek için mi? Buna değmezdi doğrusu.

Bir iskemle alıp oturdum. Bir çift telsiz işleri çok kolaylaştırabilirdi. Carolyn'i yatağından kaldırıp harekete geçirebilirdim. O ne kadar çabuk devreye girerse ben de o kadar erken işe koyulabilirdim. Tuvalete gidebilirdim.

Evet. Ben Franklin'in George Herbert'ten aşırıldığı o deyiş: "Bir çivi eksikliğinden bir nal, bir nal eksikliğinden bir at, bir at eksikliğinden bir binici kaybedildi." Bir çivi yüzünden kaç binici -ve muharebe ve savaş- kaybedildi bilemem ama birinin çışı geldi diye tarihin akışının şöyle ya da böyle ne kadar sık yön değiştirdiğini merak ettiğim çok olmuştun Bu işin sonuçlarının bir nalın çivisinin düşmesi kadar ciddi olup olmadığını bilmiyorum ama içimden bir ses bunun daha sık söz konusu olduğunu söyler

Cuttleford Konağı'nın antikaliğe bağlılığının her yatağın altında bir oturağı içermesini de isterdim, ancak böyle bir şey belki bir zamanlar varsa, Küçük George'un Odası'nın eski bir sakininin bunu çorba kâsesi olarak alıp evine götürmüş olduğunu tahmin ediyordum. Carolyn elde edemeyeceği oda hizmetçilerini rüyasında görmeyi bırakıp kayıp arkadaşı için ortalığı telaşa verse sorun kendiliğinden çözümlenecekti. Herkes bir araya toplandıktan sonra yapmam gereken tek şey hepsinin toplu bir halde alt kata inmesiydi. O zaman tuvaletlerden istediğimi seçebilirdim ama o ana kadar da dışarı adım atmak güvenli olmazdı.

Ve bir insanın ne kadar bekleyeceği umulabilirdi?

Bu konu üzerinde fazla durmak istemiyorum, bu nazik bir Atışma konusu olamaz ama sizleri merak içinde bırakmak da istemem.

O zaman şu kadarını söyleyeyim ki, bir süre sonra pencereyi açtım ve bir zamanlar Jonathan Rathburn'e ait olup şimdi artık ihtiyacı olmadığı söylenebilecek ayakkabısını dışarı uzattım. Ayakkabıyı tersine çevirdim, sonra yine içeri çekip pencereyi kapattım, İşte bu kadar. Şimdi artık Carolyn'ın uyanmasını beklemek ve yapması gereken şeyi unutmadığını ummaktan başka bir işim kalmamıştı. Hiçbirimiz sabah kalktığımızda tam olarak kendimizde değilizdir ve Carolyn de akşam viski içmişti. Onun arpanın içindeki sinek ya da ona benzer geleneksel bir kahvaltısını keyifle mideye indirirken benim nereye gittiğimi merak ettiğini, sonra da omzunu silktiğini görür gibi oluyordum.

"Şey... kocanız nerede, Bayan Rhodenbarr?"

"Bernie mi? Bilmem ki... Aman Tanrım, onu hemen bulmamız gerek! Kayboldu!"

Nasıl olsa yapacağını yapar diye düşündüm. Ve yapana kadar da benim beklemekten başka yapacak bir işim yoktu.

O da sorun değildi. Okuyacak bir kitabım vardı.

Sonradan telaşlanmama gerek olmadığı anlaşıldı. Carolyn zamanında uyandı, söyleyeceği şeyleri hatırladı ve sahte telaşını ev sakinlerine iletmeyi başardı. Geldiklerinde kapım (ya da Rathburn'ün ya da Küçük George'un kapısı) sürgülü değildi ama kilitliydi ve kilit ana anahtar karşısında hemen boyun eğdi.

Nigel Eglantine, "Burada kimse yok" dedi, sürü toparlanıp başka bir yere gitmeye hazırlandı. Kalabalık içinde sesleri seçebiliyordum -Carolyn paniğin eşiğindedeydi, Leona Savage onu avutacak bir şeyler mırıldanıyordu- ve birden Dakin Littlefield'in sesi çatlak bir çan gibi yükseldi.

"O kadar acele etmeyin! Dolaba bakmadık."

"Ne gerek var?" diye atıldı Carolyn. "Burada değil işte. Dolapta ne işi var ki?"

"Oda ısısına inmeye çalışıyordur" dedi Littlefield. "Eğer ölmüşse biri onu bir yere tıkmıştır ve dolap da bu iş için iyi bir yerdir. Eğer odasına bakmaya değerse, dolaba bakmaya da değer."

"Ben bakayım" dedi Carolyn. "Bernie? Bernie, orada mısın?"

"Eğer ölüyse daha çok beklersin orada" dedi Littlefield,

"Kapıyı açsana."

"Sıkışmış. Bu kadarı da saçma artık. Burada değil ve biz zaman kaybederken o..."

"Sıkışmış mı?" Littlefield bir tek kelimeyle çok şey söylüyor; bir dolap kapısını açamamanın sadece bedensel değil, akli ve ahlaki zayıflık belirtisi olduğunu da ima ediyordu. "Bakalım ne kadar sıkışıkmiş" diyerek kapıyı ardına kadar açtı.

23

Carolyn'ın soluğunu tutması olabilecek bir ses sonra da Littlefield'in düşkırıklığını belirten bir homurtu duyuldu. "Burada değil. Yalnızca zavallı Rathburn'ün giysileri. Çok da ucuz değil mi?" Havayı kokladı. "Burası bir garip kokuyor, sanki biri ayakkabısına işemiş gibi. Herhalde o lanet kedidir."

"Raffles tuvalet eğitimi görmüştür" dedi Carolyn.

"Aferin ona. Her neyse, burada bir ceset olsaydı çok daha kötü kokardı. Boşuna zaman harcıyoruz."

Ve çekip gittiler. Son çıkan kapıyı kapadı ama şaşılacak şey, kilitleme zahmetine katlanmadı, böylece ben hem birkaç dakika kazanacaktım hem de maymuncuğum o kadar az eskiyecekti.

Son bir kere bakmak için kimsenin dönmeyeceğinden emin olduktan sonra yatağın altından çıktım.

Gördünüz mü, kaygılanacak bir şey yokmuş. Siz aldanmamıştınız zaten. Dere yatağında kuklayı gördüklerinde beni hâlâ aradıklarını biliyordunuz nasıl olsa. O yüzden Littlefield. dolabı açarken kalbiniz duracak gibi olmamıştır

Ama Carolyn'inki durma raddesine gelmişti. Kendisine öyle söylediğim için benim Rathburn'ün odasında olduğumdan emindi. Ona odayı belki de aramayacaklarını ama ararlarsa da beni bulamayacaklarını, çünkü o sırada herhalde dolabın içinde olacağımı söylemiştim.

Dolaba girmek yerine yatağın altına neden girdiğimi bilemiyorum. Belki de Rathburn'ün ayakkabılarına o kadar yakın olmak istememiştim. Daha başka bir olasılık da yıllardır saklandığım dolapları hatırlayıp o eski numarayla talihimi daha fazla zorlamamanın benim için daha olacağını düşünmemdi. Zaten oturağı ararken daha önce de Rathburn'ün yatağının altına girmiştim ve oraya rahatça sığacağımı biliyordum. O yüzden buradaydım işte ve iyi ki oradaydım.

Eğer aklıma gelmiş olsaydı dolap kapısını ardına kadar açık bırakırdım. Odanın boş olduğunu anlamak için içeri girmezler, bir iki bakıştan sonra çeker giderlerdi. Ama dolap kapısını kapamıştım -bu işte Rathburn'ün ayakkabılarının da bir rolü olabilirdi- ve bu da Littlefield'in dikkatini çekmeye yetmişti. Carolyn dolabın içinde olduğumdan kuşkulandığı için kapalı tutmak istemişti. Bense lanet şeyi açmalarını ve başka birinin aklına yatağın altına bakmak gelmeden çekip gitmelerini istiyordum.

Daha sonra üç şezlong üzerindeki cesetleri açtıklarında Carolyn korkmuş görünmek için bakmak zorunda kalmayacaktı. Çünkü Rathburn'ün dolabında değilsem nerede olduğumu bilmiyordu ve böylece de o şezlonglarda yatanlardan biri ben çıkabilirdim.

Yatak odalarının denetimini bitirip de beni zemin katta aramaya başladıklarında onların odalarını arama sırası bana gelmişti. Yıllar önce Louis Lewis adında biri bana eski Taft Oteli'nin bütün odalarını açacak bir anahtar sattığında aynı şeyi bir kere daha yapmıştım. Ziyaretlerimi bir iki haftaya yayıp her seferinde beş altı odayı elden geçirmeyi planlamıştım. Ama bu epey zaman önce, damarlarımda gençliğin ateşli kânı dolaştığı sıralardaydı. Sabırsızdım. Ani tatmin istiyor ve bunu beklemek de istemiyordum. Böylece Taft'ta zamana ve duruma uygun bir ad altında bir oda tutmuş ve iki büyük valizimi odama taşıtmıştım. Otele öğleden sonra üçte girmiş ve ertesi sabah yedide ayrılmıştım. Ve oradan çıktığımda sayılmayacak kadar çok odaya girmiş bulunuyordum. Taft büyük bir oteldi ve bütün odalarına girmek olanaksızdı ama ben de elimden geleni yapmıştım. Bir odaya gider; kapıyı hafifçe tıkladıp bir süre bekler, sonra yine tıkladıp içeri girerdim. Bir otel odasını aramak öyle uzun sürmez -sakinleri öyle fazla bir öteberileri olacak kadar uzun kalacak değillerdir- o yüzden iş çekmeceleri, dolabı ve valizleri karıştırmak, dolaptaki elbiselerin ceplerini yoklamaktan ibaretti.

Çoğunlukla alacak bir şey olmazdı. Ama orada burada kimi yürütmeye değer mücevherat ve arada sırada da nakit para bulduğum olurdu. Akşamın ilk saatlerinde girdiğim odalar genellikle boş olursa da, gece ilerledikçe oda sakinleri otele dönerler ve yatmaya hazırlanırlardı. Kimi kapıyı tıkladı ama homurdanır, kimi kapıya gelirdi; basit bir özür dileme onları yataklarına döndürürdü. Bir kısmı kapıyı vurmamı duymadıkları gibi, kapılarını açıp halı döşeli odalarında sessizce dolaşmamı bile duymazlardı. Oda sakinleri içerde olduğu zamanlar ziyaretlerim daha kısa sürerse de, kendileri gibi cüzdamları da otele dönmüş olduklarından çok daha kârlı olurdu. Ayrıca bunları öyle uzun uzun aramam da gerekmezdi.

Sonra, ganimetlerimi saklamak için odama dönüş. Daha sonra anahtar elde Noel sabahı bir sonraki paketten ne çıkacağını merakla bekleyen bir çocuk kadar heyecanlı yine koridorlara çıkış.

Ah, o gençlik günleri! Ertesi sabah otelden ayrılırken çantama ağırlık olsun diye doldurduğum telefon rehberlerini atmış, yerlerine bileğimin hakkıyla kazandığım ganimetleri doldürmüştüm. Parayı toplayıp da malları aracıya sattıktan sonra yekûn ne tuttu bilmiyorum ama bugünlerde adama benzer bir pul yada sikke koleksiyonundan aldığımın yarısı bile değildi. Fakat yine de bir gece için hiç de fena saymazdı. Ve kendimi bir kahraman, hırsızların süpermeni olarak görüyordum. Bir değil düzinelerce iş becermişim, hem de arka arkaya.

Kuşkusuz, elinizde anahtar varsa bu o kadar da güç bir şey değildir.

Bu kere anahtarım, yoktu ve olsaydı işleri müthiş hızlandırır. Maymuncukla ne kadar usta olsanız da bir anahtar kilidi daha çabuk açar. Yine de konukların bazıları kapılarını kilitlemeyi unutarak bana yardımcı olmamış değillerdi. Biraz şaşırırsam da kendilerine minnettardım. İnsanın komşularının da kendisi kadar akıllı uslu olduklarını düşünmek hoş bir şeydir sanırım ama sağda solda o kadar adam öldürülürken bu hayali ayakta tutmak biraz garip olmuyor muydu? İyi yetişmiş bir katilin hâlâ bir başkasının özel odasına girmeyeceğini tahmin ederim ama yine de...

Ben işimi sürdürdüm. Kendi kendime, çalmamam gerektiğini hatırlatmak zorunda kalıyordum -insanın canı çıkar huyu çıkmazca durum dikkatimi işimden ayırmayacak kadar acildi. Diğerlerinden bir kat uzakta olmalıydım ve merdivende bir ayak sesi duyduğumda hemen bir yere gizleniyordum. Hepsini zemin kata inince ben de en üst kattaki hizmetçi dairesine bir göz attım. Az sonra pencereden bakıp da köprüye doğru yürüdüklerini görünce fırsattan yararlanıp zemin kattaki odalardan bir ikisine de bir sefer düzenledim.

Eglantine'lerin dairesinden çıktığımda fazla zamanımın kalmadığını biliyordum. Dışarısoğuktu, aceleden fazla giyinememişlerdi ve bir an önce içeri dönmek isteyeceklerdi.

Aslında benim istedim de buydu; dışarda ne kadar rahatsız olurlarsa merhum Bernard Grimes Rhodenbarr'ın cesedine bakmak için o kadar az zaman ayıracaklardı.

Ama ben o şezlonglara bakmak istiyordum.

Sesler çok boğuk geldiğinden onları öyle heyecanlandırmanın ne olduğunu anlamamış ama şezlonglar olduğunu tahmin etmiştim. Acaba üçüncü şezlongda taze bir ceset mi vardı?

Ve varsa, kime aitti?

Kapalı verandaya gidince üç şezlongu gördüm ve üçüncüsünün yalnızca benim dikkatimi çekmediğini anladım. Çevrelerindeki karda ayak izleri vardı ve şezlongları örten çarşaflar çıkarılmıştı.

Ama ne yazık ki sonra yine örtülmüşlerdi. Şimdi karla örtülü değillerse de, altlarındaki cesetleri gözlerden saklıyorlardı.

Aydınlıkta bakınca cesetlerin üçleşmiş olduğu kesindi. İyi de üçüncü kurban kimdi?

Yapmam gereken tek şey gidip bakmaktı. Ama diğerleri hep bir ağızdan konuşarak eve dönmekte olduklarını duyuyordum. Kapıdan dışarı fırlayıp şezlongların yanına koştuğumda...

Buna vakit yoktu.

Ben de hemen merdivene koştum.

Küçük George'un Odası'nı artık Jonathan Rathburn'den çok kendi odam olarak görmeye başlamıştım. Yatağın kenarına oturup bundan sonra ne yapacağımı düşündüm. Önümde bir kâğıt vardı ve üzerine bir sürü daireler, X'ler ile oklarla kaba bir taslak çiziktirmiştim. Bu, cinayetlerin hangi sıraya uygun olarak yapıldığını göstermek içindi ve çizdiklerime bakılırsa katilin bir geometri öğretmeni olması gerektiği anlaşılıyordu. Başka kimse bunlardan bir anlam çıkaramazdı.

Taslağa ya da boşluğa bakmadığım zaman saatime bakıyordum. Ergeç bu pek rahat saklanma yerimden çıkacak ve yüzümü dünyaya ya da en azından Cuttleford Konağı'nın daha meskûn alanlarında gösterecektim. Kendime sahte bir ölüm düzenleyerek biraz zaman kazanmış ve bunun bir kısmını da evi oda oda arayarak harcamıştım. Elde edebileceğim bütün bilgiye sahiptim ve durumu çözebilmişim.

Hemen hemen.

Bir bakıma.

Şimdi bence önemli olan zamanlamaydı. Zamanından önce hamle yapmak istemediğim gibi, geç kalmak da istemiyordun Kahvaltıdan sonra ama evin farklı yerlerine dağılmalarından öne ve kimse kafasına gitmeyi koymadan önce.

Biraz güç iş.

Bu yüzden saatime bakıp duruyordum ama saatin kaç olmasını beklediğimi söyleyemeyeceğim için bu da pek bir yarar sağlamıyordu. Orada otururken gitme zamanına kadar bekleme lüksüne sahip olmadığımı karar verdim.

Tuvalete gitmem gerekiyordu.

Böyle şeyler oluyordu işte. Oysa Agatha Christie'nin kitaplarında hiç olmazdı ve Philip Marlowe gibi kaba saba bir herifin bile bunun bir sorun olduğunu hatırlamıyordum, ama bu doğunca bunları düşünmek de insanı avutmuyordu.

Bu ihtiyacın daha önce de belirdiğini ve bununla pek zarif olmasa bile en azından gayet etkili bir şekilde başa çıktığımı düşündüğünüzü biliyorum. Yine aynı şeyi yapamaz mıydım? Ve rica da üzerinde fazla konuşmadan?

İnanın bana ben de konuşmamayı tercih ederim. Ve daha fazla üzerinde durmamak için yalnızca şunu belirteyim ki, görmek istediğim ihtiyaç daha öncekinden farklıydı ve ayakkabı-pencere numarası pek de işe yaramazdı.

O zamandan bu yana bu konuyu düşündüm ve şu kanıya vardım ki, böyle bir durumda insanın davranışı ortamına göre değişmektedir. Örneğin savaştan paramparça olmuş

Belçika'da Naziler'den saklanıyor olsaydım yuvamı pisletir ve öyle yaşamayı öğrenirdim. Ama o kadar da çaresiz durumda değildim. Kapımın dışında kimin olabileceğini bilmiyorsam da, Gestapo olmayacağından emindim.

Kapıyı aralayıp şöyle bir baktım. Kimseyi göremedim. Duyduğum insan sesleri de eh az bir kat uzaktaydı. Kapıyı biraz daha aralayıp uzun koridoru taradım. Gözucuyla bir hareket görür gibi oldum; başka bir zaman olsa bu beni daha az acil bir anda keşfe devama zorlayacaksa da, daha fazla bekleyecek durumda değildim. Koşup kendimi tuvalete attım. Tanrı aşkı için bundan sonraki dakikaların üzerine bir perde çekelim, olmaz mı? Teşekkür ederim. Şimdi çok daha iyiyim.

Çıkarken yatak odasının kapısını çekmiş ve elbette kilitlemekle zaman kaybetmemiştim. Bu yüzden dönüşümde de kilidi açmak için vakit harcamama gerek kalmadı, içeri süzöldüm, derin bir nefes aldım ve sürgüyü ittim. Sonra yine yatağın kenarına oturup doğal ihtiyacım ortaya çıkmadan önce ne düşünmekte olduğumu hatırlamaya çalıştım. Zamanlama. Ve bir cinayet zincirinin bazı ayrıntıları. Aklıma bir şey geldi, kaşlarımı çatarak tam olarak hatırlayıp düşünmek için uğraş verdim. O eski mantık sürecinde bir yere varır gibi olduğumu hissediyordum. Tam o sırada Raffles gelip bileğime sürtünerek mırıldanmaya başlayınca düşünce katarım makas değiştirip yan yola giriverdi.

Kediyi sıçramaya davet ederek kucağıma vurdum ama buna pek dikkat etmemiş gibiydi. Mırıltıları giderek artıyordu ve başım bileklerime sürtmekle gerçekten meşguldü ki, bu ya beni gördüğüne çok sevindiği anlamına geliyordu ya da kulağı kaşınıyordu ve kaşımının en iyi yolunun bu olduğuna karar vermiş demekti.

Bu iki olasılık birbirlerini dışlamazdı ama. Hem kulağı kaşınıyor hem de kendisine sürekli Miyav Karışımı sağlayan insana karşı sürekli bir sevgi duygusu besliyor olabilirdi. Bana gelince, ben onu gördüğüme sevinmişim. Eğilip alıp kucağıma oturttum.

"Aslan Raffles" deyip kulağının arkasını kaşıldım. "Dün gece seninle pek görüşemedik Saatlerini nasıl geçirdin bakalım?"

Bir yanıt vermedi, ama zaten hiç vermez ya. Ama ben ona bakmaya ve okşamaya devam ettim ve o sırada çok daha huzur kaçıracı bir şey geldi aklıma.

Odaya nasıl girmişti?

Ancak ben koridorun ilerisindeki tuvaletteyken girmiş olabilirdi. Çünkü ondan önce odada olmadığı kesindi.

Bunu nasıl başarmıştı?

Çok basit -beni izlemişti. Ben tuvalette işimi bitirdiğimde da koridordaydı. Ben çevreyi tararken daha uzun boylu bini aradığım için yere bakmadığımdan onu görmemişim.

Bunu yapabilir miydi? Ben farkına varmadan arkamdan içeri girmiş olabilir miydi?

Hayır, diye bir sonuca vardım. Öyle olsa farkederdim-

Dışarı çıkmak için kapıyı araladığımda ya da sonra açıp çıktığımda da girmiş olamazdı. Sonra da kapıyı kapatmıştım zaten.

Peki, acaba kapıyı farkında olmadan aralık bırakmış olabilir miydim? Öyle yapmışsam içeri girerdi. Ama döndüğümde kapı kesin olarak kapalıydı. Kedi kapatmış olamazdı herhalde. Hele dilinin kilide geçeceği şiddetle hiç çarpamazdı.

Bu konu üzerinde neden bu kadar duruyordum peki? Olay basitti: A- Odadan çıkarken kapıyı kapadım sanıyorum ama dili yerine oturmamıştı. B- Kapıyı aralık bulan Raffles içeri girmişti. C-Hava cereyanı kapıyı benden daha sağlam bir biçimde kapatmıştı. D- Döndüğümde kapıyı kapalı bulmuştum ki, zaten yanlış da olsa kapalı bıraktığımı sanıyordum. E- İçeri girmiştim, kapıyı kapayıp sürgüyü itmiştim ve sonra da kucağımda kediyi görünce şaşırılmışım.

Bunun mümkün olabileceğine karar verdim. Ama yine de pek muhtemel değildi. Sonra kesinlikle olanaksız olan her şeyi silip atma eski vecizemi hatırladım. Bunu yaptığınız takdirde geri kalan olasılıklar, her ne kadar mümkün görünmese bile, doğru olmalıydı. Diğer bütün olasılıkları silip atmış mıydım?

Aklıma gelmediği için silip atmadığım olasılıklardan birini düşündüğüm anda aniden bir ürpermeyle titredim. Derin bir soluk aldım, soluğumu bıraktım, sonra mümkün olduğunca başımı çevirmeden gözlerimle odayı taradım. Sonra da güçlü ama alçak olduğunu umduğum bir sesle, "Şimdi dolaptan çıksan iyi edersin" dedim.

Yanıt yoktu. Raffles'tan bile. "Dolaptan çıkabilirsin!" dedim bir daha.

"Çıkamam" dedi ince bir ses. "Yatağın altındayım."

Ve sonra kıkır kıkır güldü. Ayağa kalktım. Kucağım aniden yok olunca Raffles elinde olmadan ileri fırladı, dört ayağı üstüne düşüp ters ters yüzüme baktı. Ve benim daha önce yaptığım gibi yatağının altından hiç de beklemediğim biri olan Millicent Savage çıkıverdi.

24

"Hortlak değilsin" dedi. "Yani ben hortlak olduğunu sanmıyorum. Yoksa hortlak mısınız?"

Soruya vereceğim yanıtı düşündüm. "Hayır, değilim" dedim.

"Hortlak olsaydın bana söyler miydin?"

"Bunu yanıtlamak çok güç" dedim. "Bir hortlağın ne yapacağını kim ne bilir ki?"

"Ben bilmem" dedi. "Zaten hortlaklara inanıp inanmadığımı da bilmiyorum. Seni koridorda gördüğümde hortlak olduğunu sanmamıştım."

"Neden?"

"Senin öldüğünü sanmıyordum. Hatta burada, Küçük George'un Odası'nda olduğundan emindim. Babam buraya ne diyor, biliyor musun? 'George Oğlan'ın Odası.'"

"Herhalde öyle diyen yalnızca o değildir. Sen benim ölmediğimi nereden çıkardın?"

"Seni yatağın altında görmüştüm."

"Gördün mü?"

Kız başını salladı. "Bay Littlefield dolabı açmak istediğinde Carolyn açmasını istemedi. Ben de seni yatağın altında gördüğümü sandım. Yatağın altında bir şey gördüm ama yere yatıp bakmadıkça ne olduğunu anlayamazdım, babam elimden tuttuğu için de yere yatamazdım."

"Aferin ona" dedim.

"Sonra Bay Littlefield dolabı açtı ve içerde kimse yoktu. Tam o anda az daha bir şey söyleyecektim."

"Söylemediğine çok memnunum."

"Bir de yatağın altına bak' diyecektim. "Ama Bay Littlefield'e yardım etmek istemedim. Ondan hoşlanmıyorum."

"Ben de."

"Ayrıca, yatağın altındakinin sen olduğundan nasıl emin olabilirdim?"

"Herhangi biri olabilirdi."

"Oradakinin bir insan olduğundan bile emin değildim."

"Çok doğru. Bir canavar olabilirdi."

Kız gözlerini yuvarladı.

"Eh, belki de bir cin" dedim.

"Onlar köprülerin altında yaşarlar, yatakların değil."

"Doğru."

"Evin arkasındaki şezlonglarda fazladan bir ceset çıktığında sen olduğunu sandım. O zaman yatağın altındakinin sen olmadığını düşündüm. Ama ceset sen değildin, öldürdüğün biriydi ve sen..."

"Ben kimseyi öldürmedim."

"Emin misin?" .

"Kesinlikle."

"Çünkü herkes..."

"Herkesin ne düşündüğünü biliyorum. Ben kimseyi öldürmedim."

"Hiç mi? Hayatında mı?"

"Eh, hâlâ genç sayılırım" dedim.

Kız yine kıkırdadı. "Çok komik şeyler söylediğin için sana inanıyorum" dedi, "Bence bir katil komik şeyler söylemez, değil mi?"

"Hayır. Bir hortlak da söylemez sanırım."

Kız bunu düşündü, sonra omzunu silkeledi. "Her neyse, sonunda ölü. çıktın zaten. Biri seni bıçaklamış ve cesedini dereye atmıştı. Bakmamı istemediler ama ben baktım."

"Ve?"

"Ve ne?"

"İnandırıcı mıydı peki?"

"Çok dikkatle bakamadım" dedi. "Cesede benziyor sanırım ve biri giysileri tanıdı. Ama ben ne düşündüm, biliyor musun?"

"Ne?"

"Hançer."

"Ee? Ne olmuş hançere?"

"Eğer ben birini bıçaklasaydım onu yarın kenarına kadar sürükleyip aşağı itmezdim. Eğer zaten orada kenarda duruyorsa bıçaklamama gerek olmazdı, iterdim biterdi. Eğer herhangi bir nedenle bıçakladıysam ve düşmüş gibi göstermek istiyorsam o zaman hançeri çıkarıp yine yerine asardım."

"Hançer biraz fazla geldi galiba."

"O konuyu düşündükçe yatağın altındakinin belki de sen olduğuna inanmaya başladım. İşte o zaman yatağın altında bir hortlak olabileceği de aklıma geldi. Bir şeyi düşündükçe aklının daha karıştığı olur mu sende?"

"Hem de nasıl."

"Herkes eve döndükten sonra kimsenin bana dikkat etmediği bir an kolladım. Sonra yukarı çıktım ve kapıya kulağımı dayadım."

"Ne duydun?"

"Hiçbir şey."

"Ya."

"Kapıyı açmaya korkuyordum. Ben de kendi odama gittim, kapı önünde oturup gözetlemeye başladım. Çok sabırlı olabilirim ben."

"Bu kadar genç birisinde pek rastlanılmayan bir huy."

"Ben öyleyim işte. Başını çıkarıp baktığında ben de gözetlemekteydim, beni görmemen için hemen geri çekildim. Ama senin koşa koşa tuvalete gittiğini de gördüm."

"Tam zamanında yetiştim" diye hatırladım o anı.

"O zaman sesin sen olduğuna ve hortlak olmadığına inandım. Neden biliyor musun?"

"Neden?"

"Hortlaklar tuvalete gitmezler."

"Giderler"

"Gitmezler"

"Giderler elbette. Sana hiç postadan bir paket gelmedi mi? Açtığında içindeki şeyin kırılmaması için bazı dolgu malzemesi vardır hani?"

"Ee?"

"Başparmağın boyunda küçük beyaz şeyler" dedim. "Sana herhalde onların, köpük olduğu söylenmiştir"

"Köpüktür tabii."

"Hayır."

"Nedir peki?"

"Hortlak kakası."

Bir kahkahayla karşılaşacağımı sanmıştım ama kız yalnızca gözlerini yuvarlamakla yetindi. "Her neyse" diye devam etti. "Sen tuvaletten Raffles geldi ve ben de onun bileceğini düşündüm."

"Hortlak olup olmadığını."

"Evet. Onu yakaladım ve buraya soktum. Önce ikimiz de yatağın altındaydık ama sen kapıyı açınca o neler olduğunu görmek için çıktı. Bir soru sorabilir miyim?"

"Sana nasıl engel olacağımı bilemem ki."

"Neden ölü numarası yapıyorsun?"

"Katili tuzağa düşürmek için."

"Kim olduğunu biliyor musun?"

"Bildiğimi sanıyorum."

"Bana da söyle!"

Başımı salladım. "Şimdi olmaz. Ama senin bana söylemen gereken bir şey var."

"Ne? Ben bir şey bilmiyorum ki."

"Son kurbanın kim olduğunu biliyorsun."

"Sensin. Ya da öyle sanıyorlar. Dere yatağında."

"O yalnızca elbise ve yastık. Oradaki ben değilim, Millicent, Başka biri de değil."

"Biliyorum."

"Ama gerçek bir En Son Kurban vardı" dedim. "Evin arkasındaki şezlonglardan birinde. Jonathan Rathburn ve aşçı kadın vardı, şimdi de üçüncü biri daha var."

"Eee?"

"Bana onun kim olduğunu söyle."

Kızın kafasında bir şimşek çaktı. "Bilmiyorsun" dedi. "Herkes onu senin öldürdüğünü sanıyor ya da senin, de öldüğün ortaya çıkana kadar öyle sanıyorlardı. Ama sen ölü değilsen bile onu öldürmedin ve..."

"Doğru."

"Ve kim olduğunu da bilmiyorsun."

"Ama sen söyleyince öğreneceğim."

Kız yüzüme baktı.

"Ne oldu."

"Kimin öldürdüğünü ben biliyorum sen bilmiyorsun" dedi şarkı söyler gibi bir sesle. "Ama sen katilin kim olduğunu biliyorsun ve ben de onu bilmiyorum."

"Anlaşma zamanı geldi, öyle mi?"

Ciddi bir tavırla başını salladı.

"Tamam" dedim. "Sen bana şezlongda yatanın kim olduğunu söyle, ben de sana o adamı oraya kimin koyduğunu söyleyeyim."

"Adam' mı?"

"Yani kadın mıydı?"

"Olabilir" dedi. "Belki kadındı belki de erkek. Orasını ben biliyorum."

"Ben de öğrenmek istiyorum" dedim. "Ve ancak sen söyleyince öğreneceğim."

"O zaman sen bana bu işi kimin yaptığını söyle."

"Tamam."

"Peki" dedi.

"Anlaştık mı?"

Kız başını salladı. "Anlaştık."

"Eee?"

"Ne?"

"Söylesene."

Millicent kaşlarını çattı. "Bence önce sen söylemelisin."

"Neden? Bana güvenmiyor musun?"

Kız bir şey demedi, ki bu da başlı başına bir yanıtı. Önce ben söyleyebilirdim, ama o bana güvenmiyorsa ben ona neden güvenecektim ki? Cüzdanımı çıkarıp kâğıt arandım, bulamayınca iki tane birer dolarlık çıkarttım. Birini Millicent'e verdim.

"Washington'un resmi yanındaki boşluğa kurbanın adını yaz, ben de benimkine katilin adını yazacağım."

"Ben para üzerine yazı yazmanın yasak olduğunu sanıyordum."

"Seni bu yüzden tutuklarsa fikrin benden çıktığını söylerim, Hile yok ama. Beni kandırmak için Miki Fare falan yazmak yok. Tamam mı?"

"Öyle bir şey yapmam ben."

"Yaparsın" dedim. "Ben de yaparım ama bugün değil. Anlaştık mı?" Kız başını salladı, ben de kuşku bulduğum kişinin adını öteki elimi yazının üzerine siper ederek yazdım. Sonra banknotu iki kere katlayıp kıza uzattım. Öteki elimle onun uzattığı aynı şekilde katlanmış banknotu aldım.

Açıp yazdığını okudum. Sonra kıza baktım. O da bana bakıyordu.

"Bundan emin misin?"

Gözleri irilemişti, başını salladı. "Sen çıkacaksın sanmıştım ama o çıktı" dedi.

"Gordon Wolpert. Tüvit ceketli, kolları deri yamalı..."

"Ölüydü ha." Kaşlarımı çattım. "Bir kaza olmuş olabilir mi? Yani vicdan azabı çektiği için öldürdüğü iki kişinin yanına bir şezlong çekti, sonra da uyuyakaldı ve dondu."

Kız aklımı kaçırmışım gibi yüzüme baktı. "Hem boynunda izler vardı" dedi. "Boğularak öldürüldüğünü söylediler"

"Boğularak demek. Gözlerine bakan oldu mu? İç kanama olmuş muydu acaba? Ama o belki biri soluğunu kestiği zaman olur Dur bir dakika? Boğularak mı dedin? Belki kendini asmıştır. Belki vicdana azabıyla kendinden geçip" -bu söze de saplanıp kalmıştım galiba-

"Ve kendini bir kirişe falan asmış ve.."

"Ve ne?"

"Ve sonra ipi kesip dışarı çıkmış, bir şezlong alıp... Neyse, boşver Gordon Wolpert, ha? Emin misin? Elbette eminsin."

"Sen de katilin o olduğundan emin misin?"

"Hayır" dedim. "Birkaç dakika öncesine kadar emindim. Artık hiçbir şeyden emin değilim." Kalkıp konsola gittim, daha önce okumakta olduğum kitabı alarak sanki onun ruhuyla güçleneceğim gibi tuttum. Katil olduğuna inandığım Gordon Wolpert birini kendisini öldürmesi için kandırmıştı.

Çekmeceyi açtım, kitabı içine koydum. Dolabı açtım, Rathburn'ün ayakkabılarının kokusunu duyunca yine kapattım.

"Vakit geldi" dedim.

"Ne vakti, Bernie?"

"Eyleme geçme vakti. Chandler'in dediğini biliyorsun, değil mi? İşler ağırlaşmaya başlayınca ellerinde silah olan birkaç kişi getirirsin."

"Senin tabancan var mı?"

"Yok Ve ben yalnızca bir kişiyim. Ama yanımda dolaşacak iki kişi daha bulma zamanı geldi artık. Senin aşağı inmeni istiyorum, Millicent."

"Seninle Raffles'ı burada mı bırakacağım yani?"

"Raffles'ı alabilirsin. Senden istediğim hepsini bir odaya toparlaman."

"Hangi odaya?"

"Kütüphane'ye" dedim. "Her şey orada başlamıştı. Orada sona ermesi iyi olur."

25

Hepsi Kütüphane'deydiler

Nasıl başardığını bilemeyeceğim ama kız hepsini bir araya getirebilmişti. Koltuklara, kanepelere oturmuşlar, duvarlara ve kitap raflarına dayanmışlar ya da ikişer üçer kişilik gruplar halinde konuşuyorlar, herhalde kızın kendilerini neden orada topladığını merak ediyorlardı.

Ki bu benim açılış cümlem de olabilirdi. "Sizi neden buraya çağırdığımı merak ediyor olabilirsiniz" diyebilirdim.

Ama demedim. Yalnızca, eşikten içeri adımımı attım ve tepkilerini gözledim.

Eh, gerçekten de tepki gösterdiler hani. Gözleri irileşti, çeneleri sarktı, bir iki tanesinin yüzü soldu. Bayan Dinmont'un elleri tekerlekli sandalyesinin kollarını sıkıca kavradı, Bayan Colibri destek için bir kitap dolabına tutundu. Albay Blount-Buller'in üst dudağı o sertliğini biraz kaybetti. Soluklar falan tutuldu ama kimse bir şey demedi. Ve o sessizlik içinde Lettice Littlefield'in sesi yükseldi.

"Bernie! Bu gerçekten sen misin?"

"Hem de kanlı canlı" diyerek kolumu çimdikledim. "Gördün mü? Rüya görüyor değilsin, hortlak da değilim."

"Ama sen..."

"Dere yatağında hançerlenmiş yatıyordum. Ama aslında yatmıyordum ve hançerlenmiş değildim. Ve sizi böyle şaşırtmamın nedeni hangi köpeğin havlamayacağını görmektir." Bu sözüm anlayış eksikliği gösteren bazı bakışlarla karşılandı. "Baskerville'lerin Köpeğı" dedim. "Holmes, hangi köpeğın havlamadığını öğrenmenin önemini görmüştü. Eh, biri beni görünce sararmamışsa ya da dilini yutacak duruma gelmemişse ya gözleri fırlamış gibi bana bakmamışsa şaşmamış demektir. Ve beni hâlâ yaşıyor gördüğüne kim şaşırmazdı? Ölü olmadığımı bilen kişi. Ve bunu da beni öldürmemiş olan kişiden daha iyi kim bilebilirdi?"

"Eh" dedi albay. Bir iki baş daha bu mantığımı onaylayarak sallandı.

Leona Savage, "Ben seni öldürmedim" dedi.

"Ne? Elbette öldürmedin ve..."

"Ben seni öldürmedim" diye ısrar etti kadın. "Ama seni burada gördüğüme şaşırdım. Çünkü sen olduğunı sandığım birini dere yatağında görmüş ve bunun sonucunda da seni ölmüş biliyordum. Seni öldürmeyen adam değilim ama seni öldürmemiş olan kişilerden biriyim ve yine de seni görünce şaştım. Talihim varmış ki kalp krizi geçirmedim."

"İyi ki geçirmedin" dedim. "Seni böyle şoka uğrattığım için özür dilerim, ama..."

"Hatta hâlâ sağ olduğuna göre buradakilerin hiçbiri de seni öldürmedi" diye devam etti kadın. "O yüzden..."

"Tanrı aşkına, Leona" dedi Greg Savage. "Hep böyle yaparsın"

"Hep ne yaparım?"

"Bunu" dedi adam pek kesin olmasa da duygulu bir sesle. "Adamın ne demek istediğini biliyorsun ya da bilmen gerek. Bu odadakilerden biri bir katildir Rathburn'ü, Orris'i ve aşçı kadını, en son olarak da Gordon Wolpert'i öldürdü. Onun dışında bizler Rhodenbarr'ı da öldürdüğünü sandık. Ancak katil her kimse, o Rhodenbarr'ı öldürmediğini biliyordu."

"Çünkü bu insanın yaptığı takdirde hatırlayacağı bir şeydir" dedi Bettina Golibri.

"Ve o yüzden de şaşırmayacaktı" dedim. "Ama ben hepinizin yüzünüzü inceledim ve hepiniz şaşmış görüldünüz."

"Biliyordum" dedi yüzü birden değişiveren Gissie Eglantine, hepimiz masumuz. Katil pis bir serseriydi işte."

Nigel içini çekti ki, bunu yapanın bir tek o olduğunu sanmıyorum.

"O kadar basit değil" dedim. "Bir kere katil sağ olduğumu biliyor olsa bile benim bu kadar çabuk ortaya çıkmamı beklemezdi. Carolyn sağ olduğumu biliyordu, çünkü ona planımı anlatmıştım. Ama bir dakika önce onun yüzüne baktım, sizler kadar şaşırmıştı o da."

"Eh, beni ürküttün, Bern."

"Herkesi ürküttüm.. Ben de birkaç dakika önce Gordon Wolpert'in öldüğünü duyunca öyle şaşırmıştım. Ve korkarım şaşırtmam sona ermiş değil henüz."
Bayan Dinmont daha fazla heyecan verecek şey çıkmayacağını umduğunu söyledi. Dakin Littlefield gözlerini yuvarladı ve yeni kansına anlaşılabilir bir şeyler mırıldandı. Aslında herkes bir şeyler mırıldanıyordu ki, Carolyn, "Sakin olalım!" diye seslendi. "O katilin kim olduğunu biliyor. Öyle değil mi, Bern?"
Öyle miydi? Bu soruyu yanıtlamaktan kaçınmak, kaçamak bir yanıt vermek isterdim. "Evet" dedim kesin bir sesle. "Cinayetleri kimin işlediğini biliyorum."

Uzun bir sessizlik sonunda Nigel, "Vay canına!" dedi ve ben hepsinin bana bakmakta olduklarını farkettilim.
"Kusura bakmayın" dedim. "Bunu öyle söylemek çok kesin konuşmak oldu. Bu işin baştan beri yanlış olan şeyi ne biliyor musunuz? Aşırı İngilizliği."
"Aşırı İngiliz mi?"
"Aşırı nazik, aşırı yumuşak. Cissie elbette katilin buradan geçmekte olan bir serseri olmasını istiyor. Bunun alternatifi o pis işi içimizden birinin yapmış olması demektir ve bizler de o kadar hoş insanlar ki, mantığın almayacağı bir şeydir bu. Ve ben de cinayetleri aynı dürüst İngiliz tavrıyla soruşturuyorum: Önce Poirot'culuk oynamaya kalkıştım, sonra da amatör detektif oldum, sersemce sorular sorup cinayet nedenleri aradım. Sanki bütün bunlar bana bir şeyler söyleyecekmiş gibi."
"Öyle olmadı mı?"
"Hayır, çünkü bu o sıcacık İngiliz cinayet olaylarından biri değil. Bu gayet kaba saba bir olay ve Bayan Jane Marple ya da Lord Peter Wimsey gibi yumuşak tavırlarla çözümlenecek değil. Bu daha çok Philip Marlowe tipi bir olay."
"Philip Marlowe mu?" dedi albay. "Bu adı duyduğumu sanmıyorum."
"Raymond Chandler'in detektifiydi" dedim. "Kötülük dolu sokakları iyi tanırdı ve cilasını sıyırıp attık mı, bu evde de bulacağımız budur. Kötülük dolu ya da temiz sokaklardan millerce uzakta olabiliriz ama eninde sonunda hepsi aynı şeydir, değil mi?"
"Bilemiyorum, Bern" dedi Carolyn. "Cinayet silahlarına bak. Başlangıç olarak bir deve ile bir yastık, benzin deposunda şeker, dalgalı bıçaklı bir hançer Philip Marlowe'un olaylarında genellikle birbirlerini tabancayla vururlardı, değil mi?"
"Evet, ama..."
"Ya da birinin başına vurulur; merdivenden aşağı yuvarlanır Burada kimse tabancayla vurulmadı, o küçük kütüphane merdivenini saymazsan kimse merdivenden aşağı paldır küldür yuvarlanmadı. Durum böyle devam ederse bundan sonrakinin tropikal balıkla öldürülmesine hiç şaşmam ve Chandler de o konuda ne demişti bilirsin."
"Bütün bunlar çevresel olaylar" dedim. "Gerçek olaya baktığınızda çok açık seçik ve vahşice olduğunu görürsünüz. Ve içinde bir tek tropikal balığın olmadığını."

"Jonathan Rathburn buraya tek başına geldi" dedim. "Küçük George'un Odasına yerleşti ve kafasını kurcalayan bir şey olan bir insan gibi davranmaya başladı. Bir not defterine sürekli bir şeyler çiziktiriyor, kimsenin görmediği mektuplar yazıyordu. Ve insanlar yüzlerine dik dik bakıyordu. Biri onun Leona Savage'a garip garip baktığından sözetti ve bunun nedeni yıllardan beri birbirlerini görmüş sevgililer ya da doğum anında birbirlerinden ayrılan ikizler olmaları değildi. Rathburn hemen hemen herkese merakla, bir şeyler öğrenmek istermiş gibi bakmıştı."
"Ben onun insanlara ilgi duyduğunu sanmıştım" dedi Cissie Eglantine.
"İnsanlarla ilgilenen biri daha vardı" diye devam ettim "Gordon Wolpert O Rathburn'den çok farklıydı; Rathburn düşünceli ve gösterişli, o ise tüvitli ve içine kapanık. Ama o da buraya yalnız gelmişti, diğer konukları gözlemliyordu ve biraz da dedikoduya düşküdü."

"Doğru" dedi Bayan Hardesty. "Herkes hakkında bir sürü şey sorar ve yorumlarda bulunurdu."

"Hoş bir insandı aslında" dedi albay. "İyi bir adama benziyordu."

"Ama iştahsızdı" dedim. "Öyle değil mi, Bay Quilp?"

"Hem de nasıl, çatalının ucuyla dokunurdu yemeğine, tabağının içinde oradan oraya iter dururdu."

Bunu doğrulaması için Molly Cobbett'e baktım. "Asla fazla yemezdi" dedi. "Yemeğin iyi olduğunu söylerdi ama tabağını kaldırdığımda yarısı dolu olurdu. Aşçı bu işe sıkılırdı."

"Ben de" dedi Quilp. "İştahsız insanlara asla güvenmem."

"Adam öldü" dedi Greg Savage. "Sanırım iştahsızlığını bağışlayabiliriz artık. Belki de rejim yapıyordu."

"Ama gayet inceydi" dedi Leona.

"Sevgilim, belki de öyle yaparak ince kalıyordu. Bir beygir gibi yeme alışkanlığına direnerek."

"Herhangi bir şeye direnmiyordu" dedi Quilp. "Yemek yemekten hoşlanmıyordu yalnızca."

"Belki de iştahsızlıkta doğuştan kuşkulu bir şey vardır" dedim, belki de yoktur. Ben bunu size açıklayamam. Benim dikkatimi çeken Gordon Wolpert'in Tabak Sıyırma Derneği'ne asla üye olamayacağıydı. Beni daha çok ilgilendiren şey bu konuda yalan söylemesiydi."

"Ne demek istiyorsun, Bern?"

"Sen de oradaydın" dedim Carolyn'a. "Onunla ilk konuşmanızdı sanırım. Wolpert yemekler çok güzel olduğu için Cuttleford Konağı'nda kalışını uzattığını ve bir kere daha uzatabileceğini söylemişti. Hatta midesini okşamış ve göbeği hakkında bir şey söylemişti."

"Belki de anoreksikti" dedi Millicent. "Öyle bir program görmüştüm. Kızlar açlıktan ölüyorlardı ama kendilerini şişman sanıyorlardı."

"O profile pek uyduğunu sanmıyorum" dedim. "Orta yaşlı erkeklerde anoreksi ender rastlanan bir durumdur. Hayır, bence burada temel bir ilke söz konusu. Dikkat ettiniz mi bilmiyorum ama bir politikacı, sormadığınız bir soruyu yanıtlıyorsa mutlaka yalan söylüyordur. Gordon Wolpert de aynı şeyi yapıyordu. Cuttleford Konağı'nda planladığından fazla kalıyordu ve hiç gerekmediği halde buna bir açıklama getiriyordu. Ve açıklaması da doğru değildi; Onu burada yemekler tutmuyordu. Bu da başka bir nedeni var ve onu da saklamak istiyor demektir."

"Çok zekice" dedi Dakin Littlefield kupkuru bir sesle. "Ama ne yazık ki bir boynuna bir ilmek geçirmeden bunu kendisine sormadınız"

"Çok haklısın" dedim. "Ben amatör detektiflerin yaptığını yaptım: Kesinlikle emin olana kadar bekledim. Kitaplarda öyle olur sanırım, yoksa yetmiş sekizinci sayfada sona ererlerdi. Yapmam gereken şey olayı zorlamak ve beni ilgilendirmeyen konularda sorular sormaktı. Ama bunu yapmadım ve biri onu boğdu."

Albay boğazını temizledi. "Demek kuşkularını uyandıran Wolpert oldu."

"Evet" dedim. "Bu odada Jonathan Rathburn'ün yanında birinin oturduğunu biliyordum. Ben yatmaya gidiyordum ve onlar buradaydılar."

"Bunu hiç söylememiştin" dedi Nigel.

"Hayır, söylemedim."

"Onları burada gördün demek?" dedi Lettice. "Bizi merakta bırakıp durma, Bern? Katil kimdi?"

"Işıklar sönüktü" dedim. "İçersi zifiri karanlıktı, o yüzden kimseyi göremedim. Bir konuşmanın devam ettiğini duyuyordum ama konuşanların kimliğini anlayamayacağım kadar alçak sesle konuşuyorlardı ve ben de doğal olarak kulak misafiri olmak istemedim."

"Ben olsam dayanamazdım" dedi Lettice. "Az bir şey olsun duymadın mı, Bernie?"

"Tek sözcük bile, hem zaten fazla da durmadım. Yorgundum ve biraz D'rumnadrochrt içmiştik. Ayrıca ben terbiyeli bir insan ve bir İngiliz'dim, öyle şeyler yapmak bana

yakışmazdı. Ama daha dikkatle dinlememem ya da içeri girip ışıkları yakmamam yazık oldu. Böylece bir cinayeti önleyebilirdim."

"Ya da cinayetin işlenmesine tanık olurdunuz" dedi soluğu tutulmuş gibi olan bayan Dinmont. "Katil deveyi savururken içeri girmiş olsaydınız..."

Bunun düşüncesine bile dayanamayarak sustu.

"Biraz garip olurdu ama olmadı işte" dedim. "Bu hafta sonu burada Cuttleford Konağı'nda olanlar zaten yeteri kadar garipti. Neyle başlamıştık? Çok hoş bir İngiliz taşra konağı..."

"İltifat ediyorsunuz" diye Cissie mırıldandı.

"...biraz kaçık da olsalar gayet sevimli konuklar."

Albay bu sözüm üzerine gürültüyle öksürdü.

"Ama iki kişi buraya hiç uymuyordu. Delici bakışları, sürekli bir şeyler yazmasıyla Rathburn ve yemekleri methedip yemeyen Wolpert. Bay Quilp kendisini iştahsız ve bu nedenle güvenilmez biri olarak nitelemişti. Aklıma ilk gelen birinin diğerini öldürdüğü oldu."

"Bay Wolpert, Bay Rathburn'ü öldürdü yani" dedi Cissie. "Eh, tersi olamazdı ya" dedi kocası.

"Ben de öyle düşünmüştüm" dedim. "Ama emin olamıyordum. Rathburn'ün nasıl öldürüldüğünü biliyordum -deve ve yastık- ve nedenini de biliyordum ama..."

"Nedeni neydi?" diye Carolyn sordu.

"Konuşmasını önlemek için. Rathburn buraya birini aramaya geldi, bir şey biliyordu ve sırrı olan biri için tehdit oluştuyordu. Wolpert'in bir sırrı olduğunu tahmin ettim, aksi takdirde burada fazla kalışının nedenini neden saklasın? Böylece Rathburn'ün bu sırrı öğrendiğini ve Wolpert'in de sırrını saklamak için onu öldürdüğünü düşünmek mantıktı görünüyordu." Dakin Littlefield, "Biliyor musun, bunu söyleyeceğimi hiç aklıma getirmezdim ama kutlarım seni. Olayı çözmüşe benziyorsun. Katil Wolpert'tir."

"Ama Wolpert de öldürüldü" diye Leona Savage itiraz etti.

"O cinayet miydi bakalım?"

"Başka ne olabilirdi?"

"İntihar" dedi Littlefield. "Beni izleyebiliyor musun, Rhodenbarr? Wolpert, Rathburn'ü çenesini tutması için öldürüyor... ha, aklıma gelmişken, Rathburn'ün bulunduğu bu sırrın ne olduğunu öğrendin mi? Bu işte Wolpert'in iştahsızlığından daha başka şeyler de vardı sanırım."

"Ben de öyle tahmin ediyorum" dedim. "Rathburn'ün odasında bir ipucu bulabileceğimi düşündüm. Ne de olsa uyanık olduğu bütün saatleri not ve mektup yazmakla geçiriyordu. Ama bu yazdıkları için ya çok esaslı bir gizleme yeri buldu ya da katil benden önce davrandı."

"Demek sırrı Rathburn'le birlikte öldü" dedi Littlefield. "Eh, ne farkeder ki? Rathburn bir şey biliyordu, Wolpert onun açığa çıkmasını istemiyordu ve adamı öldürdü. Normal koşullar altında ertesi sabah buradan ayrılıp evine giderdi ama köprü yıkılmıştı. Sonunda vicdan azabı galip geldi, ergeç yakalanacağını anladı. Bir insanın kafasının içinden neler geçtiğini kim bilebilir ki?"

"Doğru."

"O da intihar etti" dedi Littlefield.

Biri, "Ama boynunda izler vardı" dedi. "Boğulmuş olduğu belliydi."

"Ya da kendini asmaya çalıştığı" dedi Littlefield. "Bileklerini kesen insanlarda tereddüt ettikleri andan kalma çizikler olur hani? Eğer kendini asmak için cesaretini toplamaya çalışsan da aynı şey olur bence. Boynuna ipi geçirip bir iskemleye çıktın diyelim, iskemleye tekmeyle savurmadan önce neler hissedeceğini anlamak için dizlerini bükersin. İlmek daralır, bu işin pek eğlenceli olmayacağını farkeder ve yaşamanın daha basit olacağına karar verirsin. Ama o zamana kadar boynunda da ip ya da boğulma izleri artık ne dersiniz deyin oluşmuştur bile."

"Peki o nasıl öldü öyleyse?" diye Carolyn sordu. "Rathburn ile aşçının yanında şezlonga yatıyordu sonunda. Oraya nasıl geldi ve neden öldü?"

Littlefield, "İple başaramamasına rağmen hâlâ kendini öldürmek istiyordu" dedi. "Gidip öldürdüğü insanın yanına oturdu."

"Eğer belleğim beni yanıltmıyorsa aşçı orta şezlongaydı, Wolpert bir yanında Rathburn de öteki yanındaydı" dedi albay.

"Ne farkeder ki? Herhalde kadını da o öldürmüştü. Ya da kadın Wolpert yemeğini bitirmediği için bunalıma girip öldü ve Wolpert de bizi o eliyüzü düzgün yemeklerden yoksun bıraktığı için kendini sorumlu tutuyordu. Her ne olmuşsa, üzerine bir örtü çekti ve öldü işte."

"Nasıl ama?"

"Bilemem" dedi Littlefield. "Bence kendini asmaya kalkışmadan bir iki kadeh devirmişti. Diğer iki cesedin yanına oturmadan da birkaç tane içmiştir. Orada uyuyakalıp donarak ölmesi hiç de güç bir iş değildi."

"Hep olan bir şeydir" dedim.

"Belki de zehir içti. Hangi mantarın insanı öldüreceğini bilen o değil miydi? Karların altında mantar topladığını sanmıyorum ama eğer uyumak ve bir daha uyanmamak istiyorsan ne almak gerektiğini bilirdi sanırım. Herhalde aşçıyı zehirledikten sonra bir doz almıştı onu da kendisi içti." Omuzlarını silktili. "İşin aslına inersen ne farkeder ki? Bir adam öldürdü ve şimdi de kendisi öldü. Biz bir yolunu bulabilirsek artık evlerimize gidebilirdik."

"Ne iyi olurdu değil mi" dedim.

"Elbette" dedi Littlefield. "Ve ben denemeye hazırım. Güneş çıktı, kar yağmıyor; Lettice'le ben artık gitsek diyorum. Eğlenceli geçmedi diyemem ama..."

"Orris?"

Gencin adını bir çığlık gibi söyleyen Earlene Cobbett olmuştu ve sesinin tonundan adamın dirilip Kütüphaneye girdiğini anabilirdiniz. Hepimiz Earlene'e dönerken oda birden sessizleşti, kızın çilleri ardında yüzü kızardı.

"Tanrı aşkına, kes artık" dedi Littlefield. "Kuzeninini seni becerdiği meydanda, herhalde fırınına da bir kek bırakmıştır ama bu çığlıkların insanda sinir diye bir şey bırakmıyor. Bağırman onu geri getirecek değil, zaten yaşasaydı da herhalde seninle evlenmeyecekti ama çocuk babasının soyadını taşıyacak nasıl olsa. Aile içi zinanın bu yararı vardır işte." Earlene bu kere sessiz bir çığlık attı. "Haydi haydi" dedi Littlefield. "Eglantine bir şey yapamaz mısın? Şunu kov da evine defolup gitsin."

Littlefield dost edinmeye çalışıyorsa doğrusu bunu pek ters yönden başarmaya çalışıyordu. Erkekler hoşnutsuzluklarını belirtmek için kaşlarını çattılar; kadınlar kendisinden yana öldürücü bakışlarını yolladılar. Littlefield çevresine bakındıktan sonra buzlarını silkeledi. "Aman hepiniz de yufka yüreklisiniz" dedi. "Tamam pes ediyorum. Ciğerlerin fırlayana kadar bağır, tatlım."

"Earlene yalnızca Orris'i unutmamamızı söylüyor" dedim. "Öyle değil mi, Earlene?" Kız başını salladı. "Ve çok da yerinde bir noktaya değindi. Senin kuramının kapsamadığı bir iki alan var, Littlefield."

"Ne gibi? Dere yatağındaki genç mi? O gerektiği kadar hızlı hareket edemedi. Köprünün halatı kopunca aşağı uçtu. Yazık oldu ama bunun Wolpert'in Rathburn'ü öldürmesiyle ne ilgisi var?"

"Köprü neden yıkıldı?"

"Sana kalırsa biri sabotaj yaptı. Halatların bir kısmını kesti."

"Bunu neden yapsın ki?"

"Bilmem. Orris'i öldürmek için mi? Biraz aptalca bir yol bana sorarsan. Bak Rhodenbarr, baktığın her yerde alengirli bir şey görmenin pek hoş olduğunu anlıyorum ama halatlar

eskilikten kopmuş olamaz mı? Belki bir süredir o durumdaydılar da kötü talih oğlana isabet etti."

"Demek Wolpert, Rathburn'ü ve aşçıyı öldürdü, sonra da kendi canına kıydı" dedim. "Ve Orris'in ölümü de kazaydı."

"Beğenmedin mi? Bana gayet mantıklı geldi."

"Eh, küçük bir sorunum olabilir" dedim.

"Ya?"

"Ben durumu şöyle görüyorum: Cuttleford Konağı uzun bir kış hafta sonuna hazırlanırken gizli bir gündemleri olan iki adam vardı. Kar yağmaya başladı. Ve akşam iki konuk daha geldi."

"Littlefield'ler" dedi Nigel.

"Lettice ve Dakin uzun yıllardır görülmemiş bir kış fırtınasına rağmen geldiler. Köprüyü geçen en son iki kişi sizdiniz."

"Talihe bak" dedi Littlefield.

"Birkaç saat sonra Rathburn ölmüştü, kafasına bir darbe yemiş yüzüne yastık bastırılarak boğulmuştu."

"Wolpert tarafından."

Bunu duymazlıktan geldim. "Ondan birkaç saat sonra Earlene cesedi buldu ve o ünlü Cobbett çığılığıyla milleti ayağa kaldırdı. Hepimiz koşa koşa geldik ve Nigel polisi aramak isteyince telefonun çalışmadığını gördü."

"Çünkü biri telleri kesmişti."

"Önu daha sonra farkettilik" dedim. "Nigel, Orris'in ölümünden sonra evin arkasına gitti ve tellerin kesik olduğunu gördü, bu nedenle fırtınanın telefonları bozduğunu ve tellerin daha sonra kesildiğini düşünebiliriz. Ancak Jonathan Rathburn'ün cesedi bulunduğunda tellerin çoktan kesilmiş olduğu da uzak bir olasılık değildir" Bu herkese mantıklı gelmişti.

"Bundan sonraki olay kar püskürtücüsünün çalışmamasıdır. Onun da benzin deposuna şeker atılarak sabote edildiğini kabul edebiliriz. Ondan sonraki olay da köprünün çökmesi ve Orris'in dere yatağına düşerek ölmesiydi."

Earlene'in epey hafif olan çığılığına kimse aldırış etmedi. "Biri telefon tellerini kesti" diye sürdürdüm. "Biri benzin deposuna şeker attı. Biri köprünün halatlarını kesti. Ve bunların her birini yapanı bulana kadar bulmacayı çözmüş sayılmayız."

"Wolpert" dedi Littlefield.

"Gordon Wolpert mi?"

"Neden olmasın? Eğer bronz bir deveyle birinin beynini dağıtacak kadar çaresizse bir iki telefon telini koparmaktan neden çekinsin ki?"

"Ama bunu ne zaman yapabilirdi? Ve neden?"

"Telleri neden mi kesti? Bunu bilmek fazla güç değil. Polisin çağırılmasını önlemek için."

"Soruşturma yapamamışlar diye" dedim. "Mantıklı, değil mi?"

"Öyle mi?" Kaşlarımı çattım. "Belki. Bir an bırakalım bunu. Peki, ya kar püskürtücüsü? O neden sabote edildi?"

"Adı neydi, o yolu temizlemesin diye."

"Bunu neden istesin ki?"

"Aynı nedenle. Polislerin gelmesini önlemek için."

"Peki polis neden gelmek istesin ki?"

Littlefield gözlerini yuvarladı. "Rhodenbarr, dere yatağında ölü yatarken daha mantıklıydın doğrusu. Polisler Kütüphane'de bir ölü olduğu için gelecekti."

"Ama telefonlar kesik olduğuna göre Rathburn'ü nasıl haber alacaklardı ki?"

"Wolpert içimizde birinin cep telefonu olduğunu düşünmüş olabilir. Köprüyü zaten devredışı bıraktığına göre kar püskürtme makinesini sabote biraz aşırıya kaçmaktı, kabul

ederim. Ama belki de Wolpert hem kemer hem de askı takan İnsanlardan biriydi, Hiçbir şeyi şansa bırakmıyordu."

"Başka bir açıdan bakalım" dedim. "Telefon tellerini kesmek polisi buradan uzak tutardı. Köprüyü ve kar püskürtücüsünü devredışı bırakmak da bizim buradan ayrılmamızı önlerdi."

"Doğru" dedi Littlefield. "Ama Lettice ile gideceğimiz için bu artık geçerli değil."

"Biraz daha kalın" dedim. "Katilin bizim buradan gitmememizi neden istediğini açıklayana kadar."

Bir şey söylemek için ağzını açtı, sonra kapatıp omuzlarını silkti. "Bilemem" dedi.

"Eee?"

"İlginç de ondan. Katil bir adam öldürmüş ama polisin anında çağırılmaması için bazı düzenlemeler yapmış. Ve bunu yaparken kendi kaçış yolunu da kapatmış. Ne biz gidebiliyoruz ne de kendisi."

Odaya çöken sessizliği bozmayıp bekledim. İlk konuşan Bayan Dinmont oldu. "Bizi buraya kıstırmıştı. Acele etmeyip hepimizi teker teker öldürebilirdi. Önce Orris, sonra aşçı, sonra Bay Wolpert ve Bay Rhodenbarr..."

"Ama Bay Rhodenbarr yaşıyor" dedi Bayan Hardesty "Ve katil de Bay Wolpert'ti."

"Doğru" dedi sesi şimdi biraz sakinleşmiş olan Bayan Dinmont "İnsanın kafası iyice karışıyor değil mi?"

"Hem de çok" dedim. "Ben de aşağı yukarı sizin gibi düşünüyordum Bayan Dinmont."

"Sahi mi?"

"Evet ve bunun nedeni de bunu İngiliz taşra konağı cinayetlerinden biri sanmamdı. Ama öyle değil."

"Değil mi?"

"Kötülük dolu sokaklar" dedi Carolyn.

Başımı salladım. "Bir katilin hepimizi teker teker temizleyeceğini düşünüyordum. Aslında elimizde bir kişiyi öldürmüş ve kaçmak isteyen bir adam var. O yüzden olaya bir kaza görüntüsü vermeye çalıştı, Rathburn'ün cesedini kütüphane merdiveni önüne çaktı. Adamın öldürüldüğünden kimse kuşkulanmayacak ve bir mucize olup da polisler suçlayıcı bir ipucu bulduklarında o buradan yüzlerce mil uzakta olacaktı. Ve onlardan önce davranabilmek için de telefon tellerini kesti."

Littlefield tiyatroyu bir havayla içini çekti. "Ben de öyle demedim mi, Rhodenbarr?".

"Tam değil. Sen katilin köprüyü ve kar püskürtücüsünü de sabote ettiğini söyledin. Ama bunları o yapmadı."

"Ya?" dedi albay. "Bu nasıl oluyor peki?"

Greg Savage, "Bence köprü gerçek bir kazaydı" dedi. "Ve Nigel, umarım sigorta primlerini zamanında ödemiştir. Kar Püskürtücüsüne gelince, o da bozulmuştur Hani soğuk günlerde bazı otomobiller çalışmaz ya, onun gibi bir şeydi belki."

"Kar püskürtücülerinden soğuk günlerde çalışmaları beklenir" dedim. "Sıcak günlerde zaten kullanılmazlar. Hayır; benzin deposuna şeker atıldığından eminim, köprü halatlarının da kesildiklerini çok iyi biliyorum. Ama bunu yapan katil değildi."

"Öyleyse kim..."

"Katilin kaçmasını istemeyen biri. Bir kâr umudu hissettiği biri. Rathburn'ü gözünden uzaklaştırmayan biri. Cuttleford Konağı'nı tecrit edebildiği ve gidiş gelişleri ortadan kaldırdığı takdirde bundan kârlı çıkacağını hesaplayan biri."

"Bunu neden Wolpert yapmış olmasın?" dedi Dakin Littlefield. "Rathburn'ün öldürülmesine kaza süsü vermeye çalıştığı doğru ama sen bunun kaza olmadığını kanıtladın. O da birinin gidip polis çağıracağını düşündü ve bunu önlemek için de halatları kesti."

Başımı salladım. "Ayak izi yoktu."

"Ayak izi yok muydu?"

"Köprüye gidip gelen ayak izleri yoktu. Orris yürüyene kadar orada kar dümdüzdü. Sen ve Lettice dün gece geç vakit geldiniz, Littlefield ve sizden sonra oraya bir daha ayak basılmamıştı."

"Doğru" dedi Nigel Eglantine. "Orris'in yürüdüğü o patikaya daha önce basılmamıştı. Yola çıktığında karın kalınlığına ve ayak izi görünmediğine dikkat ettiğimi hatırlıyorum."

"Karda ayak izleri" diyen Littlefield başını salladı.

"Önceki gece Rathburn öldürüldü" dedim. "Katil.. ona A diyelim..."

"Neden Wolpert demiyorsun?"

"Benim dediğimi yapalım şimdilik. A Rathburn'ü öldürdü, cinayete kaza süsü verdi, gidip telefon tellerini kesti, sonra da yukarı çıkıp adil olmayanların uykusunu uyudu. Şimdi sahneye B giriyor"

"B mi?"

"Bizim o uyanık gözlemcimiz. Kütüphaneye girip Rathburn'ün cesedini buldu mu? Belki ama ben öyle olduğunu sanmıyorum. Bence A, Rathburn'ü öldürmeden o köprünün halatlarını kesmiştir"

"Bunu neden yapsın?" dedi Leona Savage.

"Çünkü A daha Rathburn'ü öldürmeden B, sahnenin hazırlığını anlamıştı. Bütün oyuncular Cuttleford Konağı'na gelelerdi. Lettice ile Dakin Littlefield bir kere köprüden geçtikten sonra köprünün aşağı gönderilmesi zamanı gelip çatmıştı."

Littlefield bir kitap dolabına yaslanmış dururken birden dikkat kesilip doğruldu. "Bir dakika. Bizim gelişimizin B ve köprüyle ne ilgisi var?"

"Siz bir kere buraya geldikten sonra bir daha ayrılamamanızı garanti altına almak istiyordu."

"Eh, öyleyse istediği oldu. Bu cehennemin dibindeki yere geldiğimden beri gitmek istiyorum zaten."

"Biz de konuklarımızı öyle rahat ettirmeye çalışırız ki" dedi Cissy Eglantine.

"Üzülme canım" diyen Nigel karısının elini okşadı.

"Ama 'cehennemin dibi' dedi buraya. Bu doğru olamaz, değil mi?"

"Elbette ki hayır" diye albay atıldı. "Yılın yarısını cehennem köşesinde geçirecek bir insan mıyım ben? Adam ne dediğini bilmiyor, Cecilia."

"Yemeklerin olması gerektiği gibi olmadığını biliyorum" diye Cissie devam etti. "Aşçı'nın başına gelenlerden ve kar yağışı da herkesin durumunu güçleştirdi, hele zavallı Orris..." Earlene Cobbett beklenen çığlığını attı.

"Özür dilerim" dedi Rufus Quilp. Şişman adam, epey rahat bir koltukta oturuyordu ve ben de kendisinin uyukladığını sanmıştım. Ama konuşulanların tekini bile kaçırmamıştı. "Bu iş giderek ilginçleşiyor" dedi. "A, Bay Rathburn'ü öldürdü. B köprüyü dere yatağına attı. Bay Rathburn'ün öldürülmesinden kısa bir süre önce ya da hemen sonra. Eğer bu işi sonra yapmışsa cinayetin işlendiğini bilemeyebilirdi."

"Çok doğru."

"Önce yapmışsa cinayetin işleneceğini biliyor muydu? A'nın Rathburn'ü öldürmesini bekliyor muydu?"

"Herhalde hayır. Littlefield'lerin geldiklerini biliyordu başka gelip giden olmasını istemiyordu."

Littlefield bunalmış bir halde göğüs geçirdi ama Rufus Quilp inatçıydı. "Demek dışarı çıktı ve gidip köprü halatlarını kesti. Ve herhalde kar püskürtücüsünün deposuna şeker atarak garantiye aldı."

"Hayır" dedim. "Onu o yapmadı. Neden yapsın ki? Bu kimsenin gidiş gelişini engellemezdi'. Herkes Orris gibi yapabilirdi Hatta B'nin köprüye ulaşmak için yaptığı gibi. Yürümek güç olabilirdi, kar sürebilirdi ama köprüye gidiş hiçbirimiz için olanaksız değildi. Tekerlekli sandalyesi için yol açılması gereken Bayan Dinmont dışında yani."

Bayan Dinmont bunun üzerine çok rahatsız oldu ve kar püskürtücüsünün onu tehlikeye atmak için sabote edilmediği konusunda iknası gerekti. Bayan Dinmont sakinleşince Bayan Colibri kar püskürtücüsüne kimin şeker attığını öğrenmek istedi, "Çünkü böyle bir şeye neden yokmuş gibi görünüyor" dedi. "Bunun ne etkisi oldu? Yalnızca bizi biraz zahmete sokardı."

"Orris'i epey zahmete soktu ama" dedim. "Motora şeker döken kişiye de C diyelim. C, A'nın Rathburn'ü öldüreceğini aklının ucundan geçirmiyordu. Ya da B'nin köprüyü sabote edeceğini. C'nin tek bildiği kar yağışının arttığı ve sevgili kar püskürtücüsünün devredışı kalmasının Orris Cobbett'e hoş bir şaka olacağıydı. Karları temizlemek Orris'in işiydi ve kar püskürtücüsü de işini kolaylaştırıyordu. Aksi takdirde eski usule başvurup kürekle uğraşmak zorunda kalacaktı."

"Suç benim!" diye bağırdı C. "Ona kötü bir şey olmasını istemedim ama! Asla! Onu seviyordum ve şimdi de öldü işte. Benim yüzümden!"

26

Bağırın Earlene Cobbett'ti kuşkusuz ve size hikâyesini onun Her ! Söylediğimin! Doğru! Olduğuna! Yemin! Ederim! ünlem işaretlerini ayıklayarak anlatacağım. Orris'e de, masum kar püskürtücüsüne de bir zarar vermek istememişti. Bildiği kadarıyla benzin deposuna atılacak bir fincan şeker motorun çalışmasını önlerdi ve sonra depo temizlenip temiz benzin konulunca yenisinden farksız olurdu.

Orris de yepyeni olacaktı. Ona kendisini hamile bırakmasından çok, kuzeni Molly'ye biraz fazlaca düşmesinden dolayı hafif bir kızgınlığı vardı. Bu, dünyanın en kötü şeyi değildi, ne de olsa erkek erkekti ve hiç olmazsa aile arasında bir şeydi bu. Bir yabancıyla ya da otel müşterilerinden biriyle yaramazlık yapıyor değildi. Ama yine de ona bir ders verilmesi gerekiyordu ve bir iki saat kar küremek de bu iş için çok uygun olurdu.

Earlene'e, "Kar püskürtücüsü dışında herhangi bir, zarar vermiş değilsin" dedim. "O da zaten iki haftaya kadar artık işe yaramayacaktı ve gelecek kışa kadar elden geçirilmesi iyi olacaktı."

"Şimdi yeni bir motor gerekecek" diye söylendi albay.

"Orris'e sen fazladan bir iki dakikalık ömür sağladın" diye devam ettim. "Eğer kar makinesi hemen çalışmış olsaydı birkaç dakikada yolu temizleyecekti ve bu da o dere yatağına o kadar daha çabuk düşmesi demektir. Onu özlediğini biliyorum, Earlene..."

"Onu seviyordum!"

"...ama şimdi öldü ve hiçbir şey onu geri getiremez, iş işten geçtikten sonra dövünmenin anlamı yok, hiç olmazsa ölenin sen olmadığına sevinebilirsin."

"C işini anladık" dedi Greg Savage. "Zavallı kız için çok üzücü ama Orris'in ya da diğerlerinin başına gelenlerle onun bir ilgisi yok. Böylece yine A ile B'ye dönelim. B, A zavallı Rathburn'ü öldürmeden hemen önce ya da öldürdükten hemen sonra köprüyü tutan halatları kesti."

"B kendini tanıtsa işler çok kolaylaşır" dedi albay. Bu sözü epey anlamlı bir sessizlikle karşılandı. Sonunda sessizliği bozan yine kendisi oldu. "Ne de olsa B'nin eylemi bir kazaya neden olma talihsizliğine uğramıştır, bu cinayet demek değildir. B yalnızca bizim buradan ayrılmamızı önlemek istiyordu. "Ölümden beter bir kader" diye söylendi Littlefield. Cissie adama ters ters baktı. Rufus Quilp halatları kesmenin masum bir oyun sayılamayacağı düşüncesini dile getirdi. "O yalnızca köprüyü sakatlamakla kalmadı, biri ayak atar atmaz kopacak biçimde halatları yarım keserek bir tuzağa dönüştürdü. Bizim buradan çıkmamamızı istiyorsa neden halatları hepten kesmedi."

"Birini öldürmeye çalışıyordu" dedi Bayan Hardesty. "Orris'i öldürmek istemiş olamaz, Eğer aklında başkası varsa, köprüden ilk geçecek kişinin o olacağını nasıl bilebilirdi?"

"Bilemezdi" dedim.

"Tanrım!" diye Bayan Colibri atıldı. "Yani hangimizi öldüreceği kendisi için önemsiz miydi?"

"Hayır" dedim. "Ben onun kimseyi öldürmeye çalışmadığını anlatmaya çalışıyorum."

"Ama Bay Quilp dedi ki..."

"Bay Quilp'in ne dediğini duydum. Her ne kadar kanıtlayamıyorsam da, ben şöyle düşünüyorum. Bence B halatları tümüyle kesti. Herhangi bir tuzak falan hazırlamadı. Halatları kesip köprüyü dereye gönderdi."

Hepsi bana baktılar. Leona Savage, "Şu halde Orris kar makinesini çalıştıramayıp köprüye yürüdüğünde..."

"Köprü dereye düşmüştü."

"Ve Orris de yürümeye devam etti, öyle mi?"

"Köprünün düşüşünü kimsenin duymaması beni rahatsız etti" dedim. "Greg, Orris kaza geçirdiğinde sen ve Millicent yukarıdaydınız, ikiniz de onun çığlığını işittiniz. Ama köprünün dereye düştüğünü duydunuz mu?"

"Duymuş olabilirim, hatırlıyorum" dedi.

"Ben yalnızca Orris'in çığlığını hatırlıyorum" dedi Millicent.

Bu sözün Earlene Cobbett'i yeni bir nöbete sokacağını sanırdınız ama öyle bir şey olmadı.

"Bu havlamayan köpek kadar net değil" dedim. "Ve bir deneme yapmanın yolu yok. Ama köprü düştüğünde büyük bir gürültü çıktığını tahmin ederim; Ancak hepimizin içerde kapalı camlar ardında olduğu ve çoğumuzun da uyuduğu ve karın da sürekli yağdığı gece saatinde düşmüş olsaydı Piskopos Berkeley'in ağacı kadar sessiz düşerdi."

Millicent bu benzetmeyi anlamamış görünüyordu. Annesi anlattı: "Ormanda devrilen bir ağaçtı o, duyacak insan kulağı olmadığı için gürültü yapmadı."

"Ama yine de gürültü olurdu" dedi Millicent. "Her neyse, Orris bir ses çıkardı ve her iki kulağım da oradaydı ve sesi işitti. Bernie, köprü daha önce düşmüşse Orris neden eve dönmedi.?"

"Çok ince bir noktaya dokundun şimdi" dedim.

"Ama eminim sende bunun da yanıtı vardır" dedi Littlefield.

"Orris'i pek tanımazdım" dedim. "Ama aldığım izlenime göre Harvard'a girecek kadar yüksek bir zekâsı yoktu."

"Çok çalışırdı ve yüreği temiz bir gençti" dedi Nigel.

"Sıkışık bir durumda esaslı bir insan" diye albay kendi katkısını sunmakta gecikmedi.

"Ama zekâ olarak ön saflarda sayılmazdı."

"Ne denilmek istendiğini anladık sanırım" dedi Littlefield, "Orris üzerine düştüğü kayalar kadar beyinsizdi. Bu gidişle nereye varmak istiyorsun, Rhodenbarr? Yani havada asılı kalana kadar yokluğunu fark etmedi mi diyorsun?"

"Herhalde kardan önünü görmüyordu" diye savundu genci. "Kar makinesini çalıştıramayacağı için öfkeliydi ve dekarlar arasında da yürümekten herhalde yorgun düşmüştü. Orris o patikadan yürüyüp köprüyü kaç kere geçmişti? Herhalde yüzlerce kere. Otomatik bir hareketti kendisi için. Düşünmesi bile gerekmezdi."

"Sandığımdan daha gerzek olmalıymış" dedi Littlefield. "Şu anda bile bütün gece kar altında yattıktan sonra iddiaya girerim ki vücut ısısı IQ'sundan on puan daha yüksektir" Ben hissettiğimden daha büyük bir inançla, "Bu herkesin yapabileceği bir hataydı" dedim.

"Ancak burada önemli olan B'nin ne Orris'i ne de başka birini öldürmek istemediği. O halatları tamamen kesmişti."

Albay yine eski iddiasına dönerek, "Kendini tanıtmayı için bir neden daha" dedi. "O katil değildir ve ifadesi bize yardımcı olabilir"

"Doğru" dedim. "Ama bu itirafı duyamayacağız."

"Neden? Konuşması yeter Ne de olsa bu odada şu anda."

Durumun birden farkına varmışlardı. İçlerinden hangisinin halatları keserek istemeden Orris'i Cuttlebone Deresi'nin dibine gönderdiğini tahmin etmeye çalışarak birbirlerine baktılar

Bir süre bekledikten sonra, "Hayır" dedim.

"Hayır mı?"

"Hayır, odada değil."

"Ama..."

"B şezlongda."

Albay yüzüme baktı. "Öldü diyorsun yani."

"Korkarım öyle."

"Şezlonglarda üç ceset var, Rhodenbarr. Meğer ki sen..."

"Hayır, başkasını kaybetmiş değiliz. Üç ceset var ve içlerinden biri de B'dir

"Aşçı mı? Halatları o mu kesti? Ve sonra da Orris'in ölümüne neden olmanın vicdan azabına dayanamayıp intihar etti, öyle mi?"

"Zaman zaman vicdan azabı yüzünden intihar olur" dedim. "Burada bu salgın halini aldı galiba. Aşçının halatları kesecek esaslı bir mutfak bıçağı olduğundan eminim, ancak o, İnsanların buradan gitmesini yalnızca lezzetli yemekler yaparak önlemeye çalışmıştır. B aşçı kadın değildi."

"Öyleyse Bay Rathburn'dü" dedi Bayan Colibri. "Halatların cinayetten önce kesildiğini söylemiştiniz, şu halde Bay Rathburn kesmiş olabilir. Dışarı çıkıp işini görmüştür; döndüğünde de Bay Wolpert kendisini kütüphanede bekliyordu."

"Mükemmel" dedi Littlefield. "Bütün suçlular öldü ve burada bizlerden başka kimse kalmadı. Artık evimize gidebilir miyiz?"

"Rathburn değildi" dedim.

"Geriye bir tek Wolpert kaldı" diye Rufus Quilp ellerini karnının üzerinde birleştirdi, "Ama kendisi nasıl hem A hem de B olabilir? Her iki harf de olamaz, değil mi?"

Millicent, "Alfabe de yirmi dokuz harf vardır" dedi. "Herkes iki tane alabilir."

"Ama Wolpert yalnızca bir tane alacak" dedim. "O B'dir, çünkü Cuttleford Konağı'nın giriş çıkışını önlemek için köprü'nün halatlarını o kesti. Günlerdir durumu kollayıp herkesi gözetliyordu, herkes burada toplanınca kimsenin çıkamayacağından emin olmak istedi. Ama o kimseyi öldürmedi. Jonathan Rathburn'ü öldürmediği gibi intihar da etmedi."

"Öyleyse kim öldürdü, Bern?"

"Şu anda bu odada olan biri. Ve belki de Albay Blount-Buller'un önerisini kabul edip artık kendini tanıtır. Hayır mı? O zaman ben söyleyeyim: Dakin Littlefield."

27

"Bu kadarı yeter!" diye bağırdı Littlefield. "Lettice git mantonu al, buradan gidiyoruz,"

"Sanmıyorum."

"Sanmıyorsun, öyle mi, Rhodenbarr? Senin sanıp sanmaman hiç önemli değil. Bu düzmece mahkemenin başkanlığına seni kim getirdi bilmiyorum ama saçmalamalarını daha fazla dinlemeye hiç niyetim yok. Aşçı öldü, odamız cereyanlı ve burada hiç de iyi vakit geçirmiyorum. Ve katil olarak yaftalanmak da hiç hoşuma gitmez. Benim işlediğim tek suç yıllar önce trafik cezasını ödemememdir. Eh bir iki kere de yanlış yere park falan.."

"Ya hamiline yazılı hisse senetleri?"

Bunu duyunca birden sustu. "Neden söz ettiğini bilmiyorum" dedi. Sanki hiç soluk almadığını söylemiş kadar inandırıcıydı. '

"Valizinde bir zarf dolusu var" dedim. "Sayacak zamanım olmadı ama birkaç milyon dolar eder sanırım. Evlilik hayatına başlamak için esaslı bir sermaye."

Lettice dehşet içindeydi. "Hisse senetleri mi?" dedi. "Ne hisse senetleri? Nereden çıktı onlar?"

Soruyu kocasına sormuş olabilirdi ama o susmaya devam edince ben yanıtladım. "Senin işvereninden. Dakin seninle o yüzden evlendi. Sen ona, çalıştığın borsa acentesinin arka odalarına gitme olanağı sağladın, onun da çalacak bir şey bulması için fazla zaman gerekmedi."

"Ama çılgınlık bu. Ben ne hisse senedinden söz ettiğini anlayamadım. Hisse senetleri Bay Sternhagen'in bürosundaki kasada kilitliydi. Ben balayına çıktıktan hemen sonra kayboldukları anlaşılırsa polisin ilk arayacağı kişi ben olurum." Lettice kocasına döndü.

"Bunu nasıl yapabildin? Bunu yapıp da yakalanmaman mümkün mü?"

"Sen, Aruba'da balayı planladığınızı söylemiştin, değil mi? " diye sordum.

"Evet ama..."

"Sanırım Aruba'da bir kaza geçirecektin. Yüzerken ya da bir tekne gezintisinde bir talihsizlik. Ve başka bir ad ve pasaport altında seyahat eden yaşlı kocan Amerika'ya yalnız dönecekti. Belki de bir offshore hesabı açmak için Cayman Adaları'na uğradı, bilemem. Polis seni arayacaktı ama sen ölü olacaktın ve kocan diye de biri artık varolmayacaktı."

"Bu çılgınlık" dedi Littlefield. "Seni ne kadar sevdiğimi bilirsin, Lettice."

"Bilir miyim?"

"Elbette bilirsin. Hisse senetleri bize birlikte yaşamımız için iyi bir başlangıç sağlayacaktı ve..."

"İyi bir başlangıç, ha! Sekiz milyon dolar iyi bir başlangıçtan biraz daha fazla bir şeydir"

"Hem başlangıç hem de emeklilik fonu diyebilirsin öyleyse. Aruba'da kimliklerimizi değiştirip bizi bulamayacakları bir yere gitmemiz işten bile değildi. Buradan bir kurtulalım, yine de aynı şeyi yapabiliriz."

"Durumu Lettice'e anlatacak mıydın, Littlefield"

"Aruba'ya vardığımızda." Adam karısına döndü. "Senin uçakta doğal davranmanı istiyordum. Oraya ayak basar basmaz sana her şeyi açıklayacaktım."

"Ama Aruba'ya gitmediniz" dedim. "Lettice'in seni buraya gelmeniz için ikna etmesine ses çıkarmadın."

"Evet ve bunun nedenini bana sorma. İnsanlar burada sağda solda birbirlerini temizliyorlar ve cinayetten de ben suçlanıyorum,"

"Ben ilk söylediğimde buraya gelmek istememiştin" dedi Lettice. "Sonra da bu fikirden hoşlandığını söyledin."

"Bunun senin için ne kadar önemli olduğunu görüyordum" "Benim için o kadar da önemli değildi. Bir değişiklik olur diye düşünmüştüm, hepsi o. Ve sana Aruba'da yer ayırttığımıza göre oraya gitmemizin daha iyi olacağını söylemiştim, sen de..."

"Ben yalnızca seni mutlu etmek istedim."

"Burada Aruba'dan daha iyi saklanabileceğini düşündün" diye ben araya girdim. "Özellikle de ayırttığın yerleri iptal etmeyince. Polis sizin o uçağa binmediğinizi saptadığında izini iyice örtecek zaman bulacaktın. Burada birkaç gün kalacak, sonra da çekip gidecektin. Fikir kötü değildi ama yanlış yeri seçmişsin."

"Hepimiz yanlış yeri seçmişiz" dedi. "Bu pislik yuvasında insan neden kalmak istesin hiç anlayabilmiş değilim doğrusu."

Cissie Eglantine bir çığlık attı, insanın Earlene'den beklemeye alıştıklarından değil ama yine de epey anlamlıydı doğrusu.

"İnsanlar sinekler gibi ölmeye başlamadan önce ben buradan memnundum" dedim. "Ama sen ayak bastığın anda her şey çığırından çıktı."

"Neden acaba?" diye albay söylendi. "Bu herifin hırsız olmasına şaşmadım. Zaten gözüm tutmamıştı ve kadın parasıyla geçinen biri olduğunu tahmin etmiştim. Öyle bir havası var."

"Çok teşekkür ederim" dedi Littlefield.

"Peki ama onunla Rathburn ve Wolpert arasında nasıl bir ilişki vardı? Onun gelişi neden fitili ateşledi ki?"

"Üçü ortaklıklar herhalde" dedi Bayan Dinmont. "Komplo kurmuşlardı."

"Saçma" dedi Littlefield. "O beyinsizlerden ikisini de daha önce görmüş değilim."

Albay öksürdü. "Biz de buna inanacağız, öyle mi, beyim?"

"Ben inanıyorum" dedim. "Cuttleford Konağı'ndan ayrıldıktan sonrası için planları ne olursa olsun, Littlefield buraya sakin bir balayı hafta sonu geçirmeye gelmişti. Ama İngiliz malikânelerinde hemen hemen kaçınılmaz olan o rastlantılardan birine tepetaklak düşüvermiş oldu."

Lettice'e baktım. "Buraya gelmek Bayan Littlefield'in fikriydi. Otele telefon etti ve birinin telefon edip ayırttığı yeri iptal ettiğini öğrendi ve o odayı aldı."

"Eee?"

"Ama ben yerimi iptal ettirmemiştım" dedim.

"Sen mi?"

"Bir ara iptal etme raddesine gelmişim ama işler sonradan düzeldi. Birine bir şey söyledim ve söz kulaktan kulağa yayılarak bayan Littlefield'e kadar geldi. Böyle şeyler nasıl yayılırlar bilirsiniz."

Benim ağzımdan çıkan bir şeyin Lettice'in kulaklarına nasıl ulaşacağını merak etmek akıllarına gelmeden aceleyle devam ettim. "Önemli olan şu biri telefon edip ayırttığı yeri iptal etti ve Littlefield'ler de böylece bir oda bulabildiler."

"Kuzen Beatrice'in Odası" dedi Cissie. "Bir centilmen telefon etmişti. Doğrusu adını neye hatırlayamadım bilemiyorum."

"Pettisham."

"Tamam. Bir aksanı olduğunu hatırlıyorum, tam bir İngiliz adı olduğu için buna şaşmışım. En azından has İngiliz adı gibi geliyorsa da, Pettisham adında kimseye rastlamamışım o güne kadar Petty ve Pettybone'u biliyorum ama Pettisham'ı hayır"

"Pettibone kesinlikle bir İngiliz adıdır, değil mi?"

"Sanırım" dedi Nigel. "Eski de bir ad. Fatih William'la gelen bir Pettibone olduğuna eminim."

"Mümkündür" dedim. "Çünkü ad Fransızca'nın İngiliz'leştirilmiştir. Petit ve bon diye iki Fransızca kelimenin birleşimi."

"Küçük ve iyi" diye Bayan Colibri çevirdi. "İyi şeylerin küçük oldukları mı ima ediliyor dersiniz?"

Bu fikri pek beğenmiş görünen Carolyn'a baktım. "Pettisham da İngiliz'leştirilmiş bir kelimedir" dedim. "Hoş, William'ın Hastings Savaşı'ndaki askerleri arasında Pettisham olup olmadığını bilmiyorum ya."

"Öğrenmek mümkün olabilir" dedi albay.

O kadar geriye gitmemiz gerektiğini sanmadığımı söyledim. "Benim tahminim bu çok daha yakın zamanlara aittir ve içerdiği iki kelime 'petit' ve 'champ'tır"

"Küçük şampiyon" dedi Carolyn.

"Küçük bir arazi parçası" diye düzeltti Bayan Colibri. "Bir arsa ya da çimenlik gibi."

"Küçük toprak sahibi birinin adı gibi" dedi albay. "Ve bu nedenle Fatih'in Norman şövalyelerinden biri olması uzak bir ihtimal değil."

"Şu rastlantıya bakın" dedi Littlefield. "Biz hem yer var mı diye telefon ediyoruz, hem de bizden önce ayırttığı yeri iptal eden İngiltere'nin piç kralıyla Manş'ı geçenlerden biri çıkıyor. Böyle bir olasılığın yüzdesi ne kadardır sizce?"

"Buradaki rastlantı her ikinizin de aynı soyadına sahip olmanız" dedim.

"O da ne demek oluyor?"

"Pettisham" dedim. "Petit champ. Küçük bir arazi parçası. Yani İngilizce söylersek little field."

"Tanrım."

"Gordon Wolpert'le ilk karşılaştığımda malt viskisinden söz etmeye başladı. Bana pek çok içki fabrikası olduğunu ama kendisinin bunun hep küçük bir araziden çıkan viski olduğuna inandığını söyledi. Bu deyiş konuşmaya pek uymadıysa da sık sık vurguladı. Sonra bir 'küçük arazi' deyimini kullandı ve ona da bir tepki göstermemem karşısında düş kırıklığına

uğramış göründü. Pettisham telefon edip rezervasyonunu iptal ettirdiğinde Bayan Eglantine oda planını çıkarıp adını çizdi. Birkaç saat sonra aynı yere 'Littlefield' yazdı." "Pettisham kimdi?" diye Millicent sordu.

"Cissie onun yabancı bir aksanla konuştuğunu söyledi. Yabancı bir entrikaya karışmıştı. Yabancı bir devletin ajanı olup olmadığını, satın almakta ya da satmakta mı olduğunu ve aradaki alışverişin sır mı yoksa değerli şeyler mi içerdiğini bilemeyeceğim. Bunu bize söyleyebilecek iki kişi de öldü."

"Rathburn ile Wolpert" dedi Carolyn.

"Doğru. Her ikisi de onu bekliyorlardı. Rathburn herkesi gözetliyordu ve sanırım Wolpert de Rathburn'ü. O sırada Dakin Littlefield güzel bir kadın, küstah bir tavır ve bir suç işlemenin sırrıyla gelince ikisi de harekete geçtiler. Wolpert ne yapacağını bilemiyordu ama kendi bir adım atmadan kimsenin buradan ayrılmasını da istemiyordu. Bu yüzden halatları kesip köprüyü dereye attı."

"Ya Rathburn?"

"Littlefield'e bir yaklaşım girişiminde bulundu. Sürekli bir şeyler yazdığı için tahminim bir not yazıp sana koridorda vermiştir."

"Yatak odası kapısının altından attı" dedi Lettice.

"Ben not falan görmedim" dedi kocası.

"Hatırlamıyor musun? Odamıza çıktığımızda kapının altında katlanmış bir sarı kâğıt vardı. Sen kâğıdı alıp okudun ve ben sana ne olduğunu sorduğumda hiçbir şey değil dedin."

"Ha, o mu? O bir şey değildi, canım. Zaten ne istediğini anlamamıştım. Şimdi düşünüyorum da adamın beni biriyle karıştırdığına inanıyorum. Onun kaçık olduğunu ya da notunu yanlış kapının altına attığını sanmıştım. O yüzden attım gitti."

"Rengin sararmıştı" dedi Lettice.

"Adamın bir şey bildiğini sandın da ondan" dedim. "Elinde sekiz milyon dolarlık hisse senedi vardı ve tam paçayı kurtardığın anda biri eline esrarengiz bir not tutuşturup geceyarısı buluşmanızı istiyordu. Karına bir şey söyleyemezdin ve notu da görmezden gelemezdin. Onunla buluşmak zorundaydın."

"Ama ona bir zarar vermek için değil" dedi Littlefield. "Ne bildiğini öğrenmek ve yanlış kişiye çattığını söylemek için. Oraya vardığımda oda zifiri karanlıktı. Işığı yakacakken bir ses karanlık kalmasını söyledi."

"Ve?"

"Ben de yanındaki koltuğa oturdum. Pettisham ona bir şey verecekti sanırım ama o sırada yalnızca benden bir şey istediğini anladım ve hisse senetlerinden söz ettiğini sandım. Yüzünü bile göremediğim bir serseriye onları çıkarıp verecek değildim herhalde. Ama onu öldürmek istemedim."

"Öyleyse başına neden deveyle vurdun?"

"Onun deve olduğunu bilmiyordum."

"Öyle bir kamburu varken mi? Ne sanmıştın peki, Notre Dame'ın Kamburu mu?"

"Onu görmedim bile" dedi Littlefield. "Tanrı aşkına oda zifiri karanlıktı. Elime gelen ilk şeyi alıp kafasına indirdim."

"Deve yerine elin yastığa değseydi zavallı Rathburn şimdi yaşıyor olacaktı" dedim. "Kör talih diye buna denir işte."

"Ben yalnızca onu bayılmak istemişim. Onu bağlayıp bir dolaba sokarım ve biz gidene kadar kimse yokluğunu bile farketmez diye düşünüyordum."

"Sonra da onu yastıkla boğdun."

"Yüzünde kan vardı. Yastığı kanı silmek için kullandım."

"Çok düşünceliymişsin."

"Yüzünde biraz fazlaca tutmuşum galiba. Belki de kafasına yediği darbeden ölmüştü. Belki de..."

"Evet?"

"Ne düşünüyorum, biliyor musun, Rhodenbarr? Ona de veyle vurmada önce bir kalp krizi geçirmiş olmalı. Alnına nişanlamışken kafasının arkasına vurmuş olmamı ancak böyle açıklayabiliyorum. O öne devriliyordu ve ben öldükten sonra vurmuş olmalıyım."

Saatime baktım. Bu kalp krizi fikrinin çok zengin bir hayalgücü gösterdiğini itiraf etmek zorundaydım, ancak böyle bir yola başvurduğu takdirde onu konuşturmak zaman kaybından başka bir şey değildi. Ve şu anda da zaman kaybetmek hiç de kötü bir fikir sayılmazdı.

Kendisi de biraz zaman harcamaya kararlı görünen albay, "Ya kanama?" diye sordu.

"Kanama adamın boğulduğunu kanıtlamıyor muydu?"

"Benim öyle şeylere aklım ermez" dedi Littlefield. "Ben doktor değilim, ama aramızda da doktor yok. Belki o iç kanamanın birkaç yolu vardır."

"Mümkün" dedim. "Belki de bir kalp krizinden öldükten saniyeler sonra kafana bir deve yemenin ortak etkisidir. Ya Wolpert?"

"Wolpert mi?"

"Öldürdüğün ikinci kişi."

"Onun intihar olduğunu az önce anlattım ya. Önce onun Rathburn'ü öldürdüğü için vicdan azabı çektiğini..."

"Ama bu olamazdı, değil mi? Çünkü Rathburn'ü sen öldürmüştün."

"Öldüğünde yanındaydım diyelim. Kalp krizinden öldüğüne eminim ama o kadarını da kabul ederim. Wolpert köprü halatlarını kesip havada yürüme numarası yapan genci ölüme gönderdiği için vicdan azabı çekiyordu."

"Ve o yüzden de kendini asmaya çalıştı, sonra dışarı çıktı ve soğuktan donup öldü."

"Tamam. Mantıklı, değil mi?"

"Olanları ben sana anlatayım" dedim. "Gordon Wolpert, Rathburn'ün ölümü konusunda hiç kuşkuya kapılmamıştı. Ama tahminlerini kendisine sakladı ve zamanını kollayıp sana yaklaştı. O ne istiyordu? Rathburn'ün peşinde olduğu şeyi mi?"

"Eğer bir şey planlamışsa planını uygulamadı. Bir iki kere sanki bir şey söylemek istemiş gibi bana baktığını gördüm ama bir punduna getirip de söyleyemedi. Sonra onu üçüncü şezlongda yatarken gördüm."

Yine saatime baktım. Bunlar istediğin zaman neden gelmezlerdi ki?

Millicent Savage ansızın, "Ben seni gördüm" dedi.

"Ne?"

"Bay Wolpert'le konuşuyordun. Onunla sonra buluşmak hakkında bir şey söyledin. Kulaklarımla duydum."

"Saçma" diye Littlefield yüzünü buruşturdu. "Duyacak kadar yakında kimse yoktu." Birden ne söylediğini farketti, yüzünü bir daha buruşturup omuzlarını silkti. "Biraz daha uydurabilirdim ama ne anlamı var? Bir anlamaya varırız sanıyordum, hani sizlere hisse senetlerinden bir pay falan verip ama sayınız da çok fazla, zaten içinizden ille de ters bir şey yapacak biri çıkabilirdi. Hem zaten paylaşmak niye? Paylaşmak zorunda değilim ki." Ve cebinden bir tabanca çıkardı.

Ne tür bir tabanca olduğunu sormayın ama. Tabancalar beni heyecanlandırdığı için - İnsanlar hırsızları vurmak için onları çekmecelerinde taşırlar ve buna karşıyım doğrusu- o yüzden haklarında fazla bir şey öğrenmemeye dikkat etmişimdir Bunun bir revolver değil bir otomatik olduğunu söyleyebilirdim ve söyleyeceğim de orada biterdi. Büyük olduğunu (ama herhalde görüldüğü kadar büyük değildi) ve bana yöneltildiğini de söyleyebilirdim.

"Kimse kıpırdamasın" dedi Littlefield. Kimse kıpırdamadı.

"Haklısın" dedi. "İkisini de ben öldürdüm ve her ikisi de ölmeyi hak ettiklerinden buna neden federal bir olaymış görünümü verdiğini de anlamıyorum. Rathburn beni başkası

sandı ve herifi ikna etmeyi başaramadım, ilk başta onu öldürmek istememiştim ama ışığı yakıp da onu orada yatarken ve yanında da merdiveni görünce olaya bir kaza süsü vermenin ne kadar kolay olacağını düşündüm. Ama bu ancak eğer ölmüşse mümkündü o yüzden yastığı alıp herifin çektiği azaba son verdim."

"Ya Wolpert?"

"O Rathburn'ü öldürdüğümü biliyordu. Rathburn'ün otele gelmeyen kişiden ne istediğini bildiğini sanmıyorum ama beni tehdit ederek kendisine bir çıkar sağlayabileceğini düşündü. Onunla anlaşmaya çalıştım ama herif çok kurnazdı. Ben daha ne olduğumu anlamadan çalıntı hisse senetleriyle dolu bir bavulum olduğunu öğrenmiş ve bir pay almaya hazırlanmıştı."

"Sen de onu temizledin."

"Kendimi kaybettim. Aslında olayın temeline inerseniz Rathburn'le olan şey oldu onunla da."

"Ama bu kere bir deveye sarılmadın."

"Sarıldığım kravatıydı" dedi Littlefield. "İki elimle iki ucundan yakaladım ve yüzü morarana kadar çektim. Onu ne yapacağımı bilemeyince dışarı çıkarıp bir şezlonga yatırdım, üstüne de bir çarşaf örttüm. Kimsenin farketmeyeceğini sanıyordum."

"Kimsenin farketmeyeceğini mi sanıyordun?"

"Eh, belki de kafam pek iyi çalışmıyordu. Saat çok geçti, berbat bir gün geçirmiştim, Ayrıca o Drum bilmemenden bir iki kadeh içmişim. Ve içtiğimi de deftere not etmedim, Nigel. Senin şeref sistemin benim gibiler için pek geçerli değil sanırım." Tabancayı salladı.

"Yerinde dur, albay. Bir kurşun yemek istemiyorsan daha fazla yaklaşma."

Yine saatime baktım. Konuşurmaya devam et, diye düşündüm. "Kurşun dedin de aklıma geldi" dedim. "Balayına tabancayla gelmene şaşıtm doğrusu."

"Tabanca Wolpert'indi. Cesedini dışarı sürüklediğimde üstünden aldım. Kullanacak fırsatı olmamıştı ama ben aynı durumda değilim."

"Kravatın yok zaten."

"Ama elimde tabanca var, şarjörü dolu ve namluya .bir mermi sürülmüş. On üç mermi aldığına göre hesabı siz yaparsınız artık. Biri kıpırdadığı anda ateşe başlayacağım. Önce erkekleri vuracağım ve kurşunum biterse geri kalanınızı ellerimle öldüreceğim. Buraya gelirken kimseyi öldürmeyi planlamamıştım ama şimdiye kadar iki kişi öldürdüm ve hepinizi öldürmem gerekirse gözümü kırpmadan onu da yaparım. Ne bakıyorsun öyle, Lettice?"

"Tanrım! Ben de seninle evlendim, ha!" Kadın dehşet içindeydi.

"Ve bunun nedenini ikimiz de biliyoruz" diye Littlefield alay etti. "Cebimde bol para olduğu için zengin bir koca bulduğunu sanıyordun. Ama ben paramı çalarak kazanırım."

"Beni de öldürecek misin, Dakin?"

"Gerekmedikçe kimseyi öldürmeyeceğim. Ben buradan hisse senetleriyle birlikte çıkmanın bir yolunu arıyorum. Polis çağrılmadan epey uzaklaşmalıyım buradan. Telefon hatları kesik olduğundan kimseyi çağırabilirsiniz ama dereyi geçebileceğim yere kadar yürürsem başka biri de aynı şeyi yapabilir ve işleyen bir telefon bulmanız güç olmaz."

Ne yapacağını düşünmeye koyuldu. Ben de bütün dikkatimle dışarı kulak verdim ve sessizlikte bir şey işittim, ilk başta ancak duyabiliyordum ama sonra ses biraz daha arttı.

"Bir rehineye ihtiyacım olacak" dedi Littlefield. "Yanımda biri olursa diğerleri beni izleyemezler; değil mi?"

"Ben rehine olurum" dedi albay.

"Sen mi? Senin gibi şişko bir moruğu dağ tepe sürüklemeye hiç niyetim yok. Yorgunluktan tıkanıp kalmazsan beni tuzağa düşürmeye çalışmanın bir yolunu ararsın. Hayır, rehinem çocuk olacak."

"Seni namussuz" dedi Greg Savage. Bir adım ilerledi ama Littlefield tabancayı hemen o yana çevirdi.

"O kadar acele etme. Seni vurmam gerekirse vururum ama kızı da beraberimde götürürüm. Beni dinleyin. Eğer dediklerimi yaparsanız bu işten hepiniz sağ salim kurtulursunuz. Yapmanız gereken tek şey ... O gürültü de ne?"

"Gürültü mü?" diye sordum.

"Lanet olsun, Rhodenbarr..."

"Yani o taka-taka-taka ses mi? Bana helikopter gibi geldi."

"Helikopter."

"Sanki doğruca buraya geliyormuş gibi. Kim olabilir acaba?"

"Bunu nasıl..."

"Ön bahçeye iniyor sanırım" dedim. "Belki de geç kaldığı için özür dilemeye geliyordu Bay Pettisham. Belki de Ed McMahan gelmiş sana Yayıncılar Birliği piyangosunu kazandığını söyleyecektir. Hisse senetlerini geri versen bile zengin olacaksın, Littlefield. Talihli günündeymişsin doğrusu."

Littlefield öylece bakakaldı yüzüme. Ne o ne de diğerleri ağızlarını açıp bir şey söyleyemediler. Sokak kapısı açılıp da bir grup insan içeri girip Kütüphane'yi bulduklarında bile hala çit çıkmamıştı.

Üniformasız tek kişi olan liderleri iri yarı bir adamdı ve üzerinde başkasına sipariş üzerine dikilmiş gibi duran şahane bir gri takım elbise vardı.

"Oh oh, herkes burada" dedi odaya girip de çevresine bakınca. "Bayan Rhodenbarr'ın oğlu Bernard gidip bütün zanlıları bir araya toplamış yine. Hepinizin konuşmama hakkınız var ama ben size konuşmanızı salık veririm, çünkü bu işi ne kadar çabuk halledersek evlerimize o kadar çabuk döneriz. Ve bu da ne kadar çabuk olursa benim için o kadar iyi olur, zira hayatımda bu kadar kar görmüş değilim,"

"Tanrım, Ray Kirschmann!" dedi Carolyn. "Ve ben de onu gördüğüme seviniyorum. Bu anı göreceğim hiç aklıma gelmezdi."

Ama görmüştü ve daha başkalarını da görecekti ve Littlefield için aynı şey söylenemezdi. Boğazından acı bir umutsuzluk çılgılığı koptu, sonra tabancanın tehlikeli tarafını o zalim ağzına soktu ve tetiği çekti.

Otomatik silahların kusuru sık sık tutukluk yapmalarıdır derler. Bu tutukluk falan yapmamıştı.

28

Dört gün sonra Barnegat Kitabevi'nde tezgâhın ardındaki taburemde oturmuş köşebaşındaki Rus mezeciden aldığım sandviçin ambalajını açıyordum. Bunun için özel bir balmumlu kâğıt kullanıyorlar ki, bu aslında gerçek balmumu değil de daha doğmamış kuşakların başına kimbilir ne felaketler açacak mucize polimer lamine bir şey olmalıydı. Her neyse, kâğıt açılırken metro treninden daha çok gürültü çıkarıyordu ve kâğıt hışırtısı da her zaman Raffles'in ilgisini çekerdi. Kedi doğrudu, ben elimde top yaptığım kâğıdı sol gösterip sağa fırlattım ama hayvan bu numaramı yutmayıp doğru yana sıçradı.

"Bu tatil ona zararlı olur diye düşünmüştüm" dedim Carolyn'a. "Ama hiç de hamlaşmamış. Ama döndüğüne sevindiğini söyleyebilirim."

"Sevinen yalnızca o değil, Bern."

"Çok doğru söyledin. Sayfiye yerleri iyi bir değişiklik yaratıyor sanırım ama ben kent çocuğuyum. Bryant Parkı'nda bir sırada oturup çevremde yaşamın civil civil kaynadığını görürsem daha memnun olurum. Trafiğin yoğun olduğu saatte metro sirenleri sonuna kadar açık iki itfaiye arabası..."

"Ne demek istediğini çok iyi anlıyorum, Bern. Hayatın basit zevkleri."

"Sydney Smith'in kırsal kesim hakkında ne dediğini biliyorsun. Kırsalı, sağlıklı bir mezar olarak gördüğünü söylemişti."

"O kadar temiz hava, Bern. Eğer alışık değilsen..."

"Çok doğru. Başıma vurmaya başlamıştı hani. Ama yuvamda iki gün beni eski halime kavuşturdu işte. Dükkânda çalışmak, kedimle oynamak falan."

"Al benden de o kadar. Bütün gün köpek yıkamak, sonra eve gidip kedilerimin kendi kendilerini yıkamaları seyretmek." Sırıttı "Ve geceleri bir iki kadeh içip bir serüven fırsatı yakalamak."

"Serüven mi?"

"Dün gece bahar başıma vurdu. Her ne kadar Berkshires'da daha haberleri yoksa bahar geldi, Bern. Ben de biraz yürüyüşe çıktım ve birden kendimi Cubby Hole'da bulmayayım mı?"

"Ne sürpriz ama."

"Evet, doğrusu çok akıllı ayaklarım vardır; Bern. Ben dosdoğru oraya götürdüler ve..."

Kapının üstündeki küçük çingırağın sesiyle konuşmasını kesti. "Daha sonra, Bern. Bak kim gelmiş."

Baktım ve Dul Bayan Littlefield'i gördüm. Siyahlar giymesini beklemiyordum, o da giymemişti zaten. Kumru grisi bir tayyörle çok şıktı. Bluzu beyazdı ve biraz sarkık ve dişi olan papyonu ise kan kırmızısıydı.

"Bernie, seni gördüğüme ne kadar sevindim bilemezsin" dedi. "Sevimli kedin de buradaymış." O sırada Carolyn'i gördü ve yüzü karardı. "Belki de iyi bir zamanda gelmedim."

"Çok iyi bir zamanda geldin" dedim, "iyi görünüyorsun, Lettice."

"Teşekkür ederim."

"Carolyn'i hatırladın mı?"

"Karın" dedi. "Ama karın değil. Çok karışık bir iş. Telefon ettiğinde benim evime gelmek isteyeceğini düşünmüştüm. Ya da beni evine davet edeceğini."

"Burada buluşmamız daha iyi olur diye düşündüm."

"Öyle demiştin. Ama üç kişi olacağımızı tahmin etmemiştim."

"Kediyi de sayarsan dört" dedim. "Ve daha başkalarının da olmayacağını garanti edemem. Belki inanmakta güçlük çekeceksin ama ara sıra müşteri geldiği de oluyor işte."

"Senin için ne kadar iyi."

"Ama herhalde öyle bir durum olmayacak ve biri gelene kadar da rahat rahat konuşuruz. Kocanın tabancasını yemesinden sonra seninle konuşmaya fırsat olmadı."

Lettice ürperdi. "Ne çirkin bir söz. Ve ondan kocam diye sözedip durma lütfen."

"Onunla evlenen sendin. Evliliğin iptali için nedenin vardı sanırım ama seni o zahmetten kurtardı. Devleti de mahkeme masraflarından. Yine bekârsın ve polis açısından temizsin. Ya Bay Sternhagen? İşe dönmeni kabul etti mi?"

"Bir hafta izin verdi ama işe dönmemi istiyor elbette."

"Hisse senetlerini geri aldığına sevinmiştir"

"Onlara yokluğunu farketmeden kavuştu, Bernie. Benim de kendisi gibi Dakin'in kurbanı olduğumu anladı. Dakin'e anahtarımın bir kopyasını çıkarma fırsatını vermem yanılttı, ancak Bay Sternhagen bir daha asla öyle bir şeye izin vermeyeceğimi biliyor"

"Her şey korkunç bir düşmüş gibi geliyordur."

"Çok doğru."

"Ama artık gözlerin açıldı ve bütün hepsi geçti gitti."

"Çok haklısın, Bernie. Polisin oraya öyle tam zamanında gelmesi çok iyi oldu. Bunu nasıl başardılar hâlâ anlamış değilim."

"Helikopterle geldiler."

"Onu biliyorum."

"O yüzden yol durumu onları ilgilendirmiyordu. Karla kapalı yollar ve köprünün olması da onları durdurmadı, derenin de yolların da üzerinden uçup geldiler."

"Orasını anladım. Ama gelmeyi nasıl akıl ettiler? Helikoptere ihtiyaçları olduğunu nasıl bildiler? Başlarındaki o adam..."

"Ray Kirschmann."

"New Yorklu bir polisti o ve seni tanıyor gibiydi."

"Ben de ona dikkat ettim" dedim. "Garip, değil mi?"

"Ama nasıl..."

"Bernie telefon etti" dedi Carolyn. "Dereye bir kukla indirerek kendi ölümünü yarattıktan sonra karşıya geçebileceği bir sığılık bulana kadar yürüdü."

"Sığılık gerekmiyordu" dedim. "Cuttlebone Deresi donmuştu."

"Sonra derenin öteki yanından geri dönerek park yerine geldi" diye Carolyn devam etti. "Park yeri mi?"

"Köprü'nün öte yanında herkesin aracını park ettiği yer. Birinin araç telefonu olacağını tahmin edip bir tane bulana kadar bütün arabaları açtı."

"İnsanlar otomobillerini kilitlememişler miydi? Dakin'in bizimkini kilitlediğine eminim."

"Talihim vardı sanırım" dedim. Ona kilitli bir kapının bir hırsızın yoluna çıkacak en büyük engel olamayacağını söylemedim. "Bir telefon buldum ve dokuz-dokuz-biri arayacaktım ama onlara ne anlatacağımı bilemiyordum. O yüzden Ray Kirschmann'ı aradım ve lütfen ona ne söylediğimi sorma. Ona da sorma çünkü kendisini gece yatağından kaldırdım ve uyku sersemi olduğundan ne dediğimi anlamadı zaten. Ama önemli şeyleri aklında tutabildi."

"Ve tam zamanında geldi" dedi Carolyn.

Bir parça kâğıt buruşturup Raffles'a attım. "Ray'in burada yetkisi yoktu ama eyalet polisini aradı, onlar Cuttleford Konağı'na ulaşmaya çalıştılar fakat telefonların kesik olduğu ortaya çıktı. Bunun üzerine bir helikopter çıkarıp Ray'i de yanlarına aldılar. Gerisini biliyorsun."

"Evet."

"Şimdi seni buraya neden çağırdığımı merak ediyorsundur. Bugün yani. Bu öğleden sonra."

"Beni görmek istediğini sanmıştım, Bernie."

"Seni görmek her zaman bir zevktir; Lettice. Ama konuşmak istediğim bir şey vardı."

"Sahi mi? Neymiş o?"

"Köprü" dedim. "Cuttlebone Deresi üzerinde olan ama artık olmayan."

"Köprü'nün nesini konuşmak istiyorsun, Bernie?"

"Köprü'nün nasıl dereye düştüğünü hatırlıyorsun, değil mi?"

Lettice başını salladı. "Gordon Woipert halatları kesmişti."

"Doğru. Ve köprü de Berkeley'in ağacı kadar sessiz dereye uçuverdi. Ertesi sabah Orris köprü'nün olmadığını farkedemeyerek kenardan aşağı yuvarlandı."

"Hatırlıyorum. Dakin tabancayı çekmeden kütüphanede hepsini açıklamıştın."

"Hep Orris'i görür gibi oluyorum" dedim. "Öyle adımını atıp boşluğa uçmak. Çok komik bir görüntü, değil mi?"

"Komik mi? Adam öldü ama, Bernie."

"Biliyorum. Ama trajedi ile komedinin tam birleştiği nokta, değil mi? Böyle bir şeyi nasıl yapabilirdi. Koşuyor olsaydı belki. Bir ayı kendisini kovalıyor olsaydı. Ama o yalnızca karlar arasında yürüyordu ve birden ayağının altında kar değil, boşluk vardı. Çok şaşırması olmalı."

"Herhalde şaşırmıştır Bernie, bunları konuşmak..."

"Bir çığlık atamayacak kadar şaşırmış diye düşünür insan ama bir çığlık atabildi, değil mi? Lettice, gün ortasında öyle bir yardan aşağı uçmayı düşünebiliyor musun?"

"Gözlerinin kardan körelmiş olabileceğini söylemiştin, Bernie."

"Doğru."

"Ve zekâ bakımından da özürlü olduğunu."

"O da doğru. Kulakları arasında ancak ölü bir et parçası var diyebiliriz. Yine de Cobbett'lerin o doğuştan gelen kurnazlığına sahipti. Havada yürüyebileceğini sanmıyordu herhalde. Ben ne düşünüyorum, biliyor musun, Lettice?"

"Ne?"

"Bana kalırsa köprüye ayak bastı ve yürümeye başladı ve yarım kesilmiş halatlar o anda koptu ve o da düştü."

"Ama köprünün düştüğünü kimse duymadı."

"Ama gece yarısında da duymadılar. Belki fazla bir gürültü çıkmazdı. Belki Orris'in çığılığı köprünün çıkardığı gürültüyü örtmüştü. Her yerin karla kaplı olduğunu unutma. O da sesi boğardı. Hayır; ben köprüyle Orris'in aynı anda dereye düştüklerine inanıyorum."

"İlk başta da öyle düşünmüştün" dedi Carolyn. "Hatırladın mı, Bern? Hani herkese halatların kesildiğini ilk söylediğinde?"

"Doğru" dedim. "Halatı şöyle alelacele kontrol ettiğimde bana öyle gelmişti. Halatlardan birinde elyafın bir kısmının kesildiği, diğerlerinin de kopana kadar gerilmiş olduğu görülüyordu."

"Hiçbir şey anlamıyorum" dedi Lettice. "Ne farkeder ki? Belki de Wolpert fazla gürültü çıkarmak riskine girmek istemedi ve halat tümüyle kopmadan kesmeyi bıraktı. Ya da kütüphanede söylediğin doğruydu ve Orris nereye bastığına dikkat edemeyecek kadar acele ediyordu. Öyle ya da böyle öldü ve bundan da Wolpert sorumludur"

"Herhalde sen haklısın" dedim. "Wolpert çok daha yüksek bir makama hesap vermekte olduğu için öldürücü bir tuzak mı kuruyordu yoksa köprüden geçmeyi mi önlemeye çalışıyordu, bu, akademik bir sorundur"

Elime bir kâğıt aldım ama Raffles çok rahat görünüyordu. Onun rahatını kaçırmaya gönlüm razı olmadı, buruşturduğum kağıdı atıp da görmezlikten gelmesi tehlikesini ben göze alamazdım. Öyle bir şey olduğunda kendimi aptal gibi hissederim.

"Bu işin peşini bırakacağım" dedim. "Polis olayı çözümlendiği için memnun, onların kafasını karıştırmanın ne anlamı var?" Kan kırmızı papyonun üstündeki masum yüze baktım. "Ama beni kandırdığını sanmanı istemem."

"Anlamadım" dedi.

"Ağzından çıkacak şeyin bu olduğuna iddiaya girebilirdim. Anlıyorsun tabii." .

"Ama..."

Arkasında üç nokta olan bu sözcüğün arasına girmedim. Onu havada asılı bıraktım ve dereye düşüp düşmeyeceğini merak ettim.

"Halatları sen kestir, Lettice" dedim sonra. "Köprüden en son geçenler Dakin'le sendin. O senden önce eve girdi. Sen ya geride kaldın ya da bir şey düşürmüş de almaya gitmiş gibi yaptın. Bu arada çantandan bir bıçak çıkarıp köprüyü tutan halatları kestir."

"Neden böyle bir şey yapayım ki?"

"Bunu senin bana söyleyeceğini umuyordum."

"Saçma" dedi. "Hiç tanımadığım bir insana tuzak kuruyor olurdum. Sen ve ben... birbirimize çok yakın olduk, Bernie. Benim böyle bir şey yapabileceğimi nasıl düşünebilirsin?"

"Tuzak kuruyor değildin."

"Ama şimdi dedin ki..."

"İstediyini tam olarak yapabilseydin o halatı bir New York dakikasında kesebilirdin. Ama sahte İngiliz köyünde dakikalar daha uzun sürer. Ve zaten elinde o iş için gerekli alet de yoktu."

Carolyn ne demek istediğimi sordu. Lettice sadece yüzüme bakmakla yetindi.

El çantasını işaret ettim. "O çantayı senden alıp da içindekileri tezgâhın üstüne boşaltsam bıçağı küçük parmağından da kısa zarif bir çakı bulacağımdan eminim. Yararlı bir alettir,

zarf açmaya, tırnak düzeltmeye ya da iplik kesmeye yarar Hatta onunla kalın bir ip de kesebilirsin ama kolay değildir. Testere gibi sürtmek gerekir ve o da zaman alır."

Kadın bir an sesini çıkarmayarak çantasına korurcasına yan tarafına bastırdı. Sonra, "Pek çok kadın çantasında bıçak taşır" dedi.

"Biliyorum. Günümüzde bir kısmı da Mace ve bazıları da tabanca taşıyorlar. Küçük tabancalar ama Dakin'in Wolpert'in cesedinden aldığı topa benzemeyen şeyler. Senin hanım çakın gibi hanım tabancaları."

"Öyle bir bıçağım olsa bile bu bir şey kanıtlamaz."

"Eğer kenarına elyaf takılmışsa kanıtlar. Ve bu elyaf Cuttleford Köprüsü halatının elyafına uyuyorsa."

Uzun uzun baktı yüzüme, sonra gözlerini indirdi. Bir an sonra da, "Ben kimsenin ölmesini istemiş değilim" dedi. "Bana inandığını umarım, Bernie."

"İnanıyorum, evet."

"Evet. Ben de Dakin'in yanındayken nikâh memuruna öyle demiştim. Her şeyi başlatan o oldu."

"Neler oldu, Lettice?"

"Bilemiyorum. Her nasılsa yanlış bir şey yaptığımı anlamıştım. Nikâh töreninden önce biliyordum bunu. Bir sezgi sanırım, Bernie. Onunla evlenmemem gerektiğini biliyordum."

"Ama evlendin."

"Birkaç yıl önce az daha çok kibar biriyle evlenmek üzereydim ama son anda korktum ve kaçtım. Yine aynı şeyi yapmak üzere olduğumu düşündüm. Ve kendi kendime bu kere işi bitirmeliyim dedim. Aruba'ya gitmeye korkuyordum, Bernie. Orada başıma bir şey geleceğini hissediyordum sanırım."

"O yüzden onu Cuttleford Konağı'na gelmeniz için ikna ettin."

"Evet. Oraya gelirken de sabah erkenden giderim diye düşünüyordum. O görmeden otomobilin anahtarlarını alır ve oradan kaçardım. Köprüyü geçerken..."

"Evet?"

"Eğer hafta sonu yollar kardan kapanırsa ve kaçamazsam o zaman belki bu korkum sona erer ve yerleşip bir eş olmaya alışırım diye düşündüm. Ama beni orada tutacak kadar kar yağacağından emin değildim. Sonra aklıma geldi ki, eğer köprüye bir şey olacak olursa..."

"Kalmak zorunda kalacaktın."

"Öyle. İpleri kesersem bu iş olur dedim ama halatlar kalın ve sağlamdı ve soğukta kesmek kolay olmuyordu. Neden geride kaldığımı merak eden Dakin de geliyordu ve beni ipleri keserken görürse..."

"Ne olup bittiğini merak ederdi."

"Neler düşüneceğini ancak Tanrı bilirdi. Daha sonra çıkıp başladığım işi tamamlayacaktım. Aslında aşağıya indim... şeyden sonra., şey..."

"Evliliğinizi tamamladıktan sonra."

"Evet. İş bitirecektim ama aynı zamanda seni de orada görünce çok şaşırılmıştım, seni ve... şey..."

"Carolyn" dedi Carolyn.

"Evet. Seni aradım, Bernie, sonra da..."

"Başladığını bitirdin."

"Bir bakıma öyle de denebilir. Sonra yine dışarı çıkmayı düşündüm ama içerisi çok sıcak, ben de çok rahattım, dışarda da kar yağıyordu. Sonra köprüyü neden devreden çıkarayım diye düşündüm. Hafta sonu orada kalabilmek için kaçış yolumu kesmeme gerek yoktu. Evlilik hayatı o kadar da kötü geçmeyecekti."

"Evlilik hayatı" dedim.

"Eh, benim geleneksel bir eş olacağımı sanmıyordun herhalde, Bernie, hani çörek yapıp çorap onaranlardan..."

"Hayır" dedim.

"Kimsenin öleceğini de düşünmemiştim. Doğrusunu istersen o halatlar ancak bir daire testereyle kesilir diye düşünüyordum. Onları biri köprüye ayak bastığı takdirde kopacak kadar zayıflattığımı bilmiyordum."

"Sonra da Orris düşüp öldü."

"Evet. Ve ben bunun benim yüzümden olduğunu biliyordum."

"Ama bir şey söylemedin."

"Elbette ki hayır. Ya sen, Bernie?"

"Ne demek istiyorsun?"

"Sen bir şey söyleyecek misin?"

"Az önce söyledim ya."

"Başkasına demek istiyorum. Polise bir şey söylemedin. Herhalde o zaman olanları çözememiştin."

"Çözmüştüm elbette. Wolpert'in halatı tamamen keseceğini biliyordum, o iş için oraya giden herkes de aynı şeyi yapardı. Bunu yapacak yeterli sayıda alet vardı. Mutfak uzun keskin bıçaklarla doluydu, oraya kadar gitmek istemediğin takdirde parkamı delen kris gibi keskin kenarlı bir sürü egzotik silah vardı. Bu yüzden sabotajın o an akla gelen bir şey olduğunu düşündüm ve ondan sonra da durumu anladım. Lettice küçücük bir çakıyla kesmeye çalışmış dedim kendi kendime. Eh, sonunda kılıçtan daha etkili çıktı, değil mi?"

"Ne yapacaksın, Bernie?"

"Ben mi? Saat altıya kadar kitap satacağım, sonra da evime gideceğim."

"Ne demek istediğimi gayet iyi anladın. Benim hakkımda ne yapacaksın? Kimseye söyleyecek misin?"

Başımı salladım. "Söylemeyecek misin?"

"Sana söyledim ya. O kadarı yeter."

"Neden?"

"Sana neden mi söyledim?"

"Evet, neden? Telefon ettiğinde senin evine gideceğimizi, Mel Torme plağını koyacağını ve sahte Mondrian'ın önünde keyif yapacağımızı düşünmüştüm. Ama öyle olmayacak."

"Her nasılsa ben de aynı tahminde bulundum."

"Bu bir daha asla olmayacak, Bernie. Bunu sonsuza kadar mahvettin. Neden? Bunu öğrenmek istiyorum işte."

"Eh" dedim.

"Boşver" dedi. "Söyleme. Aslında bilmek istemiyorum. Beni bir daha görmeyeceksin, Bernie. Elveda."

29

"O bilmek istemeyebilir" dedi Carolyn. "Ama ben istiyorum. Bütün bunlar ne demekti, Bern? Neden onu buraya çağırdın? Ve neden sahneyi benim önümde oynamak için böyle bir zamanlama yaptın? Şikâyet ediyor değilim, dünyada, böyle bir şeyi kaçırmak istemezdim, ama.."

"Ama neden öyle yaptım, bunu mu soruyorsun?"

"Evet."

Bir süre düşündüm, sandviçimden bir ısırık aldım. Lettice içeri girdiğinden beri sandviç öylece duruyordu ve böyle bir ara insanın iştahını açabilirdi. Çiğneyip yuttum, biraz maden suyu içtim ve "Raymond Chandler" dedim.

"Ne?"

"Tam bir Raymond Chandler hikayesiydi" dedim. "Bunu anladıktan sonra salonunda oturmuş bir yapboz oyununun parçalarını birleştiren bir İngiliz centilmeni gibi davranacağım yerde eyleme geçtim. O gece sen uyurken yaptığım buydu işte."

"Philip Marlowe ne zaman kendini ölmüş gibi gösterip bir kuklayı dalga biçimi bir bıçakla hakladı, ha? O kitabı kaçırmış olmalıyım."

"Ne demek istediğimi anlıyorsun. Kütüphanede olayı özetlerken Marlowe ve Chandler hiç aklımdan çıkmamıştı. Dakin Littlefield ile o yüzleşme? Tam Philip Marlowe'du."

"Öyle dersin öyledir; Bern."

Maden suyunun son damlasını da içtim. "Belki göremiyorsun ama Lettice'le az önceki konuşma da Marlowe'du."

"Ya?"

"Elbette. Herkesi kandırıldığını düşünmesine izin veremezdim."

"Yani karşısında aptal rolü oynamak istemedin. Ama bu Philip Marlowe değil ki. Bu daha çok Sam Spade'e benziyor"

"O Bridget O'Shaughnessy karşısında aptal yerine düşmek istememişti" dedim. "Ama bu aptal rolünü kabullenmek değildi. Bu, insan ilişkileri üstündeki etkisi ne olursa olsun, gerçeği öğrenmekti."

"Ve gerçek de kadının halatları kesmiş olmasıydı."

Başımı salladım. "Bunu o zaman ortaya atmanın bir yararı yoktu, çünkü durumu daha da karıştırmaktan başka bir şey sağlamazdı. Halatları inceltmeseydi, Orris düşüp ölmeyeceğinden kadın bir şeyden suçluymuş sanırım. Ama bunu nasıl kanıtlayabilirdin ki?"

"Sen de bekledin ve şimdi ortaya çıkardın."

"Evet."

"Neden ama Bern? Onu bir daha görmek için bir mazeret olsun diye mi?"

Başımı salladım. "Onu bir daha görmek istemediğim için. Köprüyü kesmeye kalkıştı o. Ben de benim köprümü yakmak istedim. Ne dediğini duydun: benim yerime gidip Mel Torme dinleyeceğimizi sanmış. Bir daha böyle bir şeyin olmamasını garantiledim ben."

"Artık kendisiyle ilgilenmediğin için."

"İlgilendiğim için. Ve Lettice gibi biriyle ilişkinin bir geleceği olmayacağı halde hep ilgileneceğim için. O yüzden onu bir daha hiç görmemeyi sağlayacak bir şey yaptım. Artık ona telefon edemem, ö da bana etmez ve öyle de olmalı."

Carolyn dudaklarını büzdü ve sessiz, bir ıslık çaldı. "Sanırım doğru olanı yaptın" dedi. "Ve ben de çok etkilendim, Bern."

"Teşekkür ederim ama bana o kadar da kredi verme. Ben yalnızca kendi kendime Philip Marlowe'un ne yapacağını sordum ve sonra da onu yaptım."

"Raymond Chandler."

Bir saat sonraydı ve bu arada gayet güzel bir Daniel Defoe serisi satmıştım. Müşteri bir dizi çamaşırhanesi olan uzun boylu bir adamdı. Seriyi iki hafta önce az daha alacaktı ama bir cildin eksik olduğunu söylemişim. Vicdan hepimizi korkak yapmayabilir ama pek çok satışı da baltalar

Adam geri geldi ve kitapları tezgâhın üstüne koydu. "Düşündüm de, tam serinin çok daha pahalı olacağı aklıma geldi" dedi.

"Kesinlikle öyledir."

"Eğer eksik cildi bulursam herhalde bir iki dolara alabilirim ve böylece de seriyi ucuza kapatmış olurum."

"Doğru."

"Ve kitabı aramak da zevkli olacaktır Seri hiç tamamlanmazsa da ne çıkar yani? Rafta böyle de güzel durur nasıl olsa. Okumaya gelince, kimi kandırıyorum ki? Kolejdeyken Moll Flanders'i okumam gerekiyordu, onun yerine Cliff'in Notları'nı okudum. Robinson Crusoe okudum o da okuyup okuyacağım Defoe'dur işte." Kitapları okşadı. "Bunları okumayı deneyeceğim, ama sekizinci cildin eksikliğini duyana kadar hele bu yedisini bir tamamlayayım da."

Ben de kitapları poşete doldurdum, parasını aldım ve erdemini ödüllendirildiğine bir kere daha inandım. Az sonra kapı bir daha açıldı, tanıdık bir ses, "Raymond Chandler" dedi. Başımı kaldırdığımda karşımda Carolyn duruyordu.

"Kitap" dedi. "Cuttleford Konağı'na gitmemizin nedeni."

"Büyük Uyku."

"Evet. Onu rafta görmüştük, Jonathan Rathburn öldürüldükten sonra da oradaydı ve kısa bir süre sonra da kaybolmuştu. Ne oldu kitaba?"

"Ben aldım."

"Sen mi aldın?"

"Sağlama almak için. Hem okuyacak bir şeyim olsun diye."

"Okuyacak bir şey mi?"

"Rathburn'ün odasında. Orada saklanacağını biliyordum, raflarda ne bulacağımı bilemediğimden Büyük Uyku'yu konsolunun üst çekmecesine tıktım. İyi ki getirmişim ama, odasındaki kitapların hepsi, soyadları arasında tireler olan kadınlar tarafından yazılmış Viktoryen romanlardı."

"Ve kitabı gerçekten okudun, öyle mi?"

"Bunda şaşacak ne var? Chandler hâlâ zevkle okunan bir yazardır."

"Hammett'in kopyası değil mi?"

"Bundan nasıl bu kadar emin olabiliyorsun?"

"Gerçekten öyle olsaydı okumazdın, değil mi? O kadar para eden bir kitap."

Bir çekmece açtım, bir kitap çıkarıp ilk sayfasını gösterdim. "Günümüzde yazarlar kitabın adının yazılı olduğu sayfayı imza için kullanırlar ama Chandler bu işin adabını bilecek kadar kitap imzalamadığı için kapak içine yazmış. 'Cinayeti ait olduğu kötülük dolu sokaklara indiren Dashiell Hammett'e, bu kitaba rafında seninkinin yanında yer vereceğini umarım. Takdir ve dostluk duygularıyla, Raymond Chandler'"

"Vay canına! Edebiyat tarihi bu! Görebilir miyim, Bern? Doğru, dediğin gibi yazıyor. Ama bu ne?"

"Çıkarabiliyor musun?"

"Gerçekten berbat bir yazı. Bunu da Chandler mi yazmış? Onun elyazısına benzemiyor."

"Değil ki."

"Ne ukala herif. Alsın kitabını da titiz kahramanının kışına soksun, ikisi de bundan zevk alacaklardır kuşkusuz.' İmzalı değil, Bern."

"Değil."

"Sakin söyleme, Bern. Yoksa bu..."

"Hammett'in elyazısı" dedim. "Her zamankiden daha bir bozuk ama sarhoşken böyle yazardı ve böyle bir şey yazmak için de kafayı iyice çekmiş olmalı. Kitabı evine götürecektir kadar beğenmemiş olmalı, biri de rafa kaldırdı herhalde."

"Raymond Chandler'in ilk kitabı" dedi Carolyn, "iyi durumda, karton kabı sağlam. Yazardan Dashiell Hammett'e ithaf ve altında Hammett'in notu var: Hem de ne not!"

"Eh, çok esaslı, doğru."

"Herhalde Amerikan edebiyatının en değerli kitabıdır."

"Eh, Poe'nun genç Abraham Lincoln'a ithaf ettiği Timurlenk kopyasını bulursan bu çok gerilerde kalır sanırım. Ama onun dışında yeri epey öndedir."

"Kaç para eder, Bern?"

"Bilemem" dedim. "Bir servet ama ne kadarlık bir servet? Tahmin bile edemem. Bu soruyu yanıtlamak için bir müzayede yapmalısın. Müzayedeye kimin katılacağına ve kitabı ne kadar istediklerine bağlı ondan sonrası."

"Vay canına."

"Ama önemli değil. Kitabı satamam."

Carolyn yüzüme baktı.

"Cuttleford Konağı'nda pek çok şey günışığına çıkmadı" dedim. "Gerçek Bay Pettisham'a ne olduğunu ya da Rathburn ile Wolpert'in ondan ne almayı umduklarını öğrenemedik. Ben Lettice'in sırrını sakladım, başka sırlar saklayan başkaları da vardı herhalde. Ancak ortaya çıkan tek şey benim iki mesleğim oldu. Millicent Savage herkese benim hırsız olduğumu söylemişti ve.."

"Çünkü sen ona. bunu söyleme hatasını işlemiştin."

"Orası öyle. Ama şimdi aynı şeyi Ray de söylediğinden artık inanmak zorunda kalmışlardır. Ayrıca bu benim çeşitli odalara girip çeşitli gerçekleri ortaya çıkarmamı da açıklamış oldu. Ama kitapçı olduğum da öğrenildi."

"Ne çıkar bundan?"

"Tozlar yatıştıktan sonra ve seninle oradan ayrılmamızdan önce Nigel Eglantine beni kenara çekti. Evi aldıklarından beri kitaplar konusunda bir şey yapması gerektiğini düşünüyormuş. Kimin namuslu olduğunu bilemediği için bir kitapçıya başvurmakta tereddüt ediyormuş. Ama benim namuslu biri olduğumu..."

"Az önce senin hırsız olduğunu öğrenmemiş miydi?"

"Eh, benim namuslu bir hırsız olduğumu anlamış olmalı. Her neyse bütün kütüphanesini elden geçirmeye, satmaya değer olanları ve atılması gerekenleri ayırıp kalanları bir düzene sokmaya kaç para istediğimi sordu. Kendisine raflarda koleksiyoncuların işine yarayabilecek çok kitap gördüğümü ve gelirini paylaşma koşuluyla bunları elden çıkarmasına yardımcı olabileceğimi söyledim. Ve bu işi yaparken de vakti geçmiş seyahat rehberlerini, dünya almanaklarını, Readers Digest kısaltılmış kitaplarını falan temizleyeceğimi söyledim. İşimi bitirince gayet düzenli bir kütüphanesi ve daha az süprütüsü olacaktı."

"Sen de sayfiyede birkaç gün geçirecek ve zamanının karşılığını bol bol alacaktın."

"Birkaç günden fazla sürer bu iş" dedim. "Dükkânı en az bir hafta kapatmak zorunda kalacağım, belki de iki hafta.. Ama bunu Ağustosta yapacağım, kent o zaman öyle sıcak olacak ki kendimi sayfiyeye gitmeye ikna edebilirim sanırım. Evet, zamanımın karşılığını da alacağım. Orada pek çok kitap var ve bazıları gerçekten iyi para getirir" Carolyn kaşlarını çatarak düşündü. "Peki, Büyük Uyku ne olacak? Adam onun orada olduğunu bilmiyordu ve artık orada da değil. Nereden geldiğini söylemeden Christies'e ya da Sotheby'ye veremez misin?"

Başımı salladım. "Böyle bir eserde önemle olan kitabın nereden geldiğidir. İthaf yazısını doğrulayan şey Lester Harding Ross'un iki adamın bulduklarını anlatan anıdır Ve orada bir kitabın imzalanıp armağan edildiğini yazması. Eğer kitabı en iyi paraya satmak istersem nereden geldiğini bildirmek zorundayım. Kimseye bir şey söylemesem bile geriye doğru giderek Cuttleford Konağı'na varmaları güç değildir Ve bu bir kere ortaya çıktı mı, hapyı yutarım."

Raffles ön patilerini ileri uzatıp gerindi, Cuttleford Konağı'na geri götürülmek konusunda ne düşündüğünü göstermek için sırtını kamburlaştırdı.

"Demek oraya giderken kitabı valizinde götüreceksin ve orada bulacaksın. Parayı Nigel ve Cissie ile bölüşmek zorunda kalacaksın ama payına yine de esaslı bir para düşecek, değil mi?"

"Sanırım."

"Ve böylece ün de kazanırsın. Büyük Uyku'nun Hammett kopyasını bulan adam olursun."

"Doğru."

"Ne var, Bern?"

"Büyük bir Amerikan yazarının diğer büyük bir Amerikan yazarına dalkavukça iltifatlar yağdıran ithafını, onun da kitabı evine götürmeye değer bulmadığını dünyaya yayan insan olurum. Ve onun ithafın altına çirkin bir eklenti yaptığını. En sevdiği iki yazara çamur atan adam olurum."

"Çamuru atan onların kendileri, Bern."

"Eh, dünyaya bunu bildiren ben olmak istemiyorum." İçimi çektim. "Bir iki dolar kazanabilirim aslında. Kitabı özel olarak satar ve satış haberinin Cuttleford Konağı'na kadar uzanmayacağını umabilirim. Ya da gizlice oraya getirir, büyük bir nümayişle bulur ve kârdan payıma düşeni alırım. Ama ne yapacağım biliyor musun?"

"Eğer yakacağını söylersen yemin ederim ki, Earlene Cobbett'ten daha gürültücü bir çığlık atarım."

"Yakmak mı? Sen aklını mı kaçırdın?"

"Hayır ama..."

"Onu saklayacağım" dedim. "Tanrı aşkına, Carolyn, bu Chandler'in George Harmon Coxe'a vermek için yanına aldığı kopya. Onun yerine Hammett'e verdi, hem de o tumturaklı bir ithafla ve Hammett... eh, onun da. ne yaptığını biliyoruz."

"Doğru."

"Edgar Allan Poe'nun Timurlenk ve Diğer Şiirler kitabını genç bir Illinois'li avukata ithaf ettiğini pek sanmıyorum, bunu yapmış olsa bile o kitaba değil sahip olmak, elimde bile tutma şansım olmayacağını biliyorum. Ama bu kitaba sahip olabilirim, Carolyn. Kimse bende olduğunu bilmeyecek ama ben bileceğim ya, yeten"

"Evinde asılı olan Mondrian gibi." Başımı salladım. "Tıpkı Mondrian gibi."

"Lettice onun sahte olduğunu sanıyor, çünkü senin gibi bir insanın gerçek Mondrian'ı nasıl olsun ki? Ama sen ona eski usullerle sahip oldun. Yani çaldın."

"O tabloya sahip olmak gerçekten hoşuma gidiyor" dedim. "Ve çalıntı olması aldığın zevki hiç eksiltmiyor. Büyük Uyku'yu satamazsam ne çıkar sanki? Koltuğumda oturup kitabımdan başımı kaldırdığımda tablomu görünce daha fazla zevk alacağım. Sonra bir yudum da Glen Drumnadrochit içip biraz daha Chandler okuyacağım, Mondrian'a bir kere daha bakacağım."

"Drumnadrochit nereden geldi?"

"Aslında İskoçya'dan. Cuttleford Konağı yoluyla. Kapıdan çıkarken çantama iki şişe atmıştım."

"Çok ayıp, Bern. iki şişe, ha?"

"Evet. Biri sana."

"Haa." Biraz düşündü, "belki de o kadar ayıp değil öyleyse."

Telefon çaldığında Raymond Chandler okuyor ve Glen Drumnadrochit yudumluyordum.

"Benim" dedi Carolyn. "Bern, ya aşçı?"

"Ne aşçısı?"

"Cuttleford Konağı'nda. Onu kim neden öldürdü?"

"Hiç bilmiyorum."

"Ama..."

"Ray'e göre ölüm nedenini saptayamamışlar. Kalp durması diyorlar Kalbi durmuş ve böyle olduğunda ölmek pek seyrek rastlanan bir şeydir. Ne kadar hassas bir araştırma yaptıklarını bilemiyorum ama zehir izine rastlamamışlar. Kadının kalp krizi ya da beyin anevrizması geçirmesi mümkün. Diğer yandan sağda solda o kadar insan öldürülürken onunki gibi bir ölümün rastlantı olduğuna inanmak da güç."

"Radyoda bir şey duymuş olabilir" dedi. "Haberlerde evin içinde olanlarda söz edilmiş olabilir ve biri onun durumu öğrendiğini anlayınca onu öldürmüştür"

"O da mümkün."

"Ya da bir şeye tanık olmuş, bir şey duymuş olabilir"

"Olabilir" dedim.

"Ya da bir düşmanı vardı. Rathburn'le, Woipert'le ya da Dakin Littlefield'le ilgili olmayan nedenlerle. Ve o kişi de bu fırsattan yararlandı."

"Belki de öyle olmuştur" dedim. "Ama hangisi, Bern?"

Telefonda her ne kadar göremeyecekse de omuzlarımı silktim. "Bunu asla bilemeyeceğiz" dedim.

"Ama..."

"Mükemmel" dedim. "O kadar Raymond Chandler işi ki. Büyük Uyku'yu filme çekerlerken olanı biliyor musun? Senaryonun üzerinden geçiyorlarmış ve biri şoförü kimin öldürdüğünü sormuş. Kimse işin içinden çıkamayınca biri Chandler'e telefon etmeyi düşünmüş. Ne de olsa kitabın yazarı oymuş. Telefon edip sormuşlar."

"Ve?"

"Chandler bilmediğini söylemiş. Ne esaslı, değil mi? Kitabı yazmış olması şoförü kimin öldürdüğünü bilmesi anlamına gelmez ki. Biz de aşçıyı kimin öldürdüğünü bilemeyeceğiz. Tıpkı Raymond Chandler gibi."

Uzun bir sessizlik oldu. Sonunda, "Bilemiyorum" dedi. "İngiliz polisileri çok daha az gerçekçi olabilirler, İnsanların tropikal balıklarla öldürülmeleri falan ama kitabın sonunda insanı tatmin eden bir şey vardır. Bir aşçı ölürse, kitabın sonu geldiğinde onu kimin öldürdüğünü bilirsin."

"Genelde de uşaktır" dedim. "Oysa gerçek dünyada her şey çok daha az kesindir ve bilemediğin pek çok şey vardır Bunun düşkırıncı olduğunu kabul ediyorum ama bu gerçeğe yaşayabilirsin, değil mi?"

"Eh ne yapalım, yaşayacağız herhalde" dedi.

Lawrence Block _ Kütüphanedeki Hırsız
Kitaplar, uygarlığa yol gösteren ışıklardır.
UYARI:

www.kitapsevenler.com

Kitap sevenlerin yeni buluşma noktasından herkese merhabalar...

Cehaletin yenildiği, sevginin, iyiliğin ve bilginin paylaşıldığı yer olarak gördüğümüz sitemizdeki

tüm e-kitaplar, 5846 Sayılı Kanun'un ilgili maddesine

istinaden, engellilerin faydalanabilmeleri amacıyla

ekran okuyucu, ses sentezleyici program, konuşan "Braille Not Speak", kabartma ekran

vbenzeri yardımcı araçlara, uyumlu olacak şekilde, "TXT", "DOC" ve "HTML" gibi

formatlarda, tarayıcı ve OCR (optik

karakter tanıma) yazılımı kullanılarak, sadece görmeengelliler için, hazırlanmaktadır.

Tümüyle ücretsiz olan sitemizdeki

e-kitaplar, "Engelli-engelsiz elele"düşüncesiyle, hiçbir ticari amaç gözetilmeksizin,

tamamen gönüllülük

esasına dayalı olarak, engelli-engelsiz Yardımsever arkadaşlarımızın yoğun emeği

sayesinde, görme engelli kitap sevenlerin

istifadesine sunulmaktadır. Bu e-kitaplar hiçbir şekilde ticari amaçla veya kanuna aykırı

olarak kullanılamaz, kullandırılmaz.

Aksi kullanımdan doğabilecek tümyasalsorumluluklar kullanana aittir. Sitemizin amacı asla eser sahiplerine zarar vermek değildir.

www.kitapsevenler.com

web sitesinin amacı görme engellilerin kitap okuma hak ve özgürlüğünü yüceltmek

ve kitap okuma alışkanlığını pekiştirmektir.

Ben de bir görme engelli olarak kitap okumayı seviyorum. Sevginin olduğu gibi, bilginin de paylaşıldıkça

pekişeceğine inanıyorum. Tüm kitap dostlarına, görme engellilerin kitap okuyabilmeleri için gösterdikleri çabalardan ve yaptıkları katkılardan ötürü teşekkür ediyorum.
Bilgi paylaşmakla çoğalır.
Yaşar MUTLU

İLGİLİ KANUN:

5846 Sayılı Kanun'un "altıncı Bölüm-Çeşitli Hükümler" bölümünde yer alan "EK MADDE 11" : "ders

kitapları dahil, alenileşmiş veya yayımlanmış yazılı ilim ve edebiyat eserlerinin engelliler için üretilmiş bir nüshası yoksa

hiçbir ticarî amaçgüdülmeksizin bir engellinin kullanımı için kendisi veya üçüncü bir kişi tek nüsha olarak

ya da engellilere yönelik hizmet veren eğitim kurumu, vakıf veya dernek gibi kuruluşlar tarafından ihtiyaç kadar kaset, CD, braille alfabesi ve benzeri formatlarda çoğaltılması veya ödünç verilmesi

bu Kanunda öngörülen izinler alınmadan gerçekleştirilebilir."Bu nüshalar hiçbir şekilde satılamaz, ticarete konu edilemez ve amacı dışında kullanılamaz ve kullandırılmaz.

Ayrıca bu nüshalar üzerinde hak sahipleri ile ilgili bilgilerin bulundurulması ve çoğaltım amacının belirtilmesi zorunludur."

bu e-kitap Görme engelliler için düzenlenmiştir. Kitabı Tarayan ve Düzenleyen Arkadaşa çok çok teşekkür ederiz. Kitap taramak gerçekten incelik ve beceri isteyen, zahmet verici bir iştir. Ne mutlu ki, bir görme engellinin, düzgün taranmış ve hazırlanmış bir e-kitabı okuyabilmesinden duyduğu sevinci paylaşabilmek

tüm zahmete değer. Sizler de bu mutluluğu paylaşabilmek için bir kitabınızı tarayıp, kitapsevenler@gmail.com

Adresine göndermeyi ve bu isimli kahramanlara katılmayı düşünebilirsiniz.

Bu Kitaplar size gelene kadar verilen emeğe ve kanunlara saygı göstererek lütfen bu açıklamaları silmeyiniz.

Siz de bir görme engelliye, okuyabileceği formatlarda, bir kitap armağan ediniz...

Teşekkürler.

Ne Mutlu Bilgi için, Bilgece yaşayanlara.

Not sitemizin birde haber gurubu vardır.

Bu Bir mail Haber Gurubudur. Grupta yayınlanmasını istediğiniz yazılarınızı

kitapsevenler@gmail.com

Adresine göndermeniz gerekmektedir.

Grubumuza üye olmak için

kitapsevenler-subscribe@googlegroups.com

adresine boş bir mail atın size geri gelen maili aynen yanıtlamanız yeterli olacaktır.

Grubumuzdan memnun kalmazsanız,

kitapsevenler-unsubscribe@googlegroups.com

adresine boş bir mail gönderip, gelen maili aynen yanıtlayarak üyeliğinizi sonlandırabilirsiniz.

Daha Fazla Seçenek İçin, grubumuzun ana sayfasını

<http://groups.google.com.tr/group/kitapsevenler?hl=tr>

Burada ziyaret edebilirsiniz.

saygılarımla.

Lawrence Block _ Kütüphanedeki Hırsız